

2020-124 REV. 2

Haldusnõukogus vastu võetud 30. juunil 2020

Keeletoimetatud versioon

eu-LISA 2019. aasta konsolideeritud tegevusaruanne

Sisukord

Näitajate ja tabelite loetelu	4
Lühendid ja akronüümid	6
Haldusnõukogu hinnang	8
Eessõna	12
Kommenteeritud kokkuvõte	14
Sissejuhatus	19
1 Aasta saavutused	21
1.1 1. strateegiline põhieesmärk	21
1.1.1 Süsteemide operatiivjuhtimine	21
1.1.2 Süsteemide areng.....	30
1.1.3 Uute süsteemide arendamine ja rakendamine	35
1.1.4 Koostalitlusvõime.....	39
1.1.5 Taristu ja võrgud	41
1.1.6 Turvalisus.....	43
1.1.7 Andmekaitse	44
1.1.8 Aruandlus ja statistika	45
1.1.9 Koolitused liikmesriikidele	46
1.1.10 Teadusuuringute ja tehnoloogia seire	47
1.2 2. strateegiline põhieesmärk:	48
1.2.1 Projektijuhtimisbüroo	48
1.2.2 IT-teenuste halduse raamistiku hooldamine ja arendamine.....	50
1.2.3 Tarnija- ja lepinguhaldus	50
1.2.4 Üldine arhitektuur	51
1.3 3. strateegiline põhieesmärk:	51
1.3.1 Partnerlussuhted liikmesriikide ja ELi institutsioonidega	51
1.3.2 Partnerlussuhted muude ELi asutustega	53
1.3.3 Partnerlus tööstusharuga.....	54
1.4 4. strateegiline põhieesmärk:	55
1.4.1 Organisatsiooni ümberkorralduskava: eu-LISA 2.0	55
1.4.2 Strateegiline ja operatiivtegevuse planeerimine ning aruandlus	55
1.4.3 Juhtimisraamistik	56
1.4.4 Rahandus ja hanked	57
1.4.5 Personal.....	57
1.4.6 Organisatsiooniteenused ja rajatised	58
1.4.7 Teabevahetus.....	60
1.4.8 Siseaudit.....	61
2 Juhtkond.....	63
2.1 Haldusnõukogu	63
2.2 Peamised muutused	63
2.2.1 eu-LISA 2.0	63
2.2.2 Uued õigusaktid	64
2.2.3 Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise mõju.....	65
2.3 Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine	65
2.3.1 Finantsjuhtimine	65
2.3.2 Eelarve täitmine	65
2.3.3 Hankemenetlused	71

2.4	Personalijuhtimine	71
2.4.1	Värbamine	71
2.4.2	Õppe- ja arendustegevus	72
2.4.3	Ametikohtade loetelu ja töötajate arv	73
2.5	Hinnang auditile ja järelhindamise tulemustele	77
2.5.1	Siseauditi talitus.....	77
2.5.2	Siseauditi üksus.....	78
2.5.3	Euroopa Kontrollikoda	79
2.6	Auditisoovituste ja tegevuskavade alusel võetud järelmeetmed	79
2.7	Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni tähelepanekute alusel võetud järelmeetmed	81
2.8	Juhtkonna hinnang.....	87
2.9	Välishindamised	87
3	Sisekontrolliraamistiku tõhususe hindamine	88
3.1	Sisekontrolliraamistiku tõhusus	88
3.1.1	Sisekontrolliraamistiku tõhususe hindamise meetod	88
3.1.2	Sisekontrolliraamistiku tõhususe hindamise tulemused.....	88
3.1.3	Ameti peamised riskid aruandeperioodil	92
3.1.4	Aruanne pettusevastase strateegia tegevuskava elluviimise kohta	94
3.2	Sisekontrolliraamistiku tõhususe hindamise järeldused	95
3.3	Riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi avaldus	95
4	Juhtkonna kinnitus usaldatavuse kohta	96
4.1	Usaldatavuse põhialuste ülevaade	96
4.2	Reservatsioonid	97
5	Kinnitav avaldus	98
I lisa.	Ameti tulemuslikkuse põhinäitajad	99
II lisa.	Finantsjuhtimise statistika	102
III lisa.	Organisatsiooniskeem	105
IV lisa.	Ametikohtade loetelu.....	106
V lisa.	Inimressursid ja rahalised vahendid tegevusalade kaupa	109
VI lisa.	Liikmesriikidele korraldatud koolituskursuste loetelu	113
VII lisa.	Raamatupidamisarvestus	114
VIII lisa.	Aasta tegevused ja näitajad	116
IX lisa.	Aruanne üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele.....	129

Näitajate ja tabelite loetelu

Näitajate loetelu

Joonis 1. SIS II otsingute ja päringutabamuste keskmine arv päevas (2014–2019)	22
Joonis 2. SIS II otsingute arv aastas (miljardites, 2014–2019).....	23
Joonis 3. SIS II 2019. aasta põhistatistika.....	23
Joonis 4. VISi toimingute arv aastas (2012–2019)	24
Joonis 5. Viisataotluste arv aastas (2012–2019)	24
Joonis 6. VISi/BMSi 2019. aasta põhistatistika.....	24
Joonis 7. Edastatud Eurodaci andmed aastas (2012–2019)	26
Joonis 8. Eurodaci 2019. aasta põhistatistika	26
Joonis 9. 2019. aastal Eurodaci kesksüsteemi edastatud andmestute jaotus kategooriate kaupa	26
Joonis 10. Ühtne integreeritud seirelahendus Strasbourgis	28
Joonis 11. eu-LISA 2.0 – Olulisemate vahe-eesmärkide ajakava	64
Joonis 12. C1 kulukohustuste assigneeringute kasutamine.....	68
Joonis 13. Kulukohustustega seotud ja eelarvestatud vahendite kasutamise suundumused	68
Joonis 14. III jaotis – kasutatud kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	68
Joonis 15. C1 maksete assigneeringute kasutamine	70
Joonis 16. Makstud ja eelarvestatud vahendite kasutamise muutumine.....	70
Joonis 17. III jaotis – kasutatud maksete assigneeringud (miljonites eurodes).....	70
Joonis 18. 30-päevase maksetähtaja jooksul tehtud maksed	71
Joonis 19. 60-päevase maksetähtaja jooksul tehtud maksed.....	71
Joonis 20. Töötajate jagunemine asukohtade vahel (arv ja osakaal töötajate koguarvust)	74
Joonis 21. Paindliku töötaja, valves olemise ja ületundide kohta hüvitatud päevade arv 2019. aastal asukohtade lõikes	75

Tabelite loetelu

Tabel 1. 2019. aastal käsitletud intsidentide ja teenusetaotluste arv	27
Tabel 2. Intsidentide jaotus tähtsuse ja süsteemi kaupa	28
Tabel 3. Turbeõppuste põhjal esitatud soovitude rakendamise seis.....	43
Tabel 4. Siseauditi üksuse 2019. aasta tulemuslikkuse näitajad	61
Tabel 5. Kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	66
Tabel 6. Uute ülesannetega seotud kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes).....	66
Tabel 7. 2019. aasta paranduseelarve (miljonites eurodes)	67
Tabel 8. 2019. aasta ülekandmised (miljonites eurodes).....	67
Tabel 9. 2019. aasta eelarvekohustuste vabastamine algusaasta kaupa (miljonites eurodes)	69
Tabel 10. 2019. aasta üldiste eelarveliste (L1) kulukohustuste vabastamine (miljonites eurodes)	69
Tabel 11. Lepingute maht (2014–2019)	71
Tabel 12. Töötajate jagunemine asukohtade ja lepinguliikide lõikes.....	74
Tabel 13. Hüvitava puhkuse jaotus puhkuse liikide ja palgaastmete kaupa	77
Tabel 14. Auditisoovituste täitmise seis	80
Tabel 15. Ameti töötajate sooline tasakaal.....	83
Tabel 16. Ameti hinnangus esitatud soovitude täitmise seis.....	87

Tabel 17. Peamised riskid 92

Lühendid ja akronüümid

AFIS	sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteem
AG	nõuanderühm
ARES	täiustatud dokumendihaldussüsteem
BCU	varukeskus (Sankt Johann im Pongau)
BMS	biomeetriline süsteem
CA	lepinguline töötaja
CAAR	iga-aastane konsolideeritud tegevusaruanne
CEPOL	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet
CIR	ühine isikuandmete hoidla
CRRS	aruandluse ja statistika keskhooldla
CSI	ühine jagatud taristu
CS-SIS	SIS II kesksüsteem
DAPIX	teabevahetuse ja andmekaitse töörühm
DG DIGIT	informaatika peadirektoraat
DG HOME	rände ja siseasjade peadirektoraat
DG JUST	õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat
DPO	andmekaitseametnik
DubliNet	Eurodaci sidevõrk
EASO	Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet
ECA	Euroopa Kontrollikoda
ECRIS-TCN-süsteem	Euroopa karistusregistrite infosüsteem kolmandate riikide kodanike kohta
ED	eu-LISA tegevdirektor
EDPS	Euroopa Andmekaitseinspektor
EES	riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem
EL	Euroopa Liit
ELT	Euroopa Liidu Teataja
EMPACT	kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm
ENISA	Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet
EPMO	projektijuhtimisbüroo
ESP	Euroopa otsinguportaal
ETIAS	Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem
eu-LISA	Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet
Eurodac	Euroopa varjupaigataotlejate sõrmejälgede andmebaas
Eurojust	Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Amet
Europol	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet
FG	tegevusüksus
Frontex	Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet
FTE	täistööaja ekvivalent
HR	personalihaldus
IA	mõjuhinnang
IAC	siseauditi üksus
IAS	Euroopa Komisjoni siseauditi talitus

ICAO	Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon
ICD	liidese juhenddokument
ICF	sisekontrolliraamistik
IKT	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
IO	koostalitlusvõime
IT	infotehnoloogia
ITIL	IT-taristu teek
ITSM	IT-teenuste haldus
JSK	justiits- ja siseküsimused
KPI	tulemuslikkuse põhinäitaja
MB	haldusnõukogu
MFF	mitmeaastane finantsraamistik
MID	mitme identiteedi detektor
MRMIC	riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutav juht
MS	liikmesriik
MWO	töökorras hoidmine
NUI	ühtne riiklik liides
PD (ka SPD)	programmdokument (ka ühtne programmdokument)
PMB	programminõukogu
sBMS	ühine biomeetrilise võrdlemise teenus
SiMS	ühtne integreeritud seirelahendus
SIRENE	täiendava teabe taotlemine riiklikest kannetest
SIS	Schengeni infosüsteem
SIS II	teise põlvkonna Schengeni infosüsteem
SLA	teenustaseme kokkulepe
SNE	lähetatud riiklik ekspert
SPoC	ühtne kontaktpunkt
TA	ajutine teenistuja
TAP	kasutusvalmis juurdepääsupunkt
TEF	valdkonnaülene tehniline raamistik
TESTA-ng	uue põlvkonna üleeuroopaline valitsusasutuste telemaatiliste teenuste süsteem
TTS	hanke tehniline kirjeldus
WAN	laivõrk
VIS	viisainfosüsteem
WP	tööpakett

Haldusnõukogu hinnang

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ameti (eu-LISA) haldusnõukogu on analüüsinud ja hinnanud ameti iga-aastast konsolideeritud tegevusaruannet 2019. aasta saavutuste ja tulemuste kohta. Haldusnõukogu tunnustab ameti tegevust ja märgib järgmist.

Üldised märkused

Haldusnõukogu:

- leiab, et 2019. aastal saavutas eu-LISA ameti asutamismääruses sätestatud eesmärgid, liikus ameti pikaajalises strateegias aastateks 2018–2022 seatud eesmärkide suunas ning täitis ameti 2019.–2021. aasta programmdokumendis sisalduvas 2019. aasta tööprogrammis seatud eesmärgid nii tulemuste kui ka tulemuslikkuse seisukohast;
- tunnustab eu-LISA olulist panust Schengeni ala toimimisse, liikumisvabadusse ning ELi poliitika rakendamisse vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas;
- juhib tähelepanu probleemidele, mis ametil tuli 2019. aastal lahendada seoses uue asutamismääruse rakendamise ja organisatsiooni ümberkorraldamisega, arendades samal ajal mitut süsteemi, nagu riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem (EES), Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS), Euroopa karistusregistrite infosüsteem kolmandate riikide kodanike kohta (ECRIS-TCN-süsteem) ning koostalitlusvõime komponendid; haldusnõukogu nendib rahuloluga, et amet tagas sellegipoolest liikmesriikidele Schengeni infosüsteemi (SIS), viisainfosüsteemi (VIS), biomeetrilise süsteemi (BMS) ja Euroopa varjupaigataotlejate sõrmejälgede andmebaasi (Eurodac) operatiivjuhtimise valdkonnas vajalikul tasemel teenused ning tegi samas olulisi edusamme tema vastutusse antud uute algatuste elluviimisel;
- tõdeb, et 2019. aastal kasvas oluliselt nii ameti töötajate arv, eelarve kui ka tegevuse ulatus; väljendab heameelt ameti ümberkorralduskava eu-LISA 2.0 eduka käivitamise üle ja nendib, et nii ameti juhid kui ka töötajad tegutsevad muutuste elluviimisel kiiresti ja pühendumusega, tagades toimiva üle tõhusa kontrolli;
- tõdeb, et lisaks oma tööülesannete edukale täitmisele näitas amet kogu 2019. aasta jooksul üles aktiivsust ja paindlikkust, tegeledes märkimisväärsete probleemidega, mis kaasnesid mitmete oluliste uute algatuste samaaegse elluviimisega (EES, ETIAS, koostalitlusvõime, uuesti sõnastatud määrusel põhinev SIS, ECRIS-TCN-süsteem) ja organisatsioonis toimunud ümberkorraldustega, eelkõige seoses olemasolevate inimressursside ja rahaliste vahendite optimaalse kasutamisega;
- nendib vähest tööjõu voolavust ametis ning rõhutab, et eu-LISA peab jätkama kiiduväärt tegevust ameti töötajate hoidmisel ja ametialasel arendamisel;
- rõhutab vajadust laiendada ameti Strasbourgis asuvat keskust, et mahutada täiendavaid inim- ja tehnilisi ressursse, mida on lähiaastatel tarvis;
- väljendab uue mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) teemaliste läbirääkimiste eel muret, et ametil ei pruugi olla võimalik tagada tema juhitavate süsteemide katkematut käideldavust ja talle antud uute ülesannete täitmist, kui ametile ei eraldata piisavaid rahalisi vahendeid;
- tunnustab ameti edusamme uue sisekontrolliraamistiku rakendamisel ja suutlikkuse suurendamisel riskijuhtimise, kvaliteedijuhtimise, lepingu- ja tarnijahalduse ning programmijuhtimise ja portfelli-halduse valdkonnas;

Zsolt Szolnoki,
haldusnõukogu esimees

Foto: Zsolt Szolnoki

- tunnustab jõupingutusi, millega amet tagas süstemaatilise ja korrapärase järelevalve auditisoovituste täitmise üle ning järelmeetmete võtmise, samuti soovitude täitmisel tehtud edusamme;
- tunneb heameelt, et Euroopa Parlament andis heakskiidu 2018. aasta eelarve täitmisele.

Tähelepanekud ameti tegevustulemuste kohta

Haldusnõukogu:

- nendib, et amet tagas edukalt SISI, VISi/BMSi ja Eurodaci katkematu käideldavuse;
- on seisukohal, et ameti meetmed SISI, VISi/BMSi ja Eurodaci haldamiseks on ameti volitusi silmas pidades piisavad ja aitasid edukalt täita neid süsteeme reguleerivates õigusaktides sätestatud ülesandeid;
- tunnustab ametit oma tegevuse pideva tõhustamise eest, millest annavad tunnistust sidusrühmade rahulolu uuringu positiivsed tulemused;
- väljendab rahulolu eu-LISA õigeaegsete edusammude üle uuesti sõnastatud SIS-määruse rakendamisel;
- rõhutab sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi (AFIS) olulisust SISI jaoks ja juhib tähelepanu edusammudele, mida amet on teinud projekti teise etapi elluviimisel;
- väljendab heameelt, et süsteemide (eelkõige SISI) uusimad redaktsioonid on edukalt kasutusele võetud, mis võimaldas Europolil, Eurojustil ja Frontexil saada juurdepääsu SISI hoiatusteadetele, ning et VISi andmebaasi mahtu suurendati 100 miljoni kirjeni;
- peab kahetsusväärseks märkimisväärseid viivitusi uuesti sõnastatud Eurodaci määruse vastuvõtmisel, mille tõttu polnud ametil võimalik teha süsteemi tõhususe suurendamiseks vajalikke olulisi arendusi ja jäädi eelarves süsteemi uuendamiseks eraldatud vahenditest täielikult ilma;
- tõdeb, et eu-LISA täitis täielikult oma sidusrühmade ootused, juhtides kindlalt ja järjepidevalt EESI ja ETIASe rakendamist;
- rõhutab EESI ja ETIASe suurt tähtsust ELi piirihalduse tõhustamise ja sisejulgeoleku suurendamise seisukohast, on väga rahul oluliste edusammudega, mis 2019. aastal nende süsteemide rakendamisel tehti, ja innustab ametit jätkama jõupingutusi süsteemide täielikuks rakendamiseks, tehes tihedat koostööd EESI ja ETIASe juhtorganite, liikmesriikide ning ELi institutsioonide ja asutustega;
- rõhutab koostalitlusvõime määruste ja ECRIS-TCN-süsteemi määruse õigeaegse rakendamise suurt tähtsust ja tunnustab olulisi edusamme, mida amet on teinud nõutavate süsteemide ja komponentide arendamisel, eelkõige seoses vajalike juhtorganite loomisega;
- väljendab heameelt ametisisese suutlikkuse edasiarendamise üle eelarve planeerimise ja selle täitmise ennetava juhtimise valdkonnas, et tagada ameti rahaliste vahendite usaldusväärne juhtimine, ning nendib, et kulukohustuste ja maksete assigneeringute kasutamise üldmäär oli vastavalt 99,7% ja 99,3% (eesmärk oli 95%);
- võtab rahuloluga teadmiseks struktureeritud lähenemisviisi, millest amet lähtub oma ümberkorralduskava rakendamisel, ja juhib tähelepanu sellele, kui oluline on kava edukas rakendamine ameti pikaajalise edu seisukohast;
- väljendab rahulolu ameti sisekontrollisüsteemi tõhusa toimimise üle, mida kinnitavad korrapärased välis- ja siseauditid.

Hinnang ameti juhtimisele

Pidades silmas ameti 2019. aasta saavutusi ning võttes arvesse aasta jooksul tehtud sise- ja välisauditite positiivseid tulemusi, väljendab haldusnõukogu rahulolu ameti juhtimise kvaliteedi üle 2019. aastal.

Kõrvalekalded aasta töökavast inimressursside ja rahaliste vahendite kasutamisel

Haldusnõukogu:

- leiab, et käesolev aruanne annab piisava kindluse, et amet kasutab ressursse (personali ja eelarvet) kooskõlas nende kavandatud otstarbega, mis on kindlaks määratud 2019.–2021. aasta programmdokumendis sisalduvas 2019. aasta tööprogrammis;
- leiab, et kõrvalekalded ressursside kasutamisel ei ole suured ja on põhjendatud, võttes arvesse ameti saavutatud tulemusi ja aasta jooksul tehtud auditite tulemusi;
- rõhutab, kui oluline on saavutada õige tasakaal ühelt poolt ametile järgmisel programmitöö perioodil 2021–2027 eraldatavate inimressursside ja rahaliste vahendite ning teiselt poolt ametile antavate ülesannete vahel.

Tulemusnäitajad

Haldusnõukogu võtab teadmiseks ameti 2019. aasta tulemuslikkuse põhinäitajate saavutamise taseme.

Riski- ja kontrollikeskkond

Haldusnõukogu:

- mõõnab, et ameti sisekontrollisüsteemid on olnud tõhusad, võttes arvesse ameti saavutusi ning sise- ja välisauditite tulemusi;
- kiidab heaks uue sisekontrolliraamistiku rakendamise, võtab teadmiseks esimese aruande selle rakendamise kohta ning kutsub ametit üles jätkama raamistiku rakendamist ja järelevalvet;
- kiidab heaks riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi ametisse määramise;
- tunnistab, et peamised riskid, mis oleksid võinud seada ohtu 2019.–2021. aasta programmdokumendis sätestatud ülesannete täitmisele, on kindlaks tehtud ja hinnatud ning nende ohjamiseks on kehtestatud asjakohased kavad;
- leiab, et amet on võtnud nende riskide juhtimiseks asjakohased meetmed, mis hoiavad ära nende muutumise probleemiks, mis võib kahjustada ameti tegevust.

Soovitused

Võttes arvesse käesolevas aruandes esitatud teavet, soovib haldusnõukogu ametil teha 2020. aastal järgmist:

- täita kõiki ameti volitustest tulenevaid kohustusi ning tagada pidev tõhusus ja tulemuslikkus;
- jätkata viivitamata EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime komponentide rakendamist, tagades võimaluse korral koostoime ametile eraldatud inimressursside ja rahaliste vahendite kasutamisel;
- jätkata Strasbourgis asuva tehnilise keskuse laiendamise projekti, pöörates tähelepanu nii kontoriruumidele kui ka andmekeskusele;
- jätkata uuesti sõnastatud SIS-määruste rakendamist;
- jätkata ECRIS-TCN-süsteemi rakendamist;
- jätkata tihedat koostööd liikmesriikide, Euroopa Komisjoni ja asjaomaste ELi ametitega, et tagada uute süsteemide ja koostalitlusvõime komponentide õigeaegne rakendamine;
- viia viivitamata lõpule kõigi eu-LISA ametikohtade loetelus sisalduvate ametikohtade täitmine;

- jätkata organisatsiooni üldjuhtimisraamistiku väljatöötamist ja tõhustamist, pöörates erilist tähelepanu portfellihooldusele, programmijuhtimisele, lepingu- ja tarnijahaldusele ning tegevuspõhisele eelarvestamisele;
- viia viivitamata lõpule ameti hankestrateegia väljatöötamine;
- võtta kasutusele ameti tulemuslikkuse uuendatud põhinäitajad, et kajastada muutusi eu-LISA töökorralduses.

Volitatud eelarvevahendite käsutaja esitatud kinnituste ja reservatsioonide hinnang

Haldusnõukogu leiab, et tuvastatud juhtimis- ja kontrollialaste puuduste kõrvaldamiseks on kehtestatud piisavad ja asjakohased meetmed.

Kokkuvõte

Haldusnõukogu on väga rahul eu-LISA tegevuse üldise tulemuslikkusega 2019. aastal ja ameti töötulemustega kogu aasta jooksul. Need on kooskõlas ameti 2019. aasta tööprogrammis seatud eesmärkidega. Samuti on haldusnõukogu rahul olemasolevate inimressursside ja rahaliste vahendite kasutamise määra ja asjakohasusega. Haldusnõukogu rõhutab, et jätkuvalt tekitab muret märkimisväärne töökoormus, eriti seoses horisontaalse ja organisatsiooniülese tegevusega.

Haldusnõukogu kutsub ametit üles jätkama kiiduväärt tööd tema vastutusse antud uute algatuste (EES, ETIAS, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCN-süsteem) elluviimisel ning olemasolevaid süsteeme reguleerivate õigusaktide uuesti sõnastatud versioonide rakendamisel. Samal ajal võtab haldusnõukogu teadmiseks, et eu-LISA töö kesktasandil ja liikmesriikide tegevus riigi tasandil sõltub vastastikku üksteisest, ning kutsub ametit üles jätkama tihedat ja tõhusat koostööd liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga, et tagada uute süsteemide edukas rakendamine.

Haldusnõukogu mõnab, et ameti Strasbourgis asuva tehnilise keskuse teist korda laiendamine on strateegiliselt oluline, et tagada ameti töötajatele ja kohapealsetele töövõtjatele sobivad töötingimused. Samuti on oluline tagada, et andmekeskusel oleks piisav suutlikkus uute ja olemasolevate süsteemide tõhusaks ja jätkusuutlikuks kasutamiseks ja juhtimiseks, kindlustades jätkuvalt olemasolevate süsteemide katkematu käideldavuse ja õigeaegse arendamise. Haldusnõukogu kutsub ametit üles selle projektiga viivitamata jätkama.

Haldusnõukogu väljendab tunnustust tegevdirektorile ning ameti juhtkonnale ja töötajatele nende pühendumuse ja saavutuste eest kogu aasta jooksul ning soovib neid tänada professionaalse ja viljaka koostöö eest.

Zsolt Szolnoki, haldusnõukogu esimees

Eessõna

Foto: Aligar Luski

Krum Garkov, eu-LISA tegevdirektor

Üks Euroopa integratsiooni käegakatsutavaid sümboleid on inimeste vaba liikumine. Käesoleva aruande koostamise ajal 2020. aasta aprillis panna see aga proovile. ELis, nagu ka kogu ülejäänud maailmas, valitseb COVID-19 pandeemia puhkemise tõttu peaaegu täielik seisak. Kehtestatud on ajutised piirangud ja kaitsemeetmed, mis on kitsendanud inimeste vaba liikumist Schengeni alal ja ELi välispiiride ületamist. See kriis on mõjutanud kõiki ELi kodanikke ja organisatsioone, sealhulgas eu-LISA-t. Teades, kui olulised on tema teenused Schengeni ala jaoks, on amet siiski üles näidanud head reageerimisvõimet ja suurt vastupidavust ning on suutnud oma tegevust jätkata. eu-LISAst on saanud Schengeni süsteemi lahutamatu osa ja seda eelkõige tänu ameti tugevale ning pühendunud töötajaskonnale. Kriisi ajal on ameti teenused üliolulised, et ELil oleks võimalik normaalselt toimida ja jätkuvalt tagada oma kodanikele vajalik kaitse ja turvalisuse tase.

Tegelikke saavutusi aga mõõdetakse pikemas plaanis. Tulevikueesmärkide saavutamiseks varasematest edusammudest õppimine aitab organisatsioonidel keskenduda olulisele ja õiges suunas liikuda, eriti ebakindlatel aegadel. Amet tutvustab oma 2019. aasta töötulemusi ning iga-aastaste tegevuste elluviimisel ja pikaajaliste eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme just sellest lähenemisviisist lähtudes.

2019 oli eu-LISA jaoks oluline ja edukas aasta. Esiteks oli see esimene täisaasta, mil amet täitis oma uusi volitusi, millega kaasnesid uued kohustused ja lisaressursid. eu-LISA tegevus aasta jooksul lähtus kolmest järgmisest prioriteedist:

- 1) jätkuvalt keskenduda oma põhitegevusele, võttes arvesse ameti vastutusse antud süsteemide tähtsust ELi sisejulgeoleku, piirihalduse ja rände haldamise seisukohast;
- 2) jätkata ametile antud uute ülesannete täitmist (s.o EESi, ETIASe, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCN-süsteemi arendamist);
- 3) jätkata organisatsiooni ümberkorraldamist, mis on pikemas perspektiivis ameti edu alus.

Poliitiliste prioriteetide muutumine justiits- ja siseküsimuste valdkonnas kogu aasta jooksul, suur hulk samal ajal toimuvaid tegevusi ja ameti sidusrühmade kõrged ootused muutsid eu-LISA tegevuskeskkonna väga keeruliseks ja katsumusterohkeks. Siiski olen veendunud, et käesolev aruanne on kindel tõendus selle kohta, et eu-LISA sai nende katsumustega edukalt hakkama. Muu hulgas võiks esile tõsta järgmisi kordaminekuid.

- Amet tagas liikmesriikidele ja asjaomastele ELi asutustele tema vastutusse antud süsteemide katkematu käideldavuse.
- Ametile antud uute ülesannete täitmisel on tehtud olulisi edusamme. Mais algas EESi arendamine ning ETIASe, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCN-süsteemi rakendamiseks vajalik eeltöö on hästi edenenud.
- Amet saavutas oma ümberkorralduskavas 2019. aastaks ette nähtud olulised vahe-eesmärgid.
- eu-LISA tõestas end ELi institutsioonide usaldusväärse partneri ja nõuandjana, osaledes paljudel eri tasandite koosolekutel.
- EESi ja ETIASe rakendamise valdkonnas tugevdati veelgi koostööd teiste justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutustega.

Need tulemused annavad eu-LISA sidusrühmadele kindlustunde, et amet on suuteline oma eesmärgid täitma, ja need on kindel alus tulevasele edule. Seda kõike pole aga üksi saavutatud. Seepärast tahaksin kasutada võimalust ja tänada liikmesriike, eelkõige nende riikide valitsusi, kus asuvad ameti keskused, samuti Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamenti ja Euroopa Liidu Nõukogu ning meiega koostööd tegevaid ELi ameteid pideva toetuse ja konstruktiivse koostöö eest

kogu aasta jooksul. Samuti soovin tänada eu-LISA töötajaskonda pühendumuse ja tubli töö eest, mida nad tegid 2019. aastal ameti eesmärkide saavutamiseks ja sidusrühmade ootuste täitmiseks.

Järgmine aasta (2020) ja ka sellele järgnevad aastad ei tule lihtsamad kui 2019. Amet tegutseb endiselt väga keerukas ja kiiresti muutuv keskkonnas. Siiski on kindel, et hoolimata katsumustest ja olukorrast ei kaota eu-LISA silmist oma eesmärki: aidata enda teenustega kaasa liikmesriikide püüdlustele muuta Euroopa turvalisemaks ja tugevamaks. Edu saavutamiseks seab amet kogu oma tegevuse keskmesse sidusrühmad ja nende vajadused, tagades liikmesriikidele teenuste osutamisel tõhususe, tiptaseme, kiiruse, paindlikkuse ja pühendumuse.

Krum Garkov, tegevdirektor

Kommenteeritud kokkuvõte

2019. aasta konsolideeritud tegevusaruandes (edaspidi „tegevusaruanne“) on esitatud struktureeritud ülevaade eu-LISA 2019. aasta tegevustest ja saavutatud eesmärkidest. eu-LISA asutamismääruse kohaselt hindab tegevusaruannet haldusnõukogu pärast konsulteerimist nõuanderühmadega, eelkõige võrreldes saavutatud tulemusi eesmärkidega, mis on kindlaks määratud 2019.–2021. aasta programmdokumendis sisalduvas 2019. aasta tööprogrammis. Haldusnõukogu peab tegevusaruande vastu võtma ning see tuleb edastada iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning avaldada.

eu-LISA 2019. aasta töötulemused näitasid taas, et amet on justits- ja siseküsimuste valdkonnas tugev ja usaldusväärne partner, sellel on kindel struktuur ja tõhusad tööprotsessid ning kõrge kvalifikatsiooniga töötajad. Kogu aasta jooksul tõestas eu-LISA, et on Schengeni süsteemi hädavajalik osa ja ühe ELi kodanike põhiõiguse – liikumisvabaduse – tagaja. Amet sai kogu aasta jooksul hästi hakkama ja suutis probleemidest hoolimata oma eesmärgid saavutada.

Kiiresti muutuv keskkonnas seavad muutlik olukord ELi piiridel, rahvusvaheline terrorism ja piiriülene kuritegevus sisejulgeoleku, õiguskaitse ja piirihalduse ELis suure surve alla. eu-LISA teenib Euroopa kodanike huve ja ameti 2019. aasta töö oli oluline osa ELi vastureaktsioonis nendele probleemidele.

Õigusraamistiku muutumine

Aasta 2019 tõi kaasa olulised muutused õiguskeskkonnas, milles eu-LISA tegutseb.

11. detsembril 2018 jõustus uus eu-LISA asutamismäärus¹. Suurendatud volitused tõid ametile kaasa rohkem kohustusi seoses olemasolevate ja uute julgeoleku-, piirihaldus-, rände- ja varjupaigasüsteemide kavandamise, arendamise, koostalitlusvõime ja operatiivjuhtimisega. Uute volitustega laiendati ameti vastutusala ja talle anti suurem roll teadusuuringutes, süsteemide andmekvaliteedi tagamisel ning katseprojektide, kontseptsioonitõenduste ja testimistoimingute puhul, mis on otseselt seotud ameti volitustega.

28. detsembril 2018 jõustus kolm uut määrust, mille eesmärk on SISi veelgi tõhustada. Muudetud õigusraamistiku eesmärk on ka tagada SISi täielik koostalitlusvõime teiste ELi rände-, piirihaldus- ja julgeolekusüsteemidega.

11. juunil 2019 jõustus ECRIS-TCN-süsteemi määrus. Euroopa karistusregistrite infosüsteem kolmandate riikide kodanike kohta – ECRIS-TCN-süsteem – on esimene suuremahuline IT-süsteem, mille eu-LISA töötab välja peamiselt õigusemõistmise tagamiseks. eu-LISA vastutab selle süsteemi arendamise ja operatiivjuhtimise eest.

Samal päeval jõustus kaks määrust: 1) määrus, millega luuakse ELi infosüsteemide (politsei- ja õiguskoostöö, varjupaik ja ränne) koostalitlusvõime raamistik, ning 2) määrus, millega luuakse ELi infosüsteemide (piirid ja viisad) koostalitlusvõime raamistik. Koostalitlusvõime tehniliste komponentide – ühise isikuandmete hoidla (CIR), Euroopa otsinguportaali (ESP), ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse (sBMS), mitme identiteedi detektori (MID) ning aruandluse ja statistika keskoidla (CRRS) – väljaarendamine on järkjärguline protsess, millele peab eelnema EESi ja ETIASe rakendamine.

Olemasolevate süsteemide operatiivjuhtimine

eu-LISA tagas kogu aasta vältel **SISi**, **VISi/BMSi** ja **Eurodaci** katkematu toimimise kooskõlas õigusnõuete ja kokkulepitud teenustasemega. SISi käideldavus oli 99,95%, VISil 99,65% ja Eurodakil 99,55%. eu-LISA 2019. aasta sidusrühmade rahulolu uuring näitas, et üle 93,4% liikmesriikidest olid eu-LISA teenustega rahul või väga rahul.

Kooskõlas uute õigusaktidega võeti 2020. aasta jaanuaris edukalt kasutusele **SIS II** redaktsioon 9.3.o. See redaktsioon sisaldab uusi juurdepääsu kontrolli funktsioone, mis võimaldavad Europolil, Eurojustil ja Frontexil teha päringuid süsteemi kõigi asjakohaste hoiatusteadete tüüpide kohta, sh võrrelda sõrmejälgi. Käivitati **SISi sõrmejälgede**

¹ Määrus (EL) 2018/1726 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 99–137).

automaatse tuvastamise süsteemi (AFIS) teine etapp. Selle eesmärk on rakendada uuesti sõnastatud SIS-määrusest tulenevaid täiendavaid biomeetrilisi nõudeid. Et vastata liikmesriikide vajadustele ja otsingute arvu pideva kasvu tõttu algatas amet projekti, et parandada päringute töötlemise suutlikkust. Süsteemi ulatuslik arendus, mis hõlmas Rahvusvahelise Tsiiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) uute transliteratsioonireeglite rakendamist, viidi lõpule 2019. aasta oktoobris. Amet toetas uute kasutajate integreerimist (Küpros, Iirimaa ja Frontex).

VISis/BMSis 2019. aastal tehtud arenduste eesmärk oli tagada, et süsteemi suutlikkus vastaks liikmesriikide kasvavatele vajadustele seoses ELi ühise viisapoliitika rakendamisega. **VISi** mahtu suurendati edukalt 100 miljoni taotluseni, tagades seega liikmesriikidele piisava suutlikkuse. **VISi/BMSi** testimiskeskonda parandati mitme projekti elluviimisega. Amet tegeles ka uute kasutajate integreerimisega (Europol; Bulgaaria ja Rumeenia passiivne juurdepääs). **VISi/BMSi** arendamist on oluliselt mõjutanud **VISi** ja **EESi** peatne vastastikune ühendamine.

Eurodaci funktsionaalne arendamine peatati ajutiselt, et oodata ära uue Eurodaci määruse vastuvõtmine. Võeti kasutusele üks uus redaktsioon, mis sisaldas kohandusi ja parandusi.

Aastal 2019 rakendas amet süsteemide juhtimisel uut seirelahendust. See muutis ameti töötajate igapäevatöö tõhusamaks ja parandas nende töökeskkonda.

Uute süsteemide rakendamine

2019. aastal jätkas eu-LISA tööd tema vastutusse antud uute süsteemide (**EES**, **ETIAS**, koostalitlusvõime ja **ECRIS-TCN**-süsteem) rakendamiseks. Võttes arvesse nende algatuste ulatust, korraldati nende elluviimine asutusesiseste programmidenä, et tagada olemasolevate inimressursside ja rahaliste vahendite kasutamisel koostoime ja tõhusus.

17. mail 2019 algatas eu-LISA **EESi** arendamise raamlepingu sõlmimise protsessi. 2019. aasta lõpuks oli programmi kavandamise etapp enam-vähem lõpetatud. Kohe järgnes nõuete ja tehnilise kirjelduse etapp, mille käigus töötati välja üksikasjalikud tehnilised nõuded süsteemile ja selle arhitektuurile. 23. detsembril 2019 käivitati arendusetapp kahe erilepingu sõlmimisega, mis hõlmasid ühtse riikliku liidese (NUI) loomist ja paigaldamist kesk- ja riigi tasandil ning vajalike lubade hankimist süsteemi kasutuselevõtu automatiseerimiseks. **EESi** biomeetrilise süsteemi (sh ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse – **sBMS**) hanke teine etapp algas 15. augustil 2019 ja lõppes 20. detsembril 2019². Kooskõlas esialgse kavaga alustas eu-LISA tööd ka **VISi** ja **EESi** koostalitlusvõime tagamiseks. Tehti otsus, et **VISi** biomeetriliste andmete puhul kasutatakse **sBMSi** otse ilma **EESi** jaoks vahesüsteemi üle kandmiseta, mis aitab säästa kokku umbes 30 miljonit eurot.

Amet asutas vajalikud **ETIASe** juhtorganid – **ETIASe** programminõukogu ning **EESi** ja **ETIASe** ühise nõuanderühma. **ETIASe** programmi ettevalmistusetapp on kulgenud plaanikohaselt: värvatud on töötajad, amet aitas kaasa delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide koostamisele ning välja on töötatud hanke tehniline kirjeldus. Välja töötati ka uus meetod hangete korraldamiseks – valdkonnaülene tehniline raamistik (**TEF**), mille eesmärk on kehtestada üldised lepingutingimused uute süsteemide kavandamiseks, arendamiseks, testimiseks ja rakendamiseks (alates **ETIASest**)³.

Pärast **koostalitlusvõime määruste** jõustumist võttis amet viivitamata kasutusele vajalikud sisetoimingud ja alustas eeltööd määruste rakendamiseks. Töö toimub kolmel suunal: uute töötajate värbamine, hankemenetluse ettevalmistamine ning Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide abistamine vajalike delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide koostamisel. Amet pidas uute arenduste tegemisel silmas ka koostalitlusvõime komponentide arendamist. Täpsemalt arendatakse ühist biomeetrilise võrdlemise teenust (**sBMS**) ning aruandluse ja statistika keskhooldlat (**CRRS**) **EESi** programmi raames. Euroopa otsinguportaali (**ESP**) ja ühist isikuandmete hooldlat (**CIR**) arendatakse **ETIASe** programmi osana ning mitme identiteedi detektorit (**MID**) arendatakse eraldi.

² Pakkumuste hindamine algas 2020. aasta jaanuaris ja raamleping sõlmiti 2020. aasta aprillis.

³ Valdkonnaülene tehniline raamistik võeti kasutusele 29. jaanuaril 2020.

Pärast ECRIS-TCN-süsteemi määruse jõustumist jätkas amet arendustöö jaoks uute töötajate värbamist, alustas hankemenetluse ettevalmistamist ning algatas tiheda koostöö õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadiga, et aidata koostada rakendusakte ja delegeeritud õigusakte.

Taristu ja võrkude areng

Aruandeperioodil toimus SISI ja VISi sidetaristu, mida käitati uue põlvkonna üleeuroopalise valitsusasutuste telemaatiliste teenuste süsteemi (TESTA-ng) teenuste raamlepingu alusel, kooskõlas õigusnõuete ja operatiivvajadustega. SIS II teise krüptitud kihi kasutuselevõtt ehk topeltkrüpteerimine tagas SIS II ja Sirene Maili tööandmete turvalisuse ning süsteemi käideldavus oli aruandeperioodil 100%.

Tegeleti VISi sidetaristu uuendamisega, mis on plaanis lõpetada 2020. aasta juulis. Uuendatud VISi sidetaristu suutlikkus on varasemast ligikaudu seitse korda suurem ning võimaldab toetada EESI ja ETIASe kasutuselevõttu. Aruandeperioodil viidi läbi VISi sidetaristu topeltkrüpteerimise katseprojekt. VISi teise krüptitud kihi täieulatuslik kasutuselevõtt kõigis liikmesriikides lükati aga edasi, kuni töötatakse välja EESI topeltkrüpteering, kuna mõlemad kasutavad sama sidetaristut.

TESTA-ng SISI sidetaristu uuendamine algas 2018. aastal ja jätkus aruandeperioodi jooksul. Alates 2019. aasta novembrist on uuendatud sidetaristu saanud kolm keskust kuus. Kui uuendused on lõpule viidud, suurendatakse kõigis liikmesriikides ribalaiust 10 Mbps-ilt 50 Mbps-ile ja on ka võimalus tõsta see 100 Mbps-ile.

Aruandeperioodil tagas amet oma taristu operatiivjuhtimise ja igapäevase toimimise nii Strasbourgis asuvas tehnilises põhikeskuses kui ka Austrias Sankt Johann im Pongaus asuvas varukeskuses.

Koostöö sidusrühmadega

eu-LISA pidas kinni endale võetud kohustusest teha väga tihedat, läbipaistvat ja konstruktiivset koostööd oma haldusnõukogu ja nõuanderühmadega (SIS, VIS, Eurodac, EES-ETIAS, koostalitlusvõime ja ECRIS-TCN-süsteem). Pärast ETIASe määruste jõustumist moodustas amet ETIASe programminõukogu ja laiendas EESI nõuanderühma pädevusala, nii et see hõlmaks ka ETIASi (EESI-ETIASe ühine nõuanderühm). Esimesed koosolekud toimusid vastavalt 1. veebruaril 2019 (ETIASe programminõukogu) ja 13. märtsil 2019 (EESI-ETIASe nõuanderühm). EESI-ETIASe nõuanderühma raames tegutses kolm töörühma: välise maismaa- ja merepiiriga liikmesriikide IKT-lahenduste töörühm, veoettevõtjate töörühm (korraldatud koostöös Euroopa Komisjoniga) ja biomeetria töörühm. Pärast koostalitlusvõime ja ECRIS-TCN-süsteemi määruste jõustumist tehti ära eeltöö mõlema projekti nõuanderühma ja programminõukogu esimeste koosolekute korraldamiseks: koostalitlusvõime programminõukogu esimene koosolek toimus 30. oktoobril 2019 ja koostalitlusvõime töörühma esimene koosolek toimus 21. jaanuaril 2020; ECRIS-TCN-süsteemi nõuanderühma ja programminõukogu koosolekud toimusid vastavalt 24. ja 30. jaanuaril 2020.

eu-LISA jätkas Schengeni hindamismehhanismis osalemist, aidates teha järelevalvet Schengeni *acquis'* kohaldamise üle. 2019. aastal aitas amet Euroopa Komisjoni taotlusel kaasa kümnele Schengeni hindamissioonile ja neljale ühise viisapoliitika hindamisele.

2019. aasta oktoobris korraldati ELi nõukogu eesistujariigi Soome egiidi all aastakonverents „The New Information Architecture as a Driver for Efficiency and Effectiveness in Internal Security“ (Uus infoarhitektuur kui sisejulgeoleku tõhususe ja tulemuslikkuse edendaja), mis tõi kokku ligi 200 esindajat liikmesriikidest, ELi institutsioonidest ja teistest ametitest ning spetsialistid tööstus- ja teadusringkondadest. Kaks tööstusharu ümarlauda, kus oli kokku üle 190 osaleja, andsid hea võimaluse sihipäraselt arutada ameti vastutusalasasse kuuluvate tulevaste suuremahuliste IT-süsteemide arhitektuuri kavandamise ja nende arendamise praktilisi aspekte ja lahendusi.

Organisatsiooni ümberkorraldamine

2019. aastal alustas amet organisatsiooni ümberkorralduskava elluviimist, et viia oma töökorraldus vastavusse uute volituste ja ülesannetega. Ümberkorralduskava eu-LISA 2.0 eesmärk oli tagada, et ümberkorraldamine toimuks avatud

ja läbipaistval viisil, ja sellesse kaasati aktiivselt ameti töötajad. Kava üks põhielement oli ameti uus organisatsioonistruktuur. See võeti kasutusele 1. septembril 2019. Operatiivosakonna jaoks töötati välja täiesti uus organisatsioonistruktuuri maatriks, mida hakati ka rakendama. Samuti muudeti ameti tegevusüksuste korraldust.

Tegevuskohad

Amet tegi algust Strasbourgis asuva tehnilise keskuse laiendamise projektiga. Pärast Euroopa Komisjoni ja haldusnõukogu Prantsusmaa esindaja osalusel tehtud eelkontrolli lepiti kokku, et Prantsusmaa siseministerium toetab ametit projekti kavandamisel ja elluviimisel. 2019. aasta lõpus sõlmis amet programmeerimisteenuse lepingu, et koostada esialgne projekt ja tehnilised tingimused tehnilise projekterimise teenuse jaoks, millega eeldatavalt alustatakse 2020. aasta lõpus.

Eelarve täitmine

2019. aastal haldas eu-LISA eelarvet, millest 288,4 miljonit eurot moodustasid kulukohustuste assigneeringud ja 138,1 miljonit eurot maksete assigneeringud, mis saadi ELi üldeelarvest. Amet säilitas eelarve täitmise kõrge määra

- 99,7% kulukohustuste assigneeringute puhul, võttes arvesse kulukohustuste assigneeringute mitteautomaatset ülekandmist, milleks haldusnõukogu andis loa 2020. aasta veebruaris;
- 99,3% maksete assigneeringute puhul, sealhulgas halduskulude ülekandmine 2020. aastasse.

Peamised riskid ja probleemid, millest on haldusnõukogule teatatud

Peamised riskid ja probleemid, millest aasta jooksul haldusnõukogule teatati, olid seotud ametile antud uute ülesannete ja eelarve täitmisega ning järgmise mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kavandamisega.

Amet esitas haldusnõukogule igal kuul korrapäraselt aruandeid EESi ja ETIASe rakendamise edenemise kohta. Neis kirjeldati üksikasjalikult töö seisu ning tõsteti esile riskid ja probleemid. Samuti esitati korrapäraselt aruandeid EESi-ETIASe nõuanderühma tegevuse kohta.

Nende aruannete põhjal koostas haldusnõukogu 15 otsust ja soovitusi EESi ning ETIASe rakendamise kohta kesk- ja riigi tasandil. Haldusnõukogu teavitati korrapäraselt ka ameti korraldatud olulisemate hankemenetluste käigust.

Amet esitas korrapäraselt teavet oma vajaduste kohta uue mitmeaastase finantsraamistiku perioodil (2021–2027) ja seonduvate riskide kohta. 2019. aasta juunis väljendas haldusnõukogu muret selle pärast, et ametile eraldatud rahalised vahendid ei vasta ameti taotletud vahenditele, ning juhtis tähelepanu negatiivsetele tagajärgedele ja riskidele, mis tekivad, kui seda probleemi ei lahendata.

Haldusnõukogu teavitati korrapäraselt ja ta jälgis koos ametiga hoolega Strasbourgis asuva tehnilise keskuse teist korda laiendamise projekti edenemist, pidades silmas uute süsteemide, töötajate ja kohapealsete töövõtjate jaoks vajaliku ruumi puudumisega seotud riski⁴. Riski kulutõhusaks leevendamiseks uuris amet võimalust rentida ajutised kontoriruumid ja luua kohapeal ajutine taristu peamise andmekeskuse laiendamiseks.

Haldusnõukogu teavitati korrapäraselt ameti ümberkorralduskava (eu-LISA 2.0) rakendamise seisust, mis on tihedalt seotud tuvastatud riskiga ameti toimimisele (organisatsiooni ebastabiilsus).

Juhtkonna hinnang sisekontrollimeetmetele

Ameti juhtkond leiab piisava kindlusega, et kehtestatud on sobivad sisekontrollimeetmed, mis toimivad ettenähtud viisil. Olulised riskid tuvastati ja maandati kogu aasta jooksul nõuetekohaselt. Seda kinnitavad ka sise- ja välisauditite tulemused.

⁴ Esialgne teave projekti kohta esitati eelarvepädevatele institutsioonidele 2. aprillil 2019.

Audititulemused

2019. aastal ei esitatud Euroopa Kontrollikoja, sõltumatute väisaudiitorite, komisjoni siseauditi talituse ja ameti siseauditi üksuse tehtud auditites ametile ühtegi kriitilise tähtsusega soovitusi. Kõiki teisi soovitusi võeti arvesse seonduvates tegevuskavades ja 2019. aastal tegi amet nende rakendamisel uusi edusamme.

Riskid

2019. aastal tehti kindlaks kaheksa peamist riski. Nendele reageerimiseks on kehtestatud ameti riskimaandamiskava. Ükski tuvastatud risk aasta jooksul ei realiseerunud.

Sissejuhatus

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande eesmärk on anda struktureeritud ülevaade 2019. aastal ellu viidud tegevustest ja saavutatud eesmärkidest.

Taustteave

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet asutati 2011. aastal määrusega (EL) nr 1077/2011 ja see alustas tegevust 1. detsembril 2012. Amet asutati eesmärgiga pakkuda ELi tasandil pikaajalist lahendust vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks praegu ja tulevikus. 11. detsembril 2018 jõustus määrus (EL) 2018/1726, mis käsitleb Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA)⁵. Sellega asendati ja tunnustati kehtetuks varasem eu-LISA asutamismäärus. Määrusega (EL) 2018/1726 suurendati ameti volitusi. Uued volitused suurendavad ameti suutlikkust täiustada ja arendada Euroopa turvalisuse, piirihalduse ja rände infosüsteeme ning laiendavad ameti töövaldkonda nii, et see hõlmab ka teadusuuringuid ja innovatsiooni.

Praegu haldab eu-LISA Schengeni infosüsteemi (SIS),⁶ viisainfosüsteemi (VIS)⁷ ja Euroopa varjupaigataotlejate sõrmejälgede andmebaasi (Eurodac)⁸. Need süsteemid on ülimalt olulised Schengeni ala sujuvaks toimimiseks. Need IT-süsteemid on äärmiselt vajalikud tõhusaks piirihalduseks ning tagavad ELi ühise varjupaiga- ja viisapoliitika rakendamise välispiiridel. Nende süsteemide käideldavus on esmatähtis, et tagada ELi kodanike vaba liikumine Schengeni alal.

Ühtlasi arendab amet ka riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi (EES),⁹ Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS),¹⁰ kesksüsteemi nende liikmesriikide väljaselgitamiseks, kellel on teavet kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta (ECRIS-TCN-süsteem),¹¹ ning uusi komponente, mis kujundavad ameti vastutusse antud süsteemide koostalitlusvõime raamistiku, nagu on ette nähtud koostalitlusvõime määrustega¹².

Meie missioon, visioon ja põhiväärtused

Ameti missioon põhineb tema õiguslikel volitustel, mis on ette nähtud määrusega (EL) 2018/1726, ja keskendub ülesandele **anda liikmesriikidele pidevalt lisaväärtust, toetades tehnoloogia abil nende tegevust Euroopa turvalisemaks muutmisel**.

Seda missiooni viiakse ellu ameti visiooni kaudu **pakkuda hea kvaliteediga ja tõhusaid teenuseid ja lahendusi sidusrühmadele, teenida nende usaldus, kooskõlastades tehnoloogia pakutavaid võimalusi järjepidevalt liikmesriikide kasvavate vajadustega, ning arendada ametit tippkeskuse**na justitsi- ja siseküsimuste valdkonnas.

Ameti missioon ja visioon viiakse ellu operatiivtegevusena, järgides eu-LISA põhiväärtusi. Põhiväärtused juhivad ja toetavad ameti operatiivtegevust ja strateegilist arengut. Need väärtused on järgmised:

- **vastutus**: usaldusväärse juhtimisraamistiku ja finantsjuhtimise ning kulutõhusate toimingute rakendamine;

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1726, mis käsitleb Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA) ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1987/2006 ja nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnustatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1077/2011 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 99–137).

6 Määrus (EL) 2018/1860, määrus (EL) 2018/1861 ja määrus (EL) 2018/1862 (ELT L 312, 7.12.2018, lk 1–106); määrus (EÜ) nr 1986/2006 ja määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 381, 28.12.2006, lk 1–23); nõukogu otsus 2007/533/JSK (ELT L 205, 7.8.2007, lk 63–84).

7 Määrus (EÜ) nr 767/2008 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60–81).

8 Määrus (EL) nr 604/2013 (ELT L 180, 29.6.2013, lk 31–59).

9 Määrus (EL) 2017/2226 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20–82).

10 Määrus (EL) 2018/1240 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1–71) ja määrus (EL) 2018/1241 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1–73).

11 Määrus (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 1–26).

12 Määrus (EL) 2019/817 ja määrus (EL) 2019/818 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 27–135).

- **läbipaistvus:** korrapärase ja avatud suhtlemine ameti peamiste sidusrühmadega ning nende kaasamine pidevasse dialoogi ameti pikaajalise arengustrateegia väljatöötamiseks;
- **tiptase:** õige organisatsioonistruktuur, õiged inimesed ja protsessid, millega tagatakse teenuse katkematu osutamine liikmesriikidele;
- **järjepidevus:** tagamine, et amet kasutab oskusteavet, teadmisi ja liikmesriikide investeringuid parimal viisil ning jätkab oskusteabe ja teadmiste arendamist;
- **rühmatöö:** iga rühmaliikme võimestamine kasutama oma teadmisi ja kogemusi kõige paremini ameti edu nimel;
- **kliendikeskus:** tagamine, et ameti tegevus lähtub alati sidusrühmade vajadustest ja nõudlusest.

Ameti tegevuskohad

Ameti peakorter asub Tallinnas (Eesti) ning ameti hoolde antud süsteemide operatiivjuhtimine toimub Strasbourgis (Prantsusmaa). Peale selle on eu-LISA-I varukeskus Sankt Johann im Pongaus (Austria) ja kontaktbüroo Brüsselis (Belgia).

Õiguslik taust

Määruse (EL) 2018/1726 artikli 24 lõike 3 punkti g kohaselt tuleb tegevdirektoril koostada ameti konsolideeritud aastaaruande kavand ja esitada see pärast nõuanderühmadega konsulteerimist haldusnõukogule hindamiseks ja vastuvõtmiseks. Sama määruse artikli 19 lõike 1 punkti t kohaselt peab haldusnõukogu hindama ameti eelmise aasta konsolideeritud tegevusaruannet ja võtma selle vastu ning eeskätt võrdlema saavutatud tulemusi aasta tööprogrammi eesmärkidega. Haldusnõukogu peab saatma nii aruande kui ka oma hinnangu iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning tagama aasta tegevusaruande avaldamise.

1 Aasta saavutused

Ameti strateegilised põhieesmärgid on koostöös liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga kindlaks määratud eu-LISA pikaajalises strateegias aastateks 2018–2022¹³. Strateegilised põhieesmärgid lähtuvad ameti volitustest ja nende põhjal määrab amet oma mitmeaastased strateegilised eesmärgid. Ameti tegevus on suunatud nelja strateegilise põhieesmärgi saavutamisele:

- 1. strateegiline põhieesmärk:** jätkata arenemist ELi asjaomaste poliitikaalvdkondade toetaja ja rakenduspartnerina;
- 2. strateegiline põhieesmärk:** säilitada ja suurendada ameti rolli ELi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) tippkeskuse ja teenuseosutajana;
- 3. strateegiline põhieesmärk:** jätkata arenemist ELi IKT põhikeskusena;
- 4. strateegiline põhieesmärk:** jätkata tõhusa ja asjatundliku organisatsiooni arendamist kooskõlas ELi õigusraamistikuga.

1.1 1. strateegiline põhieesmärk

JÄTKATA ARENEMIST ELI ASJAOMASTE POLIITIKAVALDKONDADE TOETAJA JA RAKENDUSPARTNERINA

1.1.1 Süsteemide operatiivjuhtimine

Ameti põhitegevus oli 2019. aastal suunatud tema vastutusalas olevate suuremahuliste IT-süsteemide (SIS II/AFIS, VIS/BMS ja Eurodac) pideva ööpäevaringse toimimise tagamisele. eu-LISA-l läks korda saavutada see eesmärk kooskõlas õigusnõuete ja kokkulepitud teenustasemega, tagades klientide suure rahulolu.

Süsteemid toimisid 2019. aastal üldiselt sama hästi nagu 2018. aastal. Täpsemalt tähendab see järgmist.

- SIS II kesksüsteemi käideldavus oli 99,95% (tulemuslikkuse põhinäitaja 6) ja SIS II kesksüsteemi reaktsiooniaeg 99,84% (tulemuslikkuse põhinäitaja 7).
- VISi kesksüsteemi käideldavus oli 99,65% (tulemuslikkuse põhinäitaja 8) ja VISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg 97,79% (tulemuslikkuse põhinäitaja 9).
- Eurodaci kesksüsteemi käideldavus oli 99,55% (tulemuslikkuse põhinäitaja 3) ja Eurodaci kesksüsteemi reaktsiooniaeg 99,91% (tulemuslikkuse põhinäitaja 4).

Ka eu-LISA 2019. aasta sidusrühmade rahulolu uuringu tulemused olid väga positiivsed – rahul või väga rahul oli kokku 93,4% kasutajatest (tulemuslikkuse põhinäitaja 20). Lisaks oli liikmesriikide süsteemide kasutajate tulemuslikkus (tulemuslikkuse põhinäitaja 22) 90%, mis ületas eesmärgiks seatud 80%. eu-LISA sidusrühmade rahulolu uuring on regulaarne tagasisidemehhanism, mis töötati välja selleks, et saada liikmesriikides asuvatelt kasutajatelt ameti pakutava toe kohta tagasisidet. Sidusrühmade rahulolu mõõtmine aitab ametil välja selgitada, kas tema töö vastab liikmesriikide vajadustele ja ootustele. Sellist tagasisidet kogutakse SISi, VISi ja Eurodaci kohta iga-aastase rahulolu-uuringu teel. Uuring käsitleb järgmisi valdkondi: üldine rahulolu eu-LISA kasutajatoega, intsidendi- ja probleemihaldus, operatiivsuhtlus, tehniline abi riikide tegevuse jaoks ja redaktsioonihaldus. Liikmesriikidelt kogutakse vastused, nende põhjal esitatakse koondandmed ja kõik protsessijuhid vaatavad need läbi.

SIS

Operatiivtegevus

SISi kesksüsteem toimis aruandeperioodil üldiselt kooskõlas teenustaseme kokkuleppega. Uuele töökorras hoidmise lepingule üleminek on lõppenud. Liikmesriikidele osutati ameti IT-teenuste halduse raames pidevat

¹³ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Corporate/eu-LISA%20Strategy%202018-2022.pdf>.

tuge. Igakuised aruanded esitati õigel ajal ja kiideti heaks. SIS II kesksüsteemi käideldavus oli 99,95% (tulemuslikkuse põhinäitaja 6, veidi alla nn rohelisse vahemikku jääva sihttaseme 99,99%; saavutati kollase vahemiku sihttase 99,5%¹⁴) ja SIS II kesksüsteemi reaktsiooniaeg oli 99,84% (tulemuslikkuse põhinäitaja 7, saavutati rohelise vahemiku sihttase 99,5%). Nõuetekohast süsteemikäitumist takistavate sündmustega tegeleti õigel ajal, nii et süsteem toimis jätkuvalt kooskõlas lõppkasutajatega sõlmitud teenustaseme kokkulepetega. Selle eesmärgi saavutamiseks tegi amet korrigeerivaid, kohandavaid, täiustavaid ja ennetavaid hooldustöid ning võttis kasutusele kokku kaks uut redaktsiooni.

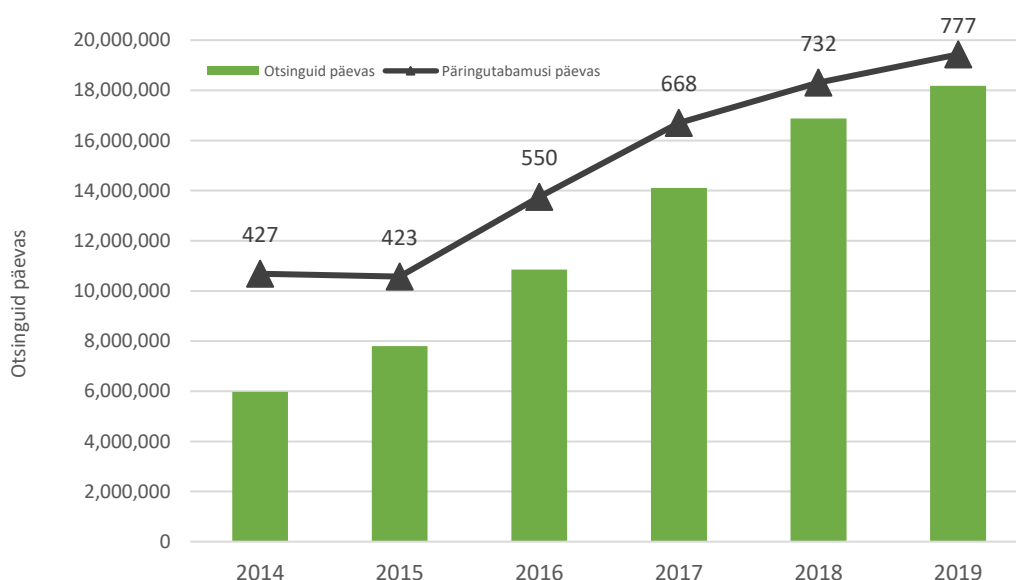
Juuli lõpus, pärast tegevuse üleminekut varukeskusesse, täheldasid liikmesriigid päringute töötlemise suutlikkuse märkimisväärset langust, mille tõttu ei võetud paljusid keskseid päringuid vastu. Amet tegi kiiresti otsuse viia tegevus uuesti põhikeskusesse üle. Seda tehti juba samal päeval. Peamiseks põhjuseks peeti puhkuseperioodist tingitud suurt hulka päringuid kesksüsteemist. Koos süsteeme töökorras hoidva töövõtjaga otsustas eu-LISA suurendada varukeskuse serverite mälumahtu. 2019. aasta kolmandas ja neljandas kvartalis tehtud üleminekud kinnitasid, et varukeskus on suuteline toime tulema suurema hulga päringutega kesksüsteemist. Seejuures ilmnes ka vajadus suurendada SISi suutlikkust.

SISi biomeetrilise otsingu funktsiooni (SIS AFIS) kasutati 2019. aastal samuti väga palju, mis näitab, et see on Euroopa õiguskaitseasutuste jaoks väärtuslik abivahend. Kui Euroopa vahistamismäärusele lisatakse biomeetriline sõrmejäljeteave, võimaldab SIS AFIS tagaotsitava isiku palju kiiremini tuvastada. Ka SIS AFISe käitamine ja hooldus toimus edukalt ilma oluliste intsidentideta. AFIS on praegu kasutusel 19 liikmesriigis.

eu-LISA pakkus jätkuvalt lisaväärtust, osutades tuge nii liikmesriikidele kui ka justiits- ja siseküsimustega tegelevatele asutustele, kellel on juurdepääs SISile (Europol, Eurojust ja Frontex). eu-LISA spetsiaalne tugiüksus abistas neid 35 sidusrühma uute riiklike süsteemide ja Sirene töökorralduse süsteemide vastavustestide tegemisel ning uue sõnumivahetuse vahetarkvara kvalifitseerimisel.

Statistika

2019. aasta statistilised andmed kinnitavad, et SIS II on jätkuvalt liikmesriikide suurim infovahetussüsteem julgeoleku ja piirihalduse valdkonnas ning seda kasutatakse üha rohkem (joonis 1).

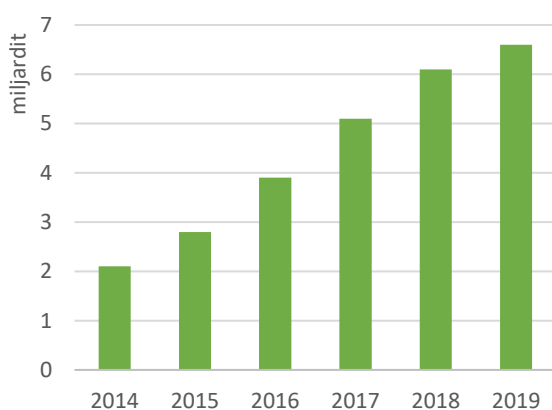

Joonis 1. SIS II otsingute ja päringutabamuste keskmine arv päevas (2014–2019)

¹⁴ Tulemuslikkuse põhinäitajad on kokkuvõtlikult esitatud o lisa lisa..

Pidev tõusutrend süsteemi kasutamisel on täheldatav alates 2014. aastast, mil aasta statistika esimest korda avaldati. 2014. aastal tehti SIS II süsteemis keskmiselt ligi 6 miljonit otsingut päevas, 2019. aastal aga tegid kogu Euroopa pädevad asutused süsteemis keskmiselt 18 miljonit otsingut päevas. Olulised kasutamist suurendanud tegurid on uued kasutajad (Ühendkuningriiki alates 2015. aastast ja Horvaatia alates 2017. aastast) ja uued kasutusviisid (nt süstemaatilised kontrollid).

2019. aastal kasutasid liikmesriigid ja assotsieerunud riigid SIS II rohkem kui 6,6 miljardit korda, st 8% rohkem kui 2018. aastal (joonis 2).

Joonis 2. SIS II otsingute arv aastas (miljardites, 2014–2019)

Joonis 3. SIS II 2019. aasta põhistatistika

31. detsembril 2019 sisaldas SIS II üle 91 miljoni hoiatusteate (joonis 3), mis oli 2018. aastaga võrreldes 11% rohkem.

Suurim hoiatusteadete kategooria oli „Väljastatud dokument“, mis moodustas 75,5% kõigist hoiatusteadetest. SIRENE büroo töötles 283 713 päringutabamust, mida oli 2018. aastaga võrreldes 6% rohkem. Isikuid käsitlevaid hoiatusteateid oli kokku 983 124, mis moodustas üle 1% kõigist hoiatusteadetest, kuid üle kolmveerandi kõigist registreeritud päringutabamustest.

VIS/BMS

Operatiivtegevus

Amet tagas aruandeperioodil VISi ja BMSi toimimise korrapärase ja igakülgse hoolduse teel. Liikmesriikidele esitati aruandeid intsidentide lahendamise aja kohta. Üldiselt toimis VIS teenustaseme kokkuleppe kohaselt ja hästi. BMSiga oli mõningaid probleeme, kuid süsteemide toimivus jäi rahuldavale tasemele. VISi kesksüsteemi käideldavus oli 99,65% (tulemuslikkuse põhinäitaja 8, saavutati nn kollasesse vahemikku jääv sihttase 99,5%¹⁵) ja VISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg oli 97,79% (tulemuslikkuse põhinäitaja 9, saavutati kollase vahemiku sihttase 90%). Nn rohelistesse vahemikku jääva kõrge käideldavuse määra (99,99%) saavutamiseks on vajalik kas süsteemi põhjalik rekonstrueerimine, mis peaks toimuma samal ajal VISi uuesti sõnastatud määrusega vastavusse viimisega, või kahe aktiivse keskuse kasutuselevõtmine, kuna praegune aktiivse ja passiivse keskusega struktuur ei võimalda kõrge käideldavuse määra eesmärki täielikult saavutada.

Virtualiseeritud BMS võeti kasutusele 2018. aasta kolmanda redaktsiooniga ja rakendati nii põhi- kui ka varukeskuses täielikult 2019. aasta aprillis. Selle redaktsiooni eesmärk oli viia BMS vastavusse uue testimiskeskonnaga. Selle redaktsiooniga kaasnes aga juunis intsident: BMSi jõudlus langes ja aset leidis suur hulk asünkroonseid toiminguid, mis põhjustasid veateateid. Probleem näis sõltuvat kellaajast ja liikluse

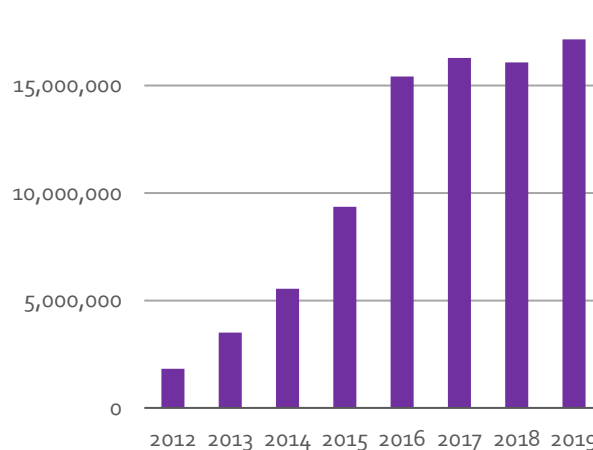
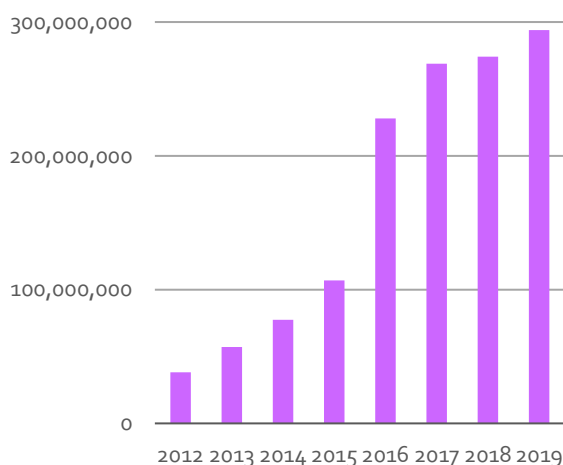
¹⁵ Tulemuslikkuse põhinäitajad on kokkuvõtlikult esitatud I lisa. lisa.

intensiivsusest. Seda uuriti põhjalikult. Amet ja süsteeme töökorras hoidev töövõtja kasutasid probleemi uurimiseks ja lahendamiseks märkimisväärsel hulgal ressursse, et algpõhjus välja selgitada ja kõrvaldada. Seda nähtust ei täheldatud kordagi koormus-, stabiilsus- ja piirtestimisel, mistõttu seda oli testimiskeskonnas keeruline korrata. Liikmesriike teavitati sel ajal korrapäraselt olukorra muutumisest. Parandusmeetmetega leevendati üldist olukorda juba enne lahenduse leidmist. Probleem lahendati edukalt koostöös töövõtjaga. Algselt kasutati probleemi kõrvaldamiseks osalist lahendust. Septembris viidi sisse vahetarkvara komponentide parandused. Keskpikas perspektiivis on lahendus vahetarkvara andmebaasi ja rakenduse konfiguratsiooni muutmine, mida tehakse 2020. aasta esimese ja teise redaktsiooniga.

BMSi probleemi tõttu 2019. aastal rohkem redaktsioone välja ei lastud. Kavandatud BMSi virtualiseerimise teine etapp, mis pidi algselt toimuma 2019. aasta neljandas kvartalis, lükati edasi 2020. aasta esimesse kvartalisse¹⁶.

Statistika

2019. aastal töödeldi üle 294 miljoni VISi toimingut ja 17 miljonit viisataotlust, mis oli 2018. aastaga võrreldes vastavalt 7,3% ja 6,6% rohkem (joonised 6 ja 5).

Joonis 4. VISi toimingute arv aastas (2012–2019)

Joonis 5. Viisataotluste arv aastas (2012–2019)

2019. aasta juunis jõuti rekordilise kõrgpunktini – 139 000 toimingut tunnis. Praegu on VISi maksimaalne läbilaskevõime 450 000 teadet tunnis, ilma et see mõjutaks süsteemi toimimist.

1. jaanuari 2020. aasta seisuga oli VISi andmebaasis 77,07 miljonit viisataotlust, 77,04 miljonit näokujutist ja 68,74 miljonit sõrmejäljekomplekti (joonis 6). Kui varasemaga võrrelda, siis 2014. aastal oli VISi andmebaasis 11,6 miljonit viisataotlust ja 9 miljonit sõrmejäljekomplekti. Viis peamist VISi kasutajat olid Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Hispaania ja Kreeka. Viis kõige aktiivsemat VISi piirkonda olid Venemaa Föderatsioon, Ida-Aasia, Põhja-Aafrika, India ja Pakistan ning Pärsia lahe piirkond. Keskmine aeg viisataotlusest viisa väljastamiseni oli 8,9 päeva.

Joonis 6. VISi/BMSi 2019. aasta põhistatistika

¹⁶ 2020. aasta märtsi seisuga on redaktsioon varukeskuse kasutuskeskkonnas kasutusele võetud, kuid põhikeskusesse paigaldamine lükkus COVID-19 pandeemiaga seotud piirangute tõttu edasi.

Eurodac

Operatiivtegevus

Aruandeperioodil toimis Eurodaci süsteem kooskõlas teenustaseme kokkuleppega. Üldiselt tagati süsteemi pidev käideldavus ja kõik süsteemi tavapäraseks toimimiseks vajalikud teenused. Eurodaci kesksüsteemi käideldavus oli 99,55% (tulemuslikkuse põhinäitaja 3, saavutati nn kollasesse vahemikku jääv sihttase 99,5%¹⁷) ja Eurodaci kesksüsteemi reaktsiooniaeg oli 99,91% (tulemuslikkuse põhinäitaja 4, saavutati nn rohelise vahemiku sihttase 99,45%).

Märtsis leidis pärast uue sertifikaadi paigaldamist aset intsident ja Eurodaci kesksüsteem ei olnud öösel käideldav. Intsidendi kõrvaldamiseks taastati süsteemi varasem olek ja sertifikaat paigaldati uuesti.

Ajavahemikul maist juulini esines Eurodaci töös lühiajalisi katkestusi ühe komponendi toimimisvea tõttu. Pärast põhjalikku analüüsi, mille viisid läbi eu-LISA ja süsteemi töökorras hoidmisega tegelev töövõtja, leiti tehniline lahendus, mis viidi ellu juuli keskpaigaks.

IT-teenuste halduse raamistiku integreerimise raames läksid kõik liikmesriigid (v.a Ühendkuningriik) üle uuele ühtsele kontaktpunktile ja suurem osa liikmesriike hakkas kasutama tööriista Service Manager 9 (SM9), mis kiirendab ja ühtlustab teabevahetust kõigi süsteeme kasutavate liikmesriikidega.

Eurodaci kasutusjuhendi uus versioon (1.35), mis sisaldab tegevusjuhiseid nii liikmesriikidele kui ka eu-LISA-le, tehti ühtse kontaktpunkti kaudu kättesaadavaks detsembri keskpaigaks. Enne seda tutvustati muudatusi Eurodaci nõuanderühmale.

Novembris toimus Eurodaci turbeõppus. Põhieesmärk oli testida Eurodaci turvalisust, talitluspidevust ja avariitaaste suutlikkust. Osales kuus riiki: Itaalia, Läti, Madalmaad, Portugal, Soome ja Šveits. Õppuse ettevalmistamist ja läbiviimist toetasid ENISA ja komisjon¹⁸. Õppuse käigus saadi väärtuslikku teavet selle kohta, kuidas asutusesiseseid ja -väliseid protsesse ning tegevuspõhimõtteid süsteemi pideva toimimise tagamiseks veelgi optimeerida.

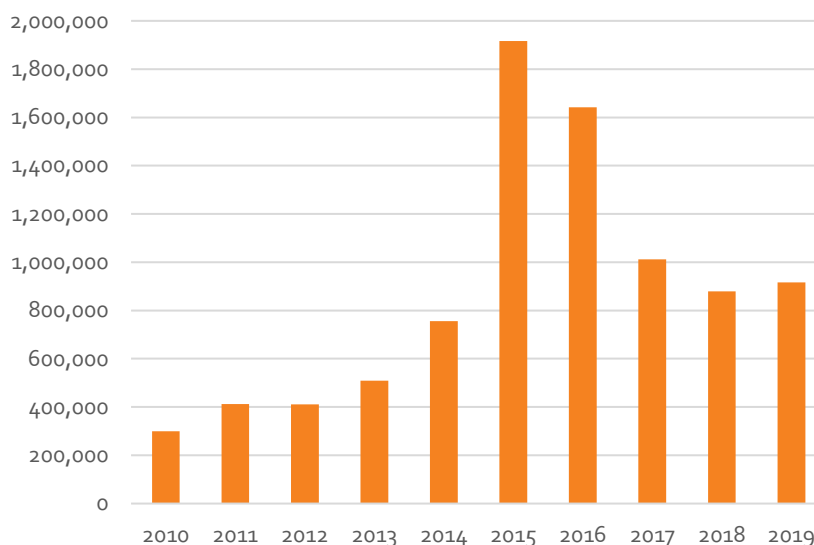
2.–4. detsembril viis Euroopa Andmekaitseinspektor läbi Eurodaci süsteemi auditi. Õigusaktide kohaselt tuleb Euroopa Andmekaitseinspektoril iga kolme aasta tagant läbi viia Eurodaci kesksüsteemi andmekaitseaudit. Auditi käigus vastas eu-LISA audiitorite kõigile küsimustele, esitas palutud tõendusmaterjali ja näitas süsteeme reaalselt toimimas.

Statistika

2019. aastal edastasid liikmesriigid Eurodaci kesksüsteemi edukalt 916 536 sõrmejäljekomplekti (joonis 7). Võrreldes 2018. aastaga suurenes Eurodaci toimingute arv 2019. aastal nelja protsendi võrra. Viimane kõrgpunkt oli 2015. aastal, mil liiklus ulatus rekordiliselt ligi kahe miljoni toiminguni. 2019. aasta detsembri lõpus sisaldas Eurodaci kesksüsteem 5,69 miljonit sõrmejäljekomplekti (6% rohkem kui 2018. aastal).

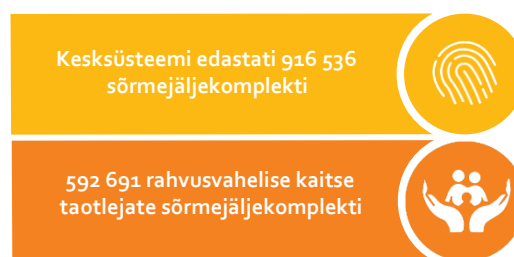
¹⁷ Tulemuslikkuse põhinäitajad on kokkuvõtlikult esitatud o lisas.

¹⁸ Eurodaci nõuanderühm võttis lõpparuande vastu 2020. aasta veebruaris.

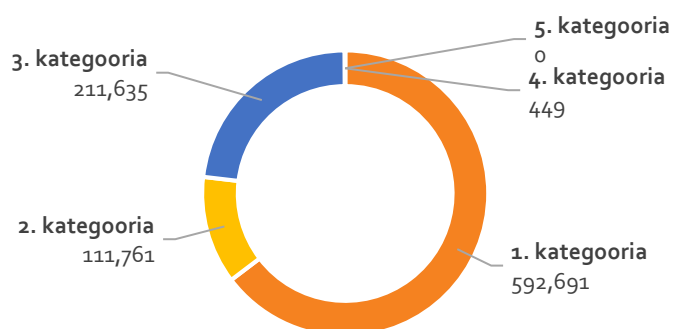

Joonis 7. Edastatud Eurodaci andmed aastas (2012–2019)

Täpsemalt töödeldi Eurodaci kesksüsteemis 592 691 sõrmejäljekomplekti, mis kuulusid vähemalt 14-aastastele rahvusvahelise kaitse taotlejatele (1. kategooria) (joonis 8), ning 111 761 sõrmejäljekomplekti, mis kuulusid liikmesriigi välispiiri ebaseaduslikul ületamisel kinnipeetud vähemalt 14-aastastele isikutele (2. kategooria). Lisaks edastati 3. kategoorias üle 211 635 sõrmejäljekomplekti, mis kuulusid vähemalt 14-aastastele isikutele, kes viibisid ebaseaduslikult liikmesriigi territooriumil. Liikmesriikide määratud õiguskaitseasutused edastasid 449 sõrmejäljekomplekti terrorismiga seotud kuritegude ja muude raskete kuritegude ennetamise, avastamise ja uurimise eesmärgil (4. kategooria). 2019. aastal ei edastanud Europol ühtegi sõrmejälge (5. kategooria). Andmestud on kategooriate kaupa näidatud joonisel 9.

Joonis 8. Eurodaci 2019. aasta põhistatistika

Joonis 9. 2019. aastal Eurodaci kesksüsteemi edastatud andmestute jaotus kategooriate kaupa

DubliNeti toimimine

Aruandeperioodil tagati, et DubliNeti võrk ja sertifitseerimisteenused oleksid liikmesriikidele pidevalt kättesaadavad.

Juunis oli Küprosel probleeme teiste liikmesriikidega ühenduse loomisel, mis omakorda mõjutas DubliNeti e-kirjade vahetamist. Ühendus oli ebastabiilne neli nädalat, kuni leiti lahendus, mille Küprose töötajad kohalikul tasandil ellu viisid.

Ajavahemikul 28. septembrist 5. oktoobrini viis TESTA-ng operaator läbi e-postiteenuse tõrkesiirde testimise. Kogu TESTA-ng põhiserveri kaudu toimuv meililiiklus suunati ümber sekundaarsesse meiliserverisse. Selle tagajärjel ei saanud mõned liikmesriigid e-kirju saata ega vastu võtta (nii Eurodaci kui ka DubliNeti süsteemis). Leiti, et algpõhjus oli vale konfiguratsioon nendes liikmesriikides, kus see probleem ilmnes. Kui taastati TESTA-ng algne konfiguratsioon, normaliseerus kõigi liikmesriikide meililiiklus.

IT-teenuste haldus

Süsteemitugi

Oma süsteemide pideva käideldavuse tagamiseks pakub eu-LISA kogu aasta vältel ööpäevaringset süsteemituge. Süsteemitoe personal töötab vahetustega. Süsteemide kasutajatoe tõhusus oli 2019. aastal väga kõrge ja küündis 90%ni, ületades eesmärgiks olnud 80%. Seda mõõdetakse ameti tulemuslikkuse põhinäitaja 22 („Liikmesriikide süsteemide kasutajatoe tõhusus) alusel. See näitaja kajastab ameti suutlikkust pakkuda lõppkasutajatele tuge toetaotluste korral ja intsidentide lahendamisel. Mõõdetakse toe kättesaadavust (reaktsiooniaega) ja toe tõhusust (probleemi lahendamiseks kuluvat aega). Seega näitab see eu-LISA ja liikmesriikide vahelises teenustaseme kokkuleppes sätestatud kriteeriumide alusel lahendatud taotluste osakaalu. 2019. aastal tegeles amet enam kui 5 100 päringuga, mis hõlmasid 3 854 intsidentist teatamist ja 1 329 teenusetaotlust (tabel 1). Liikmesriigid esitasid üle 1 168 päringu ja ametiseselt esitati 4 015 päringut kas seoses süsteemide seirega või nende töökorras hoidmisega.

Tabel 1. 2019. aastal käsitletud intsidentide ja teenusetaotluste arv

	SIS	VIS	Eurodac	Kokku
Intsidendid	869	1719	481	3069
Esitasid liikmesriigid	384	258	190	832
Esitati ametiseselt	485	1461	291	2237
Teenusetaotlused	789	270	270	1329
Esitasid liikmesriigid	241	85	57	383
Esitati ametiseselt	548	185	213	946

2019. aastal käsitletud 3069 intsidentist 40 olid kriitilise tähtsusega: 14 olid seotud SIS II-ga, 8 VISiga ja 18 Eurodaciga (tabel 2).

Tabel 2. Intsidentide jaotus tähtsuse ja süsteemi kaupa

Tähtsus	SIS	VIS	Eurodac	Kokku
Väike	122	455	86	663
Mõõdukas	386	676	147	1 209
Suur	347	580	230	1 157
Kriitilise tähtsusega	14	8	18	40
Kokku	869	1 719	481	3 069

Ühtse integreeritud seirelahenduse kasutuselevõtt

2019. aastal tegi amet hoolega tööd, et kavandada ja võtta kasutusele uue põlvkonna lahendus, mida esimese ja teise tasandi tugiüksused hakkavad kasutama suuremahuliste IT-süsteemide seireks. See ühtne integreeritud seirelahendus võeti kasutusele uues aasta ringi ja ööpäev läbi toimivas seireruumis, mis asub Strasbourgis ameti tehnilise keskuse renoveeritud andmekeskuse hoones (joonis 10). Paigaldis võimaldab teha olemasolevate ja tulevaste suuremahuliste IT-süsteemide seiret ühesugusel viisil ning suurendab tõhusust ja tulemuslikkust. Lahendus annab ülevaate kõigi süsteemide toimivusest ning hõlbustab kõrvalekallete varajast väljaselgitamist ja uurimist.

Ühtne integreeritud seirelahendus hõlmab viit ööpäev läbi töötavat täisvarustusega seireüksust, kus on 5 m pikkune videosein kaheksa 46-tollise ekraaniga, mida saab omavahel suureks pildiks ühendada (joonis 10). Kõik kolme eri süsteemikeskkonna 90 tööjaama on koondatud ühte kesksesse töövahendisse ilma neid üksteisega ühendamata, nii et esimese või teise tasandi ametnik saab oma tööjaamas hõlpsalt valida allika (keskkonna), millega tal on vaja töötada. Igas tööjaamas on ainult kuvarid, hiir ja klaviatuur; kogu muu seadmestik on ohutult ja turvaliselt paigaldatud andmekeskuses asuvatesse seadmepüstikutesse. Ergonoomiline

Foto: Dominik Schubert, eu-LISA

Joonis 10. Ühtne integreeritud seirelahendus
Strasbourg

tööruum on varustatud põhjalikult läbi mõeldud lahendusega, mis hõlbustab selle ööpäevaringset kasutamist. See hõlmab kõigi ekraanide heleduse automaatset kohandamist päeval ja öösel ning personaalselt reguleeritavat mööblit. Puuteplaadid võimaldavad kiiresti ja hõlpsalt valida vajaliku keskkonna ning neid saab üle viia teistesse kontoritesse või isegi ühendatud koosolekuruumi.

Järgmiseks võetakse ühtne integreeritud seirelahendus kasutusele tehnilises varukeskuses, kuid väiksemas ulatuses. Kavandamisetaap on juba alanud ning paigaldamine ja kasutuselevõtt toimub eeldatavalt 2020. aastal.

Muudatuste haldus

eu-LISA juhitavate suuremahuliste IT-süsteemide muudatuste halduse protsess võeti kasutusele pärast nõuanderühmade ja haldusnõukogu heakskiitu 2013. aastal. Ligi seitsme aastaga on muudatuste halduse protsess arenenud küpsustasemini, mida tunnustavad kõik sidusrühmad. Ka eu-LISA vastutusse antud süsteemid on saavutanud kõrge stabiilsustaseme. Selle tulemusena on liikmesriigid ja Euroopa Komisjon

esitanud vähem muutmistaotlusi. Esitatud muutmistaotlused on aga muutunud keerukamaks ja nende hindamiseks tuleb teha olulisi pingutusi. Selles protsessis on muudatuste halduse töörühma ülesanne välja selgitada ja kokku leppida, kuidas taotletud muudatusi sisse viia. Seejärel peavad nõuanderühmad ja asjaomased komisjonid muudatused heaks kiitma. Võimaluse korral tehti muudatused plaanipärase redaktsiooniga. Kui muudatused nõudsid keerukamat testimist või olid vastastikusel sõltuvuses teiste muudatustega, kavandati nende sisseviimine iga rakenduse tulevase põhjaliku uuendamise ajaks. See lähenemisviis leevendab niisuguste muudatuste sisseviimise, testimise ja valideerimise mõju nii liikmesriikidele kui ka ametile.

SISi puhul tegeleti kaheksa uue muutmistaotlusega, mis hõlmasid olemasolevate funktsioonide täiustamist ja uuendamist. Taotletud muudatustest kolm liigitati suureks ja viis väikeseks. Peamiselt keskenduti ICAO 2015. aasta transliteratsioonireeglite rakendamise seotud probleemi lahendamisele. Rakenduses avastatud puuduse kõrvaldamiseks moodustati rakkerühm, kelle ülesanne oli välja selgitada lahendus, kokku leppida muudatuse elluviimise viisid ning tegevust liikmesriikidega kooskõlastada. Muudatus viidi sisse SISi 2019. aasta esimese redaktsiooniga. Neli muudatust on kavas teha 2020. aastal ja kolm siis, kui SIS viiakse vastavusse uuesti sõnastatud määrusega.

VISi puhul keskendus muudatuste halduse töörühm VISi ja EESi omavahelise ühendamise mõju hindamisele. See oli väga oluline ülesanne, mis eeldas ameti ja liikmesriikide ulatuslikku osalemist. Moodustati rakkerühm ning toimus kolm erikoosolekut ja neli kaugkoosolekut, et põhjalikult hinnata EESi määrusest tulenevaid muudatusi VISis ja välja selgitada, kuidas neid muudatusi teha. Loetleti üle 30 muudatuse, mis tuleb VISi liidese juhenddokumenti sisse viia, et tagada ühenduvus EESiga. Lisaks menetleti kolme uut muutmistaotlust, mis kõik liigitati suuremahuliseks. Üks neist oli erakorraline muudatus ja kaks plaanitakse sisse viia süsteemi uuendamisel kooskõlas uuesti sõnastatud VIS-määrusega.

Eurodaci puhul menetleti kuut uut muutmistaotlust. Kõik taotletud muudatused hõlmasid kasutatavuse parandamist ja need liigitati väikesteks, kuid olid liikmesriikide jaoks siiski väga olulised. Peamine muutmistaotlus käsitles platvormi jõudluse suurendamist, mis oli vajalik varjupaigataotlejate suuremast arvust tingitud suurema töökoormusega toimetulekuks. Muud täiustused olid seotud liikmesriikide operatiiv- ja kasutusvajadustega.

Tänu pidevale tegutsemisele ja koostööle liikmesriikidega viidi suurem osa taotletud muudatustest kiiresti sisse. Praeguseks on kõik sisse viidud või kavandatavad muudatused saanud kõigi liikmesriikide heakskiidu. See on oluline saavutus, mis näitab, et muudatuste halduse protsess soodustab liikmesriikide ekspertide koostööd kavandatavate täiustuste hindamisel ja väljatöötamisel.

Testimise, redaktsioonide ja nende kasutuselevõtu haldus

Enne redaktsioonide kasutuselevõttu toimub põhjalik testimine. eu-LISA tegi edusamme suuremahuliste IT-süsteemide läbivestimise platvormi rakendamise vallas. Pärast lahenduse valimist viidi lõpule rakendamise ja väljaõppe etapid. Praegu on lahendus valmis kasutamiseks EESi arendamisel ja pärast tasuvusanalüüsi laiendatakse seda järk-järgult kõigile teistele süsteemidele.

SIS II, VISi ja Eurodaci redaktsioonide kasutuselevõtt on kindlaks määratud redaktsioonide ja nende kasutuselevõtu põhimõtetes. Redaktsioonide väljalaskmine ja kasutuselevõtt kavandatakse ja toimub nii, et mõju süsteemide käitamisele oleks võimalikult väike, pöörates erilist tähelepanu nende toimimisele ja käideldavusele. 2019. aastal võeti kasutusele järgmised redaktsioonid.

SIS II: kasutuskeskkonnas võeti kasutusele üks redaktsioon. Lisaks kohandustele ja parandustele viidi selle redaktsiooniga sisse ICAO 2015. aasta nõuded. Tegemist oli tööprotsesside muudatusega, mis mõjutas liikmesriikide andmeid. Teine redaktsioon lasti välja 8. jaanuaril 2020. See hõlmas peamiselt muudatusi, mis võimaldasid integreerida Frontexi uue SISi kasutajana ning laiendada juurdepääsu Europoli ja Eurojusti jaoks.

VIS: kasutuskeskkonnas võeti kasutusele kolm redaktsiooni. 2019. aasta esimene redaktsioon, mis pidi algselt välja lastama 2018. aastal, hõlmas BMSi virtualiseerimist. Teine redaktsioon sisaldas kohandusi ja parandusi ning sellega suurendati VISi mahtu 100 miljoni kirjeni. 2019. aasta viimane redaktsioon hõlmas Europoli integreerimist uue kasutajana.

Eurodac: kasutuskeskkonnas võeti kasutusele üks redaktsioon. See redaktsioon hõlmas peamiselt tehnilisi parandusi ja kohandusi. Teise kavandatud tehnilise redaktsiooni rakendamine lükati edasi 2020. aastaks¹⁹.

Selleks et IT-komponente ja rakendusi kiiremini ja paindlikumalt tarnida, hakkas amet rakendama terviklikku lähenemisviisi rakenduse elutsükli juhtimisele. Ühiste komponentide taaskasutamine ning uute süsteemide vastastikune ühenduvus ja koostalitlusvõime muudavad rakenduse elutsükli keerulisemaks. Terviklik lähenemisviis võimaldab rakenduse elutsükli juhtimise protsessi automatiseerida ning tagab parema jälgitavuse aruandluse, analüüsi, arendamise, testimise, kasutuselevõtu ja kvaliteedi tagamise etappides, tänu millele on võimalik rakenduse elutsükli järjepidevalt ja igakülgset juhtida. Esimese sammuna algatati 2019. aasta detsembris uuring, et välja selgitada olemasolev võimekus ja puudujäägid ning koostada tegevuskava rakenduse elutsükli juhtimiseks. Uuring on plaanis läbi viia 2020. aasta esimesel poolel.

1.1.2 Süsteemide areng

SIS

2019. aastal keskendus eu-LISA SISiga seoses peamiselt uuesti sõnastatud SIS-määruse õigeaegsele rakendamisele ja jätkas samal ajal SISi sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi (AFIS) arendamist. Et vastata liikmesriikide vajadustele ja kuna otsingute arv pidevalt kasvas, algatas amet projekti päringute töötlemise suutlikkuse suurendamiseks. Viidi sisse ICAO 2015. aasta transliteratsioonireglid ning amet toetas uute kasutajate integreerimist (Küpros, Lirimaa ja Frontex).

SISi õigusliku aluse uuesti sõnastamine

Pärast uuesti sõnastatud SIS-määruste jõustumist 28. detsembril 2018 algasid mitmesugused tegevused. 29. ja 30. jaanuaril toimusid SISi uue õigusraamistiku alusel piiri- ja julgeolekuvaldkonna infosüsteemide eksperdirühma SISi alarühma (SISi eksperdirühma) koosolekud. Sellega algatati esimene aruteluvõrk, mille käigus käsitleti kesksüsteemi uute funktsioonide kirjeldusi ja tehnilisi nõudeid, võimalikke ja eelistatud rakendamisvariante ning nende mõju tehnilistele aspektidele ja operatiivtegevusele. 2019. aastal kohtus SISi eksperdirühm korrapäraselt, et arutada selliseid teemasid nagu uued nõuded esemide käsitlevatele hoiatusteadetele, uued statistilised nõuded ja SISi kasutamine riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks. Seoses uuesti sõnastatud SIS-määrustega vaadati kuni 2019. aasta lõpuni mitme hindamistsükli käigus läbi liidese juhenddokument ja üksikasjalik tehniline kirjeldus.

2020. aasta jaanuaris võeti edukalt kasutusele SIS II redaktsioon 9.3.0. See redaktsioon sisaldas kooskõlas uue õigusliku alusega uusi juurdepääsu kontrolli funktsioone, mis võimaldasid Europolil, Eurojustil ja Frontexil teha päringuid süsteemi kõigi asjakohaste hoiatusteadete tüüpide kohta, samuti sõrmejäljepäringuid ja laiendatud otsinguid. AFISele on lisatud mitmik sõrmejälgede otsingu funktsioon. Eurojust ja Frontex saavad hakata neid funktsioone täielikult kasutama pärast seda, kui nende süsteemid on valideeritud ja ühendatud.

AFISe teine etapp

Mitu liikmesriiki (Belgia, Tšehhi Vabariik, Hispaania, Island ja Leedu) liikusid valideerimise ja AFISe esimese etapiga ühendamise suunas.

Amet käivitas AFISe teise etapi ametlikult 16. aprillil Strasbourgis. Võttes arvesse AFISe teise etapi kavandamisetapi tihedat ajakava, tegi eu-LISA SIS AFISe programmijuhtimise foorumil ettepaneku ühitada

¹⁹ See võeti kasutusele 2020. aasta veebruaris.

AFISE teine etapp uuesti sõnastatud SIS-määrustest tulenevate uute biomeetriliste nõuete rakendamisega. AFISE teise etapi projekti eesmärk on välja selgitada nõuded ja tehniline lahendus süsteemi toimivuse parandamiseks ning biomeetrilise otsingu funktsiooni laiendamiseks, nii et see hõlmaks peopesajälgede andmeid ja latentseid sõrmejälgi. Biomeetrilise süsteemi laiendus võetakse kasutusele piirikontrollidel (esimene tasand) ja politseijaoskondades (teine tasand). Uut funktsiooni hakatakse kasutama ka politseiuurimiste käigus. Pärast AFISE teise etapi kavandamisetappi (september–detsember) andsid eri sidusrühmad kasutajanõuete dokumendile heakskiidu²⁰.

Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) transliteratsioonireeglid

9. oktoobril 2019, pärast kuuekuulist arendustööd jõudis amet lõpule ICAO 2015. aasta transliteratsioonireeglite rakendamisega SIS II-s. See oli SIS II jaoks oluline sündmus ning kujutas endast süsteemi kõige raskemat ja keerulisemat täiendust alates selle kasutuselevõtust 2013. aasta mais.

Riigikeelte eritähemärkide transliteratsioon on SIS II üks põhifunktsioone, mis hõlbustab hoiatusteadete loomist ja kuvamist süsteemis tehtavate päringute korral. 2018. aastal avastas amet tänu mõne liikmesriigi teatatud intsidendile, et SIS II ei sisaldanud ICAO uusimate nõuetega ette nähtud väärtusi. ICAO uuendas masinloetavaid reisdokumente käsitlevaid nõudeid 2015. aastal, lisades uued transliteratsioonitabelid. SIS II edukas muutmine näitab, et amet tegi suurepärasest koostööst liikmesriikide ekspertidega, kes aitasid probleemi hinnata ja lahenduse leida.

Päringute töötlemise suutlikkuse suurendamine

1. aprillil käivitati projekt, et suurendada SISI päringute töötlemise suutlikkust. Päringute töötlemise suutlikkuse suurendamine on SISI kesksüsteemi oluline arendus, mis on vajalik, kuna liikmesriigid kasutavad süsteemi järjest rohkem ja hoiatusteadete arv on hüppeliselt kasvanud. Hoiatusteadete võimalikku arvu suurendatakse lõpuks 130 miljonini. Projekt jagati kolmeks põhietapiks: esimene redaktsioon võeti juba kasutusele ja see hõlmas rakendustarkvara WebLogic uuendust²¹. Teise redaktsiooniga täiustatakse otsingumootorit. Kolmanda redaktsiooniga võetakse kasutusele uuendatud andmebaas.

Uute kasutajate integreerimine

eu-LISA jätkas toe pakkumist SISI kogukonna sellele osale, kes ei ole veel kasutuskeskkonnaga ühendatud. 2019. aasta kolmandas kvartalis alustati projektiga Küprose Vabariigi ühendamiseks. eu-LISA tegi projekti käivitamisel ja väljaõppe korraldamisel koostööd Küprose siseministeeriumi ja politsei esindajatega. Iiri Vabariigi integreerimisel tehti olulisi edusamme: 2019. aasta detsembris võeti testide kohta vastu kokkuvõtlik lõpparuanne ning saavutati tehniline valmidus lirimaa SISI integreerimiseks 2020. aastal. 2019. aasta neljandas kvartalis loodi Frontexile ühendus SISiga, mis oli SISI õigusliku aluse uuesti sõnastamisest tulenev oluline samm.

VIS/BMS

Süsteemis 2019. aastal tehtud arenduste eesmärk oli tagada, et süsteemi suutlikkus vastaks liikmesriikide kasvavatele vajadustele seoses ELi ühise viisapoliitika rakendamisega. Need arendused hõlmasid nii VISi, BMSi kui ka liikmesriikidele kättesaadavaks tehtud testimiskeskondi. Amet tegeles ka uute kasutajate integreerimisega (Europol; Bulgaaria ja Rumeenia passiivne juurdepääs). VISi/BMSi arendamist on oluliselt mõjutanud VISi ja EESi peatne vastastikune ühendamine.

²⁰ Rakendamisetapp algas 2020. aasta jaanuaris.

²¹ Esimene redaktsioon võeti kasutusele 2020. aasta esimeses kvartalis.

Suutlikkuse suurendamine

eu-LISA teeb osana süsteemide mahuhaldusest korrapäraselt prognoosiarvutusi, et võtta õigel ajal asjakohaseid meetmeid mis tahes puudujääkide ennetamiseks ja vältimaks olulist mõju süsteemide toimimisele. 2011. aastal kasutusele võetud VISi esimene versioon pidi kava kohaselt suutma toime tulla kuni 100 miljoni viisataotlusega. 2015. aastal tehtud põhjalik analüüs näitas, et viisataotlused olid keskmiselt eeldatust märksa suuremad, mistõttu oli süsteemi salvestusmaht väiksem kui taotluste sihtarv. Seda silmas pidades võeti meetmeid salvestustaristu viimiseks vajalikule tasemele. Selle tulemusena lasti 2019. aasta juunis välja uus redaktsioon, millega suurendati VISi salvestusmahtu 100 miljoni kirjeni. See maht peaks eeldatavalt katma pikaajalised tegevusvajadused ja jätma teatava varu võimalikeks tulevasteks otsusteks või sündmusteks, millega kaasneb VISi suurem kasutamine ja vajadus lisamahu järele.

Tegeleti ka BMSi andmebaasi mahu suurendamisega: kavandati üksikasjalik tehniline lahendus, keskkonnad konfigureeriti ja ellu viidi projekti testide seeria. Projekt oli tehniliselt valmis lõpuleviimiseks ja redaktsioon oli kasutuselevõtuks valmis 2019. aasta neljandas kvartalis. Teises kvartalis aset leidnud intsidendi tõttu aga tuli BMSi kasutuskeskkonda 2019. aasta teises pooles veel testida. Samal ajal täheldati uute viisataotluste arvu vähenemist, mistõttu mahu suurendamine ei olnud lühiajaliselt enam nii oluline prioriteet. Otsustati, et tegevuse seisukohast on võimalik redaktsiooni kasutuselevõttu edasi lükata. Seepärast lükati selle redaktsiooni kasutuskeskkonnas rakendamine edasi 2020. aasta esimesele poolele.

Testimiskeskond

Pärast VISi ja BMSi süsteemide arendamist ja nende mahu suurendamist töötati testimise jaoks edukalt välja uued lisaandmebaasid. Uued lisaandmebaasid pidid olema suuremad, et vastata VISi ja BMSi suurenenud mahule. Samuti pidid need tagama suurema esindatuse, et tõsta testide kvaliteeti, ning olema üksteisega seotud, et võimaldada läbiv testimist. Lõpule viidud projektiga kaasnes ka lisakasu, nagu mõne testimisetapi automatiseerimine ja jõudlustestide läbiviimiseks kasutatud töövahendite dokumenteerimine.

VISi/BMSi läbivtestimise platvormi rakendamine viidi lõpule 2019. aasta esimeses kvartalis. Projekti eesmärk oli luua VISi ja BMSi jaoks sektori standardtöövahendeid ära kasutades mittekaubanduslik läbivtestimislahendus (mis hõlmaks nii funktsionaalseid kui ka funktsionaalsusega mitteseotud aspekte). Projekti raames tõendati ka testimise seirevahendi kontseptsiooni toimivust. Uus testihaldusplatvorm on nüüd kasutuses ja toimib.

Testimiskeskonna maht otsustati tõsta kasutuseelse keskkonna mahu tasemele (100%), et viia katsetingimused kasutustingimustega kooskõlla, mis suurendab jõudlus- ja kestvustestide täpsust. Samal ajal tuli aga muuta prioriteete eraldatud eelarvevahendite ja ressursside osas, et alustada VISi ja EESi vastastikuse ühendamise projekti, mis on olulisem ja mille kavandamisel kehtivad rangemad piirangud.

Pärast seda, kui 2019. aastal häiris kriitilise tähtsusega intsident kahe nädala jooksul kõigi testimisplatvormide tööd, väljendasid liikmesriigid vajadust võtta kasutusele spetsiaalne teenustaseme kokkulepe ja tõrkekindlamad testimiskeskonnad. Seepärast käivitati VISi testimistaristu vastupanuvõime suurendamiseks spetsiaalne projekt, millega soovitakse tagada ka tõhusam seire ja suurem reageerimisvõime tõrgete korral²².

VISi ja BMSi ressursside optimeerimine

VISi ja BMSi andmetöötlusressursside tõhusamaks kasutamiseks kavatses amet parandada VISi ja BMSi eessüsteemi konfiguratsiooni, et viia toimingute jaotus vastavusse liikmesriikidepoolse tegeliku kasutusega. 2019. aastal esitati ja kinnitati analüüsiaruanne VISi ja BMSi toimingutega seotud läbilaskevõime kohandamise kohta. Vahepeal aga leiti hindamise käigus, et VISi ja EESi omavaheline ühendamine mõjutaks oluliselt VISi ja BMSi toimingute kasutamist ja jaotust. Seetõttu ei olnud võimalik toimingutega seotud läbilaskevõime

²² Projekt on läbivaatamisel ja viiakse ellu eeldatavalt 2020. aasta teises kvartalis.

kohandamist plaani võtta. Kui saadakse EESI lõplikud kasutusprognosid, tehakse sama mudeli põhjal uus analüüs ja alustatakse kavandatud tegevustega. Samas aga viidi ellu BMSi virtualiseerimine, mis oli toimingutega seotud läbilaskevõime kohandamise tehniline eeldus. Virtualiseeritud BMS lasti käiku nii kasutus- kui ka muudes keskkondades.

2017. aastal algatatud paindliku toimingute kohandamise projekti jaoks vajaliku VISi ümberkujundamise eesmärk oli viia läbi kontseptsiooni tõendamine, et muuta VISi jõudlus ja toimivus paindlikumaks, kasutades dünaamilist teenusepõhist mudelit. VISi ja EESI omavahelise ühendamise projekt tõi aga kaasa uued nõuded ja tehnilised piirangud, mis ei olnud selle projektiga kooskõlas. Lisaks polnud täidetud oluline nõue, et seisakuid ei tohi olla. Seetõttu leiti, et selle kontseptsioonitõenduse tulemusi ei saa VISi edasiste arenduste puhul kasutada.

Uute kasutajate integreerimine

2019. aasta augustis sõlmiti erileping, et valmistuda passiivse juurdepääsu tagamiseks Bulgaariale ja Rumeeniale ning võimalik, et ka Horvaatiale, kui Euroopa Ülemkogus võetakse otsus vastu. Passiivne juurdepääs (õigus teha VISis päringuid) on eeltingimus, mis peab olema täidetud, et liikmesriigid saaksid EESI rakendada ja kasutada. eu-LISA pakkus kõigile neile liikmesriikidele jätkuvalt tuge testimisel ja väljaõppe korraldamisel. Rakendamisel esines väike viivitus, kuna funktsioonide täielikuks valideerimiseks oli vajalik edasine testimine. Vastav VISi redaktsioon võetakse eeldatavalt kasutusele 2020. aasta juunis.

eu-LISA delegatsioon külastas Küprosel lisaks SISiga ühinemise teemalisel kohtumisel osalemisele ka Küprose välisministeeriumi, et arutada Küprose operatiivkeskuse väljaõppekava.

Jätkus Europoli integreerimise projekt: sõlmiti muutmistaotluse leping ja juuni lõpus alustati vastavustestidega. Funktsioonid võeti töökeskkonnas kasutusele 2019. aasta oktoobris. Kuna riiklik liides ei ole aga veel päris valmis, ei pruugi Europol oma juurdepääsu kasutada enne 2020. aasta esimest kvartalit.

Eurodac

2019. aastal olid kõik Eurodaciga seoses kavandatud projektid seotud kindlate tehniliste arendustega. Kahjuks ei ole kaasseadusandjad uuesti sõnastatud Eurodaci määrust veel vastu võtnud ja süsteemi funktsioonide arendamine peatati ajutiselt.

Sidemudel

Amet kavatses muuta Eurodaci sidemudelit ja minna 2019. aastal üle veebiteenustele. Projekti eesmärki ja ulatust tutvustati Eurodaci nõuanderühmale, kes pidas seda uuendust enne uuesti sõnastatud Eurodaci määruse vastuvõtmist ebasoovitavaks. Eurodaci nõuanderühma sõnul ei tooks kulukas üleminek riiklikule juurdepääsupunktile tööprotsesside seisukohast lisaväärtust. Veebiteenuseid on vaja pärast uuesti sõnastatud määruse rakendamist, mil liikmesriikide ja Eurodaci kesksüsteemi vahel hakatakse vahetama suuremat hulka andmeid. Lisaks ei ole Eurodaci taristu teostus enam vajalikul tasemel ega vasta koostalitlusvõime määrustes sätestatud nõuetele. Seepärast on plaanis Eurodac täielikult ümber korraldada (sh veebiteenustel põhinev sidemudel), kui hakatakse rakendama uut Eurodaci õigusaktidel põhinevaid uusi funktsioone.

Märtsis toimus universaalse sõnumivorminguga (UMF) tegeleva Eurodaci eksperdirühma esimene koosolek. Amet moodustas eksperdirühma seoses sidemudeli üleviimisega veebiteenustele ning andmevahetuse tulevase formaadiga koostalitlusvõime raames. Eksperdirühma eesmärk on olla eu-LISA koordineerimisel UMF-i/Varjupaigataotluste laienduse jaoks vajaliku eeltöö eestvedaja ning ühenduslüli Eurodaci nõuanderühma ja hiljuti loodud UMF-i projekti juhtimisstruktuuride vahel. Eksperdirühm aitab kaasa ka DubliNeti edasisele arendamisele, nt seoses üleminekuga PDFilt (porditav dokumendivorming) UMFiga ühilduvatele veebivormingutele. Protsessis osalesid ka teised sidusrühmad, näiteks Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet

(EASO). Septembris toimus eksperdirühma teine koosolek. Kõigist Eurodaci kasutusjuhtudest (Eurodaci määruse uuesti sõnastamise esialgse ettepaneku põhjal) tehti väljavõtte ja neid analüüsi.

Integreerimine ühise varutaristuga

Aruandeperioodil jätkus Eurodaci integreerimine ühise varutaristuga, et suurendada tõhusust. Esimene etapp – üleminek varundatud andmete füüsilisele säilitamisele ühises jagatud taristus – viidi lõpule juunis. Teine etapp (rakenduse varundusmehhanismi uuendamine) jäeti ära Eurodaci praeguse taristu tehniliste piirangute tõttu. Seetõttu otsustati selle asemel üle minna ühise jagatud taristu varundusteenusele, mis tuleb kasutusele 2020. aastal.

Multispektraalfotograafiat käsitlev uuring

Aprillis ja mais tegi eu-LISA uuringu, et hinnata, kas multispektraalfotograafia (MSI) seadmete kasutamine sõrmejälgedele skaneerimiseks mõjutab Eurodaci kesksüsteemi toimimist. Uuring viidi läbi Rootsi ja Norra kaasabil ning Eurodaci nõuanderühma egiidi all. Leiti, et MSI ei häiri Eurodaci toimimist. Pigem on Eurodac suuteline töötlemata MSI-skanneritega tehtud sõrmejäljeülevõtteid kiiremini kui elusjäljendite tegemiseks kasutatavate optiliste skanneritega jäädvustatud kujutisi. See tähendab, et suure toiminguhulga puhul võib MSI kasutamine lühendada otsingutulemuste kuvamise aega. Ka ei vähendaks MSI-tehnoloogia kasutamine Eurodaci kesksüsteemi praegust täpsusetaset. Uuringu tulemuste põhjal leidis eu-LISA, et multispektraalse skaneerimise tehnoloogia võib kasutusele võtta samal ajal muu tehnoloogiaga sõltuvalt iga liikmesriigi vajadusest ja eelarvest. Kokkuvõtlik aruanne uuringu tulemuste kohta avaldati eu-LISA veebisaidil²³.

Suuremahuliste IT-süsteemide hea käideldavus

Ameti vastutusse antud süsteemid on äärmiselt olulised piirikontrolli, sisejulgeoleku ja rändehalduse jaoks ELis. Seepärast peab amet tagama liikmesriikidele ja asjaomastele ELi asutustele nende süsteemide katkematu käideldavuse. SIS, VIS ja Eurodac on aga välja töötatud eri aegadel ja põhinevad erineval arhitektuuril, mis ei taga täielikult nende head käideldavust.

Ameti asutamismääruse artiklis 10 on sätestatud, et „[k]ui süsteeme reguleerivate liidu õigusaktide kohaselt on nõutav, et amet tagaks süsteemide toimimise ööpäev läbi seitse päeva nädalas, ja ilma et see piiraks nende liidu õigusaktide kohaldamist, rakendab amet nende nõuete täitmiseks tehnilised lahendused. Kui tehnilised lahendused nõuavad süsteemi dubleerimist või süsteemi komponentide dubleerimist, kasutatakse neid üksnes pärast ameti tellitud sõltumatu mõjuhindamise ja kulude-tulude analüüsi tegemist ning pärast konsulteerimist komisjoniga ja heakskiitva otsuse saamist haldusnõukogult“.

Lisaks on 2018. aasta novembris vastu võetud uue SIS-määruse artikli 4 lõikes 4 sätestatud, et „eu-LISA rakendab tehnilisi lahendusi, et tegevdada SISi katkematu käideldavust, kas CS-SISi ja CS-SISi varusüsteemi samaaegse toimimise kaudu, tingimusel et CS-SISi varusüsteem suudab tagada SISi toimimise CS-SISi rikke korral, või siis süsteemi või selle komponentide dubleerimise kaudu. Määruse (EL) 2018/1726 artiklis 10 sätestatud menetlusnormidest olenemata teeb eu-LISA hiljemalt 28. detsembriks 2019 uuringu tehniliste lahenduste võimaluste kohta, mis sisaldab sõltumatut mõjuhindamist ja tasuvusanalüüsi“.

eu-LISA alustas tööd mõju hindamise läbiviimiseks 2019. aastal. Et aga tagada tulemuste järjepidevus kõigi süsteemide puhul ja suurendada praktilist kasu, kavandati mõju hindamine kahes etapis. Esimese etapi eesmärk oli teha üldine sõltumatu mõju hindamine ja tasuvusanalüüs mitmele suutlikkusele põhinevale variandile, millega saaks tagada ameti vastutusse antud kõigi süsteemide katkematu käideldavuse. Keskenduti süsteemide toimivusele ja heale käideldavusele ning uuriti üksikasjalikult tehniliste lahendustega kaasnevaid olemasolevaid ja tulevase vajadusi seoses andmemajutussuutlikkusega tehnilistes keskustes ning praeguse töökorraldusega seotud riske, hinnates ja võrreldes

23 <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20MSI-Optical%20Test%20Study.pdf>.

kõrgetasemelisi variante suutlikkuse suurendamiseks ja varusüsteemide tagamiseks. Mõju hindamise esimene etapp lõpetati 2020. aasta märtsis.

Et täita õigusaktidest tulenevat nõuet teha katkematu käideldavuse tagamise tehnilistele võimalustele sõltumatu mõju hindamine ja tasuvusanalüüs, jätkab amet 2020. aastal mõju hindamise teise etapiga. Selle eesmärk on üksikasjalikult välja selgitada tehnilised ja arhitektuurilised lahendused ameti vastutusalas olevate süsteemide katkematu käideldavuse tagamiseks, sh teha põhjalikum tehniline analüüs ja tasuvusanalüüs. Mõju hindamise teise etapi tulemusena saab amet väljaselgitatud tehniliste lahenduste põhjaliku võrdluse, mis aitab otsustada, kuidas on kõige parem edasi toimida, võttes arvesse ja kasutades ära uute süsteemide (EES, ETIAS, koostalitlusvõime komponendid) arhitektuuri, mis on tegelikult kavandatud nii, et see aitab tagada katkematut käideldavust (ainult aktiivsete keskustega variant). Mõju hindamise lõplikud tulemused esitatakse haldusnõukogule 2020. aasta novembris.

Nende süsteemide uue hea käideldavusega arhitektuuri praktiline rakendamine saab aga alata alles 2022. aastal ja sõltub sellest, kas uue mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) alusel eraldatakse vajalikud rahalised vahendid.

1.1.3 Uute süsteemide arendamine ja rakendamine

EES

2019. aastal jätkas amet tihedas koostöös liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga tööd EESi rakendamise vallas. Rakendusmeetmete keerukuse tõttu on töö korraldatud programmina, mis hõlmab järgmisi projekte:

- EESi kesksüsteem
- EESi BMS ja sBMS
- EESi veebiteenus
- EESi liides ühise aruandluse ja statistika hoidlaga
- VISi ja EESi koostalitlusvõime
- võrk (sh VISi sidetaristu).

2019. aasta lõpus kulges rakendamiseks tehtav töö plaanikohaselt ja väikesed kõrvalekalded ei mõjutanud üldist ajakava ega olulisi vahe-eesmärke. Allpool on esitatud üksikasjalik teave iga projekti seisu kohta.

EESi kesksüsteem

17. mail 2019 avaldas eu-LISA pakkumiskutse EESi arendamise raamlepingu sõlmimiseks. Hanke võitis konsortsium, mis koosneb kolmest äriühingust: IBM Belgium, Atos Belgium ja Leonardo. EESi raamlepingu üldine ülemäär on veidi üle 142 miljoni euro, mis on ette nähtud kasutamiseks kuni kuue aasta jooksul. Esimesed erilepingud 1. ja 2. töopaketi elluviimiseks sõlmiti 3. juunil 2019.

2019. aasta detsembri seisuga oli programmi kavandamise etapp (1. töopakett) lõpetatud. Kõik tulemused on kavakohaselt ametile esitatud ja üle vaadatud. Nõuete ja tehniliste kirjelduste etapp (2. töopakett) hõlmab mitmeid keerulisi väljundeid, mis on seotud üksikasjalike nõuetega süsteemile ja selle arhitektuurile. Nende hulka kuuluvad süsteemi funktsioonide kirjeldused, üksikasjalik tehniline projekt ja liides kesksüsteemi ning liikmesriikide ja Europoli süsteemide vahel ning liides VISiga. 2019. aasta detsembri lõpu seisuga edeneb töö täiskiirusel, ehkki täheldati ka mõningaid viivitusi. Need ei mõjuta aga kesksüsteemi testimise algust liikmesriikides, mis on kavandatud 2020. aasta lõpuks, ega kavandatavat kasutuselevõttuaega 2022. aasta veebruaris. Alanud on ka arendusetapp (3. töopakett): 23. detsembril sõlmiti kaks erilepingut ühtse riikliku liidese loomiseks ja paigaldamiseks ning lubade hankimiseks redaktsiooni kasutuselevõtu automatiseerimise jaoks.

EESi BMS ja sBMS

EESi biomeetrilist süsteemi (BMS) käsitlev piiratud hankemenetlus kuulutati välja 20. juunil 2018. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 1. oktoober 2018, mille järel viidi läbi hindamine. Amet sai hanke tehnilise kirjelduse

valmis 2019. aasta veebruari keskpaigaks. Kuna selleks ajaks oli tehtud olulisi edusamme koostalitlusvõime määruste valdkonnas (need jõustusid lõpuks 11. juunil 2019), pidasid eu-LISA ja Euroopa Komisjon kasulikuks arutada võimalikke variante nende edusammude arvesse võtmiseks EESi BMSi hankemenetluses. Pärast mitmeid kahepoolsete arutelude voorusid otsustasid eu-LISA ja komisjon ühisteates, et hankemenetluse ulatust tuleks laiendada, nii et see hõlmaks VISi, SIS II, Eurodaci ja ECRIS-TCN-süsteemi üleminekut ühisele biomeetrilise võrdlemise teenusele (sBMS). Selleks tuli tühistada menetlus LISA/2018/RP/02 EES BMS, mida 8. aprillil 2019 tehtigi. Sellest lähenemisviisist lähtuvalt pikendati EESi BMSi/sBMSi hankemenetluse ajakava ning ameti hinnangul jääb koostalitlusvõime määruste rakendamiseks aega 9–12 kuud. Pidades silmas hankemenetluse laiendatud ulatust, võeti vastu otsus, et VISi biomeetriliste andmete jaoks kasutatakse samuti kohe sBMSi ilma biomeetrilisi andmeid EESi jaoks vahesüsteemi üle kandmata, millega säästetakse hinnanguliselt 30 miljonit eurot. 7. mail 2019 kuulutati välja uus hankemenetlus (esimene etapp). Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 26. juunil 2019. Hanke teine etapp käivitati 15. augustil 2019 ja see lõppes 20. detsembril 2019²⁴.

sBMSi hanke alla kuulub ka EESi kasutaja tarkvarapakett. Tegemist on töövahendiga biomeetriliste andmete kvaliteedi tagamiseks. EESi, VISi, SISi ja Eurodaci töörühmade osalusel koondati ametisiselt kokku kasutaja tarkvarapaketi nõuded.

EESi veebiteenus veoettevõtjatele ja kolmandate riikide kodanikele (kasutatav ka ETIASega seoses)

Koostöös Frontexiga aitas eu-LISA komisjonil koostada veoettevõtjaid käsitlevat rakendusmäärust, mis hõlmab veoettevõtjate kohustusi seoses veoettevõtja liidese kasutamise (EESi veebiteenus ja ETIASega portaal veoettevõtjatele), samuti rakendusmäärust, mis käsitleb avalikku veebisaiti ja mobiilsete veebisaitide jaoks mõeldud rakendust.

Veoettevõtjate töörühma esimene mitteametlik koosolek, mis korraldati eu-LISA ja komisjoni koostöös, toimus 4. juunil 2019 Brüsselis. Veoettevõtjate töörühma eesmärk on suurendada veoettevõtjate ühenduste teadlikkust kohustustest, mis tulenevad EESi ja ETIASega määrustest ning Schengeni konventsioonist. Töörühm kontrollib ja arutab ka seda, kuidas edenevad veoettevõtjate ettevalmistused eespool nimetatud õigusaktide rakendamiseks, võttes arvesse mis tahes asjakohaseid töökorralduslikke ja tehnilisi kaalutlusi. Esimesel koosolekul oli 40 osalejat, kes esindasid 17 veoettevõtjat, ning neil paluti vastata ja anda esialgset tagasisidet. Töörühma teine koosolek toimus 20. septembril ja kolmas koosolek 19. detsembril. Veoettevõtjate töörühma kõrvalharuna moodustati ajutine veoettevõtjate tehnikaalane töörühm, kelle esimene koosolek toimus 6. novembril ning kes tegeleb EESi ja ETIASega veebiteenuste rakendamiseks vajalike tehniliste elementidega.

Samal ajal viib eu-LISA ellu mitmesuguseid tegevusi, mis on vajalikud selleks, et töötada välja täielikud tehnilised kirjeldused EESi ja ETIASega veebiteenuste prognoositavate arenduste jaoks. Eesmärk on käivitada asjakohane tööpakett olemasoleva EESi rakendamise raamlepingu raames.

Kõigi nende tegevuste käigus saadakse teavet, mida kasutatakse EESi ja ETIASega veebiteenuste tehnilise kirjelduse lõpliku versiooni koostamiseks.

Liides ühise aruandluse ja statistika hoidlaga

EESil tuleb EESi määruse artiklis 63 sätestatud nõuete kohaselt esitada liikmesriikidele aruandeid ja statistikat. Samal ajal viiakse ellu koostalitlusvõimele keskenduvat laiemat algatust ühise aruandluse ja statistika hoidla loomiseks kõigi eu-LISA süsteemide jaoks ning 2019. aasta detsembris valmis tehniline uuring (vt koostalitlusvõime jaotist lk 39). Uuringus esitati tehniline kirjeldus, eelarve ettepanek ning ajakava eu-LISA infosüsteemide (sh EES) liidese loomiseks koos ühise hoidlaga. Tehnilise kirjelduse põhjal käivitatakse 2020. aasta teises kvartalis EESi raamlepingu raames projekt EESi liidese loomiseks hoidlaga.

²⁴ Pakkumuste hindamine algas 2020. aasta jaanuaris, võitja valiti välja märtsis ja raamleping sõlmiti 2020. aasta aprillis.

VISi ja EESi koostalitlusvõime

Kooskõlas esialgse kavaga alustas eu-LISA tööd VISi ja EESi koostalitlusvõime tagamiseks. Amet hindas koostöös VISiga tegeleva töövõtjaga EESi määruse mõju VISile. 2019. aasta aprillis alustati funktsioonikirjelduste koostamist ja liikmesriikidel paluti osaleda liidese juhenddokumendi läbivaatamisel. Et tegevused toimuksid õigel ajal, korraldati kolm muudatuste halduse tööühma koosolekut (2019. aasta aprillis, mais ja juunis). SISI ja VISi komisjoni VISi allüksus kinnitas dokumendi ametlikult 2019. aasta septembris ning see esitati kuu lõpus liikmesriikidele. Et vältida mõju sBMSi hankemenetlusele, tegeletakse BMSiga seotud muudatustega siis, kui sBMSi leping on sõlmitud.

Võrk (sh VISi sidetaristu)

Võrguprojekt viiakse ellu kolmes etapis: esimene etapp hõlmab teostatavusuuringut, et välja selgitada uuenduse tehniline ja rahaline teostatavus, ning teine etapp hõlmab äsja arendatud tehniliste elementide testimist katsetuskeskkonnas ja katseprojekte liikmesriikidega. Kolmas etapp seisneb vajalike muudatuste sisseviimises olemasolevasse VISi sidetaristusse, et teha EESi jaoks vajalikud kohandused.

Projekti esimene etapp viidi edukalt lõpule. Teine ja kolmas etapp on pooleli ja edenevad plaanipäraselt. VISi sidetaristu uuendamist on põhjalikumalt käsitletud taristu ja võrkude jaotises (vt lk 41).

ETIAS

Pärast ETIASe määruse jõustumist jätkas eu-LISA selle rakendamisega, tagades kõigepealt vajalikud juhtimisstruktuurid ja pannes paika töökorralduse süsteemi arendamiseks.

2019. aasta esimesel poolel moodustas amet vajalikud ETIASe juhtorganid. 1. veebruaril 2019 tuli Strasbourgis kokku ETIASe programminõukogu ja pidas oma esimese igakuise koosoleku. ETIASe määruse kohaselt laiendati EESi nõuanderühma pädevusala, nii et see hõlmaks ka ETIASi, ning EESi-ETIASe ühise nõuanderühma esimene koosolek toimus 13. ja 14. märtsil Tallinnas ameti peakorteris. Samal ajal toimusid eu-LISA, Frontexi ja Europoli kolmepoolsed tehnikaalased erikoosolekud, et tagada kolme ameti tõhus koostöö ja kooskõlastamine.

ETIASi arendatakse ja rakendatakse programmina, mis on jagatud kolmeks eraldi etapiks.

- i. Ettevalmistusetapp algas 2018. aastal ja kestab plaanikohaselt 2020. aasta teise kvartali lõpuni, mil valideeritakse hanke tehniline kirjeldus, mida amet praegu koostab.
- ii. Hankemenetluse etapp algas 2019. aasta kolmandas kvartalis valdkonnaülese tehnilise raamistiku hankemenetluse algatamisega ning lõppeb lepingute sõlmimise ja ETIASe kavandamise ja arendamise etapi algusega 2020. aasta kolmandas kvartalis.
- iii. Rakendusetapp hõlmab kolme peamist tegevust: esiteks üksikasjalik nõuete analüüs ja ETIASe kavandamine, teiseks ETIASe arendamine ning kolmandaks süsteemi testimine ja kasutuselevõtt.

Praegu on pooleli ettevalmistusetapp, mis hõlmab nelja paralleelset töösuunda: personali värbamine, õiguslane töö, tehniline töö ja valdkonnaülene hange.

Personali värbamine

Personali värbamise raames on amet pädevuslõhe hindamise alusel kindlaks määranud sobivad ametiprofiilid ETIASe ettevalmistamiseks, rakendamiseks ja käitamiseks. Kindlaksmääratud ametiprofiilid on värbamisprotsessi kiirendamiseks rühmitatud ja need on kooskõlas ameti uue organisatsioonistruktuuriga. 2019. aasta lõpu seisuga on täidetud 19 ametikohast kümme.

Õiguslane töö

Amet abistas Euroopa Komisjoni ja liikmesriike arukate piiride komisjoni ja eksperdirühma koosolekute ajal ja töötas välja ETIASe hanke tehnilise kirjelduse koostamiseks vajalikud asjakohased õigusaktid. Hanke lõpliku

tehnilise kirjelduse koostamiseks on lisaks vastavatele ETIASe muudatustele tarvis õigusaktide nn stabiilseid versioone. Stabiilseks peetakse kuut rakendusakti ja kuut delegeeritud õigusakti. Samas ei jõutud teha kuigi palju edusamme rakendusaktiga ETIASe jälgitavate isikute nimekirja krüpteerimiseks. On välja selgitatud, et ETIASi mõjutab neli koostalitlusvõime määrustega seotud rakendusakti ja delegeeritud õigusakti. Seetõttu peeti tööd nende õigusaktidega arukate piiride (koostalitlusvõime formaat) komisjonis esmatähtsaks ja nende stabiliseerimise ajakava kooskõlastati (eeldatavalt 2020. aasta esimene kvartal). Vastavate ETIASe muudatuste mõju hindamine algas oktoobri lõpus. 2019. aasta lõpu seisuga ei ole neid muudatusi veel vastu võetud. Sellegipoolest võttis amet nii EESI kui ka ETIASe dokumentides esitatud nõudeid juba arvesse. Lisaks toetab eu-LISA aktiivselt Euroopa Komisjoni, aidates koostada veoettevõtjaid käsitleva rakendusmääruse ETIASe arendamise osana.

Tehniline töö

Tehnilise töö raames jätkas amet hanke tehnilise kirjelduse koostamist. Pärast mitme probleemi tõstatamist töötati välja paranduskava, et parandada hanke tehnilise kirjelduse kvaliteeti ja muuta see täielikumaks. Väljaselgitatud puudujääkide kõrvaldamiseks ja selleks, et teha ETIASe hanke tehnilise kirjelduse jaoks vajalik ülejäänud eeltöö 2020. aasta teise kvartali lõpuks, kasutati lisaekspertide abi. ETIASe programminõukogule tehti ülesandeks ETIASe hanke tehniline kirjeldus läbi vaadata ja kinnitada seosed ühelt poolt ETIASe määruse artiklite ja teiselt poolt ETIASe hanke tehnilise kirjelduse dokumentide asjakohaste jaotiste vahel. Hanke tehnilise kirjelduse dokumentide osana koostas ja esitas amet ülevaate ETIASe arhitektuurist.

Amet töötas ETIASe jaoks välja testimisstrateegia ja arutas seda nõuanderühma tasandil. Eesmärged on kaks: kavandamise seisukohast täpsustada kõiki seonduvaid tegevusi, eelkõige neid, millesse kaasatakse liikmesriigid ja ametid, ning ulatuse seisukohast tagada, et testimisstrateegia hõlmaks kõiki vajalikke ettevalmistusi kasutuselevõtuks. Viimane hõlmab ka läbivestimist, millega seoses jagas amet nõuanderühma liikmetega mitut testimisstsenaariumi. Eelduste kohaselt annavad liikmesriigid, Frontex ja Europol õigel ajal tagasisidet, nii et tegevuse saab lõpule viia 2020. aasta lõpuks. See tegevus aitab ka liikmesriikidel oma tööprotsesse valdkonnapõhiselt ümber korraldada (viisad, ränne, õiguskaitse ja piirikontroll) ning testida neid koos uute riiklike IKT-lahendustega, enne kui ETIAS kasutusele võetakse. See aitab neil ka suutlikkust suurendada ja enne ETIASe kasutuselevõttu oma lõppkasutajad välja õpetada.

Valdkonnaülene hange

Neljas töösuund – valdkonnaülene hange – lisati ettevalmistusetapis täienduseks esialgsele ETIASe ettevalmistustööle, et oleks võimalik tegeleda kasvava ja koostalitlusvõimelise süsteemimaastikuga kaasnevate probleemidega ning kohandada tegevust eu-LISA uue valdkonnaülese töökorralduse järgi. Eesmärk on kehtestada üldised lepingutingimused uute süsteemide kavandamiseks, arendamiseks, testimiseks ja rakendamiseks (alates ETIASest). Pärast selle otsuse vastuvõtmist alustati tehnilise kirjelduse koostamist ja 2020. aasta jaanuaris kuulutati välja valdkonnaülest tehnilist raamistikku käsitlev hange²⁵. See viiakse eeldatavasti lõpule 2020. aasta juuli alguseks, mil sõlmitakse lepingud valdkonnaülese tehnilise raamistiku iga osa kohta: projekteerimine, koordineerimine, kvaliteedi tagamine ja integreerimistugi (osa nr 1); arendamine (osa nr 2); taristu – riistvara, tarkvara, seonduvad teenused (osa nr 3); testimine ja kvalifitseerimine (osa nr 4).

ECRIS-TCN-süsteem

11. juunil 2019 jõustus määrus, millega luuakse kesksüsteem nende liikmesriikide väljaselgitamiseks, kellel on teavet kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, et täiendada Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS-TCN-süsteem). Selle määruse kohaselt vastutab ECRIS-TCN-süsteemi

²⁵ Hankemenetlus algatati 29. jaanuaril 2020.

arendamise ja operatiivjuhtimise eest eu-LISA. ECRIS-TCN-süsteem on esimene eu-LISA kavandatav ja arendatav suuremahuline IT-süsteem, mille peamine eesmärk on õigusemõistmise tagamine. Seega on see projekt eu-LISA jaoks esimene ametlik koostöö ELi õiguskaitsekogukonnaga, samuti ameti uute sidusrühmadega, nagu õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat (DG JUST) ning Euroopa Prokuratuur. Samamoodi nagu tehti teiste uute süsteemide arendamisel, jagas eu-LISA ECRIS-TCN-süsteemiga seotud töö kolme suunda: hanke ettevalmistamine, uute töötajate värbamine ning osalemine rakendusaktide ja delegeeritud õigusakti koostamisel. Töötajate värbamise vallas liitus ECRIS-TCN-süsteemi töötajaskonnaga 2019. aastal üks lepinguline töötaja ja veel neli palgatakse 2020. aastal. Õiguslase töö valdkonnas tegi eu-LISA tihedat koostööd Euroopa Komisjoniga (täpsemalt õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadiga) ja liikmesriikidega, aidates koostada vajalikke rakendusakte ja delegeeritud õigusakte. Lisaks aitas amet kaasa ECRIS-TCN-süsteemi komisjoni ja eksperdirühma koosolekute läbiviimisele. Amet alustas ka ettevalmistusi ECRIS-TCN etalonrakenduse ülevõtmiseks õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadilt. Kui see on tehtud, vastutab ECRIS-TCN etalonrakenduse hoolduse ja edasise arendamise eest eu-LISA. 2020. aasta jaanuaris tehti ettevalmistusi ECRIS-TCN-süsteemi nõuanderühma ja programminõukogu esimeste koosolekute korraldamiseks.

1.1.4 Koostalitlusvõime

11. juunil 2019 jõustusid määrus (EL) 2019/817, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik piiride ja viisade valdkonnas, ning määrus (EL) 2019/818, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik politsei- ja õiguskoostöö, varjupaiga ja rände valdkonnas.

Pärast nende määruste jõustumist võttis amet vajalikke meetmeid koostalitlusvõime arhitektuuri rakendamiseks. Seda tehti programmina, mis koosneb kolmest eraldi etapist.

- i. Ettevalmistusetapp algas kohe pärast koostalitlusvõime määruste vastuvõtmist. Plaani kohaselt kestab see 2020. aasta teise kvartali lõpuni ja lõppeb hanke tehnilise kirjelduse valideerimisega.
- ii. Paralleelselt algas 2019. aasta kolmandas kvartalis hankemenetluse etapp, mis käivitus valdkonnaülese tehnilise raamistiku hankemenetluse algatamisega ning lõppeb 2020. aasta kolmandas kvartalis, mil sõlmitakse lepingud ning alustatakse koostalitlusvõime komponentide kavandamist ja arendamist.
- iii. Rakendusetapp hõlmab kolme peamist tegevust: 1) üksikasjalik nõuete analüüs ja koostalitlusvõime komponentide kavandamine, 2) nende arendamine ning 3) nende rakendamine ja integreerimine suuremahuliste IT-süsteemidega.

2019. aasta lõpus oli käimas ettevalmistusetapp, mis hõlmas nelja paralleelset töösuunda: personali värbamine, õiguslase töö, tehniline töö ja valdkonnaülene hange. Nende seisu 2019. aasta lõpus on käsitletud allpool.

Et hõlbustada olemasolevate ja uute suuremahuliste IT-süsteemide integreerimist uue koostalitlusvõime arhitektuuriga, viis amet läbi teostatavusuuringu „Elaboration of a future architectural framework for interoperable IT systems at eu-LISA: impact assessment and migration and integration plan“ (eu-LISA koostalitlusvõimeliste IT-süsteemide tulevase arhitektuurilise raamistiku väljatöötamine: mõjuhindang ning ülemineku- ja integratsioonikava). Uuringu tulemused lisati koostalitlusvõime eraldi komponentide nõuetele.

Lisaks asutas eu-LISA ka vajalikud juhtorganid: koostalitlusvõime programminõukogu ja koostalitlusvõime nõuanderühma, kelle ülesanne on rakendustöö järelevalve ja koordineerimine. Koostalitlusvõime programminõukogu esimene koosolek toimus 2019. aasta oktoobris. Nõuanderühma esimene koosolek toimus 2020. aasta jaanuaris.

Personali värbamine

2019. aasta lõpu seisuga on täidetud 27 ametikohast 11.

Õiguslase töö

Amet abistas Euroopa Komisjoni ja liikmesriike koostalitlusvõime komisjoni ja eksperdirühma koosolekute käigus asjakohaste õigusaktide koostamisel. Euroopa Komisjon selgitas koostöös ametiga välja, millised rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid on esmatähtsad, et rakendamise ajakava kohaselt alustada vajalike

hanketoimingutega. Selle tulemusena otsustati koostada 2019. aasta lõpuks kuus õigusakti, 2020. aasta esimesel poolel veel viis ja 2021. aasta esimeses kvartalis kaks. Kasutuselevõttu käsitlevad õigusaktid koostatakse siis, kui on olemas kindel teave, et vastava süsteemi saab kasutusele võtta. Kaks õigusakti – Euroopa otsinguportaali ning mitme identiteedi detektori üleminekuperioodi pikendamise kohta – koostatakse üksnes vajaduse korral.

Nagu plaaniti, saavutasid kuus õigusakti 2019. aasta lõpuks stabiilsuse, kui arutelud koostalitlusvõime ekspertiisid ja komitoloogiakomisjonis lõppesid konsensussega. Need õigusaktid on järgmised:

- delegeeritud õigusakt, millega kehtestatakse aruandluse ja statistika keskhoidla toimimise üksikasjalikud normid;
- delegeeritud õigusakt, millega kehtestatakse menetlused, et määrata kindlaks juhud, mil identiteediandmeid saab käsitada samade või sarnastena;
- rakendusakt, millega täpsustatakse tehniline kord, mille alusel Euroopa otsinguportaal teeb infosüsteemidest päringuid, ning vastuste vorm;
- rakendusakt, milles sätestatakse Euroopa otsinguportaali kasutajaprofiilide tehnilised üksikasjad;
- rakendusakt ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse tulemuslikkuse kontrolli kohta ja rakendusakt, millega kehtestatakse tehnilised normid eri infosüsteemidest pärit andmete vahel linkide loomiseks.

Tehniline töö

Selle töösuuna eesmärk on koostada koostalitlusvõime komponentide hanke tehniline kirjeldus. Kõigi komponentidega seotud töö edenemist on käsitletud allpool.

Euroopa otsinguportaal (ESP)

2019. aasta lõpus oli pooleli Euroopa otsinguportaali hanke tehnilise kirjelduse koostamine. See on plaanis valmis saada 2020. aasta juuni lõpuks. Pärast seda, kui haldusnõukogu selle kooskõlas määruse (EL) 2019/818 artikliga 54 läbi vaatab, alustatakse eeldatavalt 2020. aasta teisel poolel arendamist.

Ühine biomeetrilise võrdlemise teenus (sBMS)

2019. aasta lõpus oli hankemenetlus sBMSi arendamiseks alles pooleli²⁶. sBMSi arendatakse paralleelselt EESI arendamisega, tänu millele hoitakse kokku palju aega ja jõupingutusi.

Aruandluse ja statistika keskhoidla (CRRS)

2019. aasta lõpus oli pooleli aruandluse ja statistika keskhoidla hanke tehnilise kirjelduse koostamine. See põhineb teostatavusuuringul, mis käsitleb peamiste töösüsteemide ühtset aruandluslahendust. Uuring valmis 2019. aasta lõpus ja selles on kirjeldatud tehnilise lahenduse arhitektuuri, millel CRRS hakkab põhinema. See tagab kõikehõlmava töövahendi statistiliseks aruandluseks ja analüütikaks.

Käesoleva aruande koostamise ajal oli pooleli tehnilise kirjelduse läbivaatamine kooskõlas määruse (EL) 2019/818 artikliga 54. CRRSi arendamine algab eeldatavalt 2020. aasta teisel poolel.

Ühine isikuandmete hoidla (CIR)

2019. aasta lõpus oli pooleli ühise isikuandmete hoidla hanke tehnilise kirjelduse koostamine. See on plaanis valmis saada 2020. aasta juuni lõpuks. Pärast seda, kui haldusnõukogu selle kooskõlas määruse (EL) 2019/818 artikliga 54 läbi vaatab, alustatakse eeldatavalt 2020. aasta teisel poolel ühise isikuandmete hoidla arendamist.

Mitme identiteedi detektor (MID)

2019. aasta lõpus oli pooleli mitme identiteedi detektori hanke tehnilise kirjelduse koostamine. See on plaanis valmis saada 2020. aasta juuni lõpuks. Pärast seda, kui haldusnõukogu selle kooskõlas määruse (EL) 2019/818

²⁶ See lõpetati 2020. aasta aprillis ja sõlmitud lepingu täitmist alustati mais.

artikliga 54 läbi vaatab, alustatakse eeldatavalt 2020. aasta teisel poolel mitme identiteedi detektori arendamist.

1.1.5 Taristu ja võrgud

Sidetaristu operatiivjuhtimine

Aruandeperioodil toimis SISI ja VISi sidetaristu, mida käitati uue põlvkonna üleeuroopalise valitsusasutuste telemaatiliste teenuste süsteemi (TESTA-ng) teenuste raamlepingu alusel, kooskõlas õigusnõuete ja operatiivvajadustega. Sidetaristu toimivus ületas nn rohelise vahemiku sihttaseme (tulemuslikkuse põhinäitaja 5). VISi sidetaristu üldine käideldavus oli 99,990%, SISI sidetaristu üldine käideldavus aga 99,995%.

SIS II teise krüptitud kihi kasutuselevõtt tagas SIS II ja Sirene Maili tööandmete turvalisuse ning süsteemi käideldavus oli aruandeperioodil 100%.

Sidetaristu operatiivjuhtimise edendamiseks võeti põhikeskuses (nii kasutus- kui ka kasutuseelses keskkonnas) edukalt kasutusele süsteem, mis mõõdab võrgustatistika. See võimaldab ametil võrguliikluse mitmeid valdkondi tõhusamalt analüüsida ja aruandeid esitada. Samuti suurendab see ameti suutlikkust probleeme tuvastada ja kõrvaldada.

Sidetaristu võrkude lepingulised aspektid

Aruandeperioodil anti ametile üle SISI ja VISi sidetaristu eelarve täitmise, soetamise ja uuendamise ning lepinguküsimustega seotud ülesanded. Komisjon alustas ülesannete ametile üleandmist 2018. aastal ja see viidi edukalt lõpule 2019. aasta märtsis, kui ümber paigutati viimased SISI eelarverea assigneeringud.

Kui ülesanded olid üle antud, alustati SISI ja VISi sidetaristu hoolduse ja käitamise lepingute täitmist. Lisaks peeti läbirääkimisi ja algatati uute lepingute sõlmimine võrgu ribalaiuse suurendamiseks. Ribalaiuse suurendamine on vajalik EESi ja ETIASe süsteemide lisamiseks VISi sidetaristusse. SISI sidetaristu ribalaiuse suurendamine on vajalik SIS II süsteemi AFISe funktsioonide jaoks.

Edukalt on lõpule viidud Eurodaci rakenduse EuroDomaini lepingute uuendamine põhi- ja varukeskuses.

Lisaks aitas amet teha ettevalmistusi TESTA raamlepingu uuendamiseks, mida juhtis komisjon (informaatika peadirektoraat) kui lepingu valdaja.

Sidetaristu arendamine

Aruandeperioodil arendati sidetaristut mitmeti.

VISi sidetaristu uuendamine

2019. aasta märtsis alustati teostatavusuuringuga, mis käsitles VISi sidetaristu uuendamist seoses vajadusega tagada EESi ja ETIASe jaoks suurem ribalaius. Uuring valmis juunis. Juulis alustati uuendamise esimese etapiga. Uuendamiseks ajakohastatakse liine ning keskustes, kus sellest ei piisa, asendatakse kasutusvalmid juurdepääsupunktid uute mudelitega. 2019. aasta kolmandas kvartalis tehti uuring olukorra kohta liikmesriikides, sh selle kohta, kas liiniuudusteks on tarvis uusi seadmeid. Uued kasutusvalmid juurdepääsupunktid võeti katsetuskeskkonnas kasutusele 2019. aasta detsembris pärast kahte katseprojekti. Kui uuendamine 2020. aasta juulis lõppeb, saab VISi sidetaristu suutlikkus olema varasemast ligi seitse korda suurem ning võimaldab toetada EESi ja ETIASe kasutuselevõttu.

SIS II sidetaristu uuendamine

TESTA-ng SISI sidetaristu uuendamine algas 2018. aastal ja jätkus aruandeperioodi jooksul. Šveitsi, Poola ja Portugali põhikeskustes tagati juba 2018. aastal 100 Mbps. Austria, Saksamaa ja Madalmaade peamistes keskustes tehti täiustused 2019. aastal Pärast selle esimese etapi lõpetamist alustati üldist uuendamist ülejäänud liikmesriikides, et tagada vastavus SIS II AFISe nõuetele. SIS II kesksüsteemi kasutusvalmid juurdepääsupunktid ja liinid on põhikeskuses ja varukeskuses üle viidud 1 Gbps-ilt 2 Gbps-ile. Kasutusvalmis juurdepääsupunkti mudelit nr 2, mis kavatakse liikmesriikides kasutusele võtta, testiti edukalt katsetuskeskkonnas. Seejärel võeti kasutusvalmis juurdepääsupunkti

mudel nr 2 kahes liikmesriigis täiendavaks testimiseks kasutusele, mille järel anti heakskiit selle edasiseks kasutuselevõtuks kõigis liikmesriikides. Alates 2019. aasta novembrist on uuendatud taristu saanud kolm keskust kuus. Komisjon ja eu-LISA otsustasid eelarvelistel põhjustel mitte kiirustada. Lepinguga on ette nähtud, et kõigis liikmesriikides tagatakse esialgu 50 Mbps ning hiljem on võimalik vajaduse korral üle minna 100 Mbps-ile. Kui uuendused on lõpule viidud, suurendavad kõik liikmesriigid ribalaiust 10 Mbps-ilt 50 Mbps-ile ja on ka võimalus tõsta see 100 Mbps-ile.

EuroDomaini sidetaristu uuendamine

Eurodaci rakendus kasutab Eurodaci kesksüsteemi ja riiklike süsteemide vahelise ühenduse tagamiseks EuroDomaini sidetaristut. EuroDomaini eelarve täitmise ja lepinguliste küsimustega seotud ülesanded kuuluvad komisjoni (informaatika peadirektoraat) pädevusse, põhikeskuses ja varukeskuses asuvate EuroDomaini kasutusvalmite juurdepääsupunktidega seotud eelarve täitmise ja lepinguliste küsimustega tegeleb aga amet. Põhi- ja varukeskuses asuvate EuroDomaini kasutusvalmite juurdepääsupunktide uuendamine on edasi lükatud kuni uuesti sõnastatud Eurodaci määruse heakskiitmiseni. Eurodaci ribalaiust oleks vaja suurendada üksnes siis, kui uuesti sõnastatud Eurodaci määrusega nähakse ette võrgu uuendamine.

Topeltkrüpteerimise areng

SISi sidetaristu on topeltkrüpteeritud, et kolmandad isikud ei pääseks lahtise teksti kujul andmetele juurde, VISi sidetaristul aga topeltkrüpteering puudub. Aruandeperioodil viidi läbi VISi sidetaristu topeltkrüpteerimise katseprojekt. Katseprojekti käigus võeti lahendus kasutusele kolme liikmesriigi kasutuseelses võrgus.

VISi topeltkrüpteerimise täielik rakendamine kõigis liikmesriikides lükati aga edasi. Topeltkrüpteeritud VIS ja EES peavad toimima koos, kuna need kasutavad sama sidetaristut, samas aga peavad need vastama õigusnormide nõuetele (s.o andmete loogiline eraldamine). Seepärast on enne VISi topeltkrüpteerimise rakendamist kõigis liikmesriikides tarvis rohkem selgust EESi teise krüptitud kihi ülesehituse kohta, et vältida lisakulusid ja süsteemide käideldavusprobleeme, mis võivad tekkida, kui mõlemat topeltkrüpteerimislahendust ei kavandata samal ajal.

Ühtse laivõrgu arendused

Ameti vastutusse antud suuremahuliste IT-süsteemide jaoks kavandatava ühtse laivõrgu nõuete koostamiseks viidi ellu kontseptsioonitõenduse projekt, millega alustati 2017. aastal. 2018. aastal rakendatud teise tööetapi tulemusel anti soovitus testida tarkvarapõhise laivõrgu lahendusi. Viimane etapp, mis lõpetati 2019. aasta mais, seisnes väljaselgitatud lahenduste testimises. Uuringu tulemuste põhjal leiti, et lahendused võivad vastata ameti vajadustele. Uuringu tulemusi kasutatakse suuremahuliste IT-süsteemide laivõrgu tulevaseks arendamiseks ja täiustamiseks.

Ühtse laivõrgu perimeetri uuringuga oli plaanis alustada 2019. aastal. Selle uuringu eesmärk oli parandada suuremahuliste IT-süsteemide ja sidetaristu vahelist ühenduvust, keskendudes eelkõige turvalisusele, laiendatavusele, paindlikkusele, käideldavusele ja läbilaskevõimele. Uuring lükati edasi, kuni EESi etalon on perimeetri ülesehituse osas teada. Selle etaloni põhjal toimub vastavusse viimine teiste olemasolevate süsteemidega.

Ühine jagatud taristu

Taristu elutsükli juhtimise tõhustamiseks viib amet ellu ühise jagatud taristu programmi. Programmi eesmärk on tsentraliseerida ja lihtsustada tehnilisi teenuseid ning hooldada ja edasi arendada ameti vastutusse antud suuremahuliste IT-süsteemide jaoks kasutatavat ühist taristut kooskõlas õigusaktide sätetega.

Aruandeperioodil tagas amet süsteemide taristu operatiivjuhtimise ja igapäevase toimimise intsidendihalduse, päringutele vastamise, probleemihalduse ning muudatuste sisseviimise ja redaktsioonide kasutuselevõtu teel. Taristu operatiivjuhtimine ja igapäevane käitamine toimus ka Sankt Johann im Pongaus asuvas varukeskuses.

2019. aastal oli üks olulisemaid ühise jagatud taristu raames saavutatud tulemusi ühtlustatud tehnoloogiastandardi ja tehnoloogiaportfelli kataloogi valmimine, mis on ühise jagatud taristu ja eriti koostalitlusvõime põhialus. Standardi põhjal on välja töötatud mitmed tehnilised teenused: valmis saadi andmesalvestus teenusena ning arendama hakati andmebaasi teenusena ja varundamist teenusena.

Ühise jagatud taristu programmi raames viidi 2019. aastal ellu suur osa testimistaristu projektist. Muu hulgas võeti kasutusele täielik testimiskomplekt, mis on olnud saadaval alates 2019. aasta novembrist. Testimiskomplekt sisaldab terviklikku integreeritud töövahendite kogumit, mis aitab kaasa läbivestimise protsessile alates nõuete haldamisest ning lõpetades testi kavandamise, väljatöötamise, teostamise ja aruandlusega. Projektiga jätkatakse 2020. aasta alguses, et viia ellu selle kõik osad ja rakendada lisamooduleid, mis võimaldavad rakendust ja selle taristut jõudlus- ja piirtestimise ajal peaaegu reaalajas jälgida.

Veel üks ühise jagatud taristu programmi projekt hõlmas tehniliste ühiste jagatud taristu platvormide loomist eri keskkondadesse, mida kasutatakse olemasolevate süsteemide ülemineku võimaldamiseks tulevikus. Uusi rakendusi hakatakse hoidma selles hiljuti loodud ühise jagatud taristu keskkonnas.

1.1.6 Turvalisus

Sellises IT-suunitlusega organisatsioonis nagu eu-LISA on turvalisus kogu tegevuse keskmes. See tuleneb nii õiguslikest põhjustest kui ka ameti rollist IT-teenuste osutamise tippkeskusena, mis eeldab süsteemide ja teabe turvalisust.

2019. aastal jätkas ameti turbetalitus füüsilise turvalisuse ja töötajate turvalisuse tagamiseks vajalike meetmete rakendamist ja täiustamist, et luua ohutu ja turvaline töökeskkond, eriti oma valdustes ja nende sissepääsude juures.

Tulemuslikkuse põhinäitaja 1 mõõdab turbetestides kindlaks tehtud kriitilise tähtsusega puuduste arvu, kusjuures sihttase on null. 2019. aastal oli see väärtus üks. Turbetestide käigus tuvastas amet ühe probleemikategooria, millega tegeleti kooskõlas riskijuhtimisprotsessiga. Tulemuslikkuse põhinäitaja 2 on nende tuvastatud turberiskide protsent, mille suhtes on rakendatud kindlaid turbekontrolle. 2019. aastal oli see väärtus 90%. Turbetalitus rakendab edasisi parandusmeetmeid, et tagada süsteemide tõhus toimetulek ülejäänud 10% probleemikategooriatega.

Oma infoturbe haldusraamistiku põhielemendina on amet kooskõlas asjakohaste standardite ja rahvusvaheliste parimate tavadega loonud infoturbe halduse süsteemi ning käitab ja arendab seda järjepidevalt. Turbepoliitikat ja -menetlusi arendati ja täiustati veelgi, võttes üle ka Euroopa Komisjoni asjakohased tegevuspõhimõtted, eelkõige seoses tundliku salastatud ja mittesalastatud teabe kaitsmisega määruse (EL) 2018/1726 kohaselt. EESI arendamise raames koostati asjakohased dokumendid süsteemi turvalisuse ja talitluspidevuse aspektide kohta.

Kooskõlas õigusaktide nõuetega algatas amet SISi, VISi ja Eurodaci turbekavade läbivaatamise ja ajakohastamise.

Et Eurodaci, VISi ja SISi kesksüsteemid oleksid jätkuvalt ranges vastavuses süsteemide asjaomastes õigusaktides sätestatud andmekaitse- ja turbenõuetega, jätkas amet organisatsiooni, süsteemide ja asjaomaste sidevõrkude turberaamistiku ja -menetluste tugevdamist ja uuendamist. Aasta jooksul seirati ja juhiti järjepidevalt jääkriske, et tagada kindlus, et IT-süsteemide turvalisuse asjakohased kontrollid on tehtud ja hallatud nõuetekohaselt. Kõikide kriitilise tähtsusega probleemide lahendamiseks kasutati nii parandusmeetmeid kui ka kompenseerivaid kontrolle. VISi ja SIS II-ga seoses rakendab amet kavakohaselt 2017. ja 2018. aasta turbeõppuse põhjal esitatud soovitusi (tabel 3).

Tabel 3. Turbeõppuste põhjal esitatud soovitude rakendamise seis

	Lõpetatud	Osaliselt lõpetatud	Ei ole alustatud	Ei kohaldata
Soovitused VISi õppuse põhjal	36	28	5	—
Soovitused SIS II õppuse põhjal	24	30	7	1

Eurodaciga seoses toimus 2019. aastal eu-LISA ja kuue liikmesriigi osalusel samalaadne operatiivõppus, et testida turvalisust, talitluspidevust, avariitaastet, intsidendihaldust ja muid IT-valdkonnaga seotud aspekte. Õppuse aruanne esitatakse haldusnõukogule vastuvõtmiseks 2020. aastal. 2020. aastal on kavas korraldada mitut süsteemi hõlmav õppus turvalisuse ja talitluspidevuse testimiseks.

Infoturbe valdkonnas võeti 2019. aastal kasutusele kolmeosaline lähenemisviis süsteemide turbeolukorra parandamiseks: 1) jätkuvad jõupingutused ameti turbepoliitika raamistiku ajakohastamiseks ja täiustamiseks; 2) turberiskide juhtimise meetodi arendamine ja 3) tehnilise turbearhitektuuri arendamise konsolideerimine.

Kooskõlas oma tehnoloogiastrateegiaga turbekontrollide arendamise konsolideerimiseks ühise jagatud taristu tasandil viis amet ellu mitmed projektid. Muu hulgas tegeleti turbeteabe ja sündmuste halduse süsteemi (SIEM) ja uue avaliku võtme taristu rakendamisega, millega alustati 2019. aastal ja mis viiakse eeldatavalt lõpule 2020. aastal. 2019. aastal plaanis amet identiteedi- ja juurdepääsuhalduse projekti raames täiustada ka juurdepääsu eesõiguse haldamise funktsioone. Seda projekti aga ei alustatud, kuna ühise jagatud taristu lepingu eelarve ülemmäär seda ei võimaldanud. Selle asemel võeti vastu ühine otsus tühistada teenusetaotlus ja püüda leida selle projekti elluviimiseks muu viis. Lahendusena hakatakse seda teenust kasutama ja rakendama EESi rakenduskava raames.

Talituspidevuse haldussüsteemi spetsiifiliste kontrollide edasine rakendamine on toimunud plaanikohaselt. See hõlmab ameti talituspidevuse menetluste ja talituspidevust käsitlevate rakenduseeskirjade väljatöötamist ning talituspidevuse õppuste põhjal esitatud soovitude rakendamist.

Liikmesriikide ja teiste ELi asutustega jätkus koostöö teadmiste ja parimate tavade vahetamise vormis kaks korda aastas toimuvatel turvaametnike võrgustiku kohtumistel. eu-LISA juhitud eksperdirühm käsitles selliseid teemasid nagu süsteemide turvalisus, andmekaitse, intsidendihaldus ning olemasolevate ja tulevaste suuremahuliste IT-süsteemide vastupanuvõime. EESi jaoks vajalike ettevalmistuste tegemisel aitas turvaametnike võrgustik koostada soovitusi turbe- ja talituspidevuskavade jaoks, mille liikmesriigid võtavad oma kontrollide aluseks.

Parimate tavade vahetamise raames korraldas eu-LISA 2019. aasta mais talituspidevuse võrgustiku kohtumise, kus osalesid talituspidevuse asjatundjad ELi institutsioonidest ja asutustest. Foorumil otsitakse lahendusi häireteks valmisoleku suurendamiseks õppuste, talituspidevuse alase teadlikkuse ja väljaõppe teel. Uuritakse ka uut tehnoloogiat, mis võib toetada ja suurendada ELi ametite ja institutsioonide vastupanuvõimet.

1.1.7 Andmekaitse

Amet peab kooskõlas ELi andmekaitseõigusega ja iga suuremahulise IT-süsteemi suhtes kehtivate erisätetega tagama heal tasemel andmekaitse (eu-LISA asutamismääruse artikkel 2). Alates 2018. aasta detsembrist tuleb ametil järgida määrust (EL) 2018/1725,²⁷ millega on kehtestatud eeskirjad selle kohta, kuidas ELi asutused peavad käsitlema nende valduses olevaid üksikisikute isikuandmeid, eelkõige õigust isikuandmete kaitsele ja eraelu puutumatusse. Uue määrusega viidi ELi asutuste suhtes kehtivad eeskirjad kooskõlla 2018. aasta mais jõustunud isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud eeskirjadega.

Amet kavandas tegevust ja alustas sellest uuest määrusest tulenevate uute nõuete rakendamist. Pärast puudujääkide analüüsi võeti rida meetmeid, alustades eu-LISA andmekaitseametnikku käsitlevate uute rakenduseeskirjade koostamisest, mis võeti haldusnõukogus vastu 9. oktoobril. Puudujääkide analüüsi põhitulmuste kokkuvõte ja soovitud meetmed esitati samuti haldusnõukogule 2019. novembris toimunud koosolekul.

Uued andmekaitseklauslid lisati uutesse ja olemasolevatesse lepingutesse. Amet töötas välja uued mallid andmetöötlustoimingute registreerimise, vastavuskontrollide, riskide hindamise, piirtasemepõhise hindamise ja isikuandmetega seotud rikkumiste menetlemise jaoks. Põhjalik mall loodi ka andmekaitsealase mõjuhindangu aruannete jaoks. Et suurendada teadlikkust uuest määrusest, korraldas andmekaitseametnik eu-LISA töötajatele ja kohapealsetele töövõtjatele teabeüritusi ning suhtles ametiga regulaarselt mitmesuguste sisesuhtluse kanalite kaudu. Töötajatele, kes vajasid erinõuandeid ja -suuniseid, et täita uuest määrusest tulenevaid kohustusi vastutavate töötajatenä, pakuti individuaalset nõustamist. Vastutavate töötajate abistamiseks andmetöötlustoimingute dokumenteerimisel töötati välja mallid ja sammammulised juhised. Loodi ka loetelu toimingutest isikuandmetega

²⁷ Määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39–98).

seotud rikkumise korral. Selles on üksikasjalikult selgitatud, mida tuleb teha, kui aset leiab isikuandmetega seotud rikkumine.

Lisaks uue määruse rakendamisele otsustas amet kasutada olemasolevaid ressursse, et pakkuda olemasolevate süsteemide edasiarendamise ja uute süsteemide väljatöötamisega tegelevatele töörühmadele andmekaitsealaseid suuniseid ja tuge. Veel ühe prioriteedina kontrollis Euroopa Andmekaitseinspektor (EDPS) aasta teisel poolel Eurodaci kesksüsteemi. Prioriteetide muutumise tõttu lükati kavandatud iga-aastane andmekaitseuuring edasi.

Haldusnõukogu teavitati vahearuannete kaudu korrapäraselt andmekaitseuueetele vastavuse ja ameti sellealase tegevuse seisust (märtsis esitas aruande tollane andmekaitseametniku kohusetäitja ja novembris hiljuti ametisse määratud andmekaitseametnik). Andmekaitseametniku ülesanne on koostada aastaaruanne eu-LISA vastavuse kohta kohaldatavatele andmekaitse-eeskirjadele ja esitada see haldusnõukogule. Andmekaitseametniku 2018. aasta tegevusaruanne annab ülevaate andmekaitseametniku tööst nimetatud aastal. Eelmise andmekaitseametniku ametist lahkumise tõttu sai see aruanne valmis ja esitati haldusnõukogule erandkorras 2018. aasta lõpuks. Aruanne avaldati ameti veebisaidil.

2019. aasta jaanuaris korraldas andmekaitseametniku kohusetäitja andmekaitsepäeva tähistamiseks teavitusürituse. Üritusel anti ameti töötajatele ülevaade andmesubjekti õiguste, töötlemistoimingute registreerimise, andmekaitsealaste mõjuhindangute, isikuandmetega seotud rikkumiste ning andmekaitseametniku ja Euroopa Andmekaitseinspektori rolli kohta.

24. mail korraldati uus koolitus videovalve ja isikuandmete kaitsega seotud aspektide kohta. eu-LISA andmekaitseametnik tutvustas ka Euroopa Andmekaitseinspektori korraldatud koolitust, mis olid saadaval ameti kõigile töötajatele. 2019. aastal korraldati osakondade/allüksuste juhatajatele neli koolitust.

Lisaks jagatakse andmekaitsealast teavet ameti iganädalases uudiskirjas, mis saadetakse kõigile töötajatele ja kohapealsetele töövõtjatele. Iganädalases uudiskirjas on spetsiaalne andmekaitset käsitlev rubriik, mida kirjutab andmekaitseametnik. Selle rubriigi eesmärk on anda töötajatele teavet uusimate suuniste, saadavalolevate koolituste ja valdkonna hiljutiste arengusuundumuste kohta.

1.1.8 Aruandlus ja statistika

eu-LISA koostas ja avaldas 2019. aastal mitu aruannet Eurodaci, SIS II ja VISi kohta, nagu on ette nähtud neid süsteeme käsitlevate õigusaktidega. Iga avaldatud aruande osana koostas amet teabelehe olulisemate faktide ja andmetega, et suurendada süsteemide kasutamise läbipaistvust ja nähtavust. Aruanded ja teabelehed on üldsusele kättesaadavad ameti veebisaidil²⁸.

Eurodaci 2018. aasta statistika aruanne „Eurodac – 2018 statistics“²⁹

Aruanne „Eurodac – 2018 statistics“ esitati 2019. aasta märtsis ELi institutsioonidele ja avaldati ameti veebisaidil. Eelnevalt võttis aruande vastu Eurodaci nõuanderühm. Aruandes on esitatud statistilised andmed Eurodaci kesksüsteemi töö kohta, eelkõige edastatud andmekogumite arv ja päringutabamuste arv kategooriate ning liikmesriikide ja assotsieerunud riikide kaupa.

Aastaaruanne Eurodaci kesksüsteemiga seotud tegevuste, sh süsteemi tehnilise toimimise ja turvalisuse kohta³⁰

Aruanne esitati ELi institutsioonidele 2019. aasta juunis ja avaldati ameti veebisaidil pärast vastuvõtmist haldusnõukogus 14. juunil. Aruandes antakse ülevaade süsteemi peamistest arendustest ja aasta statistikast varasemate aastatega võrreldes.

Ajakohastatud loetelu määratud ametiasutustest, kellel on juurdepääs Eurodaci kesksüsteemi salvestatud andmetele³¹

²⁸ <https://eulisa.europa.eu/our-publications/reports>.

²⁹ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20-%202018%20statistics%20-%20report.pdf>.

³⁰ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/2018%20Eurodac%20Annual%20Report.pdf>.

³¹ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/2019%20Eurodac%20updated%20list%20of%20authorities%20-%20asylum.pdf>.

Dokument võeti haldusnõukogus vastu 17. aprillil ja avaldati seejärel ameti veebisaidil.

SIS II 2018. aasta statistika aruanne „SIS II – 2018 Statistics“³²

Aruanne „SIS II – 2018 Statistics“ esitati 2019. aasta märtsis ELi institutsioonidele ja avaldati ameti veebisaidil. Eelnevalt võttis aruande vastu SISI nõuanderühm. Aruandes on esitatud SIS II statistika, nagu kirjete arv hoiatusteadete kategooria kohta, päringutabamuste arv hoiatusteadete kategooria kohta ja SIS II kasutamise sagedus.

Kolmas aruanne SIS II kesksüsteemi tehnilise toimimise ja sidetaristu kohta³³

Haldusnõukogu võttis aruande vastu 24. oktoobril. Seejärel esitati see ELi institutsioonidele ja avaldati ameti veebisaidil. Aruanne hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 2017 kuni 31. detsembrini 2018 ja selles on esitatud SIS II kesksüsteemi operatiivjuhtimise (sh turvalisuse) tagamiseks ellu viidud tegevused koos aasta statistikaga.

SIS II pädevate asutuste ajakohastatud loetelu, riiklike SIS II büroode ja riiklike SIRENE büroode ajakohastatud loetelu

Mõlemad dokumendid avaldati Euroopa Liidu Teatajas (C 222, 2. juuli 2019).

Neljas aruanne VISi tehnilise toimimise kohta

Aasta lõpu poole hakkas amet koostama uut aruannet, mis hõlmas ajavahemikku oktoobrist 2017 kuni septembrini 2019.

1.1.9 Koolitused liikmesriikidele

Aruandeperioodil alustas eu-LISA 2019. aastaks planeeritud koolitustega. Korraldati kaksikümmend viis koolitust eri teemadel ja mitmesuguses vormis. Suurem osa eu-LISA koolitustest toimus kontaktõppe vormis (64%); neile järgnesid veebikoolitused (36%) ja e-kursused. Suurim osa koolitustest käsitles SISI (60%), millele järgnesid VIS (12%), Eurodac (12%) ja horisontaalsed koolitused (12%).

VISI-teemalise IT-operaatorite arengukoolitusprogrammi teine tsükkel jätkus kesktaseme (L2) koolitusega 6. märtsil Strasbourgis. Koolituse eesmärk oli tutvustada ühtse kontaktpunkti halduritest ja vanemoperatiivtöötajatest koosnevale sihtrühmale VISi töösüsteemi põhimõtteid ja tehnilisi aspekte ning anda süsteemi toimimisest üksikasjalik ülevaade. VISi-teemaline IT-operaatorite arengukoolitusprogramm lõppes edasijõudnute taseme (L3) koolitusega, mis toimus 3. ja 4. aprillil Tallinnas. Ka uutele VISiga liitunudele Bulgaariast, Rumeeniast, Horvaatiast ja Europolist korraldati koolitused.

2019. aasta Eurodaci-teemaline IT-operaatorite arengukoolitusprogramm algas algtaseme (L1) koolituse läbiviimisega 9. aprillil Strasbourgis, mille käigus tutvustati Eurodaci töösüsteemi põhimõtteid, tehnilisi aspekte ja anti ülevaade süsteemi toimimisest. Kesktaseme (L2) koolitus toimus 6. mail Strasbourgis. Selle käigus anti põhjalik ülevaade ühtse kontaktpunkti sidekanalitest eu-LISA kasutajatoega, tutvustati parimaid tavasid seoses ühtse kontaktpunktiga seotud ülesannete täitmisega ning anti ülevaade vastavate üksuste rollidest. Edasijõudnute taseme (L3) koolitus toimus 12. juunil 2019 Tallinnas ja selle eesmärk oli parandada Eurodaci süsteemi üldist kasutamist, jagades uusimat ja väga üksikasjalikku teavet ning kogemusi seoses Eurodaci tehniliste ja korralduslike aspektidega.

SISiga seoses korraldati aasta jooksul rida veebiseminare, mille käigus tutvustati ajakohast statistikat ja andmete järjepidevuse kontrolli tulemusi riikide kohta, mille suhtes viidi läbi Schengeni hindamine. 4. ja 5. juunil korraldati Strasbourgis SIS II ühtsete kontaktpunktide teemaline koolitus, mille eesmärk oli põhjalikult selgitada töökontseptsioone, mis on vajalikud riigi tasandil ühtse kontaktpunkti ülesannete igapäevaseks täitmiseks. Samuti viidi läbi rühm koolitusi, mis käsitlesid SIS II SIRENE jaoks (koostöös Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametiga (CEPOL) korraldatud ametikoolitus ja tehniline koolitus). Lisaks korraldati koolitusprogrammid uutele SISI kasutajatele (Iirimaa, Frontex ja Europol).

³² <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/SIS%202018%20statistics.pdf>.

³³ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Central%20SIS%201%20Report%20technical%20of%20functioning%202017-2018.pdf>.

E-õppe valdkonnas tegi eu-LISA edusamme õppehaldussüsteemi ja eu-LISA koolitusportfelli e-õppe komponendi edendamisel. Välja töötati 12 e-kursust ja ajakohastati 11 e-kursust. Oluline vahe-eesmärk oli täielikult iseõppimisel põhineva e-õppe mooduli „SIS & SIRENE Essentials“ väljatöötamine ja kasutuselevõtt.

2019. aastal jätkas amet viljakat koostööd liikmesriikidega riiklike kontaktpunktide võrgustiku tegevuse kaudu, samuti Euroopa Komisjoniga ning partneritega ELi justiits- ja siseküsimustega tegelevatest asutustest (eelkõige CEPOL, Frontex ja Europol). 2019. aastal jätkati ühiste koolituste korraldamist, peamiselt koostöös CEPOLi ja Frontexiga. EMPACTis³⁴ osalemise ajal korraldas eu-LISA teavituse Eurodaci ja SIS II asjakohaste rollide tutvustamiseks. Samuti osales eu-LISA justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste koolituste kontaktrühma töös, koostööstades tulevaste koostalitlusvõimet käsitlevate koolituste kavandamist ja juhtimist. Kavandatavate meetmetega tegeletakse edasi 2020. aastal.

EESiga seoses jätkas amet ettevalmistusi liikmesriikidele suunatud koolituste korraldamiseks, tegeledes eelkõige EESi tehnilist kasutamist käsitleva kasutuseelse koolitusprogrammi väljatöötamisega. 2019. aasta märtsis viidi läbi koolitusvajaduste hindamine, keskendudes sihtrühmade, koolitustel käsitletavate teemade ja koolituste eeldatavate tulemuste määramisele. Seejärel täpsustati EESi sihtrühmad ja koostati asjakohane õppekava. 2019. aasta jooksul tehti algust ka ETIASe õppekava väljatöötamisega. Esimene EESi-teemaline veebikoolitus toimus 2019. aasta detsembris ning käsitles eelkõige kõrgetasemelist arhitektuuri ja rakenduskava.

1.1.10 Teadusuuringute ja tehnoloogia seire

Amet tegi 2019. aasta jooksul kooskõlas oma asutamismäärusega teadusuuringute ja tehnoloogia seiret. Lisaks teadusuuringute ja tehnoloogia seire aruande avaldamisele jätkas amet tegevuskava koostamist, sh töötas välja metodika teadusuuringute ja tehnoloogia seire prioriteetide kindlaksmääramiseks.

Teadusuuringute ja tehnoloogia seire üksus uuris kogu 2019. aasta jooksul kooskõlas oma volitustega teadusuuringute ja tehnoloogia asjakohaseid arengusuundumusi. Mõned teadusuuringute ja tehnoloogia seire prioriteedid võeti üle varasematest aastatest, kuna need olid jätkuvalt asjakohased, näiteks biomeetria, hajusraamatu tehnoloogiad, uus arhitektuur ja tehisintellekt.

2019. aasta teadusuuringute ja tehnoloogia seire põhitulem oli aruande „Distributed Ledger Technologies and Blockchain for Large-Scale IT. Perspectives for eu-LISA“ (Hajusraamatu tehnoloogiad ja plokiarvutuste suuremahulistes IT-süsteemides. Väljavaated eu-LISA jaoks) avaldamine detsembris³⁵. Ehkki aruandega alustati 2018. aastal, tehti suurem osa tööst (sh andmete kogumine, analüüs ja teksti koostamine) 2019. aastal.

Märkimisväärne hulk tegevusi viidi ellu ka seoses tehisintellektiga, kuna sellel on justiits- ja siseküsimuste valdkonnas üha suurem tähtsus. Eelkõige tutvustas amet 2019. aasta novembris toimunud sisejulgeolekulase operatiivkoostöö alalise komitee koosolekul kontseptsioonidokumenti „Artificial Intelligence in the Operational Management of Large-Scale IT Systems. Perspectives for eu-LISA“ (Tehisintellekt suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimisel. Väljavaated eu-LISA jaoks).

Lisaks hakati 2019. aasta neljandas kvartalis koostama teadusuuringute ja tehnoloogia seire aruannet tehisintellekti kasutamise kohta suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimisel. Eesmärgiks seati selle aruande avaldamine 2020. aasta teises kvartalis. Lisaks aruande koostamisele panustati ka rände ja siseasjade peadirektoraadi juhtimisel läbi viidud uuringusse, mis käsitles tehisintellekti kasutamist piirihalduse, rände ja julgeoleku valdkonnas. Amet aitas sellele uuringule kaasa, osaledes aruteludes, andes teavet asjakohaste kasutusjuhtude kohta ja vaadates tulemusi läbi. Lisaks andis amet alates 2019. aasta kevadest oma panuse rände ja siseasjade peadirektoraadi koordineeritud seminaridel toimunud arutellu, mis käsitles tehisintellekti turvalisuse ja õiguskaitse valdkonnas.

³⁴ Kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm

³⁵ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/DLTs%20%20blockchain%20report.%20Dec%202019.%20Key%20findings.pdf>.

Olulised tegevused olid ka eu-LISA sidusrühmade teavitamine tehnoloogia arengust ja suutlikkuse suurendamiseks vajaliku teabevahetuse tagamine. Selleks aitas teadusuuringute ja tehnoloogia seire üksus korraldada mitu asjaomastele sidusrühmadele suunatud üritust:

- kaks tööstusvaldkonna ümarlauda, millest esimene toimus Bukarestis ELi nõukogu eesistujariigi Rumeenia toetusel ja teine Tallinnas;
- ameti aastakonverents, mis korraldati Tallinnas ELi nõukogu eesistujariigi Soome egiidi all.

Lisaks aitas teadusuuringute ja tehnoloogia seire üksus kaasa mitmele eu-LISA sidusrühmade korraldatud üritusele: 2019. aasta veebruaris Milanos toimunud piirijulgeoleku konverents; Euroopa politseikongress 2019. aasta veebruaris Berliinis; reisiterminale käsitlev konverents 2019. aasta märtsis Londonis; Connect:ID konverents 2019. aasta aprillis Washingtonis; 2019. aasta juunis konverentsi „Identity Week“ raames toimunud üritus „Planet Biometrics“ ning 2019. aasta juunis Washingtonis toimunud rahvusvaheline tippkohtumine piirihalduse teemal.

Teadusuuringutega seotud volitusi laiendati oluliselt 2018. aasta novembris vastu võetud muudetud eu-LISA määrusega. Uued volitused hõlmavad lisaks tehnoloogia seirele vastutust ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi osade rakendamise eest. Amet on alustanud dialoogi komisjoni üksusega, kes vastutab ELi raamprogrammi vastava osa koordineerimise eest (rände ja siseasjade peadirektoraat). Dialoog jätkub 2020. aastal eesmärgiga uurida ameti esialgseid võimalusi asjakohastes projektides osalemiseks ja kaaluda, kuidas aidata kaasa tulevaste prioriteetsete teemade määramisele.

Ühtaegu nende aruteludega sõnastatakse 2020. aasta jooksul kooskõlas laiendatud volituste ja sidusrühmade ootustega ameti uus teadusuuringute ja innovatsiooni strateegiline visioon.

1.2 2. strateegiline põhieesmärk:

SÄILITADA JA SUURENDADA AMETI ROLLI ELI INFO- JA KOMMUNIKATSIOONITEHNOLOOGIA (IKT) TIPPKESKUSE JA TEENUSEOSUTAJANA

1.2.1 Projektijuhtimisbüroo

eu-LISA asutamismääruse artikli 2 punktiga a on ette nähtud, et eu-LISA tagab „suuremahuliste IT-süsteemide arendamise, kasutades selliste süsteemide tõhusaks arendamiseks piisavat projektijuhtimisstruktuuri“. 2017. aastal asutati eu-LISA projektijuhtimisbüroo. Büroo ülesanne on integreerida ja jälgida kõiki ameti ettevõetavaid projekte ning aidata kaasa ametisisesele juhtimisele, et tagada läbipaistvus ja vastutus.

2019. aastal jätkas projektijuhtimisbüroo oma tegevuskava elluviimist. Tegeleti mitme olulise valdkonnaga ja tõhustati eu-LISA projektijuhtimismeetodite rakendamise seotud ametisiseseid kontrollimeetmeid.

Kinnitatud projektide loetelu

2019. aastal määras eu-LISA ametlikult kindlaks oma uute projektide kinnitamise protsessi. Kooskõlas tegevdirektori otsusega hakata kasutama kinnitatud projektide loetelu, loodi esialgne loetelu projektidest, mida eu-LISA kavatses 2019. aastal ellu viia. Esialgne loetelu kiideti heaks 2019. aasta aprillis.

Kinnitatud projektide loetelu tagab, et iga projekti kohta oleks olemas nõuetekohane rahastamisotsus. Kinnitatud projektide loetelu on võimalik muuta üksnes ameti juhtkomitee heakskiidu korral.

Ameti juhtkomitee

Ameti juhtkomitee asutati 17. oktoobril tegevdirektori otsusega varasema programmide juhtkomitee asemele. Ameti juhtkomitee ülesanne on portfelli, programmide ja projektide juhtimine, programmide juhtkomitee aga tagas eu-LISA programmide ja projektide juhtimise ja järelevalve.

Eduaruanded arendusprogrammide kohta

Aruandeperioodil koostas amet aruandeid uute süsteemide arendamise seisu kohta, nagu on ette nähtud vastavate õigusaktidega. Aruanded koostatakse iga kuue kuu järel ning edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Lisaks koostas amet igakuiseid aruandeid, mida programminõukogud kasutavad haldusnõukogule vastavate arendusprogrammide edenemise kohta aru andmisel.

Projektijuhtimine

Projektide tulemuslikkust hinnatakse korrapäraselt tulemustabelite analüüsimise ja projekti lõpparuannete põhjal, mille projektijuhid peavad projekti lõppedes esitama.

Kord aastas tehakse projektide vastavuskontrollid, mis on osa ameti tööst pidevalt jälgida, kas tema tegevus vastab kindlaksmääratud projektijuhtimismeetoditele. Pärast 2018. aasta lõpus läbi viidud projektijuhtimistööst vastavuskontrolli on kehtestatud täiustamise meetmed: juhendamine ja teavitusüritused seoses projektijuhtimise tööriistaga.

2019. aasta vastavuskontroll algas novembris. Projektide vastavust kontrolliti projektijuhtimise tööriistas leiduva projektiteabe, 2019. aasta uute projektide kinnitatud loetelu ning finantsjuhtimises osalejate loetelu põhjal. Kontroll hõlmas nii aktiivseid kui ka juba lõpetatud projekte. Saadud teabe põhjal loodi koondandmed ja 2020. aasta alguses esitati tulemused koos tegevuskavaga.

Programmi- ja portfelli juhtimine

Projektijuhtimisbüroo ülesanne on tagada ja säilitada ameti tasandil korralduslik projektijuhtimiskeskond. Selle jaoks otsustas amet luua projektiportfelli haldamise suutlikkuse üksuse. Võimalike variantide väljaselgitamiseks tehti 2019. aastal turu-uuring. Leiti, et sobivaim kasutusvalmis tarkvaralahendus portfelli, programmide ja muude projektide puhul esinevate vastastikmõjude juhtimiseks on Planview Enterprise One. Leping sõlmiti 2019. aasta neljandas kvartalis, rakendusprojekt algas ja see viiakse lõpule 2020. aasta lõpuks.

Eelhindamised

eu-LISA finantseeskirjades on sätestatud, et enne selliste programmide ja tegevuste heakskiitmist ja ameti iga-aastasessse tööprogrammi lisamist, millega kaasnevad olulised kulud, tuleb korraldada eelhindamine. 2019. aastal tegi eelhindamised ameti projektijuhtimisbüroo kui sõltumatu struktuuriüksus. Lisaks muudeti 2017. aastal kehtestatud eelhindamispoliitika kohaselt eelhindamiste menetlust, et võtta kasutusele kaheetapiline lähenemisviis.

Võimaluste hindamine (esimene etapp): see hindamine tuleb läbi viia kaks aastat enne projekti algust. Hindamine hõlmab meetodikadokumente, esialgset majanduslikku põhjendust ja tõendavaid projektidokumente, kui need on saadaval.

Teostatavuse hindamine (teine etapp): see hindamine tuleb läbi viia üks aasta enne projekti algust. Hindamine hõlmab projekti põhimetoodikat käsitlevaid dokumente, lõplikku majanduslikku põhjendust, peamiste sidusrühmadega toimunud vestluste käigus kogutud tõendeid ja suurte projektide ettepanekute puhul tõendavaid projektidokumente. Projekti liik (väike, keskmine, suur) määratakse kokkulepitud liigituskriteeriumide alusel.

Selle uue lähenemisviisi alusel tehti kahele suurele projektile, mille algusajaks määrati 2020. aasta, teostatavuse eelhindamine ning 14 projektile, mille algusajaks määrati 2021. aasta, võimaluste eelhindamine. Kaks kokkuvõtlikku aruannet esitati haldusnõukogule 2019. aasta novembris.

EESi töövõtja audit

Pärast kvaliteedi tagamise teemalist seminari, mis korraldati augustis EESi LIA konsortsiumi (Leonardo, IBM Belgium, Atos Belgium) esindajatele, leidis amet, et tarvis on kontrollida, kas LIA konsortsium kohaldab projektijuhtimisprotsessi nõuetekohaselt. Seetõttu tegi projektijuhtimisbüroo 2019. aasta kolmandas kvartalis EESi rakendusprojekti 1. ja 2. töopaketi vastavuskontrolli, et kontrollida lepinguliste kohustuste täitmist kolme peamise valdkonnaülese protsessi

puhul: projektijuhtimine, kvaliteedijuhtimine ja nõuete haldamine. Vastavuskontroll põhines LIA konsortsiumi esitatud tõenditel ja selle käigus tuvastati 36 probleemi, millest 22 peeti kriitiliseks. Tulemused avaldati 2020. aasta jaanuaris ja esitati eu-LISA ametisestele sidusrühmadele.

1.2.2 IT-teenuste halduse raamistiku hooldamine ja arendamine

IT-teenuste halduse raamistik ja jätkuv areng IKT-teenuste ja üldjuhtimise tippkeskuseks saamise suunas

Et viia oma tegevus veel rohkem vastavusse rahvusvahelise parima tavaga, jätkas amet teenuste ja protsesside mudeli arendamist, tuginedes IT-taristu teegi ja IT-teenuste halduse raamistiku rakendamisele. eu-LISA IT-teenuste halduse protsesside mudel, mis loodi 2016. aastal, sisaldab 12 juba kasutusel olevat protsessi. Uute süsteemide arendamise käigus haldas amet oma teenuste kataloogi, vajaduse korral muutes ja ajakohastades olemasolevaid teenuseid ning luues uusi.

IT-teenuste halduse projekti teine etapp lõpetati 2019. aastal ja selle käigus töötati välja järgmised protsessid: käideldavuse haldus, mahuhaldus, teadmushaldus ja teenuste pideva täiustamise haldus. Neid protsesse hakati aasta jooksul järk-järgult rakendada. Kui need on kasutusele võetud, tõhustavad need oluliselt eu-LISA protsesside mudelit ja parandavad seega osutatavate teenuste kvaliteeti. Samal ajal uute protsesside väljatöötamise ja sisseviimisega muudeti protsessid ka automaatsemaks ja neid integreeriti, et võimaldada teenuste osutamisel paremat kontrolli, suuremat tõhusust ja pidevat täiustamist.

Tõhusa kvaliteedijuhtimise seisukohast äärmiselt oluline protsess on teenuste pideva täiustamise haldus. See tagab praktilised vahendid täiustuste kindlaksmääramiseks. 2019. aasta lõpuks käivitati ja avati kasutajatele teenuste pideva täiustamise register, kuhu registreeritakse kõik teenuste ja protsessidega seotud täiustamisalgatused, nende hindamise tulemused, tähtsuste ja vastavad kokkulepitud tulemused. Selle protsessi teine osa on eu-LISA mõõdupuu, mis tagab, et ameti eesmärkidega seotud näitajad ja sihttasemed on omavahel kooskõlas, ning lihtsustab tulemuste mõõtmist ja jälgimist.

Teadmushalduse protsessi kasutatakse esmatasandi kasutajatoe, teise tasandi kasutajatoe ja liikmesriikide kasutajatugede tähtsaimate teadmiste struktureerimiseks. Protsess viidi sisse 2019. aastal, kasutades tööriista Service Manager funktsioone. See tagab olemasolevate teadmiste taaskasutamise ja nende kvaliteedi järkjärgulise parandamise ning vähendab ka sõltuvust olulisest personalist.

Integreeritud IT-teenuste haldustööriistale tehti vajalikud täiustused kogu 2019. aasta jooksul, pöörates tähelepanu uutele ja ajakohastatud protsessinõuetele. Tööriist muudeti ameti töövõtjatele lihtsamini kasutatavaks, mis tagab tõhusama aruandluse nende tulemuslikkuse kohta ja lihtsustab igapäevatööd üldiselt.

Algselt 2019. aastaks kavandatud täiustatud aruandluse lahenduse loomise projekti ja selle integreerimist IT-varade ja konfiguratsioonide halduse valdkondade vahele peeti vähem tähtsaks ja see lükati edasi 2020. aastale.

1.2.3 Tarnija- ja lepinguhaldus

Oma pikaajalises strateegias nimetas amet tarnija- ja lepinguhaldust ühe konkreetse arenguvaldkonnana. See seisneb hankestrateegia rakendamises, mis tagab vajaliku kiiruse, ning protsesside ja töövahendite pidevas täiustamises. See hõlmab ka ameti tegevuse tõhususe jälgimist ja süsteemide kogumaksumuse optimeerimist.

Ameti ümberkorralduskava eu-LISA 2.0 raames loodi spetsiaalne tarnija- ja lepinguhalduse üksus, kes alustas tegevust 2019. aasta oktoobris. Esimene töö oli optimeerida üksus ja selle ülesanded ning töötada välja protsessid ja liidesed teiste oluliste sidusrühmadega uues organisatsioonis. Alustati vajalike töötajate värbamist, millega jõutakse eeldatavasti lõpule 2020. aasta teises kvartalis. Uus tööühm aitas välja töötada valdkonnaülese tehnilise hanke tehnilise kirjelduse (vt jaotist ETIASe valdkonnaülese hanke kohta lk 38) ja toetas operatiivosakonna üksuste tööd spetsiifilistes lepinguhalduse küsimustes.

1.2.4 Üldine arhitektuur

2019. aastal pärast uue organisatsioonistruktuuri eu-LISA 2.0 kasutuselevõtmist alustas amet ettevalmistusi üldise arhitektuuri loomise esimeseks etapiks.

Koostati üldist arhitektuuri kirjeldav dokument, milles käsitleti protsesse eu-LISA üldise arhitektuuri väljatöötamiseks ja arendamiseks. Üldise arhitektuuri raamistikku on kirjeldatud eu-LISA üldise arhitektuuri juhtimisraamistikus. Selles on kirjeldatud integreeritud lähenemisviisi üldise arhitektuuri ja ühiste protsessiosade väljatöötamiseks ning edendatakse süsteemide oluliste komponentide taaskasutamist. See hõlmab ka nn arhitektuuritaotluse protsessi. Koostati üldise arhitektuuri arendamise tegevuskava, mis hõlmab nii selle loomist, täiustamist kui ka üldist järjepidevust. See sisaldab ka üldise arhitektuuri rakendamise meetodit (kavandamine, loomine ja käitamine) ning üldise arhitektuuri eeliseid ja edutegureid. Lisaks loodi volitused ametisisese arhitektuuri järelevalvenõukogu moodustamiseks.

EESi ja ETIASe arhitektuuriga seotud töö edenes ning komponendid, mida plaanitakse taaskasutada ja standardiida, on välja selgitatud ja esitatud ning selle kohta oodatakse haldusnõukogu otsust. Ametil on praegu pooleli arhitektuuri järelevalvenõukogu moodustamine ja üks selle põhiülesandeid on standardite ning taaskasutatavate ja jagatavate komponentide üle otsustamine.

1.3 3. strateegiline põhieesmärk:

JÄTKATA ARENEMIST ELI IKT PÕHIKESKUSENA

1.3.1 Partnerlussuhted liikmesriikide ja ELi institutsioonidega

Kogu aasta jooksul andis eu-LISA olulise panuse nõukogu asjakohaste töörühmade aruteludesse ning osales justiits- ja siseküsimuste nõukogu koosolekul peetud aruteludes. Lisaks tegi amet väga tihedat koostööd ELi nõukogu eesistujariikide Rumeenia ja Soomega, andes taotluse korral erialast teavet, ning osales nõukogu eesistujariikide korraldatud mitmesugustel konverentsidel ja seminaridel.

Ameti panus mitmesuguste komisjonide, ekspertide kohtumiste, seminaride ja Euroopa Komisjoni korraldatud kõrgetasemelise foorumi ettevalmistamisse on samuti olnud oluline, eriti võttes arvesse asjaolu, et 2018. aastal jõustunud mitmeid seadusandlikke algatusi (nt uuesti sõnastatud SISI ja ETIASe määrus) hakati rakendama just 2019. aastal.

Amet tegi tihedat koostööd ELi nõukogu eesistujariikide Rumeenia ja Soomega, andes taotluse korral erialast teavet. Amet kindlustas oma volituste raames enda rolli Euroopa Parlamendi olulise nõustajana tehnilistes küsimustes, mis on otseselt seotud käimasolevate läbirääkimistega eri seadusandlike ettepanekute üle, andes näiteks kaasseadusandjatele kolmepoolsete tehniliste arutelude käigus erialast teavet. eu-LISA osales ka komisjonide ametlikel koosolekul ja aitas neile kaasa, andes näiteks korrapäraselt aru EESi ja ETIASe rakendamise edenemise kohta, ning andis mitteametlikult oma panuse ka raportööride ja variraportööride osalusel toimunud tehnilistel koosolekutel.

Uuesti sõnastatud SISI, EESi, ETIASe ja koostalitlusvõime määruste rakendamise käigus osutas amet Euroopa Komisjonile ja liikmesriikidele pidevat abi rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide koostamisel, andis oma panuse keerulistes tehnilistes aruteludesse operatiiv- ja asjaajamise tasandil ning osales aktiivselt arukate piiride komisjoni, koostalitlusvõime komisjoni, SISI-SIRENE komisjoni ja kõigi nende alla kuuluvate eksperdirühmade koosolekul.

EESi ja ETIASe ühine nõuanderühm alustas koosolekuid 13. ja 14. märtsil 2019. Ajutine välise maismaa- ja merepiiriga liikmesriikide IKT-lahenduste töörühm lõpetas tegevuse soovitude vastuvõtmisega 26. märtsil 2019. Töörühm moodustati EESi ja ETIASe nõuanderühma raames. See kohtus viiel korral ajavahemikul 2018. aasta novembrist 2019. aasta märtsini ning selle eesmärk oli leida toimiv lahendus ja ühine arhitektuur EESi rakendamiseks välisel maismaa- ja merepiiril. Kui selle töörühma ülesanded olid täidetud, moodustati EESi ja ETIASe nõuanderühma raames veel kaks töörühma, millest üks tegeles veoettevõtjate ja teine biomeetria valdkonnaga. Veoettevõtjate töörühma eesmärk on teavitada veoettevõtjate kogukonda kohustustest, mis tulenevad EESi ja ETIASe määrustest ning

Schengeni konventsioonist. Töörühm kontrollib ja arutab ka seda, millises järgus on veottevõtjate ettevalmistused eespool nimetatud õigusaktide rakendamiseks, võttes arvesse mis tahes asjakohaseid töökorralduslikke ja tehnilisi kaalutlusi. Töörühma esimene istung toimus 4. juunil Brüsselis, millele järgnesid veel kaks koosolekut 20. septembril ja 19. detsembril. Biomeetria töörühm annab võimaluse tehnilisteks aruteludeks eu-LISA, Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide biomeetriaekspertide vahel, võimaldades jagada parimaid tavasid ning leida vastavate biomeetriliste süsteemide ja tulevase üldise jagatud biomeetrilise süsteemi jaoks sobivaid tehnilisi lahendusi ja standardeid. Töörühm pidas kaks koosolekut – 15. oktoobril ja 13. detsembril.

Eurodaci, SISI ja VISi nõuanderühmad andsid liikmesriikide ekspertidele, justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste esindajatele ning Euroopa Komisjonile võimaluse vahetada tehnilisi teadmisi ja toetada üksteist nende süsteemide arendamisega seotud mitmesugustes tehnilistes küsimustes. Amet jätkas väljakujunenud tava kohaselt nõuanderühmade koosolekutest kokkuvõtete koostamist ja nende edastamist oma sidusrühmadele. Alates juulist avaldati need kokkuvõtted ka nõukogu delegaatide portaalil. Kokkuvõtted annavad liikmesriikide esindajatele väljaspool nõuanderühmi õigeaegselt asjakohast teavet suuremahuliste IT-süsteemide toimimise kohta ja aitavad suurendada teadlikkust nõuanderühmade olulisest tööst.

Amet jätkas komisjoni abistamist asjakohaste ettekannete ettevalmistamisel ning osales 5. märtsil ja 15. novembril Brüsselis toimunud kõrgetasemelise koostalitlusvõime foorumi koosolekutel ja tehnilise valmiduse väljaselgitamise külastustel liikmesriikide pealinnadesse. 2019. aastal korraldati valmiduse väljaselgitamise külastused Taani, Läti, Leetu, Küprosele, Maltale, Rumeeniasse, Tšehhi Vabariiki, Slovakkiasse, Portugali, Šveitsi, Sloveeniasse ja Horvaatiasse. Nende külastuste eesmärk oli arutada ettevalmistuste seisu ja riigi tasandil valmidust EESI, ETIASe, uuesti sõnastatud määrusel põhineva SISI ja koostalitlusvõime rakendamiseks.

Aprillis külastasid eu-LISA ja Frontexi esindajad Horvaatia ametiasutuste kutsel Bajakovo ja Tovarniki piiripunkte Horvaatias. Külastuse eesmärk oli hinnata praeguseid probleeme piiripunktides, uurida võimalikke lahendusi töökoormuse vähendamiseks ja samas valmistuda uute süsteemide kasutuselevõtuks. Bajakovo piiripunkt asub suurel transiiditeel Zagrebi (Horvaatia) ja Belgradi (Serbia) vahel transpordikoridoris, mis ühendab Kesk-Euroopat Lääne-Balkani ja Kagu-Euroopaga. Seda piiripunkti kasutab üle 6 miljoni reisija ja 2 miljoni sõiduki aastas. Lisaks külastasid eu-LISA ja liikmesriikide esindajad 3.–8. novembril 2019 Washingtoni (USA). Selle külastuse eesmärk oli õppida Ameerika Ühendriikide ametiasutuste kogemustest EESI ja ETIASe sarnaste süsteemide rakendamisel. Osalejad külastasid USA tolli- ja piirivalveametit Washingtonis, merepiiril Miami meresadamas ja õhupiiril Washingtoni Dullesi lennujaamas.

Kooskõlas oma õigusliku aluse sätete ja sidusrühmade ootustega jätkas eu-LISA ELi sisejulgeoleku strateegia arendamist ja parandamist. See hõlmas aktiivset osalemist Prümi tuleviku teemal peetavates aruteludes. Amet osales ja tegi kaastööd Euroopa Komisjoni korraldatud Prümi-teemalistel seminaridel 27. märtsil, 25. juunil ja 12. detsembril Brüsselis. Lisaks panustas eu-LISA aktiivselt aruteludesse direktiivide teemal, mis käsitlevad eelteavet reisijate kohta ja reisijate broneeringuinfot, osaledes asjaomaste nõukogu töörühmade (DAPIX) töös ja sellega seotud järelmeetmete võtmises ning jälgides arutelusid, mida peeti reisijate isikuandmete vahetamist käsitlenud kolmandal OSCE-ülesel seminaril ning reisijate broneeringuinfo teemaga tegeleva mitteametliku töörühma koosolekutel 18. ja 19. juunil ning 3. ja 4. septembril.

Amet jätkas kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) raames aktiivset tegelemist kolme esmatähtsa probleemiga: tulirelvad, ründed infosüsteemide vastu ja ebaseaduslikule rändele kaasaaitamine. Amet osales mitmel koosolekul, kus käsitleti eelkõige tulirelvade ja ebaseaduslikule rändele kaasaaitamise probleemi (nt platvormi EMPACT Firearms aasta avakoosolek 19. ja 20. veebruaril, sama platvormi strateegiline koosolek 19. juulil, 11. ja 12. septembril toimunud koosolek EMPACTi ebaseaduslikule rändele kaasaaitamise probleemi käsitleva operatiivse tegevuskava koostamiseks), ning võttis toimunud aruteludest aktiivselt osa. Ebaseaduslikule rändele kaasaaitamise olulise probleemi lahendamisel andis eu-LISA operatiivse panuse, korraldades õppuse.

Sidusrühmadega tehtava koostöö olulise osana korraldati ELi nõukogu eesistujariigi Soome toetusel ja osalusel eu-LISA kuues aastakonverents „The new information architecture as a driver for efficiency and effectiveness in internal security“ (Uus infoarhitektuur kui sisejulgeoleku tõhususe ja tulemuslikkuse edendaja). Konverents käsitles sisejulgeoleku tulevikku ning võimalusi, mida uus infoarhitektuur õiguskaitse ja piirihalduse valdkonnas kaasa toob (lisateavet aastakonverentsi kohta vt ka lk 60).

Koostöös partneritega korraldati ka muid üritusi sidusrühmadele, et tutvustada ameti volitusi ja tööprotsesse ning vahetada arvamusi ameti tegevuse ja kavade kohta. Need üritused hõlmasid eelkõige kohtumisi diplomaatiliste esinduste juhtidega 18. märtsil Tallinnas, justiits- ja siseküsimuste valdkonna nõunikega 2. aprillil Brüsselis ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni (LIBE) liikmetega 18. septembril Strasbourgis ning 29. ja 30. oktoobril Tallinnas. Lisaks plaanikohastele külastustele ja infotundidele korraldas eu-LISA ka mitu kõrgetasemelist kohtumist. Kohtuti näiteks NATO Küberkaitsekoostöö Keskuse juhataja, NATO parlamentaarne assamblee julgeoleku tsiviilmõõtmekomisjoni, Rumeenia siseministeeriumi riigisekretäri, Saksamaa föderaalset siseministeeriumi parlamentaarset riigisekretäri, Eesti siseministri, Eesti parlamendi delegatsiooni, ELi nõukogu peasekretariaadi justiits- ja siseküsimuste valdkonna peadirektori ning Ungari siseministriga.

Schengeni hindamised

2019. aastal osales eu-LISA kümnel Schengeni hindamisel:

- kuus Schengeni hindamist seoses SISi/SIRENEga;
- Schengeni hindamised seoses ühise viisapoliitikaga (sh VIS);
- üks nelja liikmesriiki puudutav etteteatamata Schengeni hindamine seoses ühise viisapoliitikaga (sh VIS).

Amet abistas komisjoni ja liikmesriike SISi/SIRENE hindamissioonidel: märtsis Tšehhi Vabariigi hindamisel, aprillis Poola hindamisel, juunis Sloveenia hindamisel, juunis Prantsusmaa hindamise uuesti läbivaatamisel, oktoobris Ungari ja novembris Slovakkia hindamisel.

Seoses ühise viisapoliitikaga (sh VIS) osales amet järgmistel hindamistel:

- Tšehhi Vabariigi hindamine, mis toimus jaanuaris Abu Dhabis ja Chengdus (Hiina);
- Hispaania, Madalmaade, Prantsusmaa ja Šveitsi etteteatamata hindamised, mis toimusid septembris Marokos;
- Ungari hindamine, mis toimus oktoobris Almatõs (Kasahstan) ja Mumbais (India);
- Slovakkia hindamine, mis toimus 2019. aasta detsembris Minskis (Valgevene) ja Istanbulis (Türgi).

1.3.2 Partnerlussuhted muude ELi asutustega

Kogu 2019. aasta jooksul jätkus tihe koostöö partnerasutustega, eelkõige justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutustega. Europoli ja CEPOLiga koostati kahepoolsed koostöökavad ajavahemikuks 2019–2021. Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametiga (EASO) koostati esialgsed koostöökavad ajavahemikuks 2020–2022; nende lõplikud versioonid valmivad 2020. aastal. Kavadest on antud ülevaade praegusest kahepoolselt koostööst ja tulevastest algatustest.

Europoli ja Frontexiga toimus tihe koostöö operatiivtasandil, et tagada EESi ja ETIASe määruste rakendamine ja teha ettevalmistusi koostalitlusvõime määruste edukaks rakendamiseks. Frontexi, Europoli, CEPOLi ja FRAGA on alustanud koostööd koolituste valdkonnas, et tagada eri sidusrühmade väljaõpe riigi tasandil. Vajaduse korral kaasatakse teisi ameteid.

eu-LISA laiendas oma tuge Europolile ning tagas talle pärast Europoli SIRENE büroo loomist juurdepääsu SISile ja asjakohastele hoiatusteadetele. Lisaks aitas eu-LISA Europolil valmistuda ühenduseks VISiga. Samuti tegi eu-LISA koostööd Frontexiga, aidates luua ühenduse SISiga ja tagades, et asjakohased operatiivtöötajad saavad SISi vaadata.

9. ja 10. juulil toimus eu-LISA peakorteris Tallinnas justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste, Euroopa Komisjoni ja Eurostati koosolek koostalitlusvõime määruste rakendamise teemal. Arutati koostalitlusvõime arhitektuuri eri komponentide arendamise seisu, pidades eelkõige silmas aruandluse ja statistika keskhoidla loomist.

10. oktoobril 2019 jõustus eu-LISA ja Frontexi vaheline teenustaseme kokkulepe, mis käsitleb Frontexi avariitaastekeskust. Praegu majutab eu-LISA oma andmekeskuses Strasbourgis kahe ameti – EASO ja Frontexi – taastekeskusi, et luua justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste vahel koostööme ja aidata neil kulusid kokku hoida.

Kogu 2019. aasta jooksul võttis eu-LISA korrapäraselt osa Frontexi haldusnõukogu koosolekutest. eu-LISA osales ka Frontexi korraldatud 2019. aasta Euroopa piiri- ja rannikuvalve päeval Poolas. Europol kutsus eu-LISA regulaarselt oma haldusnõukogu teabehalduse töörühma koosolekutele, et saada ajakohast teavet koostalitlusvõime määruste rakendamise kohta. 25. ja 26. juunil 2019 osales eu-LISA justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste koolituskontaktpunktide aastakoosolekul, mille korraldas CEPOL, ning CEPOLi sidusrühmade iga-aastasel koosolekul, mis mõlemad toimusid Budapestis. Koosolekutel jagati uusimat teavet justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste kahepoolse ja mitmepoolse koostöö algatuste kohta ning aidati kaasa liikmesriikidele suunatud EESi, ETIASt ja koostalitlusvõimet käsitlevate koolituste ühisele kavandamisele.

Amet jätkas koostööd Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga (ENISA). 2018. aastal sõlmiti töökokkulepe ja 2019. aasta aprillis teenustaseme kokkulepe, milles sätestati ENISA tugi eu-LISA õppusel Eurodaci turvalisuse ja talitluspidevuse testimiseks 2019. aasta novembris.

Seoses uute süsteemide, tehnoloogia ja õigusaktidega toimus 20. novembril eu-LISA turvaametnike võrgustiku ja Europoli julgeolekukomitee ühiskoosolek, kus arutati turvalisuse ja talitluspidevuse aspekte. Julgeolekueksperdid vahetasid parimaid tavasid ja teadmisi.

eu-LISA osales aktiivselt justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustiku tegevuses, mida juhtis 2019. aastal Europol. Amet võttis osa asutustevahelistest aruteludest eri teemadel, nagu koostalitlusvõime, innovatsioon ja IKT turvalisus. Euroopa Liidu põhiõiguste harta kümnenda aastapäeva puhul tegid justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste juhid Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti korraldatud kõrgetasemelisel konverentsil „Making the EU Charter of Fundamental Rights a reality for all: 10th anniversary of the Charter becoming legally binding“ (ELi põhiõiguste harta realiseerimine kõigi jaoks: õiguslikult siduva harta kümnes aastapäev) 12. novembril Brüsselis ühisavalduse. 22. novembril arutasid justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste juhid Haagis olemasolevat ja tulevast koostööd uue ELi strateegilise tegevuskava (2019–2024) ja mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) rakendamise ning IT-süsteemide koostalitlusvõime ja innovatsiooni valdkonnas. Lisaks võtsid nad vastu ühisavalduse mitmekesisuse ja kaasatuse kohta.

2019. aastal osales eu-LISA ka aktiivselt ELi ametite võrgustiku tegevuses ja võttis osa teabevahetuse, õigusküsimuste, strateegilise planeerimise, inimressursside ja IKT teemalistest koosolekutest. Toimus kaks kõrgetasemelist koosolekut: haldusjuhid kohtusid veebruaris Brüsselis ja ametite juhid oktoobris Stockholmis.

1.3.3 Partnerlus tööstusharuga

Tööstusharu on üks ameti tähtsamaid sidusrühmi, kes toetab ameti tegevust kvaliteetsete tehniliste lahenduste pakkumisel. Peale selle on tööstusharu teadusuuringutega seotud tegevuse jälgimine ameti asutamismääruse kohaselt üldise teadusuuringute seire oluline osa. Samuti nagu eelmistel aastatel, jätkati 2019. aastal jõupingutusi selle rühma kaasamiseks, tuginedes töös kogukonna, läbipaistvuse ja konstruktiivsuse põhimõtetele.

Nagu eelmistelgi aastatel, korraldas amet 2019. aastal kaks tööstusharu ümarlauaüritust. eu-LISA kümnendal tööstusharu ümarlauakohtumisel, mis toimus 24. aprillil Bukarestis (Rumeenia) ELi nõukogu eesistujariigi Rumeenia märkimisväärset toetust, käsitleti nõudeid integreeritud piirihalduslahendustele maismaa- ja merepiiril. Pärast välise maismaa- ja merepiiriga liikmesriikide IKT-lahenduste töörühma aruande avaldamist kutsus amet tööstusharu üles kaasa aitama, selgitades välja toimivad lahendused ja ühise arhitektuuri EESi rakendamiseks ELi välisel mere- ja

maismaapiiril. Üritusel osales ligi 100 üleilmse piirihalduse ja julgeoleku valdkonna esindajat ning arutati õigusaktidega kehtestatud nõudeid, protsessi ja tehnoloogiat.

11. ümarlauakohtumine toimus 17. oktoobril Tallinnas ning käsitles justiits- ja siseküsimuste valdkonna uue infoarhitektuuri rakendamise praktilisi aspekte. Ürituse põhieesmärk oli arutada koos tööstusharuga konkreetseid ettepanekuid uue koostalitlusvõime arhitektuuri rakendamiseks kooskõlas õiguslike, funktsionaalsete ja tehniliste nõuetega. Pärast teostatavusuuringu „Elaboration of a future architecture for interoperable IT systems at eu-LISA“ (eu-LISA koostalitlusvõimeliste IT-süsteemide tulevase arhitektuuri väljatöötamine) väljavõtte avaldamist kutsus amet tööstusharu üles oma panust andma. Üritus tõi kokku üle 100 osaleja 51 eri organisatsioonist 19 riigis, kes esindasid üleilmse piirihalduse ja julgeoleku valdkonda, ELi liikmesriike, Ameerika Ühendriike, Kanadat, ELi institutsioone ning justiits- ja siseküsimustega tegelevaid asutusi ning teadusringkondi.

1.4 4. strateegiline põhieesmärk:

ARENEDA AJAKOHASEKS, TÕHUSAKS JA PAINDLIKUKS ORGANISATSIOONIKS

1.4.1 Organisatsiooni ümberkorralduskava: eu-LISA 2.0

2019. aastal käivitas amet ümberkorralduskava, et võtta kasutusele eu-LISA uute volitustega sobiv uus organisatsioonistruktuur. See kava – eu-LISA 2.0 – koostati eesmärgiga tagada, et ümberkorralduse protsess on avatud ja läbipaistev ning et sellesse kaasatakse ameti töötajad.

Organisatsiooni ümberkorraldamise teel soovib amet tagada:

- selgemad ja kiiremad otsustusprotsessid;
- suurema kiiruse tööülesannete täitmisel, sh rohkem võimalusi innovatsiooniks;
- rohkem volitusi ja vastutust tänu uutele tsentraliseeritud tegevusüksustele ja ühtlustatud ametiprofiilidele;
- ameti parema positsiooni, millega kaasneb organisatsiooni jätkuv edu.

Et ümberkorraldamine oleks edukas, võttis amet kasutusele muudatuste halduse kava. Aruandeperioodil tehti selle programmiga olulisi edusamme. Valmis sai ameti uus organisatsioonistruktuur. Eelkõige tähendab see nii operatiivosakonna kui ka üldjuhtimise osakonna (varem üldise koordineerimise osakond) täiesti uut struktuuri, mis hõlmab selgelt piiritletud ülesannetepõhiseid sektoreid.

Organisatsiooni ümberkorraldamine on jaotatud neljaks töösuunaks:

- olemasolevate töötajate üleviimine uude organisatsioonistruktuuri;
- uute töötajate värbamine;
- eu-LISA uue pädevusmudeli rakendamine;
- üksuste ja osakondade ülesannete kirjelduste ning ameti töömudeli läbivaatamine.

Organisatsiooni ümberkorralduskava on põhjalikumalt käsitletud allpool jaotises 2.2.1.

1.4.2 Strateegiline ja operatiivtegevuse planeerimine ning aruandlus

Amet teeb suuri jõupingutusi, et arendada pidevalt oma planeerimis- ja programmitöö protsesse, sealhulgas strateegilist planeerimist ning mitme- ja iga-aastast programmitööd ja aruandlust. Amet täiustab pidevalt oma infotehnoloogilisi planeerimisvahendeid ja pakub asjaomaseid koolitusi. 2019. aastal võeti kõik ameti aruanded ja programmitöö dokumendid vastu ja avaldati õigusaktides sätestatud tähtaegade jooksul.

2018. aasta konsolideeritud tegevusaruanne võeti haldusnõukogus vastu 26. juunil 2019 pärast eelnevat konsulteerimist nõuanderühmadega ning edastati seejärel Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale. See avaldati ka ameti veebisaidil ja tõlgiti 22 ametlikku keelde (lisaks vastu võetud ingliskeelsele versioonile).

Vahearuanne eu-LISA 2019.–2021. aasta programmdokumendi rakendamise kohta võeti pärast nõuanderühmadega konsulteerimist haldusnõukogus vastu 30. augustil ning edastati seejärel Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

Kooskõlas haldusnõukogu otsusega, millega delegeriti tegevdirektorile volitused teha iga-aastasessse tööprogrammi väikesi muudatusi, otsustas tegevdirektor 29. märtsil lisada 2019.–2021. aasta programmdokumendis sisalduvasse 2019. aasta tööprogrammi uue tegevuse, mis on seotud ICAO 2015. aasta transliteratsioonireeglite rakendamisega SIS II-s. Otsus põhineb SIS II muudatuste halduse tööühma soovitusel, mille kiitis heaks ka SISI ja VISi komisjon. Soovituse kohta esitas heakskiitva arvamuse ka SISI nõuanderühm ja haldusnõukogu kinnitas selle 12. detsembril 2018.

19. novembril 2019 võttis haldusnõukogu vastu muudatuse, millega lisatakse 2019.–2021. aasta programmdokumendis sisalduvasse 2019. aasta tööprogrammi uuring rakenduse elutsükli juhtimise protsessi rakendamise kohta.

eu-LISA 2020.–2022. aasta ühtse programmdokumendi kavand võeti haldusnõukogus vastu 30. jaanuaril 2019 ning esitati ametliku arvamuse saamiseks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Haldusnõukogu võttis aruande lõpliku versiooni vastu 19. novembril 2019.

Oktoobris esitas amet nõuanderühmadele 2021.–2023. aasta ühtse programmdokumendi esimese kavandi, mis esitati haldusnõukogule läbivaatamiseks 2019. aasta novembris. 2021.–2023. aasta ühtse programmdokumendi kavand võeti haldusnõukogus vastu 31. jaanuaril 2020 ning esitati seejärel Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

Pärast uue organisatsioonistruktuuri (eu-LISA 2.0) kasutuselevõtmist alustas amet oma planeerimisprotsesside läbivaatamist³⁶.

2019. aasta juunis alustas amet haldusnõukogu soovil oma tulemuslikkuse põhinäitajate läbivaatamist ja novembris esitati haldusnõukogule tulemuslikkuse uuendatud põhinäitajad. Seejärel katsetas amet tulemuslikkuse uusi põhinäitajaid 2019. aasta andmetega ning esitas need koos andmetega vastuvõtmiseks 2020. aastal³⁷.

2019. aasta jooksul tegeles amet oma mitmeaastase finantsraamistiku prognooside põhjaliku läbivaatamisega, võttes arvesse uute süsteemide rakendamise üldise ajakava muutumist ja operatiivvajadusi. Amet taotleb tulevasest mitmeaastasest finantsraamistikust (2021–2027) kokku 1 955 miljonit eurot. Need rahalised vahendid on vajalikud selleks, et viia lõpule EESi, ETIASe, koostalitlusvõime ja olemasolevate süsteemide uuesti sõnastatud määrustel põhinevate versioonide rakendamine, arendada olemasolevate süsteemide arhitektuuri nende hea käideldavuse tagamiseks, suurendada ameti operatiivsuutlikkust, viia olemasolevad süsteemid üle ja integreerida need uude koostalitlusvõime arhitektuuri, võtta kasutusele uus turvaline võrk ning tagada ameti pidev toimimine.

1.4.3 Juhtimisraamistik

Sisekontrolliraamistik

19. märtsil 2019 võttis haldusnõukogu vastu eu-LISA muudetud sisekontrolliraamistiku³⁸. Oma otsusega tegi haldusnõukogu tegevdirektorile ülesandeks rakendada sisekontrolli põhimõtteid ja eripära ning määratleda sisekontrolli järelevalve kriteeriumid. Samuti tegi haldusnõukogu tegevdirektorile ülesandeks määrata riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutav juht. Selle otsuse kohaselt koostas ameti juhtkond sisekontrolli järelevalvekriteeriumid, mis võeti vastu tegevdirektori otsusega ja jõustusid 1. jaanuaril 2020. Määrati ka riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutav juht. Sisekontrolliraamistikku, järelevalvet ja esimest hindamist on kirjeldatud allpool jaotises 3 (lk 88).

Juhtorganid

Amet pakkus jätkuvalt kvaliteetselt haldus- ja logistilist tuge, et juhtorganid, nagu haldusnõukogu, programminõukogud ja nõuanderühmad, saaksid edukalt toimida.

³⁶ Uut lähenemisviisi katsetati 2020. aastal ameti 2022.–2024. aasta ühtse programmdokumendi koostamisel.

³⁷ Haldusnõukogu võttis ameti tulemuslikkuse uuendatud põhinäitajad vastu 2020. aasta aprillis.

³⁸ 19. märtsi 2019. aasta otsus nr 2019-042, vt <https://eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>.

Ametil on olemas spetsiaalselt juhtorganite tegevust toetav personal – haldusnõukogu sekretariaat. Sekretariaat abistab esimehi, et tagada juhtorganite sujuv toimimine. Sekretariaadi peamised ülesanded on tagada koosolekute tõhus korraldamine ja dokumenteerimine, registreerida juhtorganite kõik otsused ja seisukohad ja neid jälgida ning võtta vajalikke järelemeetmeid, kontrollida, et otsused oleksid kooskõlas õigusnormidega, jälgida juriidilisi kohustusi ning tagada pidev teabevahetus ja suhtlus juhtorganite liikmetega.

Amet toetas täielikult uute süsteemide juhtimisega seotud organite loomist ja tegevust. 2019. aasta alguses alustas tegevust ETIASe programminõukogu. 2019. aasta märtsis laiendati EESi nõuanderühma pädevusala, nii et see hõlmaks ka ETIASi (EESi ja ETIASe nõuanderühm).

Kooskõlas EESi määrustega tegi eu-LISA haldusnõukogu EESi programminõukogule ülesandeks hinnata EESi kesksüsteemi (sh füüsiline arhitektuur ja ühtsete riiklike liidete taristu) hanke tehnilist kirjeldust. EESi programminõukogu kinnitas, et EESi hanke tehniline kirjeldus on kooskõlas õigusnormidega, mis leevendas hankemenetlusega seotud riske.

Lisaks kavandas amet juba varakult juhtimisstruktuurid ja tööprotsessid peagi tegevust alustavatele uutele organitele (koostalitlusvõime programminõukogu, ECRIS-TCN-süsteemi programminõukogu, koostalitlusvõime nõuanderühm ja ECRIS-TCN-süsteemi nõuanderühm).

Samal ajal tugevdas amet suhteid olemasolevate nõuanderühmadega (Eurodac, SIS ja VIS), kaasates nad kavandamis- ja tööprotsessi, et suurendada läbipaistvust ning kasutada ära nende ulatuslikke kogemusi ja teadmisi.

Üldine kvaliteedijuhtimine

Pärast 2017. aastal üldise hindamisraamistiku alusel toimunud esimest enesehindamist koostati tegevuskava. Meetmete rakendamise seis vaadati üle 2019. aastal ning selle põhjal koostati tsükli lõpparuanne, mille ameti halduskomitee võttis vastu 2019. aasta neljandas kvartalis. 12 nimetatud meetmest on kuus lõpetatud või osaliselt lõpetatud, viis on pooleli ja üks lükati edasi. Aruandes määrati kindlaks ka edasine tegevus üldise hindamisraamistiku rakendamise jätkamiseks.

1.4.4 Rahandus ja hanked

eu-LISA jätkas ametisiseste finantsprotsesside ja -menetluste arendamist ja täiustamist, et tagada olemasolevate rahaliste vahendite läbipaistev ja tõhus haldamine.

Tehti ka suuri jõupingutusi teatavate oluliste hankemenetluste digiteerimiseks pakkumuste elektroonilise esitamise platvormi kaudu. Komisjoni toel saab amet hakata pakkumuste elektroonilise esitamise platvormi täies ulatuses kasutama, mis aitab hankemenetluses üle minna paberivabale elektroonilisele töövoole.

eu-LISA tegi uusi jõupingutusi tulevikku silmas pidavaks planeerimiseks, eeskätt eelarve- ja hankevaldkonnas, ning muudatuste elluviimiseks oma protsessides: 2019. aastal mindi enamikus finants-, eelarve-, varade valitsemise ja hankevaldkonna protsessides järk-järgult üle paberivabale elektroonilisele töövoole, kasutades üleeuroopalist täiustatud dokumendihaldussüsteemi (ARES). Ameti jätkuva edu tagamiseks on oluline protsessid ümber kujundada, kuna on selge, et uute ülesannete ja suurenenud töökoormusega ei kaasne alati töötajaskonna vastavat kasvu, eelkõige ametisiseste tööülesannete puhul.

Kehtestati tegevuspõhise eelarvestamise tulevaseks kasutuselevõtuks nõutavad elemendid, tagades ka ameti finants- ja hankemenetluste järjepideva seire ja arendamise.

1.4.5 Personal

2019. aastal keskendus personalitöö kolmele põhivaldkonnale: personali optimeerimine ja tõhus juhtimine, personalihalduse IT-vahendite väljatöötamine ja rakendamine ning personali tööalane koolitamine.

Personalit optimeerimine ja tõhus juhtimine

Personalitalituse olulisim prioriteet 2019. aastal oli olla abiks organisatsiooni ümberkorralduskava eu-LISA 2.0 elluviimisel. Ümberkorralduskava neljast töösuunast kolm olid otseselt seotud personaliga. 2019. aastal alustas amet ümberkorralduskava elluviimist, et kooskõlas eu-LISA uute volitustega üle minna uuele organisatsioonistruktuurile, tagades, et õiged inimesed täidavad õigeid ülesandeid.

Personalitalitus tagas, et ümberkorralduskava elluviimise käigus konsulteeriti töötajatega ja edusammudest teavitati regulaarselt mitmesuguste kanalite kaudu, sh selleks ette nähtud asukohas. Lisaks pühendati hulga aega ja nähti vaeva selle nimel, et ära kuulata ja lahendada võimalikud probleemid, millele inimesed tähelepanu juhtisid. See soodustas töötajate osalemist ümberkorraldusprotsessis ja aitas uut struktuuri edukalt sisse viia. Kõik töötajad, keda ümberkorraldused otseselt mõjutasid, said ka uued ametikirjeldused, mis sisaldasid teavet nende uute ülesannete ja kohustuste kohta.

Personalihalduse IT-vahendite väljatöötamine ja rakendamine

2019. aastal jõuti projektiga, mille eesmärk on ühendada ELi asutused Sysperiga, arenduse ja kasutajate vajaduste analüüsimise etapist rakendamise etappi. 2019. aasta juunis võeti kasutusele organisatsioonistruktuuri esimene põhimoodul ning oktoobris rakendati teine moodul, mis hõlmab andmeid töötajate ja nende teenistuskäigu kohta. Töötajate andmed kanti üle ja sisse viidi ka eu-LISA organisatsioonistruktuuri muudatus.

Allegro süsteemil põhinev e-värbamisvahend võeti täielikult kasutusele ja seda uuendati, et oleks võimalik kandidaatide töökohataotlusi vastu võtta ja registreerida. See suurendas personalitalituse töö tõhusust ja hõlbustas aruandlust laekunud töökohataotluste kohta. Töötajate värbamisega seotud äärmiselt suure töökoormuse tõttu on süsteemi mis tahes edasisteks muudatusteks vaja lisaressursse. Personaliosakonna töötajatel õnnestus aga valikuprotsessi ajakohastada, kasutades veebipõhiseid vestlustööriistu ja testimisvõimalusi. See on valdkond, mida arendatakse tulevikus edasi.

eu-LISA õppekorraldussüsteemi (i-Learn) arendati edasi ning õppimis- ja tulemusprotsessid viidi selle vahendi abil omavahel paremini kooskõlla. Lisaks on digiteerimiskoolituste taotlustega jõutud nii kaugele, et eesmärk on alustada 2020. aasta alguses. Loodud on uus tööalase ahendamise ennetamist käsitlev e-õppe moodul, mis on saadaval ameti kõigile töötajatele.

Tööalased koolitused personalile

Alates septembrist on korraldatud mitmeid uutele töötajatele mõeldud tutvustavaid koolitusi, mis käsitlesid kõiki ameti jaoks olulisi teemasid (nt süsteemid, töösuhted, eetika ja tegevusjuhend).

Personalijuhtimise valdkonna tegevusi, tulemusi ja näitajaid on põhjalikumalt käsitletud allpool jaotises 2.4.

1.4.6 Organisatsiooniteenused ja rajatised

Üldteenused

Ameti peakorter asub Eestis Tallinnas, tehniline põhikeskus Prantsusmaal Strasbourgis, tehniline varukeskus Austrias Sankt Johann im Pongaus ja kontaktbüroo Belgias Brüsselis. Seoses töötajate ja kohapealsete töövõtjate arvu olulise kasvuga, mis algas juba 2019. aastal ja kestab 2021. aastani, on amet juba mitmeid aastaid tegelenud oluliste projektidega oma keskuste suurendamiseks. eu-LISA põhieesmärk on tagada, et kõigil ameti heaks töötavatel inimestel oleks funktsionaalne, tõhus ja meeldiv töökeskkond.

Üldteenuste personal viib kooskõlas operatiivvajadustega tõhusalt kokku ruumikasutuse ja seonduvate tugiteenuste nõudluse ning pakkumise. Lisaks on nad alati huvitatud töötervishoiu ja tööohutuse taseme parandamisest ning tegelevad töötervishoiu ja tööohutuse kava koostamise, rakendamise ja haldamisega. Mõistliku energiamajanduse toetamiseks ja ameti süsinikjalajälje jälgimiseks on kasutusele võetud uus keskkonnaalane tulemuslikkuse põhinäitaja.

Lisaks tellib amet logistika- ja varustusteenused kvalifitseeritud, võimekatelt ja pädevatelt teenuseosutajatelt. Kõik teenused osutatakse õigel ajal, et toetada ameti eesmärkide täitmist.

Strasbourgis asuva operatiivkeskuse kohta on sõlmitud hooldusleping, et tagada hoones turvaline, tõhus ja funktsionaalne taristu, mis vastaks tööalastele vajadustele. Kõiki seadmeid ja varasid hooldatakse hoolduskava alusel, mida pidevalt optimeeritakse.

Lisaks on amet otsustanud Strasbourgis asuvat keskust laiendada. Pärast Euroopa Komisjoni ja haldusnõukogu Prantsusmaa esindaja osalusel tehtud eelkontrolli lepidi kokku, et Prantsusmaa kui asukohariik toetab ametit projekti kavandamisel ja elluviimisel. 2019. aasta lõpus sõlmis amet programmeerimisteenuse lepingu nõuete ja tehniliste tingimuste koostamiseks projekteerimisteenuse jaoks, millega eeldatavalt alustatakse 2020. aasta lõpus. Haldusnõukogu teavitati korrapäraselt ja ta jälgis koos ametiga hoolega Strasbourgis asuva tehnilise keskuse teist korda laiendamise projekti edenemist, pidades silmas uute süsteemide, töötajate ja kohapealsete töövõtjate jaoks vajaliku ruumi puudumisega seotud riski. Esialgne teave projekti kohta esitati eelarvapädevatele institutsioonidele 2. aprillil 2019. Samal ajal tegutses amet selle nimel, et rentida ajutised kontoriruumid ja luua kohapeal ajutine taristu peamise andmekeskuse laiendamiseks, et kulutõhusalt leevendada uute süsteemide, töötajate ja kohapealsete töövõtjate jaoks vajaliku ruumi puudumisega seotud riski. Ajutised kontoriruumid võetakse eeldatavalt kasutusele 2020. aasta neljandas kvartalis.

Lähetuste halduse teenust tõhustati kahe täiustatud dokumendihaldussüsteemi (ARES) töövoogu kasutuselevõttuga, millest üks on seotud reisitaotlustega ja teine reisikulude hüvitamisega. See aitas ametil liikuda paberivaba töökeskkonna suunas.

Dokumendihaldusteenused

Kuna kehtestati nõue luua dokumentide pikaajalise säilitamise strateegia, värbas amet 2019. aasta augustis dokumendihaldusametniku. See hõlbustas eu-LISA dokumentide pikaajalise säilitamise põhimõtete ning eu-LISA dokumentide pikaajalise säilitamise korra väljatöötamist. Nimetatud põhimõtete ja korra rakendamine tagab, et amet tegutseb kooskõlas juriidiliste ja regulatiivsete kohustustega ning eu-LISA dokumendid on kaitstud ja neid säilitatakse kogu nende elutsükli jooksul.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) teenused

Ameti IKT-teenuste talitus tagab, et kõik IKT-süsteemid ja -rakendused toimivad optimaalsete parameetritega, on usaldusväärsed ja ameti kasutajatele vajaduse korral kättesaadavad; samuti pakub talitus tuge lõppkasutajatele ja juhib kõiki IKT-projekte kooskõlas ameti vajadustega.

2019. aastal täiustas IKT-teenuste talitus ameti sisevajaduste täitmiseks ametisiseseid IT-rakendusi ning tegi edasiarendusi võrgustike, süsteemide, virtualiseerimise ja uue salvestustehnoloogia taristus.

IKT-süsteemide valdkonnas olid peamised saavutused näiteks aegunud videokonverentsi- ja telekonverentsitarkvara väljavahetamine, et pakkuda paremat kasutajakogemust; üleminek operatsioonisüsteemile Windows 10 ja kontoritarkvarale Office 2016, et tagada töökeskkonna pidev toimimine ja turvalisus; uue salvestussüsteemi kasutuselevõtt, et vastata eu-LISA kasutajate suurenenud nõudlusele; CERT-EU teenuste rakendamine eu-LISA võrkude turvalisemaks muutmiseks ning uue varundustarkvara paigaldamine, mis konfigureeriti kõiki IKT-komponente varundama ning suurendas ameti varundustoimingute funktsionaalsust, tõhusust ja skaleeritavust.

Ametisiseseid rakendusi täiendati sisemenetlusteks vajalike töövoogudega ning SharePointi platvormi täiustati lisafunktsioonidega, toetades sellega ametisisest planeerimist ja aruandlust; lisaks loodi lepingute jälgimise vahend. Samuti tagati kogu aasta jooksul töötajatele ja liikmesriikidele e-õppe teenuse pidev kättesaadavus tänu e-õppe taristu hooldusele kooskõlas eu-LISA IT-turbe poliitikaga.

2019. aastal sai IKT-kasutajatugi 7 824 päringut ja toimis kõigi ametisiseste kasutajate jaoks mis tahes tehnoloogiaalaste küsimuste ja päringute puhul ühtse kontaktpunktina.

1.4.7 Teabevahetus

Välissuhtlus

eu-LISA 2019. aasta eesmärgid teabevahetuse valdkonnas olid suurendada nähtavust, tagada usaldusväarsus ning edendada vastastikku kasulikke suhteid ameti ja tema sidusrühmade vahel. Amet tegutses oma avaliku teabe vahendite parendamise nimel, näiteks analüüsi põhjalikult veebisaidiga seotud vajadusi, mis hõlmas ka meetmeid selle tagamiseks, et edasine veebiarendus vastaks usaldusväarsuse ja turvalisuse nõuetele, mis tulenevad EESI ja ETIASt käsitlevatest õigusaktidest. 2019. aastal alustati ameti visuaalse identiteedi värskendamise projekti, et uuendada ja ühtlustada kõiki disainielemente ning kaaluda ka eu-LISA juhitavatele suuremahulistele IT-süsteemidele EESI ja ETIASe tulevase kasutuselevõtu raames alamkaubamärkide loomist, mis tagab ametile varasemaga võrreldes oluliselt suurema avaliku tähelepanu. Arendamisel on ka eraldiseisev väikesemahuline infograafiline veebisait, mille eesmärk on tutvustada süsteeme, koostalitlusvõime programmi ning valdkondi, mille tähtsus on ameti laiendatud volitustega seoses kasvanud – koolitus, teadusuuringud ning aruandlus ja statistika. See plaanitakse kasutajateni tuua 2020. aasta teises kvartalis. 2019. aastal püsis ameti avaliku veebisaidi külastajate arv keskmisel tasemel, st saiti külastati umbes 100 000 korda ja külastused kestsid keskmiselt üle 2 minuti. Ainult ühe lehe vaatamiste määr oli umbes 41%, mis on tingitud ameti tegevuse spetsiifilisusest, kuid see määr on selgelt kasvamas. Kõige suuremat huvi tunti töövõimalusi käsitlevate lehtede vastu. Uut sisu lisati hiljuti loodud nõuanderühmade, veoettevõtjate töörühma ja avalikele dokumentidele juurdepääsu kohta. See uus teave tekitas üldsuse huvi ja aitas näidata ameti pühendumist läbipaistvusele. Amet tegi ennetavaid jõupingutusi olulise teabe jagamiseks ja läbipaistvuse tagamiseks sotsiaalmeediakanalite kaudu ning kõigis neis kanalites kasvas jälgijate arv oluliselt (+ 33% Twitteris, + 58% Facebookis ja + 99% LinkedInis). See on seotud ressursside ja vahendite hankimisega, mis on vajalikud planeeritud ja sihipäraste meetmete jaoks ning mis on saadaval tavapärasteks teabevahetustoiminguteks.

eu-LISA kommunikatsioonipersonal tegi märkimisväärseid jõupingutusi eu-LISA nähtavuse parandamiseks, teadlikkuse suurendamiseks ja asjakohase teabe jagamiseks eri sidusrühmadega. Kõrghetked olid eu-LISA kuues aastakonverents ja kaks tööstusharu ümarlauda. ELi nõukogu eesistujariigi Soome egiidi all korraldati aastakonverents „The New Information Architecture as a Driver for Efficiency and Effectiveness in Internal Security“ (Uus infoarhitektuur kui sisejulgeoleku tõhususe ja tulemuslikkuse edendaja), mis tõi kokku ligi 200 esindajat liikmesriikidest, ELi institutsioonidest ja ametitest, samuti tööstus- ja teadusringkondades tegutsejad. Osalejate väljendatud kõrge rahulolu määr (96,6%) näitas, et üritus oli edukas. Kaks tööstusharu ümarlauda, mis korraldati kevadel ja sügisel ja kus oli kokku üle 190 osaleja, olid hea võimalus sihipärasteks aruteludeks (täpsemat teavet ümarlauaürituste kohta vt eespool lk 54). Amet osales ka aktiivselt rohkem kui kümnel konverentsil ja seminaril, mille hulgas olid näiteks Euroopa politseikonverents, reisiterminale käsitlev konverents ning rahvusvaheline piiri- ja julgeolekukonverents.

Sisesuhtlus

2019. aastal oli sisesuhtluse põhiprioriteet seotud organisatsiooni ümberkorralduskavaga eu-LISA 2.0. Kogu aasta jooksul jagati ümberkorralduste kohta korrapäraselt teavet. Selleks korraldati töötajate koosolekuid, mis edendasid kahepoolset teabevahetust ning võimaldasid töötajatel oma muredest teada anda ja esitada küsimusi otse tippjuhtidele; samuti kasutati spetsiaalset veebisaiti, erirubriiki iganädalases uudiskirjas ning muid sidekanaleid nii veebis kui ka väljaspool. Amet pööras erilist tähelepanu läbipaistvuse tagamisele ja sellele, et uus teave oleks kõigile töötajatele hõlpsasti kättesaadav. Sisesuhtluse üksus kajastas kokku 79 koosolekut ja üritust (avaldati artiklid ja fotogaleriid). 2019. aastal avaldati 44 iganädalase uudiskirja numbrit, mis on 89% töötajate jaoks peamine teabeallikas³⁹. Lisaks kirjutati 74 siseveebipostitust ja korraldati kuus töötajate koosolekut (nii üldkoosolekud kui ka teemapõhised koosolekud „Tund tegevdirektoriga“), mille käigus juhtkond käsitles umbes 100 töötajate esitatud küsimust.

39 Sisesuhtluse valdkonna rahulolu-uuring 2019.

Amet laiendas oma kriisikommunikatsiooni plaani, mis aitas talitluspidevuse plaani raames edasi arendada kriisiohje- ja reageerimisplaani.

Valmis ka aastalõpu eriväljaanne „eu-LISA Highlights 2019“ (eu-LISA olulisemad sündmused 2019. aastal), mis jagati kõigile töötajatele, et luua äsja ümberkorraldatud asutuses ühine organisatsioonikultuur.

Sisesuhtluse valdkonna 2019. aasta rahulolu-uuringu kohaselt oli üldine sisesuhtluse kanalite ja meetmetega rahulolu määr 94%. Väga rahul vastanute arv kasvas võrreldes 2018. aastaga 5% ja rahulolematuse määr langes 6%.

1.4.8 Siseaudit

Ameti siseauditi üksus osutab tegevdirektorile ja haldusnõukogule sõltumatuid ja objektiivseid auditi- ja konsultatsiooniteenuseid. Amet jätkas koostööd Euroopa Kontrollikoja ja Euroopa Komisjoni siseauditi talitusega, võttes vastu nende auditirühmad ja võttes vajaduse korral meetmeid auditisoovituste täitmiseks. eu-LISA siseauditi üksus koordineeris selles valdkonnas tehtavat tööd, sealhulgas aruannete, lähetuste ja järelmeetmete ettevalmistamist, ning selgitas juhtkonnale ja töötajatele sise- ja välisauditi põhimõtteid, eesmärgid ja menetlusi.

Siseauditi üksuse 2019. aasta tulemuslikkuse näitajad on esitatud tabelis 4.

Tabel 4. Siseauditi üksuse 2019. aasta tulemuslikkuse näitajad

Näitaja	2019	2018	2017
Aasta siseauditikava rakendamise määr. Eesmärk: > 80%	89%	91%	90%
Töötajate koolitustunnid aastas (osakaaluna eelarvest) Eesmärk: lähtearv (siseauditi üksuse koolituseelarve on 64 tundi töötaja kohta aastas).	53%	–	–
Õigel ajal täidetud auditiülesanded. Eesmärk: > 80%	42%	70%	67%

Tulemuslikkuse näitaja „õigel ajal täidetud auditiülesanded“ tulemus 42% näitab, et siseauditi üksusel tuleb vähendada aega, mis kulub aruande projekti valmimisest kuni lõpliku dokumendi tegevdirektorile ja haldusnõukogule esitamiseni. Selleks võtab siseauditi üksus 2020. aasta juunis kasutusele aruande vormi ja standardse töövoogu teabevahetuseks asjaomaste juhtidega, tagamaks, et auditimenetlusteks vajalik teave esitatakse õigel ajal (st audititulemused kinnitatakse ja auditiaruande kohta esitatakse märkused).

Esialgsesse siseauditikavasse, mis võeti haldusnõukogus vastu 2018. aasta novembris,⁴⁰ lisati järgmised ülesanded, mis ka täideti:

- programmide juhtkomitee tulemuslikkuse uuring (konsulterimine);
- Euroopa Kontrollikoja tulemusaudit ELi ametite kohta (koordineerimine).

Järgmised ülesanded täideti õigel ajal:

- Euroopa Kontrollikoja audit eu-LISA 2018. aasta raamatupidamisarvestuse seaduslikkuse ja korrektsuse kohta – lõpparuanne (koordineerimine);
- Euroopa Kontrollikoja audit eu-LISA 2019. aasta raamatupidamisarvestuse seaduslikkuse ja korrektsuse kohta – vahearuanne (koordineerimine);

⁴⁰ Otsus 2018-168, punkt B.6.

- auditisoovituste täitmise jälgimine ja järelmeetmed (täitmise tagamine ja koordineerimine Euroopa Komisjoni siseauditi talitusega);
- eetikat ja ausust käsitlevate teavitusürituste korraldamine (koordineerimine personalitalitusega);
- programmide juhtkomitee tulemuslikkuse uuring (konsulterimine).

Järgmised ülesanded täideti (st lõplik auditiaruanne esitati haldusnõukogule ja tegevdirektorile) hilinemisega:

- ameti uue organisatsioonistruktuuri rakendamine (konsulterimine);
- eu-LISA muudetud sisekontrolliraamistiku kasutuselevõtu hõlbustamine (konsulterimine);
- Euroopa Kontrollikoja tulemusaudit piirikontrolli ja sisejulgeolekut toetavate infosüsteemide kohta (koordineerimine);
- ameti pettusevastase strateegia rakendamise järelevalve ja aruandlus (konsulterimine).

Järgmiste ülesannete puhul esinesid viivitused ja need täidetakse 2020. aasta esimesel poolel:

- siseauditi üksuse analüüs riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi (EES) projekti kohta: IT-vahendite tööprotsessidega kooskõlla viimine (täitmise tagamine);
- Euroopa Komisjoni siseauditi talituse audit töötajate värbamise, struktuuriteenuste osutajate haldamise ja eetika kohta (koordineerimine);
- Euroopa Kontrollikoja tulemusaudit ELi ametite kohta (koordineerimine).

Nagu paluti, aitas siseauditi üksus regulaarselt kaasa haldusnõukogu auditi-, vastavus- ja finantskomisjoni tegevusele ning hindamistele.

2 Juhtkond

2.1 Haldusnõukogu

2019. aastal jätkas amet väga tihedat, läbipaistvat ja konstruktiivset koostööd haldusnõukoguga. Lisaks küsimustele, mille haldusnõukogu vastavalt oma ülesannetele heaks kiitis, juhtis amet korrapäraselt haldusnõukogu tähelepanu kõikidele olulistele aruandeperioodil tuvastatud riskidele ja probleemidele, samuti rakendatud riskimaandamise meetmetele.

Haldusnõukogule esitati korrapäraselt ülevaateid rakendamise olukorra kohta ning aruandeid EESI ja ETIASe nõuanderühmadelt ja programminõukogudelt. Nendes käsitleti programmide riske ja probleeme. Haldusnõukogu käsitles mitmel korral vajadust kaasata programmide õigeaegse esitamise tagamiseks aktiivselt ka liikmesriike. Samuti kiitis haldusnõukogu heaks EESI biomeetrilise süsteemi hanke taaskäivitamise, et lisada sellesse ühine biomeetrilise võrdlemise teenus (sBMS).

SISi, VISi ja Eurodaci nõuanderühmad andsid haldusnõukogule teada oma töö olukorrast, sh süsteemi operatiivjuhtimise ja arendusprojektidega seotud riskidest ja probleemidest.

Haldusnõukogu hoiti pidevalt kursis sellega, mis seisus on läbirääkimised uue mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 (MFF) üle. 2019. aasta juunis väljendas haldusnõukogu muret, et ametile eraldatud rahaliste vahendite ebapiisavuse korral ei pruugi eu-LISA-l olla võimalik kõiki oma ülesandeid täita ning see seaks ohtu ameti suutlikkuse tagada süsteemide stabiilsus ja kättesaadavus. Haldusnõukogu jälgis hoolega ka Strasbourgi tehnilise keskuse teist korda laiendamise ehitusprojekti seisu ja riske, mis olid seotud ruumipuudusega uute süsteemide, töötajate ja kohapealsete töövõtjate mahutamiseks. Haldusnõukogu hoiti pidevalt kursis ameti ümberkorralduskava (eu-LISA 2.0) rakendamise olukorraga, sest kava on tihedalt seotud organisatsioonis kindlaks tehtud riskiga (organisatsiooni ebastabiilsus). Amet esitas haldusnõukogule järjepidevalt järelevalvearuandeid auditisoovituste täitmise olukorra kohta.

12. veebruaril nimetas haldusnõukogu ametisse uue andmekaitseametniku. 20. märtsil võttis haldusnõukogu vastu eu-LISA sisekontrolliraamistiku ja eu-LISA pettusevastase strateegia aastateks 2019–2021. 28. augustil 2019 võttis haldusnõukogu vastu eu-LISA ajakohastatud finantseeskirjad. 20. novembril määras haldusnõukogu Luca Tagliaretti eu-LISA tegevdirektori asetäitjaks ametiajaga viieks aastaks.

2.2 Peamised muutused

2.2.1 eu-LISA 2.0

Nagu punktis 1.4.1 on märgitud, alustas amet 2019. aastal ümberkorralduskava elluviimist, et võtta kasutusele eu-LISA uute volitustega sobiv uus organisatsioonistruktuur. See kava ehk eu-LISA 2.0 koostati eesmärgiga tagada, et ümberkorraldusprotsess on avatud ja läbipaistev ning et sellesse kaasatakse ameti töötajad.

Tagamaks ameti täielikku vastutust eu-LISA 2.0 eest, loodi rakkerühm 2.0, mis asus kirjeldama sektorite ja üksuste uusi kohustusi ja ülesandeid ametis pärast selle ümberstruktureerimist. Rakkerühm ajakohastas ka ameti enda ja selle tegevuse põhiprotsesse, andes juhtkonnale täieliku ülevaate ja aidates määratlada ameti uut tegevusmudelit. Hiljuti loodud üksuste juhtide valikuprotsess viidi operatiivosakonna puhul lõpule mais ja üldjuhtimise osakonna puhul novembris.

Alates 1. septembrist 2019 on organisatsioonil olnud uus struktuur, et muutuda ajakohasemaks ning saavutada uus mõtlemis- ja tegutsemisviis.

Ümberkorralduskava elluviimise käigus korraldati konsultatsioone ning ameti töötajatele anti nii individuaalsel kui ka ameti tasandil korrapäraselt ülevaade edusammudest. See soodustas töötajate osalemist ümberkorralduses ja aitas

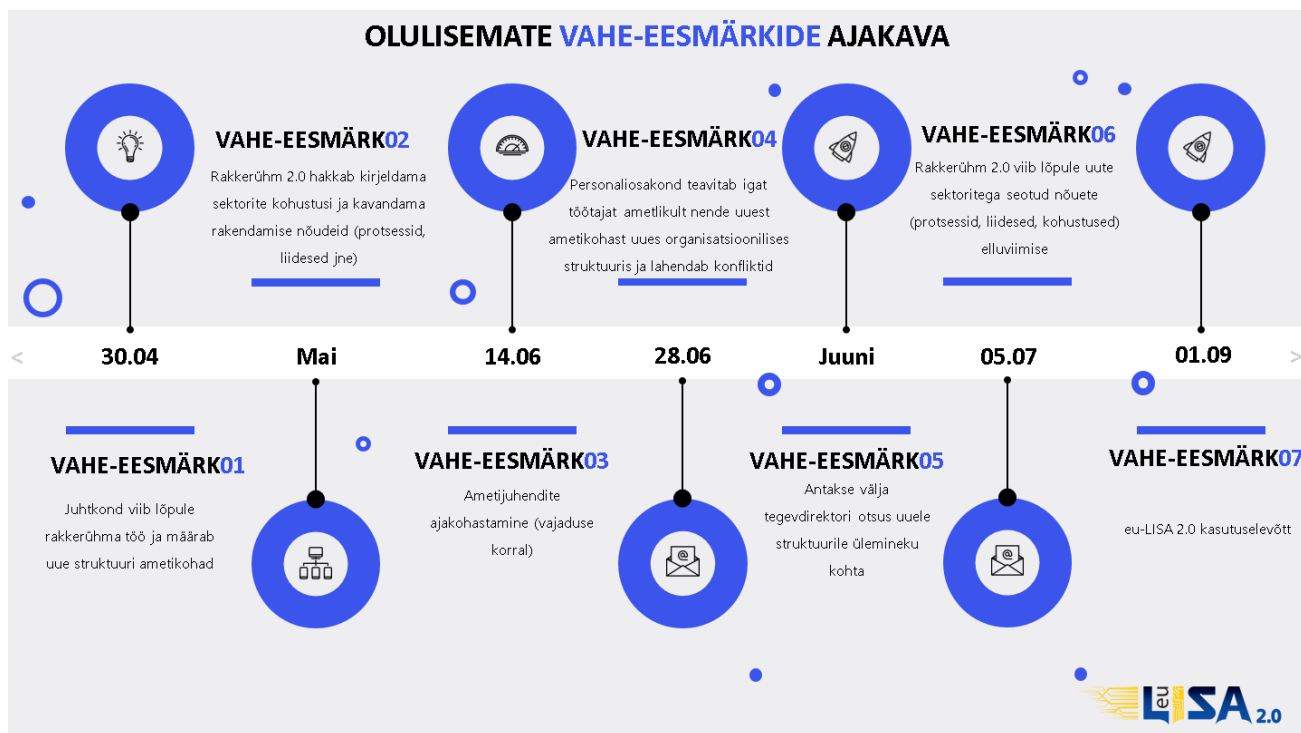
kaasa uue struktuuri edukale rakendamisele. Suhtlemise ja arutelude jaoks loodi spetsiaalne platvorm „eu-LISA 2.0“. Seda ajakohastati pidevalt ja tutvustati töötajatele. Toimusid korrapärased töötajate kohtumised ameti ümberkorralduste käsitlemiseks, kus anti ülevaade tehtud tööst ja edusammudest. Vastati töötajate tõstatatud küsimustele ja lahendati nende muresid, aidates kaasa kahepoolsele teabevahetusele ameti juhtkonnaga.

Amet korraldas nii Tallinnas kui ka Strasbourgis muudatuste halduse koolituse muutustele positiivse reageerimise kohta. Ameti töötajad said teavet selle kohta, kuidas reageerida muutustele, kui oluline on olukorra muutumisele positiivselt suhtuda ning et vaja on määratleda oma roll muutuste protsessis. Sarnaseid koolitusi korraldati ka juhtkonna liikmetele, et nad õpiksid edukalt muutusi juhtima, kasutama nende elluviimiseks asjakohaseid mudeleid, uuriks vastuseisu võimalikke põhjuseid ja aitaksid töötajatel konstruktiivselt muutustega toime tulla.

Lisaks tegeles amet oma ümberkorralduskava (eu-LISA 2.0) tutvustamisega / kaubamärkide loomisega ja kasutas selleks lihtsaid ja mõjusaid meetodeid, sh näiteks videod, kaubamärgitooted või seminarid kogunud esinejatega. Tänu sellele suhtus valdav osa ameti töötajast ees ootavatesse muutustesse hästi. 2019. aasta sisesuhtluse küsitluses märkis 72% vastanutest, et on saanud korrapäraselt ja ajakohast teavet ameti ümberkorraldamise kohta, 73% tundis, et teavitamiseks kasutatud suhtluskanalid vastasid nende vajadustele, ning 65% leidis, et eu-LISA ümberkorraldusprotsessi puudutava teabe kvaliteet ja sagedus vastas nende vajadustele.

Ümberkorralduskava elluviimise kulgemisest teavitati korrapäraselt ka haldusnõukogu.

Joonisel 11 on näidatud eu-LISA ümberkorralduskava olulisemad vahe-eesmärgid ja ajakava. Kõik aruandeperioodiks ette nähtud vahe-eesmärgid täideti.

Joonis 11. eu-LISA 2.0 – Olulisemate vahe-eesmärkide ajakava

Ehkki muutused tõid ameti jaoks kaasa uued probleemid, annab see organisatsioonile võimaluse ennast ümber kujundada ja taasavastada. Üleminek nn andmesilo mudelist valdkonnaülesele tegevusmudelile nõuab uusi mõtlemis- ja töötamisviise. eu-LISA 2.0 platvormi abil tekkiv energia suunatakse organisatsioonikultuuri ümberkujundamiseks, „üheskoos saame hakkama“ suhtumise edendamiseks.

2.2.2 Uued õigusaktid

eu-LISA toimimise õiguskeskkonda muudeti 2019. aastal olulisel määral.

eu-LISA uus asutamismäärus jõustus 11. detsembril 2018. Tänu tugevdatud volitustele on ametil nüüd suurem vastutus julgeoleku, piirihalduse ning rände- ja varjupaigavaldkonnas uute ja olemasolevate süsteemide kavandamisel, arendamisel, koostalitlusvõime saavutamisel ja operatiivjuhtimisel. Uued volitused laiendavad ameti tegevuse ulatust, andes ametile suurema rolli teadusuuringute valdkonnas, süsteemide andmekvaliteedi tagamisel ning otseselt oma volitustega seotud katseprojektide läbiviimisel, kontseptsioonide kontrollimisel ja testimisel.

28. detsembril 2018 jõustusid kolm uut määrust, mille eesmärk oli SISi veelgi tugevdada ja millega kehtestati nõuded eri sätete rakendamiseks ühe, kahe või kolme aasta jooksul alates vastavate õigusaktide jõustumisest. Samuti on muudetud õigusraamistiku eesmärk tagada SISi täielik koostalitlus teiste ELi rände-, piirihaldus- ja julgeolekusüsteemidega. Sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi funktsiooni on samuti veelgi täiustatud.

ECRIS-TCN-süsteemi määrus jõustus 11. juunil 2019. eu-LISA vastutab esimese suuremahulise IT-süsteemi ECRIS-TCN arendamise ja operatiivjuhtimise eest; ECRIS-TCN-süsteem on eu-LISA poolt eeskätt õiguskaitse tagamiseks kavandatud ja arendatud süsteem.

Samal kuupäeval jõustusid kaks määrust, millega luuakse ühelt poolt politsei- ja õiguskoostöö ning varjupaiga ja rände valdkonna ning teiselt poolt piiride ja viisavaldkonna ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik. Koostalitlusvõime tehniliste komponentide – st ühine isikuandmete hoidla, Euroopa otsinguportaal, ühine biomeetrilise võrdlemise teenus, mitme identiteedi detektor ning aruandluse ja statistika keskhooldla – arendamine on pidev protsess ning selle teraviklikkuse tagamiseks on vaja rakendada EESi ja ETIASt.

2.2.3 Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise mõju

Pärast Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise lepingu eelnõu allkirjastamist 2018. aasta novembris jälgis amet olukorda pidevalt, et määratleda võimalikud uued kohustused. Õiguskaitse ja sisejulgeoleku valdkonnas ei oma Ühendkuningriiki pärast Euroopa Liidust väljaastumist 31. jaanuaril 2020 ja sellele järgnevat üleminekuperioodi, mis lõpeb 31. detsembril 2020, enam juurdepääsu ühelegi eu-LISA operatiivjuhtimise all olevale liidu infosüsteemile, eeskätt SISile ja Eurodacile. Eeldades, et väljaastumine toimub 2019. aastal, tegi amet kõik vajalikud ettevalmistused Ühendkuningriigi seotuse katkestamiseks ja Ühendkuningriigi andmete võimalikuks kustutamiseks SISist ja Eurodacist, kui see on õigusraamistikuga nõutav. Amet arutles korrapäraselt tehniliste üksikasjade üle Euroopa Komisjoni ja vastavate nõuanderühmadega ning osales spetsiaalsel Brexiti-teemalisel tööstungil, mille komisjon ELi ametite jaoks 5. septembril korraldas. Amet tegi vajalikud ettevalmistused, et kohaldada väljaastumislepingu sätteid ja komisjoni vastavaid suuniseid Ühendkuningriigi osalemise kohta ameti juhtorganites, personalijuhtimises, statistilistes aruannetes ja teistes asjakohastes valdkondades.

2.3 Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine

2.3.1 Finantsjuhtimine

eu-LISA eelarvet rahastatakse mitmesugustest allikatest⁴¹. Peamine sissetulek tuleb igal aastal ELi eelarvest (komisjoni eelarvejagu, peatükk 18 02 „Sisejulgeolek“) makstavast ELi toetusest, mille kiidavad heaks eelarvepädevad institutsioonid.⁴² Täiendavad vahendid saadakse assotsieerunud riikide osamaksetest.

Amet avaldab aasta aruandlusraamistiku osana eelarve täitmise määrad ja tulemusnäitajad, mis tõestavad ameti kuluhalduse tõhusust ja tulemuslikkust aruandeperioodil.

2.3.2 Eelarve täitmine

eu-LISA haldusnõukogu⁴³ võttis 2019. aasta lõpliku tulude ja kulude eelarvestuse vastu 21. detsembril 2018.

⁴¹ Kooskõlas määruse (EL) nr 2018/1726 artikli 46 lõikega 3.

⁴² Vt määruse (EL) 2018/1726 artikli 45 lõiked 5 ja 6. Nimetatud toetus on seotud C1 kulukohustuste ja maksete assigneeringutega (jooksvaks eelarveaastaks heakskiidetud assigneeringud).

⁴³ Kooskõlas määruse (EL) nr 2018/1726 artikli 45 lõikega 7.

Ameti eelarve täitmise määr oli 2019. aasta lõpus kõrge:

- 99,7% kulukohustuste assigneeringute puhul, võttes arvesse kulukohustuste assigneeringute mitteautomaatset ülekandmist, milleks haldusnõukogu andis loa 2020. aasta veebruaris, nagu on kokkuvõtlikult esitatud tabelis 5;
- 99,3% maksete assigneeringute puhul, sealhulgas halduskulude ülekandmine 2020. aastasse.

Tabel 5. Kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)

2019. aasta eelarve täitmine seisuga 31.12.2019			Eelarve täitmine koos otsuse alusel ülekantud summadega	
Vastuvõetud lõplik 2019. aasta eelarve	Kulukohustused	Täidetud (%)	Mitteautomaatsed ülekanded	Täidetud, võttes arvesse mitteautomaatseid ülekandeid (%)
288,403	128,370	44,5%	159,076	99,7%

Osa kogueelarvest sõltus ametile määratud uute ülesannete õigusliku aluse ja/või rakendusaktide vastuvõtmisest, nagu on näidatud tabelis 6.

Tabel 6. Uute ülesannetega seotud kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)

Uued ülesanded/süsteemid	Kulukohustuste assigneeringud
Finantsselgitus, uuesti sõnastatud SIS – piirivalve-/politseikoostöö	2,261
Finantsselgitus, uuesti sõnastatud SIS – tagasisaatmisotsused	0,517
Finantsselgitus, ECRIS-TCN-süsteem	4,116
Finantsselgitus, koostalitlusvõime	5,830
Kogueelarve uue õigusliku aluse vastuvõtmisel	12,724

Tabeli 6 summad sisaldavad halduskulusid, mis esitatakse vastavalt eelarve liigendusele I jaotises „Personalikulud“ ja II jaotises „Taristu- ja tegevuskulud“.

Paranduseelarve nr 1

Ameti 2019. aasta eelarve sisaldas järgmisi assigneeringuid.

- Uute süsteemide (uuesti sõnastatud Eurodac, Dublini jaotussüsteem) arendamisel oli eelarve kasutamise tingimus asjakohase õigusliku aluse vastuvõtmine ja jõustumine.
- EESi, ETIASe, koostalitlusvõime, uuesti sõnastatud SISI ja ECRIS-TCN-süsteemi arendamiseks võeti vastu õiguslik alus, kuid eelarvet ei taotletud selles etapis, sest hankeprotsess oli pooleli.
- Ameti eelarve koostamise ELi eelarvemenetluse käigus saadud maksete assigneeringud, mida amet ei taotlenud.

Haldusnõukogu kiitis heaks eelarve muudatuse, et lahendada eespool nimetatud probleemid,

- tagastades 8,289 miljonit eurot kulukohustuste assigneeringuid;
- tagastades 66,051 miljonit eurot maksete assigneeringuid.

Tabelis 7 on esitatud paranduseelarve üksikasjalik jaotus eelarvejaotiste kaupa.

Tabel 7. 2019. aasta paranduseelarve (miljonites eurodes)

Eelarvejaotis	Süsteem/ülesanne		Paranduseelarve	
			Kulukohustuste assigneeringud	Maksete assigneeringud
A01	Personalikulud		-2,554	-2,554
	millest	Koostalitlusvõime	-2,006	-2,006
		Uuesti sõnastatud Eurodac	-0,268	-0,268
		ECRIS-TCN-süsteem	-0,280	-0,280
B03	Tegevuskulud		-5,735	-63,497
	millest	Koostalitlusvõime		-1,688
		Uuesti sõnastatud SIS		-0,299
		Uuesti sõnastatud Eurodac	-5,600	-3,920
		Dublini jaotussüsteem	-0,135	-0,135
		EES		-23,523
		ETIAS		-6,643
		ECRIS-TCN-süsteem		-3,766
		eu-LISA poolt taotlemata täiendavad maksete assigneeringud		-23,523
2019. aasta paranduseelarve kokku			-8,289	-66,051

Otsuse alusel ülekandmine

Pooleliolev hange EESi, ETIASe, koostalitlusvõime, uuesti sõnastatud SISi ja ECRIS-TCN-süsteemi jaoks võimaldas ametil kanda haldusnõukogu otsuse alusel 2019. aastast 2020. aastasse üle 159,076 miljonit eurot kulukohustuste assigneeringutena, et reserveerida need vahendid kasutamiseks järgmistel aastatel (tabel 8)⁴⁴.

Tabel 8. 2019. aasta ülekandmised (miljonites eurodes)

Eelarvejaotis	Süsteem/ülesanne	2019. aasta kulukohustuste assigneeringute mitteaautomatne ülekandmine
B03. Tegevuskulud	Koostalitlusvõime – politseikoostöö/piir	2,818
	Uuesti sõnastatud SIS	7,328
	EES	131,415
	ETIAS	9,983
	ECRIS-TCN-süsteem	7,532
B03 kokku		159,076

Eelarvapädevale institutsioonile ettepaneku esitamisel kanti vastavad assigneeringud eelarvesse. eu-LISA-le usaldatud kõiki uusi ülesandeid puudutavate ettepanekute hilinenud vastuvõtmise tõttu pidi amet vastava eelarve üle/edasi kandma.

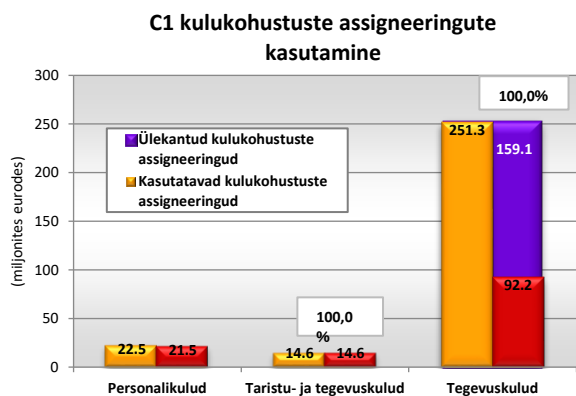
Kulukohustuste assigneeringute kasutamine

2019. aastaks heaks kiidetud kulukohustuste assigneeringud (C1) jagunesid eri jaotiste vahel järgmiselt:

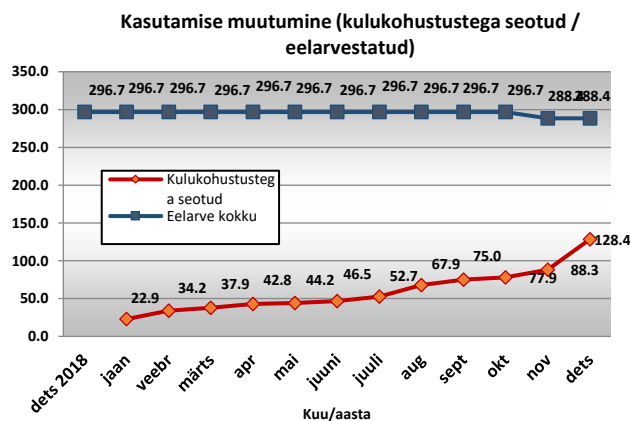
- 87,13% tegevuseelarve (III jaotis);
- 5,07% taristu- ja tegevuskulud (II jaotis);
- 7,8% personalikulud (I jaotis).

⁴⁴ Kooskõlas ameti finantsmääruse artikli 12 lõikega 3. Haldusnõukogu otsus võeti vastu enne 15. veebruari 2020.

Joonistel 12 ja Joonis 13 on näidatud eelarve täitmine jaotiste kaupa aasta lõpu seisuga.

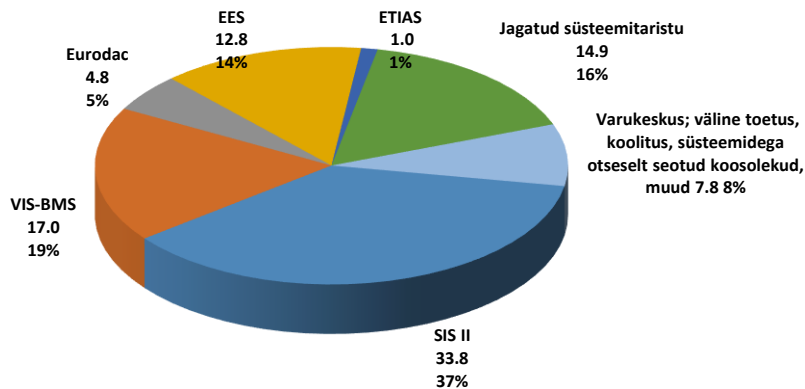
Joonis 12. C1 kulukohustuste assigneeringute kasutamine

Joonis 13. Kulukohustustega seotud ja eelarvestatud vahendite kasutamise suundumused

Täpsustus III jaotise kohta: põhitegevuse toetamiseks kasutatavate lepingute mitmeaastasest laadist tulenevalt on 2019. aasta avatud kulukohustuste assigneeringuid automaatselt üle kantud 78,7 miljoni euro väärtuses ning need makstakse välja 2020. aastal ja järgnevatel aastatel. Otsusega kanti uute ülesannetega seotud kulukohustuste assigneeringuid üle 159,1 miljoni euro väärtuses.⁴⁵ Üksikasjalik jaotus on ära toodud II lisa. lisa.

Tegevuseelarvest täideti 100%, summas 251,3 miljonit eurot (159,1 miljoni euro ülekandmine ja 92,2 miljonit eurot kasutatud kulukohustuste assigneeringud). Joonisel 14 on näidatud tegevuseelarve jaotus peatükkide kaupa, v.a ülekantud summad, nagu tabelis loetletud 8.

Joonis 14. III jaotis – kasutatud kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)

2019. aastal tühistas amet 4,818 miljoni euro ulatuses eelmistest aastatest ülekantud kulukohustusi; see moodustas kokku 2,1% üle kantud assigneeringutest III jaotises – tegevuskulud. Tabelis 9 esitatakse kokkuvõtvalt kulukohustuste vabastamine nende aluseks olevate juriidiliste kohustuste algusaasta kaupa.

45 Haldusnõukogu 7. veebruari 2020. aasta otsus 2020-19.

Tabel 9. 2019. aasta eelarvekohustuste vabastamine algusaasta kaupa (miljonites eurodes)

Eelarvepeatükk	Eelarveartikkel	2016	2017	2018	2019	Kokku
Taristu	Jagatud süsteemitaristu / laivõrk	—	—	-3,317	-0,586	-3,903
Rakendused	SIS II	-0,183	-0,123	-0,040	—	-0,346
	VIS	—	-0,036	—	—	-0,036
	Eurodac	—	—	-0,002	—	-0,002
	EES	—	-0,030	-0,060	—	-0,090
Operatiivabi	Operatiivabi	-0,072	-0,107	-0,261	—	-0,440
Kokku		-0,255	-0,296	-3,681	-0,586	-4,818

80,3% tühistamistest puudutab assigneeringuid, mis kanti ametile üle üldiste eelarveliste kulukohustustena VIS ja SIS võrgu üleandmise raames rände ja siseasjade peadirektoraadilt. Need assigneeringud kanti üle ilma juriidiliste kohustusteta ja neid aruandeaastal ei taotletud. Tabelis 10 antakse üksikasjalik ülevaade vastavatest üldistest eelarvelistest kulukohustustest:

Tabel 10. 2019. aasta üldiste eelarveliste (L1) kulukohustuste vabastamine (miljonites eurodes)

Eelarveartikkel	Üldised eelarvelised (L1) kulukohustused	Algusaasta	Üle kantud summa	Kasutatud summa	Vabastatud summa
Jagatud süsteemitaristu	VISi võrguga seotud lepinguliste ja rahaliste kohustuste ülekandmine rände ja siseasjade peadirektoraadilt eu-LISA-le	2018	5,695	-2,411	-3,284
Laivõrk	SISi võrguga seotud lepinguliste ja rahaliste kohustuste ülekandmine rände ja siseasjade peadirektoraadilt eu-LISA-le	2019	2,451	-1,865	-0,586
Kokku					-3,870

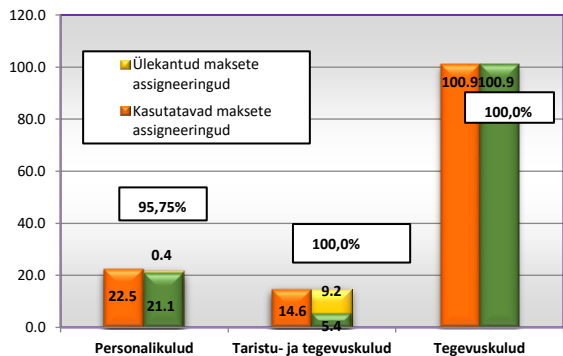
0,948 miljonit eurot puudutab selliste eelarvekohustuste assigneeringute tühistamist, mille puhul jõudis kätte lepingu lõppkuupäev, ja lepinguga ette nähtud sätete täitmist ei nõutud (nt vabastamised, mis puudutasid välistoe lepinguid, sh lisakulud ületunnitöö eest; nõuanderühma koosolekud ning süsteemide ja liikmesriikidega seotud koolitustest ülejäänud summad; kohaldatud leppetrahtidest tingitud vabastamised).

Maksete assigneeringute kasutamine

Maksete assigneeringute vastuvõetud kogueelarve oli 138,1 miljonit eurot.

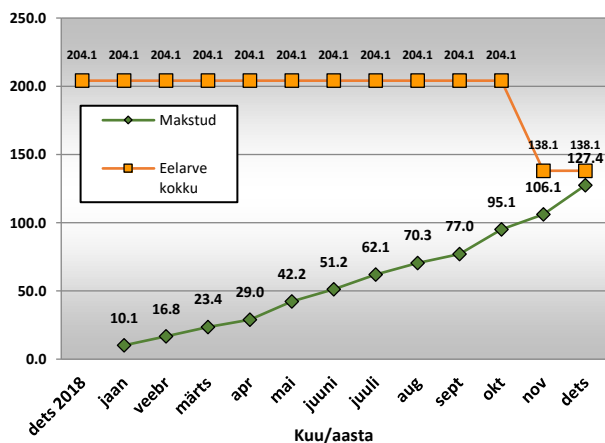
2019. aasta lõpus oli C1 maksete assigneeringute kasutamise määr 99,3%, sh halduskulude ülekandmine 2020. aastasse. Joonistel 15 ja 16 on näidatud kogueelarve jaotus jaotiste kaupa ning vahendite ja maksete assigneeringute üldine kasutamine 2019. aasta jooksul.

C1 maksete assigneeringute

Joonis 15. C1 maksete assigneeringute kasutamine

Kasutamise muutumine (makstud/eelarvestatud)

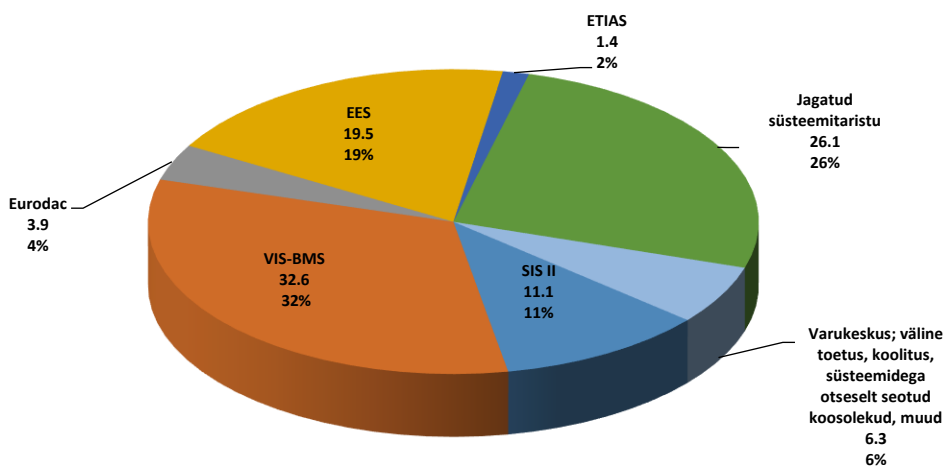

Joonis 16. Makstud ja eelarvestatud vahendite kasutamise muutumine

Kokku kasutati 87,4% halduskuludega seotud maksete assigneeringutest, mis kanti 2018. aastast üle 2019. aastasse.

Kulukohustuste assigneeringud I jaotises „Personalikulud“⁴⁶ (0,5 miljonit eurot) ja II jaotises „Taristu- ja tegevuskulud“ (9,2 miljonit eurot), mida 2019. aastal ära ei kasutatud ja mille suhtes on võetud kehtiv õiguslik kohustus, kanti koos vastavate maksete assigneeringutega üle 2020. aastasse.

III jaotises kulutati valdav osa maksete assigneeringutest VISile/BMSile. Joonisel 17 on näidatud tegevuseelarve raames kasutatud maksete assigneeringute jaotus.

Joonis 17. III jaotis – kasutatud maksete assigneeringud (miljonites eurodes)

Tulemusnäitaja: makse tegemise aeg

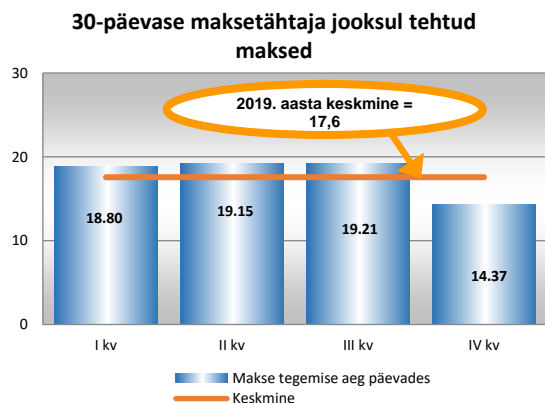
2019. aastal tehti kokku 3 138 maksetehingut, st 17,53% rohkem kui 2018. aastal, nendest

- 2 957 makse maksimaalne maksetähtaeg oli 30 päeva;
- 1 makse maksimaalne maksetähtaeg oli 35 päeva;
- 132 makse maksimaalne maksetähtaeg oli 60 päeva;

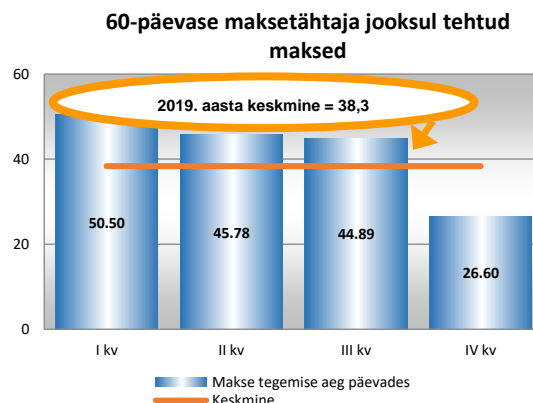
⁴⁶ Töötasudega seotud kulukohustuste ja maksete assigneeringuid üle ei kanta.

- 48 makse maksimaalne maksetähtaeg oli 45 päeva.

Igat liiki maksete korral oli maksete tegemise keskmine aeg ettenähtud tähtajast lühem. 17,6 päeva 30-päevase maksetähtaja puhul ja 38,3 päeva 60-päevase maksetähtaja puhul.

Joonis 18. 30-päevase maksetähtaja jooksul tehtud maksed

Joonis 19. 60-päevase maksetähtaja jooksul tehtud maksed

Kokku 92,8% kõikidest maksetest tehti lepingulise tähtaja jooksul. Makseviivitusi esines 226 makse puhul, millest 12 tõi kaasa viiviste tasumise (5075,01 eurot) võlausaldajatele.

2.3.3 Hankemenetlused

Tabelis 11 on esitatud kokkuvõtliku mahuanalüüsi tulemused, mis põhinevad mitme ajavahemikus 2014–2019 sõlmitud tehingu (st lepingu) uurimisel. Mahuanalüüs näitab vajadust tugevdada kogu ametis hankemenetlusi.

Tabel 11. Lepingute maht (2014–2019)

Lepingud	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Otselepingud	16	12	5	17	9	12
eu-LISA raamlepingud (ei ole seotud süsteemidega)	3	5	3	—	6	11
eu-LISA raamlepingud (ei ole seotud süsteemidega) – muudatused	—	—	—	2	16	0
eu-LISA raamlepingud (süsteemidega seotud)	2	—	1	1	1	1
Ostutellimused	76	49	55	54	54	56
Erilepingud / raamlepingute kohased tellimused	118	195	278	337	476	558
Kokku	215	261	342	411	562	638

2.4 Personalijuhtimine

2019. aasta üks põhisaavutusi personalijuhtimise valdkonnas hõlmas punktis 2.2.1 kirjeldatud eu-LISA 2.0 rakendamist, personalihalduse IT-vahendi esimeste põhimoodulite kasutusele võtmist, e-värbamisvahendi tõhusat kasutamist ja edasist täiustamist ning õppekorraldussüsteemi i-Learn täiendamist.

2.4.1 Värbamine

Pärast ameti volituste laiendamist oli 2018. aastal üks tähtsamaid tegevusi värbamine. 2019. aastal lõpetati 20 asutusevälisele vabale ametikohale kandideerimise kutset ja sõlmiti 84 uut lepingut. Saabunud avalduste koguarv oli

1751, keskmiselt 88 avaldust ühe kutse kohta. Ühe kutse kohta esitati 44–196 taotlust. Amet intervjueris 385 kandidaati ajutise teenistuja ja lepingulise töötaja ametikohale.

eu-LISA-le 2019. aastal eraldatud ametikohtadele lisatöötajate värbamise muutis keeruliseks selle ulatus, konkreetset ametiprofiilid ja ajastus (vajalik õiguslik alus võeti vastu aasta lõpus) ning see, et protsessi oli vaja kaasata ameti töötajad. eu-LISA pidi investeerima värbamismeeskonna suurendamisse ja seadma oma prioriteetideks värbamise ETIASe, ECRIS-TCN-süsteemi ja SISI jaoks, uue asutamismääruse ning koostalitlusvõime, samuti eu-LISAst tavapärase tööjõu voolavuse või lepingu lõppemise tõttu lahkuvate töötajate asendamise aasa jooksul. 2020. aasta esimeses kvartalis viidi lõpule mitu 2019. aastal alustatud valikumenetlust ja amet loodab oma värbamisesmärgi täita 2020. aastal.

Võimaluse korral kasutati ühe värbamismenetluse raames mitme ametikoha täitmiseks profiilide rühmitamist ja pikemaajalisi reservnimekirju. Muudel juhtudel kasutas amet kehtivaid reservnimekirju, mis olid juba koostatud sama palgaastme/tegevusüksuse jaoks. Nende meetodite kasutamine tõi kaasa märkimisväärse tõhususe suurenemise. 2019. aastal värvati ajavahemikuks 2016–2018 loodud reservnimekirjadest seitse ajutist teenistajat ja kümme lepingulist töötajat (sh tööpakkumised, mis võeti vastu 31. detsembril 2019).

Amet täheldas taotluste arvu kasvu pärast e-värbamisplatvormi kasutusele võtmist 2018. aasta detsembris ja algatust avaldada vabade ametikohtade kutseid laialdasemalt (muuhulgas EPSO veebisaidil, EuroBrusselsis, LinkedInis jne). Amet kavatses sama kurssi jätkata.

2.4.2 Õppe- ja arendustegevus

Organisatsiooni ümberkorraldamise toetamiseks pakuti eu-LISA raames erinevaid koolitusi, seminare ja aruteluvõimalusi. Toimused vahetud seminarid, viidi läbi meeskonnategevusi kaasatuse suurendamiseks ja organisatsiooni tõhusaks muutmiseks, esinesid ülimalt motiveerivad külalisesinejad ning tehti eu-LISA põhiväärtusi tutvustavaid videoid ja animatsioone.

eu-LISA väärtushinnangud mõjutavad ameti tegevust ja strateegilist arengut ning on selle alu. Tutvustati spetsiaalset kursust, kus käsitletakse seksuaalset ahistamist ja teisi ahistamise vorme, ning mis valmistati ette konfidentsiaalselt koosöös nõustajate ja eu-LISA töötajatega.

Organisatsiooni töö ümberkorraldamise käigus on loodud uusi sektoreid, talitusi ja osakondi. Inimesed on ametiseselt liikunud teistele ametikohtadele ja loodud on uusi üksusi. Pealegi kasvab töötajate arv järgmistel aastatel veelgi. Ümberkorralduste toetamiseks korraldati meeskonna kujundamise tegevusi, mille käigus meeskonnad kirjeldasid oma eesmärki/otstarvet, rolle ja kohustusi, meeskonnasisesid ja -vahelisi suhteid ning panid paika tulemuslikkuse põhinäitajad ja tegevuskavad.

Lisaks korraldati ametis kohapeal vastavalt iga-aastasele koolitusvajaduste analüüsile kokku ligikaudu 40 koolitust enam kui 600 osalejale ning koolituste keskmine üldine rahulolumäär oli 80%. Kokku vaadati läbi ja täideti 185 individuaalset koolitustaotlust sellistel spetsiifilistel teemadel nagu ametisesed toimingud, IT, isiklik areng, juhtimine ja keeleõpe.

2019. aasta lõpus käivitati õppimist toetav teenus, et pakkuda töötajatele võimalusi ja nõuandeid nende isikliku arengu ja tulemuslikkuse toetamiseks ja parandamiseks neile kõige sobivamal viisil.

Platvormil pakutavate erikoolituste valik kasvab pidevalt, et pakkuda töötajatele õppimisvõimalust neile sobival ajal ja viisil.

Pädevusraamistik

eu-LISA liikus oma peamiste personaliprotsesside puhul jätkuvalt pädevuspõhise lähenemisviisi poole. Kooskõlas pädevusraamistiku rakenduskavaga võeti raamistikku arvesse värbamisprotsessides ning see lõimiti ka tulemusjuhtimisega seotud tegevustesse, sh 360° hindamised ja õpivajaduste määramine.

Tulemusjuhtimine

Pädevuspõhise lähenemisviisi poole liikumise raames on läbi viidud tegevusi, et jätkata eesmärkide seadmise ja hindamise protsessi kui terviku digiteerimist. Tulemusjuhtimine hõlmab nüüd eesmärkide seadmist ja hindamist, et toetada terve protsessi õigeaegset lõpuleviimist. Lisaks võimaldab see personalitalitusel jälgida protsesse palju tähelepanelikumalt.

2019. aastal jätkas eu-LISA oma mitterahalise preemiaalgatusega „Aasta kolleeg“. Algatus loodi selleks, et märgata ja tunnustada neid kolleege ja meeskondi, kelle panust ameti töös kolleegid kõrgelt hindavad. eu-LISA töötajatel paluti eu-LISA väärtushinnangutele tuginedes valida eri kategooriates parimad kolleegid ja meeskonnad.

Juhtide arendamine

Viidi läbi kõigi juhtimistasandite 360° hindamise uuring eesmärgiga anda hinnang praegusele juhtimise tasemele ja määratleda võimalikud täiustamist vajavad valdkonnad. Uuringus osalemise määr oli 88% ja see tugines pädevusraamistikule.

Lisaks statistilistele aruannetele, mis uuringu põhjal koostati, pakkus personalitalitus kõigile juhtidele individuaalset juhendamist, et aidata neil veelgi rohkem saadud tulemustele mõelda ja anda neile nõu selle kohta, kuidas tulemusi oma meeskonna huvides kasutada. Kogutud teave oli alus eu-LISA juhtide arendamise programmi analüüsi ja kavandamise etapi jaoks. Etapp viidi edukalt lõpule ja selle põhjal koostati 2020. aastal elluviidava juhtide arendamise programmi põhjalik kirjeldus.

Sisseelamise hõlbustamine

Kõigi uute töötajate jaoks võeti kombineeritud lähenemisviisi abil kasutusele ühtne tutvustamisprogramm, mis hõlmas erinevate teemaekspertide juhendamisel toimunud vahetut koolitust nii ameti enda kui ka selle süsteemide kohta. Vahetuid koolitusi kombineeritakse e-õppe moodulitega juhtimise, ameti struktuuri ja selles kehtivate eeskirjade kohta ja neid korraldatakse regulaarselt tagamaks, et uued töötajad omandavad vajalikud teadmised õigel ajal ja tõhusalt. Programmil oli väga positiivne mõju uute töötajate organisatsiooni vastuvõtmisele.

2.4.3 Ametikohtade loetelu ja töötajate arv

2019. aastal olid eu-LISA-le lubatud ametikohad järgmised: 172 ajutist teenistajat (TA), 88 lepingulist töötajat (CA) ja 11 lähetatud riiklikku eksperti (SNE), kokku 271 lubatud ametikohta.

Ametikohtade loetelus olevate ametikohtade arv suurenes 2018. aastaga võrreldes 36 võrra. 2019. aasta ametikohtade loetelu on esitatud IV lisa. lisa. Lepinguliste töötajate ametikohtade arv suurenes 47 võrra (41-lt 88-le), sest kiideti heaks ametile antud uute ülesannete eelarve. Lähetatud riiklike ekspertide ametikohtade arv suurenes kahe võrra (9-lt 11-le).

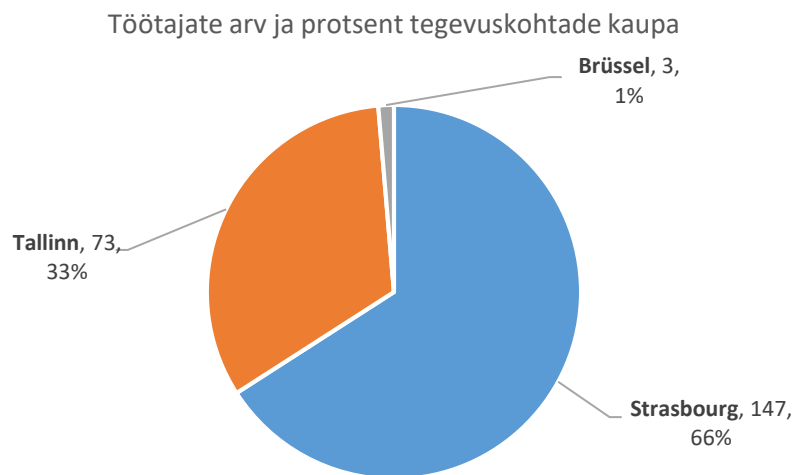
2019. aastal oli ametikohtade loetelus olevate ametikohtade täituvuse määr 89,5% ja koos tehtud tööpakkumistega 92,4%. Igat liiki ametikohtade täituvuse määr oli vastavalt 82,3% ja 85,6%. Selline täituvuse määr oli tingitud sellest, et ametikohade loetelus ja eelarves lubatud ametikohtadele sai töötajaid värvata alles pärast uute määruste (asutamismäärus, ETIAS, koostalitlusvõime ja uuesti sõnastatud SIS-määrused) vastuvõtmist ja suhteliselt lühikese aja jooksul väikese arvu personalitalituse töötajate poolt. Pealegi ei võetud uuesti sõnastatud Eurodaci määrust, mille tarbeks eu-LISA ametikohtade loetelu kahe ametikoha võrra suurendati, 2019. aastal vastu ja see avaldas täituvuse määrale negatiivset mõju.

2019. aasta detsembri lõpus oli eu-LISA-l 223 täistööajaga töötajat: 154 ajutist teenistajat, 61 lepingulist töötajat ja kaheksa lähetatud riiklikku eksperti. Amet pakkus praktikavõimalusi neljale praktikandile. Tabelis 12 on näidatud töötajate arv lepinguliikide ja ameti asukohtade lõikes.

Tabel 12. Töötajate jagunemine asukohtade ja lepinguliikide lõikes

31. detsember 2019	TA	CA	SNE	KOKKU
Tallinn	45	23	5	73
Strasbourg	109	36	2	147
Brüssel	0	2	1	3
KOKKU	154	61	8	223

Kolmandik töötajatest töötab ameti peakorteris Tallinnas ja kaks kolmandiku ameti Strasbourgis asuvas tehnilises keskuses (joonis 20). Brüsselis asuvas eu-LISA kontaktbüroos töötab 1% ameti töötajatest. Kolm praktikanti töötavad Tallinnas ja üks Brüsselis.

Joonis 20. Töötajate jagunemine asukohtade vahel (arv ja osakaal töötajate koguarvust)

Ameti töötajad olid pärit 21 riigist. Naised moodustasid ameti töötajatest 29% (65) ja mehed 71% (158). See annab tunnistust soolise tasakaalu olulisest paranemisest (6%) võrreldes 2018. aastaga.

Organisatsioonistruktuur

Haldusnõukogu võttis 2018. aastal vastu uue organisatsioonistruktuuri ettepaneku, kuna uute määruste vastuvõtmise järel lisandunud uute ülesannete tõttu oli oodata ameti kasvu ning nende ülesannete täitmiseks lubati värvata lisatöötajaid. eu-LISA 2.0 programmi raames muutis amet 1. septembril 2019 oma organisatsioonistruktuuri. eu-LISA organisatsiooniskeem 31. detsembri 2019. aasta seisuga on ära toodud III lisa. lisas.

Tulemusnäitajad inimressursside valdkonnas

Amet määratles personalijuhtimisega seotud valdkondade tulemuslikkuse põhinäitajad, millega mõõdetakse töölt puudumise määra, tööjõu voolavust, töötajate töötulemusi ja kaasatust.

Töölt puudumise määr oli 23%, st saavutati eesmärk hoida see alla 25%. Tööjõu voolavus oli 3,14%, sest 2019. aastal lahkus organisatsioonist seitse töötajat. Tööjõu voolavuse määr jäi alla 5% sihttaset. See mõjutas tugevamalt Tallinna peakorterit, kus tööjõu voolavuse määr küündis 5,26%ni. Töötajate töötulemuste indeks oli 99% kõigist lõpetatud hindamistest; üksikud viivitused olid tingitud sellest, et töötajad olid tervisega seotud põhjusel pikaajaliselt eemal. Kõigi hindamiste tulemused olid positiivsed.

Töötajate kaasatust mõõdeti sellega, kui suur protsent töötajatest vastas 360° hindamise uuringule, mis viidi läbi 2018. aasta töötajate kaasatuse uuringu järelmeetmena. Osaluse määr oli 88% (püstitatud eesmärk 80%).

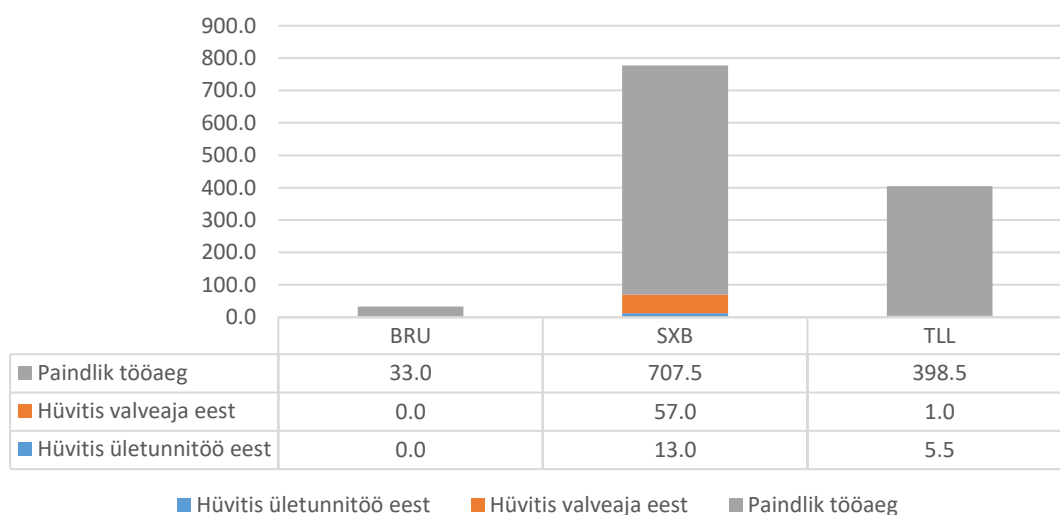
Hüvitatava puhkuse süsteemid

Euroopa Parlamendi eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva raporti „Euroopa Liidu ametite 2011. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine: tulemused, finantsjuhtimine ja kontroll“⁴⁷ punkti 28 alusel peab amet teatama paindliku tööaja ja hüvitatava puhkuse süsteemide raames iga palgaastme lubatud puhkusepäevade arvu.

Paindlik tööaeg on püsiv töökorraldus, mida eu-LISAs kohaldatakse analoogia alusel kooskõlas tööaega käsitleva rakenduseeskirjaga⁴⁸. Ametil on volitused osutada liikmesriikidele teenuseid pidevalt (ööpäev läbi seitsmel päeval nädalas), mis tähendab, et osa töötajaid töötab vahetustega või on valves. Sekkumised seoses ameti hallatavate IT-süsteemidega nõuavad aeg-ajalt töötamist väljaspool tavapärast tööaega, sealhulgas öösiti või riigipühadel. Seepärast on kas paindliku tööaja raames või valves olemise ajal toimunud väljakutsetel tehtud ületunnitöö hüvitamine organisatsiooni toimimise eripära.

Joonisel 21 on ära toodud hüvitatava puhkuse päevade koguarv ületundide, valves olemise ajal toimunud väljakutsete ja paindliku tööaja kohta eu-LISA asukohtade lõikes⁴⁹.

Hüvitised ületunnitöö, valveaja ja paindliku tööaja eest tegevuskohtade kaupa

Joonis 21. Paindliku tööaja, valves olemise ja ületundide kohta hüvitatud päevade arv 2019. aastal asukohtade lõikes

⁴⁷ P7_TA(2013) 0134.

⁴⁸ Komisjoni 15. aprilli 2015. aasta otsus tööaja kohta (C(2014) 2502), mille eu-LISA haldusnõukogu võttis vastu 15. aprillil 2015.

⁴⁹ BRU tähistab Brüsselit, SXB Strasbourgi ja TLL Tallinat.

Tabelis 13 on näidatud ületunnitöö hüvitamiseks antud puhkusepäevad töötajate tegevusüksuste ja palgaastmete kaupa ning töölt puudunud töötajate hüvitisega päevade keskmine arv.

Tegevusüksus ja palgaaste	Hüvitis ületunnitöö eest	Hüvitis valveaja eest	Hüvitis painedliku tööaja eest
AD5	0,5	0,0	113,0
AD6	0,0	0,0	23,5
AD7	2,0	0,0	258,5
AD8	0,0	0,0	94,5
AD9	2,0	0,0	75,5
AD10	3,0	0,0	53,0
AD11	0,0	0,0	3,0
AD12	1,0	0,0	0,0
AD13	0,0	0,0	0,0
AD14	0,0	0,0	0,0
AD15	1,0	0,0	0,0
AD16	0,0	0,0	0,0
AST1	0,0	0,0	0,0
AST2	0,0	0,0	0,0
AST3	0,0	0,0	18,5
AST4	0,0	0,0	10,5
AST5	4,0	0,0	54,5
AST6	0,0	0,0	11,0
AST7	0,0	0,0	32,5
AST8	0,0	0,0	43,5
AST9	0,0	0,0	4,0
AST10	0,0	0,0	0,0
AST11	0,0	0,0	0,0
Päevade koguarv	13,5	0,0	795,5
Inimeste arv	11	0	109
Puhkusepäevade keskmine arv	1,23	0	7,30
GFIII09	1,0	0,0	40,0
GFIII10	0,0	0,0	17,0
GFIV13	0,0	0,0	12,5
GFIV14	0,0	0,0	108,5
GFIV15	4,0	0,0	39,5
GFIV16	0,0	0,0	51,0
GFIV17	0,0	0,0	4,0
GFIV18	0,0	0,0	3,0
Päevade koguarv	5,0	0,0	275,5
Inimeste arv	2,0	0,0	52,0
Puhkusepäevade keskmine arv	2,50	0	5,30
SNE	0,0	58,0	68,0
Päevade koguarv	0,0	58,0	68
Inimeste arv	0	4	10

Puhkusepäevade keskmine arv	6,80	14,50	6,80
Päevade arv KOKKU	18,5	58,0	1139,0
Inimeste arv KOKKU	13,0	4,0	171,0
Üldine keskmine	1,42	14,50	6,66

Tabel 13. Hüvitava puhkuse jaotus puhkuse liikide ja palgaastmete kaupa

Võrdlusanalüüsi tulemuste kirjeldus

Kooskõlas raamfinantsmääruse nõuetega ja Euroopa asutuste juhtide kokku lepitud metoodikaga tegi eu-LISA oma iga-aastase võrdlusanalüüsi haldustöötajate ja põhitegevusega seotud töötajate suhtarvu arvutamiseks.

Amet leiab, et optimaalne suhtarv võiks jätkuvalt olla järgmine: 70% põhitegevusega seotud ametikohti, 20% haldustoe osutamise ja koordineerimisega seotud ametikohti (10% neutraalsed ametikohad).

2019. aasta võrdlusanalüüsi tulemused näitavad, et põhitegevusega seotud ametikohtade arv on pisut vähenenud (0,6%), st 73%-lt 72,4%-le; see on tingitud ameti töö ümberkorraldamisest, mille käigus lisati horisontaalsete funktsioonide jaoks ametikohtade loetellu mitu täiendavat põhitegevusega seotud ametikohta. Samas kasvas samadel põhjustel haldustoe osutamise ja koordineerimisega seotud ametikohtade protsent (0,6%), st 16%-lt 16,6%-le. Neutraalsete ametikohtade protsent jäi samaks.

Kui jagada ametikohtade liigid omakorda kategooriatesse, võib täheldada üldise põhitegevusega seotud ametikohtade osakaalu väikest suurenemist (59%-lt 62,6%-le), samas kui programmijuhtimise ja juhtkonna tasandil koordineerimisega seotud ametikohtade osakaal langes (vastavalt 6%-lt 3,1%-le ja 8%-lt 6,7%-le).

Oluliselt on muutunud välistoe abil pakutud haldustoe ametikohtade ja põhitegevusega seotud ametikohtade osakaal, mis olid eelmisel aastal peaaegu samad (vastavalt 47,5% ja 48,5%). Allhanke korras osutatud haldustoe teenuste ja koordineerimisteenuste osakaal tõusis 47,5%-lt 51,2%-le, samas kui põhitegevusega seotud ametikohtade puhul langes see 48,5%-lt 43,5%-le. Väliste teenuseosutajate korral suurenes neutraalsete ametikohtade osakaal 4%-lt 5,2%-le.

IV lisa. lisa tabelites on ära toodud 2019. aasta võrdlusuuringu tulemused ning neis võrreldakse töötajate ja kohapealsete töövõtjate puhul 2018. ja 2019. aastal eu-LISAs tehtud võrdlusanalüüside tulemusi.

2.5 Hinnang auditile ja järelhindamise tulemustele

2.5.1 Siseauditi talitus

Audit eu-LISA töötajate värbamise, struktuuriteenuste osutajate juhtimise ja kaasamise ning organisatsiooni eetikaväärtuste kohta

Auditi eesmärk oli hinnata eu-LISA poolt kasutusele võetud sisekontrollisüsteemide piisavust 1) töötajate valimiseks ja värbamiseks, 2) struktuuriteenuste osutajate juhtimiseks ja 3) organisatsiooni eetikaväärtuste jaoks. Audit hõlmas 2018. ja 2019. aastal järgmisi valdkondi, protsesse ja tegevusi.

- Kasutatavad valiku- ja värbamismenetlused ja -vahendid, sh värbamisega seotud tegevuskavad, ning värbamisotsuseid mõjutavate hindamiste, sh pädevuslõhe analüüsi läbiviimine.
- Struktuuriteenuste osutajate operatiivne lepinguhaldus (ei hõlma lepingute finantshaldust), sh planeerimisprotsess ja menetlused, mis reguleerivad nende teenusepakkujate tõhusat kasutamist (nagu on viidatud raamistikus ja konkreetsete struktuuriteenuste osutajate palkamise lepingutes). Menetlused võivad hõlmata selliste juhtimisvahendite (nt töögraafikud) kasutamist, mis aitavad teha arveid struktuuriteenuste osutajate teenuste eest ja aitavad juhtkonnal teha nende üle tõhusat järelevalvet. See ei hõlma nende teenusepakkujate palkamist puudutavaid hankemenetlusi.

- Eetiline raamistik, kasutatavad tegevuskavad ja menetlused ning nende rakendamine.

Esialgused intervjuud viidi läbi ameti peakorteris 2019. aasta juunis. Kohapealsed külaskäigud toimusid peakorterites ja tehnilises keskkuses 2019. aasta septembris.

Komisjoni siseauditi talitus esitas auditi järeldused ja tõi välja kaks väga olulist probleemi järgmistes valdkondades: 1) inimressursside planeerimine ja 2) struktuuriteenuse osutajate kasutamise õiguslik hindamine.

Kokkuleppel siseauditi talitusega kehtestab amet tegevuskava auditi järelduste ja soovitude arvessevõtmiseks.

2.5.2 Siseauditi üksus

Siseauditi üksuse tehtud siseauditite kokkuvõte.

Aruanne siseauditi üksuse panuse kohta talituste ja osakondade funktsioonide ning ameti tegevusmodeli läbivaatamisel⁵⁰

Eesmärk oli toetada ja nõustada personalitalitust eu-LISA uue organisatsioonistruktuuri rakendamisel.

See hõlmas talituste ja osakondade funktsioonide ning ameti tegevusmodeli läbivaatamist (töösuund nr 3).

Siseauditi üksus saavutas järgmised tulemused:

- aitas kirjeldada programmide ja projektide elluviimise talituse sektorite funktsioone;
- aitas kirjeldada juhtimise ja suotlikkuse suurendamise üksuse funktsioone;
- aitas planeerida kriitilise tähtsusega protsesside väljatöötamist;
- aitas hallata lepinguid kriitilise tähtsusega protsesside väljatöötamisel;
- andis juhtkonnale nõu uue organisatsioonistruktuuri kavandi kohta.

Aruanne siseauditi üksuse panuse kohta eu-LISA läbivaadatud sisekontrolliraamistiku kasutuselevõtmisel (teema nr 2)⁵¹

Eesmärk oli aidata kaasa läbivaadatud sisekontrolliraamistiku (ICF) kasutuselevõtule eu-LISAs kooskõlas haldusnõukogu otsuses märgitud nõuetega.

Auditi eesmärk oli järgmine:

- määratleda ja kinnitada sisekontrolli järelevalvekriteeriumid eu-LISA tegevusüksustes, sh tulemusnäitajad ja lähtealused;
- suurendada teadlikkust sisekontrolliraamistiku põhimõtete, eripära ja praktilise rakendamise kohta ametis tervikuna;
- anda nõu sisekontrolliraamistiku juhtimise kohta;
- aidata koostada tegevdirektori otsust sisekontrolli järelevalvekriteeriumide vastuvõtmise kohta ja määrata ajutiselt ametisse juht, kes vastutab riskijuhtimise ja sisekontrolli eest.

Siseauditi üksus saavutas järgmised tulemused:

- sisekontrolli järelevalvekriteeriumid määratleti ja kinnitati koos eu-LISA juhtkonnaga, sh tulemusnäitajad ja lähtealused;
- parandati juhtkonna teadlikkust sisekontrolli põhimõtetest ja sisekontrolliraamistikust;

⁵⁰ IAC aruanne, viide: Ares(2019)7399609 – 2.12.2019.

⁵¹ IAC aruanne, viide: Ares(2020)1058524 – 19.2.2020.

- tegevdirektoril aidati vastu võtta otsus määrata ametisse juht, kes vastutab riskijuhtimise ja sisekontrolli eest, samuti aidati määratleda ülesanded ja koostööga seotud nõuded;
- tegevdirektoril aidati teha otsus, mille alusel võetakse vastu sisekontrolli järelevalvekriteeriumid (sh tulemusnäitajad ja lähtealused.)

2.5.3 Euroopa Kontrollikoda

Euroopa Kontrollikoda viis läbi eu-LISA 2019. eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande tavapärase auditi.

Kontrollikoda auditeeris järgmist:

- a) ameti raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest⁵² ja eelarve täitmise aruannetest⁵³ 31. detsembril 2019. aastal lõppenud eelarveaasta kohta;
- b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsuse kohta

Kontrollikoja hinnangul kajastab ameti raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes aspektides õiglaselt ameti finantsolukorda 31. detsembri 2019. aasta seisuga, tema tegevuse tulemusi, rahavooge ja netovarade muutusi lõppenud aastal vastavalt ameti finantsmäärusele ja komisjoni peaarvupidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

Kontrollikoja hinnangul on ameti 2019. aasta 31. detsembril lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud ja maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Kontrollikoda tegi kolm esialgset⁵⁴ tähelepanekut, mis ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla. Neist kaks puudutasid tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

2.6 Auditisoovituste ja tegevuskavade alusel võetud järelmeetmed

Auditisoovituste täitmise määr (tulemuslikkuse põhinäitaja 24) 2019. aastal⁵⁵ on 62% (st 21 soovitus on täidetud ja 34 täitmisel).

Lõpetamise kinnitamiseks (vt kokkuvõtte veerg „Lõpetatud“, tabel 14) tegid ameti siseauditi üksuse⁵⁶ ja komisjoni siseauditi talituse⁵⁷ audiitorid täidetuks kuulutatud (st esitatud ja kogutud tõenditele on antud audiitori hinnang) tegevuskavade suhtes iga-aastase järelkontrolli. Euroopa Kontrollikoda tegi ka järelkontroll enda poolt varasemate auditite tulemusel tehtud tähelepanekutele⁵⁸.

Auditisoovituste täitmise seis 31. detsembril 2019 on kokkuvõtlikult esitatud tabelis 14.

⁵² Finantsaruanded sisaldavad bilanssi ja tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovara muutuste aruanne, oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

⁵³ Need koosnevad eelarvetulemi aruandest ja selle lisast.

⁵⁴ Tähelepanekud olid käesoleva aruande koostamise ajal esialgsed. Kontrollikojal ja ametil võib olla vaja kokku leppida lõplikus tekstis enne auditiaruande ametlikku avaldamist, mis on kavandatud 2020. aasta neljandasse kvartalisse.

⁵⁵ IAC aruanne haldusnõukogule auditi soovitusete täitmise kohta 31. detsembri 2019. aasta seisuga, viide: 2020-055.

⁵⁶ „Follow-up results for the year 2019 – IAC memo“ (2019. aasta tulemuste järelkontroll – IAC memo), viide: Ares(2020)1230716 – 27.2.2020.

⁵⁷ IASi märkus ühe täitmata auditisoovituse järelkontrolli kohta, viide: Ares(2020)1778243 – 26.3.2020.

⁵⁸ Kontrollikoja aastaaruanne ELi asutuste eelarveaasta 2018 kohta, punkt 3.26. „Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimise Euroopa amet (eu-LISA),“ lisa, lk 221.

Tabel 14. Auditisoovituste täitmise seis

Komisjoni siseauditi talituse, ameti siseauditi üksuse ja Euroopa Kontrollikoja soovitud hinnangu järgi	Kokku pooleli 2019. aastal	Pooleli	Täidetud	Tähtajaks täitmata	Lõpetatud 2019. aastal	Kokku pooleli 2019. aasta lõpus
Kriitilise tähtsusega	0	0	0	0	0	0
Väga oluline	36	10	16	10	13	23
Oluline	12	4	5	3	3	9
Kokku	48	14	21	13	16	32

Märkused

Jälgimise eesmärgil on kõik Euroopa Kontrollikoja soovitud tunnistatud väga oluliseks.

Pooleli: täitmine läheb kavakohaselt. Tähtaeg ei ole lõppenud või audiitoriga on kokku lepitud uus tegevuskava/tähtaeg.

Täidetud: tegemist on soovitud esitaja kinnitusega. Küsimus on valmis audiitori järelkontrolliks ja võimalikuks lõpetamiseks.

Tähtajaks täitmata: soovitud täitmisega tegeletakse, kuid soovitud ei täidetud kokkulepitud tähtajaks.

Lõpetatud: audiitor on küsimuse ametlikult lõpetanud.

Kriitilise tähtsusega: auditeeritud protsessi põhialuste nõrkus, mis on kahjulik üksuse tasandil.

Väga oluline: auditeeritud protsessi põhialuste nõrkus, mis on kahjulik kogu protsessile.

Oluline: kogu auditeeritud protsessi märkimisväärne nõrkus või auditeeritud protsessi olulise osa põhialuste nõrkus.

Täitmata, oluliselt viibinud, väga olulised ja olulised soovitud – IAS⁵⁹

- Soovitud 2.3. Inimressursside planeerimine ja jaotus (allmeede: saada kinnitus Allegro projekti elluviimise kohta) (väga oluline).
- Soovitud 1. Hankemenetlused – kontrollide määratlemine ja kehtestamine (väga oluline).
- Soovitud 2. Lepingute väärtuse hindamine, finantspakkumus ja seotud kontrollimenetlused (väga oluline).
- Soovitud 3. Kontrollimenetlused enne erilepingute kehtestamist (oluline).
- Soovitud 4. Väline toetus hankemenetluses (oluline).

Täitmata, oluliselt viibinud, väga olulised ja olulised soovitud – IAC⁶⁰

- Soovitud ID-numbriga 2015100924 „Lepinguhalduse kindlaksmääramine ja korraldamine“ (väga oluline).
- Soovitud ID-numbriga 2018090562 „IT-varade valitsemise juhtimine“ (väga oluline).
- Soovitud ID-numbriga 2018090563 „Varade vastuvõtmine ja ladustamine“ (väga oluline).
- Soovitud ID-numbriga 2018090564 „Töötajate vastutusalad seoses IT-varade juhtimisega“ (väga oluline).
- Soovitud ID-numbriga 2018090565 „Suutlikkus ABACi varasid käitada“ (väga oluline).

⁵⁹ Aruanne oluliselt viibinud, väga oluliste ja oluliste siseauditi talituse 2019. aasta soovitud kohta, viide: Ares(2020)1714318 – 23.3.2020.

⁶⁰ „Follow-up results for the year 2019 – IAC memo“ (2019. aasta tulemuste järelkontroll – IAC memo), viide: Ares(2020)1230716 – 27.2.2020.

- Soovitus ID-numbriga 2018090566 „Teabevood ja kasutuselt kõrvaldamise menetluse järgimine“ (väga oluline).
- Soovitus ID-numbriga 2018090567 „Konfiguratsioonihaldus ja tarkvararegister operatiivosakonnas“ (väga oluline).
- Soovitus ID-numbriga 2018090569 „Kaupade käitlemine lõpp-punktist lattu“ (väga oluline).
- Soovitus ID-numbriga 2018090570 „Praktilised hooldustööd varuserveriruumis SJP-s“ (oluline).

Amet hoiab komisjoni siseauditi talitust ja enda siseauditi üksust nende tegevuskavade rakendamise edusammudega kursis. Amet astub konkreetseid ja kiireid samme, et tegeleda viivitustega soovitude täitmisel, sealhulgas seab soovitude elluviimiseks uued läbivaadatud tähtajad.

2.7 Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni tähelepanekute alusel võetud järelmeetmed

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib, et 2018. aastal tehtud eelarve jälgimise alaste pingutuste tulemusel oli eelarve täitmise määr 75,18%; märgib, et madal täitmismäär tuleneb täitmata kulukohustustest, peamiselt tegevuskulude osas, mille õiguslik alus ei ole veel vastu võetud; märgib ka, et maksete assigneeringute täitmise määr oli 94,08%, mis on 2017. aastaga võrreldes 2,55% kõrgem;*

eu-LISA asutamismäärusega kohustatakse ametit kohandama oma eelarvet vastavalt ELI üldelarves heakskiidetud toetusmäärale. Veel vastu võtmata õigusaktidega seotud eelarvehendite lisamine ameti eelarvesse ohustab oluliselt usaldusväärset finantsjuhtimist; haldusnõukogule on sellistest riskidest süstemaatiliselt teatatud. Amet on toetanud paindlikuma lähenemisviisi kasutuselevõttu uute ülesannetega seotud rahaliste vahendite planeerimisel, samuti õigeaegsemat ja kooskõlastatumat konsulteerimist seadusandlikule ettepanekule lisatud finantsselgituste koostamisel.

2. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib, et amet esitas 15. mail 2018 ja 15. veebruaril 2019 esimese astme kohtus Strasbourgis oma kaitseväärded ja et kohus ei ole veel otsust teinud; institutsioon märgib veel, et 2019. aasta aprillis alustati uuesti läbirääkimisi kohtuvälise lahenduse leidmiseks; palub ametil teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni viivitamata, kui jõutakse kohtuvälise lahenduseni, või niipea, kui esimese astme kohus on otsuse teinud.*

Amet võtab eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni tähelepanekud teadmiseks. Amet rõhutab asjaolu, et 2019. aasta aprillis lahenduse leidmiseks algatatud arutelud ei ole aidanud jõuda kohtuvälise lahenduseni. Seoses sellega palus eu-LISA 12. novembril 2019 Strasbourgi halduskohtult kahe poolelioleva kohtumenetluse (finantsnõue ja kohtulikule arutusele ülevõtmise nõue) istungite ajakava. Seejärel teavitas halduskohus osapooli võimalusest esitada vastus või uued dokumendid, eeskätt mõlema juhtumi asjaolude muutumise tõttu. Seetõttu vahetati ajavahemikul 2019. aasta detsember kuni 2020. aasta aprill mõlema juhtumi puhul teist korda menetlusdokumente.

20. mail 2020 määras halduskohus võimaliku istungi kuupäeva mõlema juhtumi jaoks ja kohus kinnitas, et mõlema kohtumenetluse puhul on kohtueelne etapp lõpetatud.

Amet kohustub teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni niipea, kui esimese astme halduskohus on otsuse teinud.

3. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib murega, et kontrollikoja aruande kohaselt oli ameti eelarve täitmine kavandatud väiksem õigusaktide vastuvõtmise või jõustumise hilinemise tõttu (küsimus, mis ei sõltu ametist), mis mõjutas nii olemasolevate kui ka uute süsteemide väljaarendamist; märgib, et seetõttu tagastas amet komisjonile 74 000 000 eurot maksete assigneeringuid ja kandis järgmisse aastasse üle 49 000 000 eurot kulukohustuste assigneeringuid ning seetõttu muutuvad komisjoni koostatud finantsselgitustes sisalduvad*

planeerimise eeldused küsitavaks; juhib tähelepanu sellele, et veel vastu võtmata õigusaktidega seotud eelarvevahendite lisamine ameti kinnitatud eelarvesse ohustab oluliselt usaldusväärset finantsjuhtimist; palub komisjonil koos ametiga eelarve planeerimine asjaomaste õigusaktide vastuvõtmise või jõustumise ajakavaga paremini vastavusse viia.

Nagu esimese tähelepaneku juures esile tõstetud, näeb eu-LISA asutamismäärus ette, et amet peab kohandama oma eelarvet vastavalt ELi üldeelarves heakskiidetud toetusmäärale. Veel vastu võtmata õigusaktidega seotud eelarvevahendite lisamine ameti eelarvesse ohustab oluliselt usaldusväärset finantsjuhtimist; haldusnõukogule on sellistest riskidest süstemaatiliselt teatatud. Amet on toetanud paindlikuma lähenemisviisi kasutuselevõttu uute ülesannetega seotud rahaliste vahendite planeerimisel ning õigeaegsemat ja kooskõlastatumat konsulteerimist seadusandlikule ettepanekule lisatud finantsselgituste koostamisel.

Tulemused

6. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni 2018. aastal tehtud tähelepanekute ja märkuste põhjal, et amet haldab kolme eraldiseisvat, integreerimata suuremahulist IT-süsteemi kooskõlas neid süsteeme reguleerivate õigusaktidega ning neist eri õigusraamistikest tingitud erinevad arendustähtajad ja piirangud on põhjus, miks need IT-süsteemid on ehitatud eraldi ega ole integreeritud; märgib, et amet tunnistab, et selline lähenemisviis ei ole ei tegevuse ega eelarve seisukohast kestlik ega tõhus; tunneb heameelt asjaolust, et amet on olnud peamine liikumapanev jõud, kes on käivitanud süsteemi ülesehituse ja kava ühtlustamise komisjoni koostalitlusvõime algatusega; soovib ametil põhjalikumalt uurida võimalusi ühendada oma menetlused ja süsteemid teiste institutsioonide omadega.*

Püüeldes tõhususe ja mastaabisäästu poole, valmistus amet täiesti teistsuguseks hankemudeliks kui tähelepanekus kirjeldatud. Nende ettevalmistuste tulemusel alustati valdkonnaülese tehnilise raamistiku pakkumusega, mida hinnati käesoleva aruande koostamise ajal (juuni 2020).

Valdkonnaülene tehniline raamistik peaks tagama tõhususe ja mastaabisäästu kasvu, samuti piirama võimalust, et tekib sõltuvus ühest teenusepakujast. Hankemudelina peegeldab see ka täpsemalt operatiivosakonna uut organisatsioonistruktuuri.

Valdkonnaülese tehnilise raamistiku pakkumus on jagatud neljaks etapiks.

- 1. etapp: üldine kavandamine, kvaliteedi tagamine ja integreerimise toetamine, mis hõlmab süsteemide kõrgetasemelist kavandamist ja ameti abistamist aja planeerimisel ja kvaliteedi tagamisel.
- 2. etapp: arendustegevus, mis hõlmab üksikasjalikku kavandamist, arendamist ja edasiarendamist nii põhisüsteemide kui ka jagatud ja taaskasutatavate komponentide jaoks (sh koostalitlusvõime komponendid).
- 3. etapp: taristu ja platvormidega varustamine.
- 4. etapp: testimisteenused, mis hõlmavad testimist kõikides süsteemides.

Valdkonnaülese tehnilise raamistiku hanke visiooni täiendusena hõlmab teine pakkumiskutse igapäevaseid toiminguid ja korrigeerivat hooldust kõikides süsteemides (valdkonnaülene toimingute raamistik).

7. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon tuletab meelde, pidades silmas asjaolu, et amet tegeleb tundlike andmete koostalitlusvõimega, kui olulised on andmehalduse ja töötlemise teenused ning et need tuleb muuta ametisiseseks; rõhutab sellega seoses selliste andmete kaitse ja konfidentsiaalsuse olulisust ning võimalikke riske, mida praegune ametiväline IT-teenuste haldussüsteem võib kaasa tuua.*

Amet soovib rõhutada, et ameti asutamisest peale juhitakse juhtkonna vastutuse all olevaid süsteeme selliselt, et see ei annaks ühelegi kolmandast isikust töövõtjale juurdepääsu mingitele toodetavatele andmetele. Selles kontekstis on eksitav kasutada viidet „ametiväline IT-teenuste haldussüsteem“ ning see ei kajasta eu-LISA tegevusmudelit.

9. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon on rahul kontrollikoja varasemate aastate soovitude osas tehtud edusammudega; peab siiski kahetsusväärseks, et amet ei avalda ikka veel vabade ametikohtade teateid Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) veebisaidil; kutsub seetõttu ametit üles tagama, et teave vabade ametikohtade kohta avaldataks EPSO veebisaidil.*

Alates 2019. aasta algusest on amet avaldanud vabade ametikohtade teateid EPSO veebisaidil.

11. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon rõhutab, kui tähtis on soopõhiste andmete esitamine selleks, et saaks analüüsida soolise tasakaalu arengut ameti töötajate hulgas ja juhtorganites.*

Sooline tasakaal 2018. ja 2019. aasta vahel paranes, kui eu-LISAs töötavate naiste osakaal kasvas 22%-lt 29%-le. Statistilised andmed avaldatakse iga-aastaselt ühtses programmdokumendis (tabel 15)

Tabel 15. Ameti töötajate sooline tasakaal

31.12.2019	AD			AST		
Sugu	TA	CA	SNE	TA	CA	Kokku
Mehi	88	27	7	29	7	158
Naisi	24	15	1	13	12	65
Kokku	112	42	8	42	19	223

Personalipoliitika

13. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib murelikult, et haldusnõukogu koosseis on sooliselt tasakaalustamata (40 meest ja 6 naist).*

eu-LISA võtab soovituseteadmiseks. Sellest hoolimata ei saa amet mõjutada haldusnõukogu liikmete, nende asendusliikmete ja vaatlejate määramist. Asutamismääruse kohaselt määravad eu-LISA haldusnõukogusse esindajad liikmesriigid, assotsieerunud riigid ja komisjon.

14. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni 2018. aasta märkuste ja tähelepanekute põhjal tunnistab amet, et tema tegevuse järjepidevust ohustavad oluliselt töötajate vähesusest tulenevad riskid; juhib tähelepanu sellele, et amet on oma programmdokumentides taotlenud lisatööjõudu; tunnistab, et töötajate arvu suurendamise peavad heaks kiitma Euroopa Parlament ja nõukogu ning et amet püüab riske maandada tegevusprioriteetide muutmise ja kiire töölevõtu abil; juhib tähelepanu sellele, et praegune tava võtta õigusakti rakendamiseks vajalikud töötajad tööle alles siis, kui õigusakt on jõustunud, tähendab seda, et olemasolevad töötajad peavad sellise õigusakti rakendamiseks eeltööd tegema, mis paneb ameti põhitöötajate suutlikkuse tõsiselt proovile ja võib vähendada ameti igapäevatöö tulemuslikkust; palub seetõttu komisjonil võimaldada osa õigusakti ettepanekus ette nähtud töötajate varasemat töölevõtmist, et amet saaks tõhusalt valmistuda sellise õigusakti rakendamiseks.*

eu-LISA võtab selle soovituseteadmiseks ja kinnitab, et töötajate varasem töölevõtmine seoses ametile määratud uute ülesannetega või olemasolevate ülesannete laiendamisega kiirendab oluliselt organisatsiooni tööd ja kõrvaldab mõned olulised riskid, mis on seotud ameti töötajate suurenenud töökoormusega.

15. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib, et kontrollikoja aruande kohaselt otsustas ameti valikukomisjon ühe töölevõtumenetluse puhul reservnimekirja kandmisel kohaldada avaldatud töökuulutuses toodud minimaalsest summast kõrgemat punktisummat, vähendades nii menetluse läbipaistvust; võtab teadmiseks ameti vastuse, milles lubatakse edaspidi avaldatavates töökuulutustes kasutada rangemat sõnastust; on rahul sellega, et amet koheselt muutis pooleliolevate menetluste tarbeks oma tegutsemismeetodeid ning et töölevõtumenetluste*

suunistesse lisatava põhimõtte kohaselt tuleb reservnimekirja kandmise nõuded eelnevalt kindlaks määrata; palub ametil tagada avaldatud valikukriteeriumidest kinnipidamine.

Amet kinnitab, et tegutsemismeetodeid on muudetud ja avaldatavates töökuulutustes kasutatakse erinevate tõlgenduste vältimiseks rangemat sõnastust.

Hanked

17. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon võtab murelikult teadmiseks, et kontrollikoja aruande kohaselt olid kaks auditeeritud makset, mis tehti Schengeni infosüsteemi (MWS) töökorras hoidmise parandamiseks, osaliselt õigusnormide vastased, kuna amet suurendas ühes erilepingus toodud igakuiseid hooldustasusid, kuid ei muutnud MWSi raamlepingut nii, et see võimaldaks kõnealust hinnatõusu, ning pikendas hiljem, kui MWSi raamleping oli juba aegunud, lepingut 1,5 kuu võrra; rõhutab, et täiendav makse igakuise hoolduse eest ja hoolduse eest tasumine pärast raamlepingu aegumiskuupäeva on osaliselt ebaseaduslik; võtab teadmiseks ameti vastuse, et järgmise raamlepingu kasutuselevõtuga hilinemine ja lepingu sõlmimise käigus lisandunud menetlused tingisid vajaduse tagada vastavalt ameti õiguslikele kohustustele Schengeni infosüsteemi talitluspidevus ning et praegu koostatakse hankemenetluste kontroll-loendeid ja vorme ning luuakse uusi ressursse, millega toetada operatiivtoimingute kavandamist ja seotud hanketegevust; palub ametil tagada riigihankenormide järgimine.*

Amet võtab tähelepaneku teadmiseks. Järgmise raamlepingu kasutuselevõtuga hilinemine ja lepingu sõlmimise protsessi lisaetapid tingisid vajaduse tagada süsteemi talitluspidevus kooskõlas ameti juriidiliste kohustustega. Amet on juba astunud samme, et leevendada tähelepanekus esile toodud riski, tugevdades lepingu- ja tarnijahalduse suutlikkust ning suunates pakkumuse ettevalmistamise ja hindamise eest vastutavad töötajad ümber teiste ülesannete täitmisele.

18. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib ühtlasi, et kontrollikoja aruande kohaselt oli MWSi lepingu hanke tingimustes esitatud valem parima pakkumuse väljaselgitamiseks erinev sellest, mis esitati pakkujatele edastatud küsimuste ja vastuste dokumendis, ning et esitatud teabe kvaliteedis, terviklikkuses ja järjepidevuses ilmnes ka muid puudusi; märgib, et amet tunnistab vajadust parandada ja dokumenteerida hangete kavandamise ja tegelike lepingute kooskõla ja võrreldavust, et võimaldada järelhindamist, mida praegu töötajate puuduse tõttu hankeprotsessis ei kasutata; palub ametil tugevdada hangetega seotud sisekontrolli;*

Amet võtab tähelepaneku teadmiseks. Hankekava ja tegelike lepingute vastavuskontrolli ja võrreldavust parandatakse ning see dokumenteeritakse järelkontrolli otstarbel.

Eraldatud personali vähesuse tõttu ei kasutata hankemenetluse ühe funktsioonina praegu järelhindamist. Amet on juba astunud samme, et tugevdada lepingu- ja tarnijahalduse suutlikkust ning suunata pakkumuse ettevalmistamise ja hindamise eest vastutavad töötajad ümber teiste ülesannete täitmisele.

Järgmise lepingu ettevalmistamiseks oli vaja õigeaegset ja pädevat järelevalvet põhitegevusega seotud töötajate poolt, kellele see ülesanne oli usaldatud. Märkimisväärsed viivitused pakkumiskutse oluliste komponentide ettevalmistamises tõid kaasa kvaliteediprobleemid.

19. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon võtab murega teadmiseks, et kontrollikoja aruande kohaselt sõlmis amet ainsa pakkumuse esitanud ettevõtjaga telekommunikatsiooniteenuste osutamise lepingu, mille maksumus oli esialgses hanketeates avaldatud andmete kohaselt 144 000 eurot; märgib siiski, et ettevõtja esitatud rahaline pakkumus oli kõigest 45 700 eurot, mistõttu sõlmiti leping pakkumusest suuremas summas, mis ei ole riigihanke-eeskirjadega kooskõlas; võtab teadmiseks ameti vastuse, et rahaline pakkumus esitati mittesiduvana üksnes pakkumuse hindamiseks ning et tegelikud igakuised maksed põhinevad tegelikult osutatud teenustel vastavalt algselt väljapakutud ühikuhindadele; palub ametil mitte sõlmida lepinguid summas, mis ületab pakkujate esitatud pakkumusi.*

Amet võtab tähelepaneku teadmiseks. Siiski märgib amet, et finantspakkumus esitati mittesiduvana üksnes pakkumuse hindamiseks. Igakuised maksed põhinevad tegelikult osutatud teenustel vastavalt algselt pakutud ühikuhindadele, välistades seeläbi ülekulutamise.

20. Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib, et kontrollikoja aruande kohaselt pikendas amet turva- ja vastuvõtuteenuste osutamise otselepingu kestust neljalt aastalt kuuele ning suurendas lepingu maksumust 73% (mis on vastuolus finantsmäärusega), mistõttu esialgse lepinguaja järel tehtud maksed on ebaseaduslikud; võtab teadmiseks ameti vastuse, mille kohaselt seda põhjustas eriolukord, millest õigeaegselt teatati ja mida analüüsiti erandite registris; tunnustab, et tehtud otsuste põhjuseks oli vajadus tagada turvateenuste katkematu osutamine; palub ametil tagada riigihankenormide järgimine.

Amet võtab tähelepaneku teadmiseks. Ametil ei olnud muud alternatiivi kui tagada, et turvateenuste osutamine ei katkeks. Erakorralised asjaolud, mis nõudsid lepingu pikendamist, olid tingitud konfidentsiaalsusega seotud murest, ja see võis seada ohtu pakkumismenetluse korrektsuse.

Amet on parandanud planeerimisprotsessi, jälgib pidevalt raamlepingu kasutamist ja algatab õigel ajal uued pakkumiskutse menetlused, et vältida lepingute ebareeglipärasest pikendamist (aega või väärtust ületades). Turva- ja vastuvõtuteenuste uute lepingute alusel ei ole tehtud erandeid.

21. Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon tunnustab asjaolu, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni märkuste ja tähelepanekute põhjal, mis käsitlevad välistöövõtjate ulatuslikku kasutamist IT-projektide arendamisel ja hooldustöödel, töötab amet välja hankestrateegiat oma omavahendite primaarse kasutamise tagamiseks; viitab kontrollikoja tähelepanekule, et ametil on tekkinud tava palgata IT-konsultantideks koosseisuväliseid töötajaid; rõhutab pakilist vajadust leida lahendus olukorrale, kus amet sõltub selles valdkonnas väljastpoolt palgatud töötajatest; märgib, et otsuse piisavate inimressursside eraldamiseks teevad Euroopa Parlament ja nõukogu kui eelarvapädevad institutsioonid.

Seoses kontrollikoja tähelepanekuga on amet valmistanud ette hankestrateegia, mis kajastab kehtivaid hankemenetluse võimalusi, samuti lepinguliste aspektide õigusliku analüüsi väliste teenusepakkujate kasutamise korral riikides, kus ametil on tegevuskoht.

Soovitud lahendus oleks töötajate arvu suurendamine ja nende väliste teenusepakkujate arvu vähendamine, kes pakuvad teenuseid, mida ameti töötajad pikas perspektiivis saaksid ise osutada. Sellise lahenduse rakendamise jaoks oleks vaja ameti eelarvapädevate institutsioonide ja Euroopa Komisjoni kooskõlastatud kokkulepet.

22. Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon nõuab tungival, et amet uuriks võimalusi jagada kattuvate ülesannete täitmisel vahendeid ametitega, kellel on sarnane tegevus; soovib ametil hakata otsima võimalusi kasutada sellistes valdkondades nagu IKT ja raamatupidamine mitteeksperitidest töötajaid ühiselt koos teiste ametitega, eelkõige Riias asuva Elektroonilise Side Euroopa Reguleerivate Asutuste Ühendatud Ameti ja Helsingis asuva Euroopa Kemikaaliametiga.

Amet võtab eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni tähelepanekud teadmiseks. Amet teavitab, et teeb juba koostööd teiste ELi asutustega IKT valdkonnas ELi asutuste IKT nõuandekomitees. Amet uurib ka täiendavaid võimalusi koostööks Elektroonilise Side Euroopa Reguleerivate Asutuste Ühendatud Ameti ja Euroopa Kemikaaliametiga. Amet viitab siiski IKT töötajate vähesusele Tallinnas asuvas peakorteris, kus nende ülesannete täitmiseks on määratud vaid kaks töötajat.

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

23. Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon peab siiski kahetsusväärseks, et uut huvide deklaratsiooni vormi ei ole kohaldatud tegevjuhtkonna suhtes; võtab kahetsusega teadmiseks, et tegevjuhtkonna peab deklareerima üksnes huvide konfliktide puudumist.

2020. aasta juunis võtab ameti haldusnõukogu personalieeskirjade artikli 110 alusel vastu uued eeskirjad huvide konfliktide kohta. Need eeskirjad kehtivad ameti kõikide töötajate suhtes, sh kõrgem juhtkond.

Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib, et ameti vastuse kohaselt ei ole neil õiguslikku kohustust avaldada ameti haldusnõukogu liikmete elulookirjeldused; rõhutab sellega seoses, et liidu ametid peaksid

olema läbipaistvusküsimustes eeskujuks, ning kutsub haldusnõukogu liikmeid üles avaldama oma elulookirjeldused ameti veebisaidil.

Kuna selle nõude täitmiseks puudub juriidiline kohustus, ei saa haldusnõukogu liikmeid/asendusliikmeid/vaatlejaid kohustada elulookirjeldusi esitama. Sellele vaatamata soovib amet jätkuvalt haldusnõukogu esindajatel esitada oma elulookirjeldus, et suurendada kõnealuse rühma läbipaistvust.

24. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon märgib eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni avatud auditi soovitustega seotud märkusi ja tähelepanekuid arvestades, et eri auditisoovituste järel kehtestatud tegevuskavade täitmise määr vähenes 2018. aastal ning et amet võttis läbivaadatud sisekontrolliraamistiku vastu ja hakkas seda kohaldama 2019. aasta alguses; märgib, et siseauditi talitus on koostanud aastateks 2019–2021 strateegilise auditikava, mis põhineb 2018. aasta veebruaris Tallinnas asuvas peakorteris ja Strasbourgis asuvas tehnilises keskses läbi viidud riskihindamise tulemustel ning hõlmab ameti peamisi haldus- ja tegevusprotsesse; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru auditi käigus tehtud soovituste täitmisest.*

Amet jälgib pidevalt auditisoovituste täitmist ja koostab nende kohta aruandeid. 31. detsembri 2019. aasta järelevalvearuanne näitab, et pooleli ei olnud ühtegi nn kriitilist auditisoovitust. Aruanne näitab ka, et eeldatavalt täidetavast 34 auditisoovitusest täideti 21, st täitmise määr oli 62%. Tulemus (ehkki see on eesmärgiks seatud 80%st siiski madalam) on suur samm paremuse poole võrreldes 2018. aasta lõpus täheldatud täitmise määraga, mis oli 42%. Amet võttis 2020. aastal siiski konkreetseid ja kiireid meetmeid, mille eesmärk oli tegeleda soovituste viibinud elluviimisega, sealhulgas pakkudes välja uued läbivaadatud tähtajad, milleks soovitused täita tuleb. Amet on kindel, et püsib positiivsel kursil ja täidab kõik pooleli olevad soovitused viivitamata.

Muud märkused

26. *Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon kutsub ametit üles pöörama peatähelepanu oma teadusuuringute tulemuste üldsusele tutvustamisele ning suhtlema üldsusega sotsiaalmeedia ja muude meediaväljaannete kaudu.*

Amet on avaldanud mitu teadusuuringuid puudutavat aruannet oma ametliku veebisaidi kaudu ja tegi olulisi pingutusi, et jõuda üldsuseni sotsiaalmeedia kaudu.

Arvestades teatavate uurimistulemuste tundlikku laadi, ei saa kõiki aruandeid avalikult kättesaadavaks teha, kuid amet on avaldanud kõik aruanded, mis sisaldavad uurimistulemuste kohta avalikku teavet. Need aruanded on järgmised.

- Eurodac Multispectral Imaging (MSI) Optical Test Study Report (Eurodaci multispektraalfotograafia (MSI) optilise skannimise testi uurimisaruanne).
- Distributed Ledger Technologies and Blockchain: Key Findings (Hajusraamatu tehnoloogiad ja ploki ahelad: peamised tulemused).
- Elaboration of a Future Architecture for Interoperable IT Systems at eu-LISA (eu-LISA koostalituvõimeliste IT-süsteemide tulevase arhitektuuri väljatöötamine).
- Report of the Working Group on ICT Solutions for External Borders (sea/land) (Välispiiridel (mere- ja maismaapiir) IKT lahendustega tegeleva töörühma aruanne).

Amet on ennetavalt keskendanud oma jõupingutused sellele, et jagada olulisemat teavet ja tagada läbipaistvus sotsiaalmeediakanalite kaudu, milles kõigis on näha oluline jälgijate arvu kasv (+33% Twitteris, +58% Facebookis, +99% LinkedInis, +125% YouTube'is). Amet hakkas samuti arendama uusi veebipõhiseid teadlikkuse suurendamise väljundeid, et jõuda veelgi laiema üldsuseni ning tagada ameti ülesannete ja kohustuste läbipaistvus.

2.8 Juhtkonna hinnang

Ameti juhtkonnal on põhjendatud kindlustunne, et kehtestatud on sobivad sisekontrollimenetlused, mis toimivad ettenähtud viisil; kogu aasta jooksul tuvastati olulised riskid nõuetekohaselt ja maandati need. Seda kindlustunnet kinnitavad aasta jooksul tehtud sise- ja välisauditite tulemused.

2.9 Välishindamised

Vastavalt eu-LISA asutamismäärusele hindas komisjon ametit esimest korda kolme aasta jooksul pärast selle tegevuse algust ning teda toetas väline töövõtja. Hindamine tehti tihedas koostöös haldusnõukoguga ja ameti endaga. Hindamine toimus ühe aasta jooksul (2015. aasta märtsist 2016. aasta märtsini) ja see hõlmas ajavahemikku 1. detsembrist 2012 kuni 30. septembrini 2015.

Hinnati seda, kuidas eu-LISA on täitnud oma asutamismääruses sätestatud volitusi, ning vaadati nelja valdkonda: tõhusus, tulemuslikkus, lisaväärtus ja sidusus. Samuti uuriti ameti panust koordineeritud, tõhusa ja sidusa IT-keskkonna loomisesse justiits- ja siseküsimuste poliitika rakendamist toetavate suuremahuliste IT-süsteemide haldamiseks.

Hindamise tulemusena järeldati, et amet täidab tulemuslikult oma volitusi. Hindamise põhjal andis komisjon pärast haldusnõukoguga konsulteerimist soovitusel ameti asutamismääruse muutmiseks. Need soovitusel esitati koos haldusnõukogu arvamusega Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa andmekaitseinspektorile.

20. novembril 2019 tutvustas amet haldusnõukogule soovitude täitmise seis ajavahemikus 2018. aasta novembrist kuni 2019. aasta oktoobrini. 30 loetletud soovitusest on 26 täidetud, kaks on osaliselt täidetud (R 4.1a „Tegevuspõhine eelarvestamine, et parandada eu-LISA planeerimissuutlikkust ja suurendada läbipaistvust ja vastutust“, R 3.12 „Amet peaks jätkama oma kiiduväärseid jõupingutusi siseprotsesside ja -menetluste tõhustamiseks kooskõlas ITIL v3 parimate tavadega). Kaks soovitust on ameti muudetud volituste kontekstis vananenud ja neid ei täideta (R 3.26 „DubliNetiga seotud ülesannete enda kanda võtmise mõju ressurssidele tuleks ametlikult hinnata“, R 6.4 „Amet peaks tagama mitmeaastase tööprogrammi vastuvõtmise ja tagama ameti tegevuse kooskõla kehtiva mitmeaastase strateegiaga“).

Kava täitmise üldine määr aruandeperioodil tõusis 75%-lt 93%-le. Tabelis 16 on esitatud soovitude täitmise seis jaotus konkreetsete soovitude olulisuse järgi. Amet tegi aruandeperioodil kavade edasisel täitmisel korralikke edusamme. Valdav osa kavandatud tegevustest on täidetud, samas kui vaid kaks soovitust on osaliselt täidetud.

Tabel 16. Ameti hinnangus esitatud soovitude täitmise seis

	Kriitilise tähtsusega	Väga oluline	Oluline	Vähem oluline	Kokku	Protsendimäär
Täidetud	3	5	16	2	26	93%
Osaliselt täidetud	1	—	1	—	2	7%
<i>Ei ole enam asjakohane</i>	—	—	(1)	(1)	(2)	—
Kokku	4	5	17	2	28	100%

3 Sisekontrolliraamistiku tõhususe hindamine

3.1 Sisekontrolliraamistiku tõhusus

3.1.1 Sisekontrolliraamistiku tõhususe hindamise meetod

Sisekontroll on protsess, mis aitab organisatsioonil saavutada oma eesmärgid ning säilitada eeskirju ja määruseid austades tegevus- ja finantstulemused, ning toetab usaldusväärset otsuste langetamist, vähendades riske kulutõhusate kontrollimenetluste kaudu vastuvõetavate tasemeteni. eu-LISA haldusnõukogu 19. märtsi 2019. aasta otsus nr 2019-042 näeb ette, et tegevdirektor rakendab sisekontrolli põhimõtteid ja eripära ning seab sisse organisatsioonistruktuuri ja sisekontrollisüsteemi, mis on kooskõlas haldusnõukogu poolt vastu võetud põhimõtete ja eripäraga.

Sisekontrolli komponendid eu-LISAs on kontrollikeskkond, riskihindamine, kontroll, teave ja suhtlus ning järelevalve. Need viis põhielementi on omavahel seotud ning need peavad olema tagatud ja tõhusalt toimima organisatsiooni kõikidel tasanditel, et sisekontrolli tegevuse üle saaks pidada tõhusaks. Raamistikus täpsustatakse ka iga komponendi põhimõtteid ja eripära, mille määratlemise eesmärk on võtta arvesse ametis kasutatavat konkreetset juhtimiskorraldust. Kehtestatud sisekontrolli põhimõtted ja eripära moodustavad eu-LISA finantsmääruse artikli 44 lõikes 2 osutatud miinimumstandardid.

Tegevdirektor määras juhtimise ja suutlikkuse suurendamise üksuse juhataja ajutiseks riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutavaks juhiks, et toetada teda sisekontrolliraamistiku loomise, jälgimise, rakendamise, hindamise ja vastavate aruannete koostamisega. Tegevdirektor on volitatud igal aastal läbi viima eu-LISA sisekontrolliraamistiku tõhususe üldise hindamise. Esimene selline hindamine toimus 2020. aasta esimeses kvartalis. Hindamine andis praeguse 2019. aasta konsolideeritud tegevusaruande jaoks teavet eu-LISA sisekontrolli tõhususe kohta.

Esimene iga-aastane hindamine hõlmas võimaluse korral lähtealuste kehtestamist iga põhimõtte jaoks, hindamisi endid, komponentide tasemeid ja üldist hinnangut. Sisekontrolliraamistiku lähtealused ja näitajad määratleti tegevdirektori otsuse, mis käsitles sisekontrolli järelevalvekriteeriume ning riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi ajutist ametisse määramist, 2. lisas. Hindamiseks kogusid ja analüüsisid riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutav ajutine juht ja eu-LISA sisekontrolli koordinaator ameti eri andmeallikatest (sh töötajate küsitlus, erandite ja mittevastavuse juhtumite register, sise- ja välisauditi aruanded, dokumendid ameti erinevate protsesside arendamise ja järelevalve kohta) saadud andmeid, tuginedes määratletud järelevalvekriteeriumidele.

3.1.2 Sisekontrolliraamistiku tõhususe hindamise tulemused

Kontrollikeskkond

Kontrollikeskkond on ametis hästi välja töötatud. Kehtestatud on käitumisstandardid, protsessid ja struktuurid, neid on õigel ajal ajakohastatud vaatamata hiljutistele olulistele muutustele organisatsioonistruktuuris. Haldusnõukogu, tegevjuht ja teised täidavad tõhusalt oma rolli ja ülesandeid.

1. põhimõte. eu-LISA näitab üles pühendumist aususele ja eetikaväärtustele.

Soovituse täitmise seis: täielikult täidetud.

Amet viis 2019. aastal läbi mitu tegevust, et ajakohastada oma sisemist käitumisstandardite raamistikku ja tagada, et uued töötajad oleksid nendega piisavalt kursis. Siseauditist töötajate värbamise ning struktuuriteenuste osutajate juhtimise ja kaasamise ning organisatsiooni eetikaväärtuste kohta järelendus, et ameti kiire kasvu keerulistes tingimustes on organisatsiooni eetikaväärtuste sisekontrollisüsteemid üldjoontes piisavad. eu-LISA töötajate huvide konfliktide ennetamise ja haldamise eeskirju muudeti ning edukalt viidi läbi protsess, kus töötajad ise kinnitavad huvide konfliktide puudumist.

2. põhimõte: haldusnõukogu on juhtkonnast sõltumatu ning teeb sisekontrolli arendamise ja teostamise üle järelevalvet.

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Olemas on protsessid ja menetlused, mille abil saab haldusnõukogu teha järelevalvet ameti juhtimise üle ja võtta üldise poliitilise vastutuse tegevdirektori juhtimistegevuse eest. Tänu sisekontrolliraamistiku uuele rakendamisele ning riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi ametisse määramisele muutub haldusnõukogu roll riskijuhtimise ja sisekontrolli teostamisel veelgi kaalukamaks. Tegevdirektori roll on sisekontrolli arendamiseks ja teostamiseks hästi välja kujundatud. Riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi ametisse määramine toetab tegevdirektorit ja annab alates 2020. aastast täiendava kinnituse juhtkonna aruandluse täielikkusele ja usaldusväärsusele ning tegevustulemuslikkuse kohta aruannete esitamisele. Tegevdirektor võtab riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi toetusel täiendavad meetmed tagamaks, et sisekontrolliraamistik on mõistetav ja et kontrollimenetlusi järgitakse kõigil tasanditel, sh osakonnajuhtide, talituste juhtide ja projektijuhtide tasandil.

3. põhimõte: haldusnõukogu järelevalve all seab juhtkond eesmärkide poole püüdlemiseks sisse struktuurid, aruandlusahelad ning vastavad asutused ja kohustused.

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Ameti juhtkonna struktuur on hästi välja töötatud ja seda restruktureeriti edukalt 2019. aastal organisatsiooni ümberkorraldamise käigus. Loodi uued üksused ning selgelt määratletud rollides määrati edukalt ametisse nende juhid. Volitused, kohustused ja aruandlusahelad on hästi määratletud. Lepinguhaldus ja varahaldus on jätkuvalt valdkonnad, mis nõuavad täiendavaid jõupingutusi, et amet saaks arendada, kohendada ja rakendada uusi protsesse, menetlusi ja kontrole.

4. põhimõte: eu-LISA on oma eesmärkide kohaselt pühendunud pädevate töötajate tööle meelitamisele, nende arendamisele ja tööle hoidmisele.

Soovituse täitmise seis: täidetud.

Siseauditi aruanne kinnitas, et 2019. aasta aktiivse värbamise perioodil ei tehtud vastavates protsessides kvaliteedi osas järeleandmisi.

5. põhimõte: eu-LISA peab eesmärkide poole püüdlemisel üksikisikuid vastutavaks neile sisekontrolliraamistikust tulenevate kohustuste täitmise eest.

Soovituse täitmise seis: täidetud.

Töötajaid hinnatakse ja edutatakse kasutusele võetud protsesside ja menetluste abil; kaasatud on järelevalverühmad ning töötajatel on võimalus esitada märkusi või kaevata otsus edasi sõltumatule asutusesisesele või -välisele isikule või asutusele.

Riskihindamine

eu-LISA-l on usaldusväärsed juhtimismehhanismid ja -menetlused riskide tuvastamiseks ja hindamiseks. Sellised meetmed on olemas eri tasanditel ning neid ajakohastatakse ja parandatakse korrapäraselt.

6. põhimõte: eu-LISA määratleb eesmärgid piisava selgusega, et eesmärkidega seotud riske oleks võimalik tuvastada ja hinnata.

Soovituse täitmise seis: täidetud.

Eesmärgid on kõigil tasanditel järjekindlalt määratletud ja need vaadatakse korrapäraselt läbi. Eesmärgid ja tulemusnäitajad on määratletud ühtses programmidokumendis loetletud kõigi tegevuste puhul ning saavutusi kajastatakse iga-aastases konsolideeritud tegevusaruandes. Loetletud tegevuste suure arvu tõttu on planeerimine ja aruandlus väga kulukas ning need tegevused tuleks üle vaadata. Programmi- ja portfelli juhtimise võimekus aitab seda pärast rakendamist saavutada. Programmi- ja portfelli juhtimise juhtimisstruktuuri ajakohastati uute projektide kinnitamise protsessi lisamise ja ameti juhtkomitee loomisega.

7. põhimõte: eu-LISA määratleb riskid, mis võivad takistada ametil oma eesmärgi saavutada, ning analüüsib riske alusena, millele tuginedes võtta vastu otsus nende juhtimise kohta.

Soovituse täitmise seis: täidetud.

Riskid on määratletud kõigi tegevuste puhul ning eri tasanditel ja etappides, alustades planeerimisest ja lõpetades elluviimisega. Olulistest tegevustes, eeskätt suurte projektide puhul, järgitakse ameti projektijuhtimismetoodikat, mis näeb ette projekti riskide pideva hindamise ja jälgimise. Suurte, uute arendusprogrammide puhul teatavad riskidest vastavad programmide haldusnõukogud. Ametit ohustavad riskid on määratletud ja need vaadatakse kord aastas läbi (vt punkt 3.1.3).

8. põhimõte: eu-LISA kaalub eesmärkide saavutamise riskide hindamisel pettuse võimalust.

Soovituse täitmise seis: täidetud.

Haldusnõukogu võttis 2019. aasta märtsis vastu läbivaadatud pettusevastase strateegia aastateks 2019–2021. See sisaldab tegevuskava ja näitajaid eesmärkide saavutamise kohta. Rakendamise üksikasju on kirjeldatud punktis 3.1.4. Reegleid eu-LISA töötajate huvide konfliktide ennetamise ja haldamise kohta muudeti ja edukalt võeti kasutusele protsess, mille käigus töötajad ise kinnitavad huvide konfliktide puudumist.

9. põhimõte: eu-LISA määratleb muutused, mis võivad oluliselt mõjutada sisekontrollisüsteemi ja hindab neid

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Arvukatest muudatustest tulenevaid riske võeti asjakohaselt arvesse, eeskätt uute õigusaktidega seotud tegevusprioriteetides. Muudatused viidi ellu erinevate programmide (AG, PMB, MB) juhtimismehhanismides määratletud menetlusi järgides. Üleminek sisekontrollistandarditelt sisekontrolliraamistikule oli oluline muutus, mis tõi kaasa sisekontrolli katkemise riski. Mõju, mida muudatused sisekontrollile avaldasid, ei hinnatud täielikult.

Kontrollitegevus

Kontrollitegevus viidi läbi eri osakondade ja talituste eri tasanditel olemasolevate protsesside, menetluste ja juhtimismehhanismide osana.

IT-süsteemide kontrolli tehakse eraldi põhisüsteemide ja ametisiseste süsteemide jaoks. Amet pöörab märkimisväärset tähelepanu süsteemide turvalisusele, sh talitluspidevusele ja avariitaastele. Lepinguhaldusega seotud auditisoovituste täitmine ning varahalduse lõimimine konfiguratsioonihaldusse suurendaks ameti kontrolli süsteemide omandamise ja halduse ning nende taristu üle.

10. põhimõte: eu-LISA valib ja töötab välja kontrollitegevused, mis aitavad tuua eesmärkide saavutamise riskid lubatud tasemele.

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Kontrollitegevused viidi läbi. Neid ei ole siiski veel lõimitud kontrolli, riski ja nõuetele vastavuse strateegiasse, sest see tuleb alles välja töötada. Kontrollimenetluste lõimimine ühte strateegiasse aitaks hinnata ka meetmete tõhusust, kulu ja kasutegureid, nagu on finantseeskirjades ette nähtud.

11. põhimõte: eu-LISA valib ja töötab välja üldise kontrollisüsteemi tehnoloogia üle, et toetada eesmärkide saavutamist.

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Kontroll IT-süsteemide üle on ameti põhitegevus. Kontroll viiakse läbi eraldi põhisüsteemide ja ametisiseste süsteemide puhul. Amet pöörab samuti märkimisväärset tähelepanu süsteemide turvalisusele, sh talitluspidevusele ja avariitaastele. Olulised auditisoovitused on veel täitmata (nt lepinguhaldus, varahalduse ühendamine konfiguratsioonihaldusega). Need protsessid suurendaksid ameti kontrolli süsteemide omandamise ja hoolduse ning nende taristute üle.

12. põhimõte: eu-LISA teostab kontrolli ameti tegevuskavade kaudu, milles on paika pandud ootused, ja menetluste kaudu, mis aitavad tegevuskavasid ellu viia.

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Teatati kõrvalekalletest ja kontrollide eiramise palvetest ning need kanti registrisse menetluste kaudu, mis hõlmasid eri funktsioone ja juhtimistasandeid. Registri analüüsi ja ülevaadet tutvustati tegevdirektorile ja juhtimiskomiteele. Läbi viidi mõjuhindangud ja hindamised ning nende tulemusi kasutati selleks, et valmistada ette kinnitatud projektide loetelu ja iga-aastane tööprogramm.

Teave ja teabevahetus

Ameti teavitamis- ja suhtlustegevus toimub hästi välja kujundatud menetluste ja protsesside kaudu, mis toetavad organisatsiooni laiemate eesmärkide saavutamist. Neid menetlusi ja protsesse on võimalik kasutada selleks, et suurendada töötajate teadlikkust oma kohustustest sisekontrolli valdkonnas ja toetada nende arusaama seotud protsesside ja lähenemisviiside kohta. Uued protsessid on kasutusele võetud ja amet täiustab oma teabe- ja dokumendihaldust.

13. põhimõte: eu-LISA saab või loob ja kasutab asjakohast kvaliteetset teavet, et toetada sisekontrolli toimimist.

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Uued protsessid võeti kasutusele ja amet parandab oma teabe- ja dokumendihaldust. Selle põhimõtte rakendamist toetaks kontrollistrateegia vastuvõtmine ning selles strateegias võiks loetleda teabe, mis on sisekontrolli toimimiseks vajalik.

14. põhimõte: eu-LISA jagab ametisiseselt teavet, sh teavet sisekontrolli eesmärkide ja sellega seotud kohustuste kohta, mis on vajalik selleks, et toetada sisekontrolli toimimist.

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Kasutatakse väga erinevaid suhtlustegevusi, mille käigus edastatakse muu hulgas sõnumeid eesmärkide ja probleemide kohta. Sisekontrolli ja sellega seotud elemente puudutav suhtlus veel ei toimi.

15. põhimõte: eu-LISA suhtleb väliste osapooltega küsimustes, mis mõjutavad sisekontrolli toimimist.

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Kasutatakse väga erinevaid välissuhtluse vorme, järgides kasutusel olevaid strateegiaid ja tegevuskavasid. Sisekontrolli ja sellega seotud elemente puudutav suhtlus veel ei toimi.

Järelevalve

Amet hindab pidevalt ja põhjalikult oma sisekontrollimenetlusi, võttes aluseks töötajate poolt oma vastutusalapiires antud enesehindangud, tegevuste aruanded, registreeritud erandid ja mittevastavuse juhtumid, pettusevastase strateegia rakendamise ning sise- ja välisauditi tulemused. Hindamiste tulemusi jagatakse asjakohastel juhtimistasanditel ning nende põhjal koostatakse soovitused ja tegevuskavad nende rakendamiseks konkreetsetes ametiülesannetes, vastutusalades ja konkreetse ajakava raames.

16. põhimõte: eu-LISA valib ja töötab välja ning viib läbi jooksvad ja/või eraldiseisvad hindamised, et teha kindlaks, kas sisekontrolli komponendid on esindatud ja toimivad.

Soovituse täitmise seis: täidetud.

Amet kasutab sõltumatuid ametiseseid ja -väliseid üksusi, et korrapäraselt hinnata juhtimismehhanismide, -menetluste ja -protsesside, sealhulgas kontrollimenetluste tõhusust. Hindamiste tulemusi jagatakse asjakohastel juhtimistasanditel ning nende põhjal koostatakse soovitused ja tegevuskavad nende rakendamiseks konkreetsetes ametiülesannetes, vastutusalades ja konkreetse ajakava raames.

17. põhimõte: eu-LISA hindab sisekontrolli valdkonnas esinevaid vajakajäämisi ja teavitab nendest õigel ajal osapooli, kes vastutavad parandusmeetmete võtmise eest, sh vajaduse korral juhtkonda ja haldusnõukogu.

Soovituse täitmise seis: osaliselt täidetud.

Amet viis sisekontrolliraamistiku tõhususe esmase hindamise läbi 2020. aastal.

3.1.3 Ameti peamised riskid aruandeperioodil

Tabel 17. Peamised riskid

Järjestus	Riski kirjeldus
1. RISK	<p>Juba võetud meetmed ei pruugi olla piisavad tagamaks, et andmekeskuse jõudluse suurendamine võimaldab ametil majutada tulevasi süsteeme</p> <p>Andmekeskuse jalajälg ei pruugi võimaldada majutada täiendavaid platvorme uute projektide, nt EES ja ETIAS, toetamiseks ning võib seega takistada ametil uusi tegevusi läbi viia.</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – tõenäosus: 3,9</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – mõju: 2,8</p> <p>Riskile reageerimine: maandamine</p>
2. RISK	<p>Ameti ümberkorraldamisest tulenev organisatsiooniline ebastabiilsus</p> <p>Ümberkorraldused, millega püütakse suurendada ameti suutlikkust tulla toime tulevaste probleemidega, toovad lühikeses perspektiivis kaasa olulised muutused, mis võivad tekitada ebastabiilsuse inimressursside ja organisatsiooni toimimise valdkonnas.</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – tõenäosus: 3</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – mõju: 2,9</p> <p>Riskile reageerimine: maandamine</p>
3. RISK	<p>Sidetaristu kulude märkimisväärse kasvu oht</p> <p>Kuna amet on seotud informaatika peadirektoraadi raamlepinguga TESTA-ng, tekib suur risk kulude märkimisväärseks kasvuks TESTA-ng laiendamise tõttu, mille üle hakatakse peagi läbirääkimisi pidama.</p> <p>See laiendus peaks ületama lõhe järgmise lepinguga FPEN (Future Pan European Network).</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – tõenäosus: 2,7</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – mõju: 3,1</p> <p>Riskile reageerimine: maandamine</p>

4. RISK	<p>Rahaliste vahendite nõuetekohast eraldamist ja tasakaalustamist võib kahjustada töötajate, menetluste ja töövahendite puudumine. Samuti on üha suurem risk, et tuleb ette erinevusi ettenähtud töötajate arvu ja teostatava tegevuse vahel ning see võib avaldada negatiivset mõju ameti tööle ja võimalik, et ka ameti talitluspidevusele.</p> <p>Aasta n-1 eelarve täitmine / assigneeringute tühistamine</p> <p>Puudub rahaliste vahendite põhjalik ja tõhus haldamisvahend ning menetlus, mis võimaldaks projektide arvuga toime tulla. Ressursside puudumine võib tuua kaasa tegevuste märkimisväärse viibimise ning see võib suurendada plaanide muutmise vajadust.</p> <p>Lisaks peaks finantsmääruse kohaselt eelarve olema kooskõlas aastasuse põhimõttega. Kulukohustuste assigneeringute ülekandmine (üldiste eelarveliste kulukohustustena) tegevusega seotud kulude puhul ning halduskulude maksete assigneeringute edasi kandmine eelmise aasta eelarvest (n-1) neelab ressursid (täistööajale taandatud töötajatena), mis on vajalikud jooksva aasta eelarve (n) täitmiseks ja suurendab assigneeringute tühistamise riski.</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – tõenäosus: 2,9 Kvalitatiivne analüüs – mõju: 2,8 Riskile reageerimine: maandamine</p>
5. RISK	<p>Mõne välise tugifunktsiooni võimalik ajutine kadumine uuele raamlepingule ülemineku tõttu</p> <p>Raamlepingud, mille alusel välise tugiteenuse osutajaid ameti käsutusse antakse, lõppevad saabuva 12 kuu jooksul. Enamiku töövõtjate lepingud lõppevad sel ajal, mis toob endaga kaasa tõenäoliselt märkimisväärse arvu töövõtjate lahkumise samal ajal. Sõltuvalt sellest, milline on tulevase raamlepingu sõlmimise korraldus, võib tekkida olukord, kus mingil perioodil nende teenusepakkujate tugiteenuseid ei osutata. Arvestades, et paljud neist mängivad olulist rolli (vt probleemi, mis on seotud mitteametlikult töötajatest sõltumisega), on risk, et see mõjutab märkimisväärselt talitluspidevust.</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – tõenäosus: 2,9 Kvalitatiivne analüüs – mõju: 2,5 Riskile reageerimine: maandamine</p>
6. RISK	<p>Konfidentsiaalsuskohustuse rikkumine: konfidentsiaalse hanketeabe juhuslik avalikuks tulemine</p> <p>Tundliku hanketeabe kogemata avalikuks tulemine, mis võib tuua kaasa konkurentsieelise ja soodustada pakkumismahhinatsioonide tegemist, võib kahjustada ameti mainet ja tuua kaasa pakkumise tühistamise või hilisema vaidluste lahendamise.</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – tõenäosus: 3,4 Kvalitatiivne analüüs – mõju: 1,8 Riskile reageerimine: maandamine</p>

7. RISK	<p>Ameti võimetus sobitada tulevikku suunatud tegevust ja praegust süsteemihooldust juba olemasolevate struktuuride ja menetlustega (õppimine, tutvustamisprogramm jne)</p> <p>Ametit ootab ees periood, kus arendatakse süsteeme väga ulatuslikult. Samal ajal tuleb jätkuvalt pühenduda ka olemasoleva süsteemi hooldamisele ja arendamisele. Ehkki need tegevused on erinevad, tuleb need omavahel lõimida ning operatiivse juhtimistegevuse kaudu saadud teadmisi tuleb kasutada uute süsteemide arendamiseks. See tekitab probleeme, mis on seotud uute töötajate lõimimise, praeguste töötajate koolitamise ning uute protsessidega kohandumisega jne.</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – tõenäosus: 2,2 Kvalitatiivne analüüs – mõju: 1,8 Riskile reageerimine: maandamine</p>
8. RISK	<p>Organisatsiooni IT-teenuste sisseostmine</p> <p>Organisatsiooni IT-teenuste sisseostmise eeldatav kava hõlmab teatavat konfidentsiaalsuse taset, terviklikkuse ja kättesaadavusega seotud riske, mis võivad avaldada negatiivset mõju tulemuslikkusele, turvalisusele ja teenuste kvaliteedile, nt suur geograafiline vahemaa teenuse osutamise koha ja eu-LISA vahel või kontrolli puudumine kõrgema taseme privileegide kasutajate üle.</p> <p>Kvalitatiivne analüüs – tõenäosus: 2 Kvalitatiivne analüüs – mõju: 1,5 Riskile reageerimine: maandamine</p>

2019. aastal selgusid ameti riskid iga-aastase riskide kaardistamise ja hindamise etapis, mille viis läbi eu-LISA juhtkond (juhtimiskomitee liikmed ja sektorite juhatajad) 2018. aasta kolmandas kvartalis. Tõstatatud riske hindasid sidusrühmad kvalitatiivsete analüüside abil (tulemuseks keskmine tõenäosus ja mõju) ning võimaluse korral kvantitatiivsete analüüside abil (riski eeldatav väärtus). Ametit ohustavate riskide üle arutleti ja need kinnitati iga-aastaselt ameti riskiseminaril, mis toimus 2018. aasta lõpus ning kus määrati riskiga tegelemise eest vastutajad.

2018. aastal määratletud riskidele reageerimise kavaga tegeleti edasi 2019. aastal ning kava täideti seni, kuni risk kõrvaldati.

Iga-aastane ameti riskiseminar toimus 28. novembril 2019. Otsustati, et kõikide 2018. aastal määratletud riskidega tegeletakse edasi, välja arvatud risk nr 7, mis liideti 2019. aastal määratletud riskiga.

3.1.4 Aruanne pettusevastase strateegia tegevuskava elluviimise kohta⁶¹

Läbivaadatud pettusevastane strateegia hõlmab ajavahemikuks 2019–2021 seatud kolme järgmist strateegilist eesmärki:

- tugevdada pettusevastast õhkkonda ametis;
- kehtestada ja tagada ranged eetikanoormid kooskõlas eu-LISA tegevusega;
- koguda teavet pettuste ennetamiseks ja avastamiseks.

Siseauditi talitus jälgis korrapäraselt strateegiale lisatud tegevuskava elluviimist. Aruandes võetakse kokku meetmete eest vastutajate vastused, mis saadi pärast mitmeid siseauditi talituse ja meetmete eest vastutajate kohtumisi. Siseauditi talitus viis meetmete eest vastutajate kinnituse alusel läbi kinnitamismenetluse ja kogus tõendeid, et määratleda riskide kõrvaldamise meetmete elluviimise seis.

61 IAC aruanne, viide: Ares(2020)1109829 – 21.02.2020.

Tegevuskava sisaldas algselt 12 meetet, millest igaühega püüti maandada ühte või mitut tuvastatud pettuseriski. Amet viis planeeritud 12 meetmest ellu kuus ja seega oli meetmete elluviimise määr 50%. Tulemust võib 2019. aasta puhul pidada piisavaks. Meetmete eest vastutajatelt oodatakse lähiaastatel siiski veelgi suuremaid jõupingutusi, et meetmed lõplikult ellu viia.

Siseauditi talitus tegi järgmised soovitused, et parandada jälgimise tõhusust.

- Tuleks tagada, et strateegia tulemuslikkuse põhinäitajate arvutamiseks oleksid olemas vajalikud andmed.
- 2019. aasta novembris tegi amet oma iga-aastase riskijuhtimismenetluse käigus kindlaks kaks uut võimalikku pettuseriski. Tegevuskava tuleks ajakohastada riskimaandamismeetmetega, mis on suunatud nende kahe riski kõrvaldamiseks (juba tehtud).
- Tähistusega „pooleli“ olevate tegevuskavade keerukuse tõttu pakutakse välja nende tegevuskavade elluviimise uued tähtajad.

3.2 Sisekontrolliraamistiku tõhususe hindamise järeldused

eu-LISA sisekontrolli tõhususe esimese hindamise tulemused viitavad sellele, et ameti sisekontrolli raamistik toimib tõhusalt. Samal ajal nõuab ameti peamiste algatuste ning sellega seotud märkimisväärsete rahaliste ressursside ja inimressursside juhtimise aktiivse rakendamise ajakava seda, et kontrollimenetluste tõhususe taset püütaks jätkuvalt tõsta. Seoses sellega oleks ametil abi eesmärkide, riskide ja kontrollimenetluste sõnaselgest ja üksikasjalikust lõimimisest, sh asjaomaste tasandite riskivalmiduse määratlemine, mis aitaks määratleda kontrollimenetluste sobivat taset. Need jõupingutused aitaksid hinnata kontrolli tõhusust, tuvastada võimalikke pädevuslõhesid, seada prioriteediks järelmeetmed ning samuti toetaksid need töötajate vastutust ning suurendaksid läbipaistvust tegevuse elluviimisel ja jälgimisel ning vastavate aruannete koostamisel.

3.3 Riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhi avaldus

Mina, allakirjutanu,

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ameti (eu-LISA) riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutav juht Krum Garkov,

kinnitan riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutava juhina,

et olen kooskõlas eu-LISA sisekontrolliraamistikuga andnud oma nõuanded ja soovitused ameti sisekontrolli üldise seisuga tegevdirektorile.

Käesolevaga kinnitan, et selles tegevusaruandes ja selle lisades sisekontrollisüsteemi kohta esitatud teave on minu parima teadmise kohaselt täpne, usaldusväärne ja täielik.

Tallinn, 17. juuni 2020

ANNA PLATONOVA

Anna Platonova

4 Juhtkonna kinnitus usaldatavuse kohta

4.1 Usaldatavuse põhialuste ülevaade

Piisav kindlustunne, mille eelarvevahendite käsutaja annab aasta tegevusaruandes esitatavas kinnitavas avalduses, tugineb usaldatavuse põhialustele. Need on kokkuvõttes järgmised.

1. põhialus. Juhtkonna hinnang

Juhtkonna hinnang

Ameti juhtkonnal on põhjendatud kindlustunne, et üldiselt on kehtestatud sobilikud kontrollimeetmed, mis toimivad kavandatud viisil, riske jälgitakse ja maandatakse nõuetekohaselt ning rakendatakse vajalikke parandus- ja tugevdusmeetmeid.

Lisaks tunnistab ameti juhtkond vajadust säilitada ameti sisekontrollikeskkonna tõhususe kõrge tase ning jätkata sisekontrolliraamistiku põhimõtete ja komponentide rakendamise järelevalvet ja hindamist tagamaks, et ameti asutamismääruses ja pikaajalises strateegias kehtestatud eesmärgid saavutatakse.

Erandite register

Amet on alates 2013. aastast rakendanud erandite registreerimise menetlust. 2015. aasta alguses võeti vastu erandite registreerimise ja haldamise ametlik menetlus. Selle üldeesmärk on kehtestada asjakohane kord, mis tagab kontrollide eiramise või õigusraamistikust kõrvalekaldumise erandlike asjaolude või oluliste juhtumite põhjaliku selgitamise, registreerimise ja aruandluse kooskõlas läbipaistvuse põhimõttega. Kõiki erandeid tuleb põhjendada ning need tuleb dokumenteerida ja heaks kiita asjakohasel tasandil enne meetmete võtmist.

2019. aastal registreeriti 25 erandit ja kaheksa mittevastavuse juhtumit. 2020. aasta jaanuaris koostati erandite ja mittevastavuse juhtumite registri ülevaade, mis esitati eelarvevahendite käsutajale. Eelarvevahendite käsutaja otsustas, et need erandid ei nõua kinnitavas avalduses nende olulisuse põhjal ametliku reservatsiooni esitamist. Sisekontrolliraamistiku rakendamist silmas pidades ja tuginedes erandite registri läbivaatamisel jõutud järeldustele ajakohastatakse erandite ja mittevastavuse juhtumite puhul kohaldatavat standardmenetlust 2020. aastal.

2. põhialus. Välisauditite tulemused

Komisjoni siseauditi talituse arvamus

2019. aastal viis komisjoni siseauditi talitus läbi ühe kinnitava avalduse auditi ameti töötajate värbamise, struktuuriteenuste osutajate juhtimise ja kaasamise ning organisatsiooni eetikaväärtuste kohta. Siseauditi talitus järeldas, et kiire kasvu keerulises olukorras vastavad ameti värbamismenetlused üldjoontes kehtivale õigusraamistikule ning sisekontrolli süsteemid töötajate valimiseks ja värbamiseks ning organisatsiooni eetikaväärtused on piisavad. Amet juhib struktuuriteenuste osutajate tegevust kooskõlas vastavates teenuste raamlepingutes sätestatud tingimustega. Inimressursse puudutavate vajaduste hindamisel esineb jätkuvalt siiski suuri puudusi ning puuduvad (riiklikud) õiguslikud tagatised struktuuriteenuste osutajate kaasamiseks.

Euroopa Kontrollikoja arvamus (esialgsed tähelepanekud, mis on aluseks aruandele eu-LISA eelarveaasta 2019 raamatupidamise aastaaruande kohta)

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsuse kohta

Euroopa Kontrollikoja hinnangul annab ameti raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistest aspektides õiglase pildi ameti finantsolukorrast 31. detsembri 2019. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja

komisjoni peaarvepidaja vastuvõetud raamatupidamiseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

Kontrollikoja hinnangul on ameti 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tehingud kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

3. põhialus. Eelmistel aruandeperioodidel esitatud reservatsioonide järelmeetmed

Eelarvehendite käsutaja kinnitav avaldus 2018. aasta tegevusaruandes ei sisaldanud reservatsioone.

Kokkuvõte

III ja IV osa arvesse võttes võib järeldada, et sisekontrolli puhul ei ole olulisi puudusi, millel võiks olla mõju kinnitavale avaldusele.

4.2 Reservatsioonid

Eespool esitatud teabe alusel ei esitanud eelarvehendite käsutaja reservatsioone.

5 Kinnitav avaldus

Mina, allakirjutanu,

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) tegevdirektor;

kinnitan volitatud eelarvevahendite käsutajana,

et käesolevas aruandes esitatud teave annab õige ja õiglase ülevaate⁶².

Kinnitan täiendavalt, et mul on põhjendatud veendumus, et käesolevas aruandes kirjeldatud tegevuse jaoks ette nähtud vahendeid on kasutatud ettenähtud eesmärkidel ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ning et kehtestatud kontrollimenetlused tagavad raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse.

See põhjendatud veendumus põhineb minu enda äranägemisel ja minu käsutuses oleval teabel, näiteks enesehindamise ja järelkontrollide (Euroopa Komisjoni siseauditi talituse, ameti siseauditi üksuse ja Euroopa Kontrollikoja auditid) tulemustel käesoleva avalduse aastale eelnenud aastate kohta.

Kinnitan, et ei ole teadlik ühestki käesolevas aruandes käsitlemata asjaolust, mis võiks kahjustada ameti või tema sidusrühmade huve.

Tallinn, 30. juuni 2020

Krum Garkov

⁶² Siinses kontekstis tähendab sõnapaar „õige ja õiglane“ usaldusväärset, täielikku ja õiget pilti ameti olukorrast.

I lisa. Ameti tulemuslikkuse põhinäitajad

KPI	Ameti tulemuslikkuse põhinäitaja	Eesmärk	2019. aasta tegelik näitaja
1	Turvatestides kindlaks tehtud kriitilise tähtsusega puuduste arv	0	1
2	Nende tuvastatud turvariskide protsent, mille suhtes on rakendatud turvakontrolle	100%	90%
3	Eurodaci kesksüsteemi käideldavus	Roheline $\geq 99,99\%$ 99,99% > Kollane $\geq 99,50\%$ Punane $< 99,50\%$	99,55% kollane
4	Eurodaci kesksüsteemi reaktsiooniaeg	Roheline $\geq 99,45\%$ 99,45% > Kollane $\geq 90\%$ Punane $< 90\%$	99,91% roheline
5	Laivõrgu (WAN) käideldavus (SIS II ja VISi puhul)	Roheline $\geq 99,99\%$ 99,99% > Kollane $\geq 99,50\%$ Punane $< 99,50\%$	99,9926% roheline
6	SIS II kesksüsteemi käideldavus	Roheline $\geq 99,99\%$ 99,99% > Kollane $\geq 99,50\%$ Punane $< 99,50\%$	99,95% kollane
7	SIS II kesksüsteemi reaktsiooniaeg	Roheline $\geq 99,5\%$, 99,5% \geq Kollane $\geq 99\%$ Punane $< 99\%$	99,84% roheline
8	VISi kesksüsteemi käideldavus	Roheline $\geq 99,99\%$ 99,99% > Kollane $\geq 99,50\%$ Punane $< 99,50\%$	99,65% kollane
9	VISi kesksüsteemi reaktsiooniaeg	Roheline $\geq 100\%$ 100% > Kollane $\geq 90\%$ Punane $< 90\%$	97,79% kollane
10	Ülekantud maksete assigneeringute tühistamise määr (%)	$< 5\%$	12,7%
11	Eelarveliste kulukohustuste täitmise määr (%)	95–99%	98,70%
12	Maksete kasutamise määr (%)	$> 95\%$	99,30%
14	Haldusressursside ja tegevusressursside suhe (%)	Haldusressursid: 20%	16,61%
		Tegevusressursid: 70%	72,38%
15	Ettenähtud tähtaegade piires tehtud maksete määr (%)	90–100%	92,8%
16	Tööruumide keskmine pindala täistööaja ekvivalendi kohta (m ²)	10 m ²	11,27 m ²
17	eu-LISA koolituskursuste ametiväliste osalejate rahulolu	> 3	4,39
18	Hangete vastavus ameti hanke- ja omandamiskavale	0,5–1,5	1,12

19	Hankeprojektide juhtimine: kavakohaselt elluviidavate peamiste hankeprojektide määr (%)	>60%	58%
20	Klientide rahulolu: liikmesriikidest pärit kasutajate määr (%), kes on eu-LISA kasutajatoe üldteenusega rahul või väga rahul	>80%	93,40%
21	Aasta tööprogrammis kindlaks tehtud tegevuste määr (%), mis on läbi viidud või mille läbiviimine kulgeb kavakohaselt	90%	82%
22	Liikmesriikide süsteemide kasutajatoe tõhusus	>80%	90%
23	Projektijuhtimine: lõpetatud projektide hindamine kindlaksmääratud kvaliteedi-/kulu-/ajanäitajate alusel	< 10%	8,57%
24	Ettenähtud tähtaegade piires teostatud auditisoovituste määr	80–100%	62%
25	Arvandeperioodil tõendita ja tõendiga töölt puudunud päevade suhe	< 25%	30%
26	Tööjõu voolavus aastas	≤ 5%	3,14%
27	Töötajate töötulemuste indeks	Lõpetatud hindamised: 100%	99%
		Väike tulemuslikkus: <5%	0%
		Suur tulemuslikkus: > 10%	56%
28	Töötajate kaasatuse tase	≥ 80%	88%
29	Välissuhtlus: eu-LISA veebipõhine nähtavus	Üksikkülastajad: lahtine	95 570
		Külastuse keskmine kestus: lahtine	2 min 24 sekundit
		Põrkemäär (lahkumine ühe lehekülje vaatamise järel): lahtine	41,75%
		Toimingute (keskmine) arv külastuse kohta: lahtine	3,32

Märkused tulemuslikkuse põhinäitajate (KPI) kohta

[KPI 13] Kustutati haldusnõukogu otsusega

Turvalisus

[KPI 1] Kriitilise tähtsusega probleemid on seotud süsteemides tuvastatud haavatavuste kõrvaldamise õigeaegsuse ja kõrvaldamise endaga, sest ühilduvuse puudumine ja tehnilised probleemid mõjutavad ameti toimimist. Kompenseerivate kontrollide eesmärk on minimeerida põhisüsteemide tegelikku avatust neile riskiliikidele.

[KPI 2] Tuvastatud riskide käsitlemiseks rakendatud kontrollidega seotud probleemid kajastuvad KPI 1 järeldustes. Tuvastatud probleemide kõrvaldamiseks on rakendatud parandusmeetmete kavad.

Süsteemide käideldavus

[KPI 3, KPI 6, KPI 8] Süsteemi käideldavuse eesmärk ei ole süsteeme reguleerivates õigusaktides täpselt kindlaks määratud. Rohelise 99,99% eesmärgi kehtestas amet, sest tema hallatavad süsteemid on määratletud hea käideldavusega süsteemidena.

Reaktsiooniaeg

[KPI 4] Süsteemi jaoks kriitilise tähtsusega funktsioonid jagatakse kahte rühma: prioriteetsed tehingud ja tavalised tehingud. Standardne reaktsiooniaeg prioriteetsete tehingute puhul on üks tund, tavaliste tehingute puhul 24 tundi. Mõlema kategooria puhul jälgitakse seda näitajat. Tulemuslikkuse põhinäitaja 4 on prioriteetsete tehingute näitaja ja tavaliste tehingute näitaja keskmine. Näitaja on roheline, kui 99,5% toimingutest jääb standardse reaktsiooniaja piiresse, kollane, kui neid toiminguid on 90–99,5%, ja punane, kui vähem kui 90% toimingutest jääb standardse reaktsiooniaja piiresse.

[KPI 7] Tüüppäringud jagatakse kategooriatesse. 1. kategooria päringud on kõik üksik- ja mitmikpäringud, mis liigitatakse täpseteks, sest otsinguväljale sisestatakse täpne teave. Ebatäpsed või hägusad päringud jäetakse 1. kategooriast välja. Standardne reaktsiooniaeg 1. kategooria päringute puhul on üks sekund. Teiste päringute puhul on standardne reaktsiooniaeg kolm sekundit. 1. kategooria päringute puhul on reaktsiooniaeg tulemuslikkuse hindamise põhinäitaja, sest see on kõige esinduslikum päring. Tulemuslikkuse põhinäitaja 7 on roheline, kui rohkem kui 99,5% 1. kategooria päringutest jääb reaktsiooniaeg ühe sekundi piiresse, kollane, kui 99,5–99% 1. kategooria päringutest jääb reaktsiooniaeg ühe sekundi piiresse, ja punane, kui vähem kui 99% 1. kategooria päringutest jääb reaktsiooniaeg ühe sekundi piiresse.

[KPI 9] Näitaja väärtus on iga tegevusrühma (varjupaigahaldus, piirihaldus, konsulaadid, õiguskaitses ja territoorium) lepingujärgsetesse piiridesse jäävate kõikide reaktsiooniaegade osakaal. Viisainfosüsteemil on kolm lepingulist piiri: tipptunni näitaja, teenustaseme kokkuleppe rikkumise näitaja ja kirjade näitaja. Tulemuslikkuse põhinäitaja 9 on kõikide tegevusrühmade ja lepingus sätestatud piiride kohta tehtud arvutuse tulemus. Näitaja on roheline, kui väärtus on 100%, kollane, kui see on 90–100%, ja punane, kui see on alla 90%.

II lisa. Finantsjuhtimise statistika

Esialgne eelarve, ümberpaigutamised ja paranduseelarved

Järgmises tabelis esitatakse kokkuvõtlikult eelarvepeatükkide kaupa ameti C1 vahendite sisemised eelarvelised ümberpaigutused miljonites eurodes 2019. aastal. Haldusnõukogu kiitis heaks ühe eelarveparanduse.

Eelarvepeatükk		Kulukohustuste assigneeringud				Maksete assigneeringud			
		Esialgne eelarve	Ülekanded	Paranduseelarve	Lõplik eelarve	Esialgne eelarve	Ülekanded	Paranduseelarve	e
A-11	Palgad ja toetused	24,4	-2,8	-2,6	19,1	24,4	-2,8	-2,6	
A-12	Värbamiskulud	1,1	-0,7		0,4	1,1	-0,7		
A-13	Lähetuskulud	0,4	0,1		0,6	0,4	0,1		
A-14	Sotsiaal- ja meditsiiniteenuste taristu	1,7	-0,1		1,5	1,7	-0,1		
A-15	Töötajate koolitus	0,9			0,9	0,9			
I JAOTIS: PERSONALIKULUD		28,5	-3,5	-2,6	22,5	28,5	-3,5	-2,6	
A-20	Hoonete rentimine ja sellega seotud kulud	2,6	-0,9		1,7	2,6	-0,9		
A-21	Ameti IT ja telekommunikatsioon	2,0	1,2		3,2	2,0	1,2		
A-22	Vallasvara ja seonduvad kulud	0,2	0,6		0,9	0,2	0,6		
A-23	Jooksvad halduskulud	0,8	-0,0		0,8	0,8	-0,0		
A-24	Postikulud	0,0	-0,0		0,0	0,0	-0,0		
A-25	Haldusnõukogu	0,6	-0,3		0,4	0,6	-0,3		
A-26	Teabe ja väljaannetega seotud kulud	1,7	-0,5		1,2	1,7	-0,5		
A-27	Välised tugiteenused	3,4	0,1		3,5	3,4	0,1		
A-28	Turvalisus	2,7	0,2		2,9	2,7	0,2		
II JAOTIS: TARISTU- JA TEGEVUSKULUD		14,2	0,4		14,6	14,2	0,4		
B3-0	Taristu	37,6	-19,0		18,6	49,8	-1,7	-21,2	
B3-1	Rakendused	211,5	19,9	-5,7	225,7	107,1	3,7	-42,3	
B3-8	Tegevustugi	4,8	2,1		6,9	4,4	1,1		
III JAOTIS: TEGEVUSKULUD		254,0	3,1	-5,7	251,3	161,4	3,1	-63,5	
KOKKU		296,7	0,0	-8,3	288,4	204,1	0,0	-66,1	

Aasta eelarve täitmine (rahastamisallikas C1)

Amet saavutas 2019. aasta assigneeringute puhul (rahastamisallikas C1) eelarve täitmise kõrge määra, mis oli kulukohustuste assigneeringute korral 99,7% ja maksete assigneeringute korral 99,3%, võttes arvesse uute ülesannetega seotud kulukohustuste assigneeringute automaatset ja mitteautomaatset ülekandmist.

EELARVEJAOTIS	KULUKOHUSTUSED (C1)			MAKSED (C1)		
	Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud (miljonites eurodes)	%	Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud (miljonites eurodes)	%
1. jaotis – personalikulud	22,5	21,5	95,7%	22,5	21,5	95,7%
<i>täidetud</i>		21,5	95,7%		21,1	93,7%
<i>automaatsed ülekandmised</i>		-	-		0,5	2,0%
II jaotis – taristu- ja tegevuskulud	14,6	14,6	100,0%	14,6	14,6	100,0%
<i>täidetud</i>		14,6	100,0%		5,4	36,8%
<i>automaatsed ülekandmised</i>		-	-		9,2	63,2%
III jaotis – tegevuskulud	251,3	251,3	100,0%	100,9	100,9	100,0%

täidetud		92,2	36,7%		100,9	100,0%
mitteautomaatsed ülekandmised		159,1	63,3%			
KOKKU (eurodes)	288,4	287,4	99,7%	138,1	137,1	99,3%
täidetud		128,4	44,5%		127,4	92,3%
automaatsed ülekandmised		-	-		9,7	7,0%
mitteautomaatsed ülekandmised		159,1	55,2%			

Eelarve täitmine (muud rahastamisallikad)

Lisaks aasta eelarvele (rahastamisallikas C1) rakendas amet järgmisi assigneeringuid:

- assigneeringud, mis kanti haldusnõukogu otsusega 2019. aastasse (rahastamisallikas C3);
- assigneeringud sihtotstarbelisest sisetulust (rahastamisallikas C4);
- eelmistest aastatest ülekantud kulukohustuste (liigendatud III jaotises ning liigendamata I ja II jaotises) ning vastavate maksete (ainult liigendamata) assigneeringud (rahastamisallikas C8);
- assigneeringud sihtotstarbelisest välistulust ehk assotsieerunud riikide osamaksetest vastavalt asutamismääruse artikli 46 lõike 3 punktile b (rahastamisallikas Ro, ainult III jaotis).

Eelarvejaotis	Rahastamisallikas	Kulukohustus			Makse		
		Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud (miljonites eurodes)	% kulukohustustest	Eelarve (miljonites eurodes)	Kasutatud* (miljonites eurodes)	% maksetest
A-1 Personalikulud	C1	22,5	21,5	95,7%	22,5	21,1	93,8%
	C8	0,4	0,4	81,8%	0,4	0,4	81,8%
	Vahesumma	22,9	21,9	95,5%	22,9	21,4	93,0%
A-2 Taristu- ja tegevuskulud	C1	14,6	14,6	100,0%	14,6	5,4	36,3%
	C4	0,0	0,0	100,0%	0,0		
	C8	5,1	4,5	87,8%	5,1	4,5	87,8%
	Vahesumma	19,8	19,1	96,9%	19,8	9,9	50,0%
	C1**	251,3	251,3	100,0%	100,9	100,9	100,0%
Bo-3 Tegevuskulud	C3	49,2	49,2	100,0%			
	C4	0,0	0,0	100,0%	0,0	0,0	100,0%
	C8	229,2	224,4	97,9%			
	Ro	9,4	0,7	7,8%	9,4	0,4	4,3%
	Vahesumma	539,1	525,6	97,5%	110,4	101,4	90,9%
KÕIK	KOKKU	581,8	566,6	97,4%	97,4%	132,7	86,3%

* III jaotise C1 puhul kasutati 13,6 miljonit eurot aasta kulukohustuste tasumiseks. Ülejäänud 87,4 miljonit eurot kasutati eelmiste aastate kulukohustuste katteks.

** Kasutatud kulukohustused hõlmavad 159,1 miljonit eurot mitteautomaatseid ülekandmisi.

Eelarvehendite ümberpaigutused

2019. aastal tehti ameti finantsmääruse artikli 26 alusel järgmised ametisesed ülekanded. Ülekanded tehti eesmärgiga tagada kulukohustuste ja maksete assigneeringute optimaalne eelarvesse kandmine.

Amet tegi ameti finantsmääruse endise artikli 26 lõike 1 kohaselt 11 ülekannet. Tabelis on kokkuvõtvalt esitatud eelarvehendite ümberpaigutused 2019. aastal. Valdav osa ümberpaigutustest toimus ühe eelarvejaotise piires (nagu

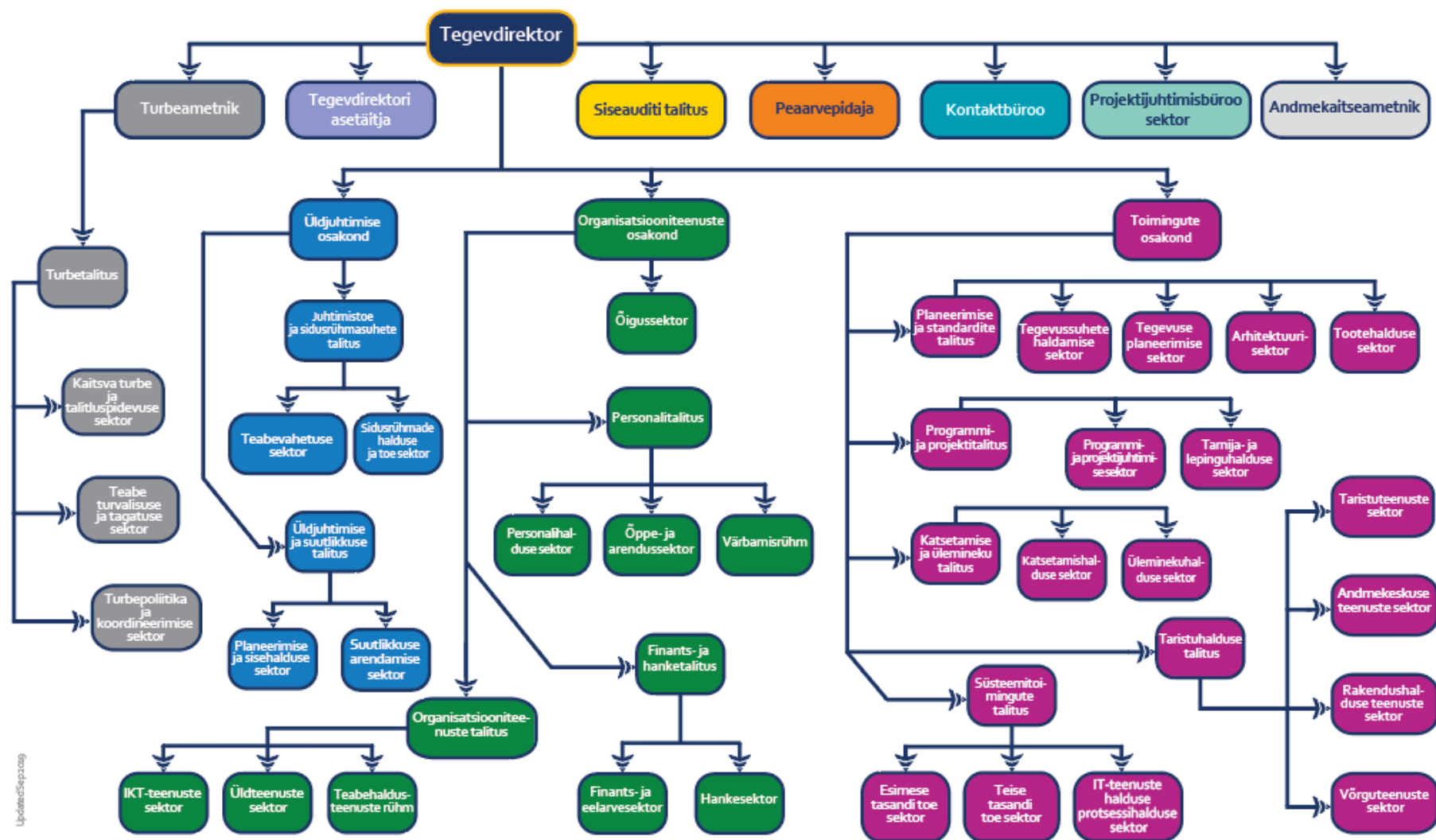
näitab nende väärtuseks märgitud null). Eelarvahendite ümberpaigutused eelarvejaotiste vahel on toodud ära nende täisväärtuses eurodena.

Täielikud üksikasjad ümberpaigutuse kohta on ära toodud V lisas.

Eelarvejaotis		I jaotis – personalikulud		II jaotis – taristu- ja tegevuskulud		III jaotis – tegevuskulud	
Eelarvahendite ümberpaigutus	Viide	Kulukohustuste assigneering	Maksete assigneering	Kulukohustuste assigneering	Maksete assigneering	Kulukohustuste assigneering	Maksete assigneering
1	LIS.2384			0	0	0	0
2	LIS.2399			0	0	0	0
3	LIS.2402					0	0
4	LIS.2407			0	0	0	0
5	LIS.2417	-1 000 000	-1 000 000	1 000 000	1 000 000	0	0
6	LIS.2419			0	0	0	0
7	LIS.2421	0	0	0	0	0	0
8	LIS.2443			0	0	0	0
9	LIS.2450			0	0	0	0
10	LIS.2453	-2 498 505	-2 498 505	-551 872	-551 872	3 050 377	3 050 377
11	LIS.2456					0	0
Kokku		-3 498 505	-3 498 505	448 128	448 128	3 050 377	3 050 377

Kooskõlas ameti finantsmääruse artikli 26 lõikega 2 ei tehtud ühtegi ümberkandmist.

III lisa. Organisatsiooniskeem

Updated: September 2019

IV lisa. Ametikohtade loetelu

2019. aasta ametikohtade loetelu

eu-LISA 2019. aasta ametikohtade loetelu sisaldas 172 ajutise teenistuja ametikohta.

Kategooria ja palgaaste	Ajutised teenistujad
AD 16	0
AD 15	1
AD 14	1
AD 13	3
AD 12	4
AD 11	5
AD 10	8
AD 9	16
AD 8	17
AD 7	31
AD6	14
AD 5	29
AD kokku	129
AST 11	0
AST 10	0
AST 9	1
AST 8	2
AST 7	4
AST 6	9
AST 5	12
AST 4	12
AST 3	3
AST 2	0
AST 1	0
AST kokku	43
Ametikohtade loetelu kokku	172

Teave iga ametikoha palgaastme kohta ametisse nimetamisel: suunav tabel

Allpool tabelis esitatakse Euroopa Komisjoni kindlaksmääratud põhirollidele vastavad palgaastmed eu-LISAs. Komisjoni ja ameti ametinimetuste erinevuse korral on esitatud ameti kasutatav ametinimetus. Tuleb märkida, et Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artiklis 53 osutatud palgaastmetest kõrgemad ametisse nimetamise palgaastmed tulenevad asjaolust, et töölevõtmine viidi läbi ameti asutamise etapis, kui eu-LISA ametikohtade loetelus olid määratud kõrgemad palgaastmed.

<i>Põhirollid (näited – terminoloogia tuleks kohandada iga ameti ametinimetustele)</i>	<i>Lepingu liik</i> (ametnik, ajutine teenistuja)	<i>Tegevusüksus (FG), palgaaste</i> <i>töölevõtmisel</i> (või alumine palgaaste, kui on avaldatud)	<i>Viide, kas roll on seotud haldustoe või põhitegevusega</i> (vastavalt võrdlusanalüüsi meetodikas kasutatud määratlustele)
<i>Osakonna juhataja – 2. aste</i>	TA	AD 12	Haldustugi/põhitegevus
<i>Talituse juhataja – 3. aste</i>	TA	AD 9, AD 10	Haldustugi/põhitegevus
<i>Sektori juhataja – 4. aste</i>	TA, CA	AD 5, AD 7, AD 8, AD 9, AD 10, FG IV	Haldustugi/põhitegevus
<i>Vanemametnik</i>	TA	AD 8, AD 9	Haldustugi/põhitegevus
<i>Ametnik</i>	TA, CA	AD 6, AD 7, AD 8, FG IV	Haldustugi/põhitegevus
<i>Nooremametnik</i>	TA, CA	AD 5, FG IV	Haldustugi/põhitegevus
<i>Vanemassistent</i>	–	–	–
<i>Nooremassistent</i>	TA, CA	AST 3, FG III	Haldustugi/põhitegevus
<i>Organisatsiooniteenuste osakonna juhataja</i>	TA	AD 12	Haldustugi
<i>Personalitalituse juhataja</i>	TA	AD 9	Haldustugi
<i>Finants- ja hanketalituse juhataja</i>	TA	AD 10	Neutraalne
<i>IT-juht</i>	–	–	–
<i>Sekretär⁶³/assistent</i>	TA, CA	AST 3, FG III	Haldustugi/põhitegevus
<i>Postiametnik</i>	–	–	–
<i>Veebimeister-veebitoimetaja</i>	–	–	–
<i>Andmekaitseametnik</i>	TA	AD 8	Haldustugi
<i>Peaarvepidaja</i>	TA	AD 9	Neutraalne
<i>Siseauditi üksuse juhataja</i>	TA	AD 9	Haldustugi/neutraalne
<i>Tegevdirektori abi⁶⁴</i>	TA	AST 5	Haldustugi

Võrdlusanalüüs

2019. aasta lõpus tegi eu-LISA võrdlusanalüüsi, toetudes 2014. aastal Euroopa ametite haldusjuhtide kokkulepitud metoodikale. Metoodika loomiseks kohandati, täiustati ja täpsustati komisjoni võrdlusanalüüsi metoodikat. Võrdlusanalüüsi käigus jagatakse ameti inimressursid kategooriatesse selle järgi, millist rolli iga ametikoht

63 eu-LISA ametikohtade loetelu ei sisalda sekretäride ega kantsleitöötajate ametikohti. Võttes arvesse uute personalieeskirjade jõustumist 1. jaanuaril 2014, otsustas eu-LISA jätta ametikohtade loetelus kinnitatud palgaastmed kehtima ja kohandada palgaastmetel AST 2 ja AST 3 tööle võetud töötajate tööülesandeid konkreetse valdkonna (inimressursid, IT jne) assistentidele või haldusassistentidele. Sekretäriülesandeid täidavad samal ajal vajaduse korral ametivälised teenuseosutajad.

64 See töölevõtmise palgaaste kehtestati ameti asutamisel 2012. aastal.

organisatsioonis täidab. Põhieesmärk on teha kõigis organisatsiooni üksustes kindlaks, kui palju on töökohti, mis kuuluvad kategooriatesse „haldustugi ja koordineerimine“, „põhitegevus“ ja „neutraalne“, et võrrelda neid näitajaid varasemate aastate tulemustega. Võrdlusanalüüsi kohaldati kõikide eu-LISA ametikohtade suhtes. Analüüsi tulemused on esitatud järgmistes tabelites.

eu-LISA 2019. aasta võrdlusanalüüsi tulemused – töötajad

Töökoha liigi (alam)kategooria	2018 (%)	2019 (%)
Haldustugi ja koordineerimine	16	16,6
Haldustugi	12,5	11,5
Kordineerimine	3,5	5,1
Põhitegevus	73	72,4
Üldine põhitegevus	59	62,6
Programmihaldus	6	3,1
Põhitegevuse koordineerimine kõrgemal	8	6,7
Hindamine ja mõjuhinnang	0	0
Neutraalne	11	11
Finantsküsimused	11	11
Kontroll	–	–

Amet analüüsis ka väliste teenuseosutajate (kohapealsete töövõtjate personal) hõivatud ametikohti ning võrdlustulemused on alljärgnevad.

eu-LISA 2019. aasta võrdlusanalüüsi tulemused – välised teenuseosutajad (kohapealsed töövõtjad)

Töökoha liigi (alam)kategooria	2018 (%)	2019 (%)
Haldustugi ja koordineerimine	47,5	51,2
Haldustugi	44,5	47,8
Kordineerimine	3	3,4
Põhitegevus	48,5	43,5
Üldine põhitegevus	41	36,3
Programmihaldus	3	2,9
Põhitegevuse koordineerimine kõrgemal	2,5	2,4
Hindamine ja mõjuhinnang	2	1,8
Neutraalne	4	5,2
Finantsküsimused	4	5,2
Kontroll	–	–

Põhjalikum aruanne inimressursside eraldamise kohta on tulevikus võimalik niipea, kui tegevuspõhine aruandlussüsteem on rakendatud.

V lisa. Inimressursid ja rahalised vahendid tegevusalade kaupa

Inimressursid

2019. aastal kasutati olemasolevast 223st täistööajale taandatud töötajast 157,85 (70,8% kõikidest töötajatest) põhitegevusega seotud tegevusteks ning 23,85 (10,7% kõikidest töötajatest) hangetega seotud ja finantstegevusteks. 41,3 täistööajale taandatud töötajat (18,5% töötajatest) kasutati horisontaalseteks tegevusteks (üldine koordineerimine ja haldustoetus). Ameti tegevuse struktuuri tõttu (suur osa tegevustest ei kordu) ei saa aruande koostamise ajal täpsemat liigendust esitada.

Tegevuspõhise eelarvestamise kohased kulud

2018. aastal töötas amet välja tegevuspõhise eelarvestamise meetodika, mis võimaldab kindlaks teha iga ameti hallatava süsteemiga seotud kogukulud.

Süsteemi kogukulud koosnevad järgmistest kuludest:

- otsesed kulutused, sh hooldus- ja projektikulud;
- võrgukulud;
- horisontaalsed kulud, sh ühise taristu käitamise ja süsteemi turvalisuse kulud, üldkulud ja horisontaalsed kulud, peamiselt personalikulud ja jooksvad kulud.

Üldkulude ja horisontaalsete tegevuskulude ümberjaotamine põhines järgmistel kuluteguritel:

- otsesed süsteemikulud;
- süsteemidele kulutatud aeg (personalikulud);

Aruandeaastal täitis amet eelarve suurusega 128,4 miljonit eurot, millest

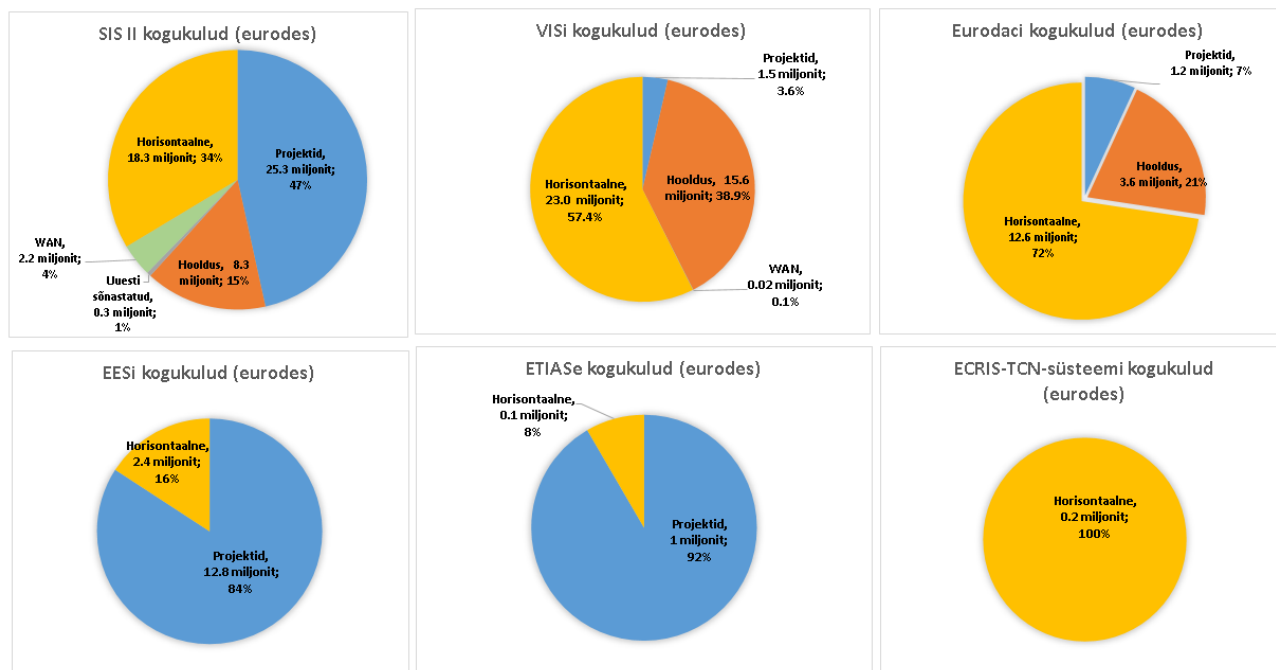
- 72% kulutati tegevuskuludena (56% otsesed kulutused süsteemile ja 16% horisontaalsed tegevuskulud);
- 28% olid horisontaalsed üldkulud.

Süsteemi kogukulud on kokkuvõtlikult esitatud järgmises tabelis.

Süsteemid	Kogukulud (miljonites eurodes)	Osa kogukuludest (%)
SIS II	54,3	42%
VIS/BMS	40,0	31%
Eurodac	17,4	14%
EES	15,2	12%
ETIAS	1,1	0,8%
ECRIS-TCN-süsteem	0,2	0,2%
KOKKU	128,4	100%

Tuleb märkida, et enamik ameti põhitegevusi ei ole korduvad, vaid projektipõhised. Seetõttu ei saa nende kulusid standardida, nagu seda tehakse protsessipõhise ärimudeli puhul.

Järgnevatel joonistel on esitatud iga süsteemi kulude jaotus miljonites eurodes ja protsendina süsteemide kogukuludest:

Mitme tegevuskohaga organisatsiooni kulud

Kooskõlas välishindamisel antud soovitusel (R 4.34) on ameti mitme tegevuskohaga seotud kulud kokku võetud alljärgnevas tabelis.

Ameti mitme tegevuskohaga seotud otsesed kulud (miljonites eurodes)

Eelarvejaotis	Maksed kokku	Ameti maksed seoses mitme tegevuskohaga	Osakaal (%)
A01 Personalikulud	21,075	0,264	1,25%
A02 Taristu- ja tegevuskulud	5,392	–	–
B03 Tegevuskulud	100,944	0,136	0,14%
Kokku	127,411	0,400	0,31%

Ameti mitme tegevuskohaga seotud otsesed kulud on ameti Tallinnas asuva peakorteri ja ameti Strasbourgis asuva tehnilise keskuse vahel reisivate koosseisulistele töötajatele lähetuskulud. 2019. aastal moodustas see 0,31% tehtud maksetest kokku.

Eelarvehendite ümberpaigutuste üksikasjalik loend

EELARVEVAHENDITE ÜMBERPAIGUTUSED 2019. aastal					
Eelarvehendite ümberpaigutuse nr	Viide	Kuupäev	Eelarverida	Kulukohustuste assigneering	Maksete assigneering
1	LIS.2384	8.2.2019	A0200 Tööriistadega seotud kulud	-300 000,00	-300 000,00
			A0210 Mööbel ja kontoriseadmed	300 000,00	300 000,00
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	-1 000 000,00	0,00
			B03111 VISI/BMSi töökorras hoidmine	-1 500 000,00	0,00
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	-500 000,00	0,00
			B03810 Väline tugi	1 500 000,00	0,00

			B03812 Kvaliteedi tagamine	1 500 000,00	0,00
2	LIS.2399	05.04.2019	A02000 Töörumidega seotud kulud	-359 412,50	-359 412,50
			A02100 Ameti IT ja telekommunikatsioon	-279 412,50	-279 412,50
			A02320 Õigusabikulud	143 825,00	143 825,00
			A02331 Personal: lõivud ja tasud	80 000,00	80 000,00
			A02700 Välised tugiteenused	615 000,00	615 000,00
			A02800 Ameti julgeolek	-200 000,00	-200 000,00
			B03100 SIS II projektid	0,00	-1 000 000,00
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	0,00	-2 000 000,00
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	0,00	3 000 000,00
			B03810 Väline tugi	-200 000,00	-200 000,00
3	LIS.2402	23.04.2019	B03820 Nõuanderühmad	200 000,00	200 000,00
			B03001 Süsteemide turvalisus ja talitluspidevus	0,00	2 256 000,00
4	LIS.2407	19.07.2019	B03120 Eurodaci projektid	0,00	-2 256 000,00
			A02300 Kontoritarbed	21 370,26	21 370,26
			A02400 Postikulud	20 000,00	20 000,00
			A02700 Välised tugiteenused	-41 370,26	-41 370,26
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	0,00	-431 070,24
			B03010 Laivõrgud	0,00	-3 350 000,00
			B03100 SIS II projektid	0,00	-1 000 000,00
			B03110 VISI/BMSi projektid	0,00	3 350 000,00
			B03810 Väline tugi	-57 106,33	1 000 000,00
			B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	500 000,00	0,00
			B03812 Kvaliteedi tagamine	-773 963,91	0,00
			B03820 Nõuanderühmad	281 070,24	281 070,24
			B03730 Muud koosolekud ja lähetused	50 000,00	50 000,00
			B03830 Õppe- ja arendustegevus	0,00	100 000,00
			5	LIS.2417	13.09.2019
A02100 Ameti IT ja telekommunikatsioon	1 000 000,00	1 000 000,00			
A02220 Dokumentatsiooni ja raamatukoguga seotud kulud	-9 000,00	-9 000,00			
A02500 Haldusnõukogu koosolekud	-140 000,00	-140 000,00			
A02600 Teave ja väljaanded	-300 000,00	-300 000,00			
A02700 Välised tugiteenused	-104 715,36	-104 715,36			
A02800 Ameti julgeolek	553 715,36	553 715,36			
B03000 Jagatud süsteemitaristu	0,00	-1 000 000,00			
B03100 SIS II projektid	0,00	-500 000,00			
B03101 SIS II töökorras hoidmine	0,00	1 000 000,00			
B03110 VISI/BMSi projektid	0,00	600 000,00			
B03111 VISI/BMSi töökorras hoidmine	726 036,09	0,00			
B03120 Eurodaci projektid	0,00	-600 000,00			
B03810 Väline tugi	0,00	500 000,00			
6	LIS.2419	25.10.2019	B03812 Kvaliteedi tagamine	-726 036,09	0,00
			A02320 Õigusabikulud	52 650,00	52 650,00
			A02330 Muud tegevuskulud	-52 650,00	-52 650,00
			B03001 Süsteemide turvalisus ja talitluspidevus	0,00	-300 000,00
			B03010 Laivõrgud	0,00	-2 000 000,00
			B03100 SIS II projektid	0,00	-1 300 000,00
			B03110 VISI/BMSi projektid	0,00	1 300 000,00
			B03111 VISI/BMSi töökorras hoidmine	0,00	2 000 000,00
			B03120 Eurodaci projektid	0,00	-300 000,00
			B03130 EESI projektid	-116 000,00	600 000,00
7	LIS.2421	22.11.2019	B03820 Nõuanderühmad	-116 000,00	0,00
			A01301 Lähetuskulud	130 000,00	130 000,00
			A01401 Lastesõimetoetus	-130 000,00	-130 000,00
			A02000 Töörumidega seotud kulud	-329 000,00	-329 000,00
			A02100 Ameti IT ja telekommunikatsioon	498 602,46	498 602,46
			A02200 Muu tehniline varustus ja sisseseade	-64 500,00	-64 500,00
			A02210 Mööbel ja kontoriseadmed	393 500,00	393 500,00
			A02330 Muud tegevuskulud	-192 452,52	-192 452,52
			A02700 Välised tugiteenused	-206 149,94	-206 149,94
			A02800 Ameti julgeolek	-100 000,00	-100 000,00
			B03001 Süsteemide turvalisus ja talitluspidevus	0,00	-92 000,00
			B03010 Laivõrgud	-2 604 522,24	0,00
			B03102 SIS II õigusliku aluse uuesti sõnastamine	0,00	60 000,00
			B03111 VISI/BMSi töökorras hoidmine	0,00	1 000 000,00
			B03120 Eurodaci projektid	0,00	-300 000,00
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	2 571 000,00	0,00
			B03130 EESI projektid	0,00	1 767 000,00
			B03140 ETIASe projektid	0,00	-1 827 000,00
8	LIS.2443	11.12.2019	B03810 Väline tugi	0,00	-447 000,00
			B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	18 022,24	0,00
			B03820 Nõuanderühmad	15 500,00	-151 000,00
			B03730 Muud koosolekud ja lähetused	0,00	-10 000,00
			B03830 Õppe- ja arendustegevus	0,00	50 000,00
			B03831 Liikmesriikidele suunatud koolitus	0,00	-50 000,00
			A02100 Ameti IT ja telekommunikatsioon	-10 000,00	-10 000,00
			A02210 Mööbel ja kontoriseadmed	18 547,33	18 547,33

			A02400 Postikulud	-8 547,33	-8547,33
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	403 000,00	867 339,21
			B03001 Süsteemide turvalisus ja talitluspidevus	-818 721,99	-200 000,00
			B03002 Varurajatis – tegevuskulud	0,00	-155 000,00
			B03010 Laivõrgud	-15 225 110,45	-500 000,00
			B03100 SIS II projektid	17 916 623,99	-300 000,00
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	-534 947,44	200 000,00
			B03102 SIS II õigusliku aluse uuesti sõnastamine	0,00	-3 300,20
			B03110 VISI/BMSi projektid	-1 602 461,72	1 023 300,20
			B03111 VISI/BMSi töökorras hoidmine	0,00	-100 000,00
			B03120 Eurodaci projektid	-125 000,00	-296 000,00
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	-382,39	-15 000,00
			B03130 EESI projektid	0,00	296 000,00
			B03140 ETIASe projektid	0,00	-767 339,21
			B03810 Väline tugi	-98 730,02	0,00
			B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	85 730,02	-50 000,00
9	LIS.2450	18.12.2019	A02000 Tööruumidega seotud kulud	100 972,00	100 972,00
			A02200 Muu tehniline varustus ja sisseseade	-0,40	-0,40
			A02220 Dokumentatsiooni ja raamatukoguga seotud kulud	-782,00	-782,00
			A02400 Postikulud	-20 453,67	-20 453,67
			A02510 Muud koosolekud	-40 000,00	-40 000,00
			A02700 Välised tugiteenused	-39 735,93	-39 735,93
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	0,00	560 627,51
			B03001 Süsteemide turvalisus ja talitluspidevus	0,00	-170 000,00
			B03002 Varurajatis – tegevuskulud	0,00	-100 000,00
			B03010 Laivõrgud	0,00	-640 840,95
			B03100 SIS II projektid	0,00	-156 008,27
			B03101 SIS II töökorras hoidmine	0,00	506 221,71
			B03102 SIS II õigusliku aluse uuesti sõnastamine	0,00	65 866,46
			B03110 VISI/BMSi projektid	0,00	4 668,86
			B03111 VISI/BMSi töökorras hoidmine	0,00	130 986,95
			B03120 Eurodaci projektid	0,00	-1 400,00
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	0,00	-197 716,63
			B03130 EESI projektid	0,00	128 581,31
			B03140 ETIASe projektid	0,00	-380 908,90
			B03810 Väline tugi	0,00	-4 275,10
			B03811 Konsultatsioonid ja uuringud	0,00	254 197,05
10	LIS.2453	20.12.2019	A01100 Ajutise teenistuja palgad ja toetused	-551 638,52	-551 638,52
			A01110 Lepingulise teenistuja palgad ja toetused	-987 030,59	-987 030,59
			A01120 Lähetatud riiklike ekspertide ja koolitusel osalejate toetused	-229 660,65	-229 660,65
			A01200 Värbamis- ja üleviimiskulud	-730 175,24	-730 175,24
			A02000 Tööruumidega seotud kulud	-5 297,32	-5 297,32
			A02100 Ameti IT ja telekommunikatsioon	-1 712,13	-1 712,13
			A02300 Kontoritarbed	-20 262,07	-20 262,07
			A02330 Muud tegevuskulud	-68 609,59	-68 609,59
			A02331 Personal: lõivud ja tasud	-12 624,83	-12 624,83
			A02500 Haldusnõukogu koosolekud	-49 480,15	-49 480,15
			A02510 Muud koosolekud	-53 211,23	-53 211,23
			A02600 Teave ja väljaanded	-183 774,72	-183 774,72
			A02700 Välised tugiteenused	-129 682,27	-129 682,27
			A02800 Ameti julgeolek	-27 217,71	-27 217,71
			B03000 Jagatud süsteemitaristu	1 425 324,19	1 425 324,19
			B03001 Süsteemide turvalisus ja talitluspidevus	0,00	-110 258,08
			B03002 Varurajatis – tegevuskulud	-161 617,58	-33 016,83
			B03010 Laivõrgud	625 052,83	2 223 643,26
			B03100 SIS II projektid	-512 238,91	-222 076,91
			B03102 SIS II õigusliku aluse uuesti sõnastamine	1 854 000,00	0,00
			B03110 VISI/BMSi projektid	-3 001 956,10	-3 114,54
			B03111 VISI/BMSi töökorras hoidmine	-630 444,94	432 551,89
			B03121 Eurodaci töökorras hoidmine	0,00	-183 699,76
			B03130 EESI projektid	0,00	-57 513,63
			B03150 ECRISe projektid	3 766 000,00	0,00
			B03810 Väline tugi	-130 766,05	-129 590,82
			B03820 Nõuanderühmad	-4 189,40	-123 553,58
			B03730 Muud koosolekud ja lähetused	-18 838,47	-58 035,88
			Schenqeni hindamised	-12 000,00	-24 941,39
			B03830 Õppe- ja arendustegevus	-144 321,88	-27 202,06
			B03831 Liikmesriikidele suunatud koolitus	-3 626,67	-58 138,84
11	LIS.2456	23.12.2019	B03000 Jagatud süsteemitaristu	-861 119,05	0,00
			B03010 Laivõrgud	-1 759 546,64	0,00
			B03102 SIS II õigusliku aluse uuesti sõnastamine	3 260 783,58	0,00
			B03110 VISI/BMSi projektid	-640 117,89	0,00

VI lisa. Liikmesriikidele korraldatud koolituskursuste loetelu

2019. aastal toimusid järgmised koolitused (kronoloogilises järjekorras):

1. VISi operatiivkoolitus – kesktase (L2)
2. Veebiseminar: Schengeni hindamismehhanism (Tšehhi Vabariik)
3. Veebiseminar: Schengeni hindamismehhanism (Poola)
4. VISi operatiivkoolitus – edasijõudnute tase (L3)
5. Eurodaci operatiivkoolitus – algtase (L1)
6. Eurodaci operatiivkoolitus – kesktase (L2)
7. Veebiseminar: Schengeni hindamismehhanism (Sloveenia)
8. SIS II sihtrühma kursus – ühtse kontaktpunkti tehniline profiil
9. Uute SISi kasutajate koolitusprogramm IE (eu-LISA külastamine)
10. Veebiseminar Schengeni hindamismehhanism (uus külaskäik Prantsusmaale)
11. Eurodaci operatiivkoolitus – edasijõudnute tase (L3)
12. SIS II SIRENE jaoks (ühiselt CEPOLiga)
13. Koolitajate koolitus – SIS II, VIS, Eurodac IT-operaatoritele (ühiselt CEPOLiga)
14. SIS II sihtrühma kursus – SIS II tehniline profiil
15. Veebiseminar: Schengeni hindamismehhanism (Ungari)
16. SIS II sihtrühma kursus – SIRENE tehniline profiil
17. Veebiseminar: Schengeni hindamismehhanism (Slovakkia)
18. Rahvusvaheline õiguskaitsealane koostöö ja teabevahetus (panus CEPOLi kursusesse)
19. Schengeni hindamismehhanism – SIS ja SIRENE (panus CEPOLi kursusesse)
20. SIRENE ametnikud – 1. aste (panus CEPOLi kursusesse)
21. Uute VISi kasutajate koolitusprogramm (eu-LISA külastamine): Bulgaaria/Rumeenia/Horvaatia/Europol
22. Eurodac ja SIS II: suuremahuliste IT-süsteemide roll ebaseaduslikule rändele kaasaaitamise vastu võitlemiseks
23. SIS II sihtrühma kursus – ühtse kontaktpunkti tehniline kirjeldus
24. Uute SISi kasutajate koolitusprogramm Frontex ja Europol
25. EESi veebiseminar: Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kõrgetasemeline arhitektuur ja rakendamiskava

VII lisa. Raamatupidamisarvestus

Bilanss (eurodes)

PÕHIVARA	2019	2018	Muutumine
Arvutitarkvara	15 712 271	22 419 631	(6 707 360)
Pooleliolev immateriaalne vara	20 154 328	9 879 120	10 275 208
Immateriaalne vara	35 866 599	32 298 751	3 567 848
Maa ja hooned	32 105 388	33 291 494	(1 186 106)
Masinad ja seadmed	542 320	856	541 464
Sisustus ja sõidukid	141 620	127 473	14 147
Arvutiriistvara	16 439 276	11 020 577	5 418 699
Muu inventar, sisseseade	377 108	447 069	(69 961)
Materiaalne vara	49 605 712	44 887 469	4 718 243
Pikaajalised eelmaksed	2 546 822	-	2 546 822
PÕHIVARA KOKKU	88 019 133	77 186 220	10 832 914
KÄIBEVARA			
Lühiajalised eelmaksed	-	2 546 822	(2 546 822)
Ettemakstud kulud	3 134 058	1 631 816	1 502 242
Muud nõuded	19 364 524	12 528 534	6 835 989
Muud lühiajalised nõuded	7 193	665	6 528
Kaubanduslikest tehingutest tekkinud lühiajalised nõuded	22 505 775	14 161 015	8 344 760
Nõuded liikmesriikidele (käibemaks)	348 861	466 023	(117 161)
Assotsieerunud riikide osamaksed	3 726 733	2 242 936	1 483 797
Mittekaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded	4 075 594	2 708 959	1 366 636
KÄIBEVARA KOKKU	26 581 369	19 416 796	7 164 573
VARAD KOKKU	114 600 503	96 603 016	17 997 487
NETOVARA			
NETOVARA	2019	2018	Muutumine
Akumuleeritud tulem	77 119 6381	65 085 597	12 034 041
Eelarveaasta tulem (+ kasum)	7 516 088	12 034 041	(4 517 953)
NETOVARA	84 635 727	77 119 638	7 516 088
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED			
Lühiajalised võlgnevused	4 722 680	2 810 192	1 912 488
Konsolideeritud üksuste võlgnevused	1 657 575	920 267	737 308
Kreditoorne võlgnevus	6 380 255	3 730 459	2 649 796
		15 752 918	7 831 603
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	29 964 776	19 483 377	10 481 399
KOHUSTUSED KOKKU	114 600 503	96 603 016	17 997 487

Tulemiaruanne (eurodes)

TULUD	2019	2018	Muutumine
Komisjoni toetus	136 405 325	92 718 169	43 687 156
Assotsieerunud riikide osamaksed	3 726 733	2 242 936	1 483 797
Mittekaubanduslikest tehingutest saadud tulu – varade üleandmine	-	12 868 730	(12 868 730)
Mittekaubanduslikest tehingutest saadud tulud	140 132 058	107 829 835	32 302 223
Põhivaraga seotud tulud	-	146	(146)
Mitmesugused tulud	52 475	35 158	17 316
Konsolideeritud üksuste haldustulud	-	22 664	(22 664)
Kaubanduslikud tulud	46	22	24
Kaubanduslikest tehingutest saadud tulud	52 521	57 990	(5 469)
Tulud kokku	140 184 579	107 887 826	32 296 754
KULUD			
Tegevuskulud	(67 177 585)	(46 391 721)	(20 785 863)
Personalikulud	(19 389 591)	(16 230 091)	(3 159 500)
Maksete hilinemisega seotud finantskulud	(5 075)	(5 695)	620
Haldus- ja IT-kulud	(16 296 919)	(5 538 753)	(10 758 165)
Muud väliste teenuseosutajatega seotud kulud	(3 015 030)	(2 986 458)	(28 572)
Konsolideeritud üksustega seotud kulud	(1 939 934)	(1 747 654)	(192 280)
Põhivaraga seotud kulud	(24 720 218)	(22 847 458)	(1 872 760)
Kasutusrendi kulud	(123 473)	(105 937)	(17 535)
Kahjum vahetuskursi muutusest	(668)	(17)	(651)
Halduskulud	(65 490 907)	(49 462 063)	(16 028 844)
Kulud kokku	(132 668 491)	95 000 000	(36 814 707)
EELARVEAASTA TULEM	7 516 088	12 034 041	(4 517 953)

Rahavoogude aruanne – kaudne meetod (eurodes)

Rahavood tavapäraest tegevustest	2019	2018
Tavapärase tegevuse kasum/(kahjum)	7 516 088	12 034 041
Põhitegevus		
Immateriaalse põhivara amortisatsioon	13 258 514	15 258 740
Materiaalse põhivara kulum	8 550 030	5 513 004
Pikaajaliste eelmaksete (suurenemine)/vähenemine	(2 546 822)	-
Lühiajaliste nõuete (suurenemine)/vähenemine	(7 164 573)	3 449 809
Kreditoorse võlgnevuse ja viitvõlgade (suurenemine)/vähenemine	9 744 091	2 546 494
Konsolideeritud ELi üksustega seotud kohustuste suurenemine/(vähenemine)	737 308	(421 224)
Põhitegevuse netorahavoog	30 094 635	38 380 864
Investeermistegevuse rahavood		
Materiaalse ja immateriaalse põhivara (suurenemine)	(30 844 635)	(38 380 864)
Investeermistegevuse netorahavoog	(30 844 635)	(38 380 864)
Raha ja raha ekvivalentide netosuurenemine/(-vähenemine)	-	-

VIII lisa. Aasta tegevused ja näitajad

Märkus projekti tulemusnäitajate kohta: projekti tulemuslikkust jälgitakse ja kirjeldatakse ameti projektijuhtimismetoodika kohaselt. Selle metoodika kohaselt kasutatakse ameti aruandluses selliseid projekti tulemuslikkuse näitajaid nagu kulud, ajakava ja ulatus. Amet kasutab tulemuslikkuse näitajate aruandluses fooritulede skaalat: punane, kollane, roheline. Skaala näitab, kas projekti kulude, ajakava ja ulatuse kõrvalekalded on kokkulepitud piires (roheline), on kokkulepitud piiridest väljapoole jäämise risk (kollane) või jäävad need kokkulepitud piiridest tõesti väljapoole (punane).

Iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande viide	Aasta tegevus	Tulemus	Tulemuse seis	Lisamärkus tulemuse kohta	Tulemusnäitaja	Tulemusnäitaja seis	Lisamärkused	PD2019-2021 viide
1.1.1	SIS II hooldus	SIS II süsteem on 2019. aastal kättesaadav ja kooskõlas teenustaseme kokkulepetega.	Saavutati		Vastavus SIS II teenustaseme kokkuleppele ja ameti tulemuslikkuse põhinäitajatele	KPI 6 99,95% (kollane) KPI 7: 99,84% (roheline)		2.2.1.6
1.1.1	SIS II AFISe hooldus	SIS II AFIS on 2019. aastal kättesaadav ja kooskõlas teenustaseme kokkulepetega.	Saavutati		Vastavus sidetaristu teenustaseme kokkuleppele	Saavutati		2.2.1.7
1.1.1	VISI/BMSi hooldus	VIS/BMS toimib vastavalt nõuetele.	Saavutati		Vastavus VISi/BMSi teenustaseme kokkuleppele ja ameti tulemuslikkuse põhinäitajale	KPI 8: 99,65% (kollane) KPI 9: 97,79% (roheline)		2.2.1.5
1.1.1	Eurodaci hooldus	Liikmesriigid saavad kasutada usaldusväärseid ja katkematuid Eurodaci teenuseid.	Saavutati		Vastavus Eurodaci teenustaseme kokkuleppele ja ameti Eurodaciga seotud tulemuslikkuse põhinäitajatele	KPI 3: 99,55% (kollane) KPI 4: 99,91% (roheline)		2.2.1.3
1.1.1	DubliNeti hooldus	Liikmesriigid saavad kasutada usaldusväärseid ja katkematuid DubliNeti teenuseid	Saavutati		Vastavus DubliNeti operatiivsele teenustaseme kokkuleppele	Saavutati		2.2.1.4
1.1.1	Ööpäevaringne esmatasandi tugi süsteemide operatiivjuhtimiseks	Liikmesriikide kasutajad saavad töhusaid ja usaldusväärseid teenuseid toetuse esmatasandil	Saavutati		Klientide rahulolu (KPI 20) Kasutajatoe tulemuslikkus (KPI 22)	KPI 20: 93,40% (saavutati) KPI 22: 90% (saavutati)		2.2.1.1
1.1.1	Ööpäevaringne teise tasandi rakenduste tugi süsteemide operatiivjuhtimiseks	Liikmesriikidele osutatakse rakenduste, sealhulgas andmebaaside usaldusväärset teenust.	Saavutati		Vastavus süsteemide tulemuslikkuse põhinäitajatele ja teenustaseme kokkulepetele	Saavutati	Vt KPI 3–9	2.2.1.2
1.1.1	Üks integreeritud seiresüsteem	Täiustatud, rohkem automatiseeritud seiresüsteemid, mis minimeerivad võimalike probleemide alahindamise riski.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline		2.3.1.4

1.1.2	SISi uus õigusraamistik	Uue SISi kesksüsteemi väljalasked, sh uuesti sõnastatud õigusaktis kindlaksmääratud uued SISi põhifunktsioonid (ei hõlma tagasisaatmisotsust)	Poleli	Mitmeaastane projekt	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.3.1.5
1.1.2	SISi tagasisaatmisotsused	Uue SISi kesksüsteemi väljalase, sh tagasisaatmisotsuse funktsioonid	Poleli	Mitmeaastane projekt, ICD/DTSi uuendused on poleli	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.3.1.6
1.1.2	SIS II AFISe 2. etapi rakendamine	See projekt annab liikmesriikidele täiendava biomeetriasuutlikkuse.	Poleli		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Teatud viivitus, projekteerimisetapp peaks plaanide kohaselt lõppema 2020. aasta II kvartalis	2.3.1.22
1.1.2	Uus otsingumootor ja Oracle'i uuendamine SIS II jaoks, käideldavuse parandamine ja masinloetavale kujule viimise aspektide kaalumise	Uued kulutõhusad ajakohased otsingufunktsioonid, suurem päringute ja hoiatusteadete esitamise suutlikkus; riiklike süsteemide jaoks otsingumootori mooduli ettevalmistamine.	Poleli	WebLogic/Java uuendus lükati tuvastatud probleemide tõttu 2019. aasta jaanuarist edasi 2020. aasta jaanuari	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Uuendus võeti kasutusele 2020. aasta jaanuaris, mitte 2019. aasta lõpus	2.3.1.11
1.1.2	Automaatse partiipõhise töötlemisprotsessi kasutuselevõtt olemasolevate CS-SIS hoiatuste kohandamiseks	SIS rakendus tagab parema täpsuse masinloetava alaga tehtud päringute puhul.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.3.1.12
1.1.1 - 1.1.2	SIS II tugi liikmesriikidele (sealhulgas uute kasutajate lõimimine)	Riiklike süsteemide nõuetekohane toetamine saavutati.	Saavutati		Liikmesriikide lõimimise kvaliteet ja aeg Liikmesriikide katsete vastavus plaanile	Saavutati	Punktis 1.1.2 kirjeldatud seis	2.2.1.8
1.1.2	VISi suutlikkus kasvab 100 miljoni viisataotluseni	VISi süsteem suudab talletada kuni 100 miljonit viisataotlust	Poleli		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, kollane	Projekti ulatust tuli vähendada ja selle lõpetamine viibis lepinguga seotud küsimuste tõttu	2.3.1.13
1.1.2	BMSi andmebaasi mahu suurendamine (1. etapp)	eu-LISA poolt liikmesriikidele praegu pakutava teenuse nõuetekohane jätkamine	Poleli		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Väljalase lükati edasi, et stabiliseerida kõigepealt kasutuskeskkond	2.3.1.9
1.1.2	VISi/BMSi taustaandmebaas ja katse lisakasu	Uus uuendatud VISi taustaandmebaas ja uus BMSi muraandmebaas on kättesaadavad.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Saadud tulemustes esinenud kvaliteediprobleemide tõttu pikendati projekti tähtaega kuu kuu võrra	(2018) 2.4.1.5
1.1.2	VISi/BMSi läbivestimise platvormi rakendamine	VISi ja BMSi täiustatakse läbivestimise vahenditega, mis võimaldavad läbi viia järjekindlaid, kohandatavaid ja läbipaistvaid testikampaaniaid.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Üldist kestust pikendati nelja kuu võrra, sest saavutamise sõltus teisest projektist, mis kasutas samuti katsekeskkonda	2.3.1.7

1.1.2	Kasutuseelse keskkonna katsekeskkonna mahu suurendamine 100%ni (1. etapp)	Uuel katsekeskkonnal on sama maht kui kasutuseelsel keskkonnal.	Edasi lükatud	See projekt on 2020. aastasse edasi lükatud, et seada prioriteediks VISi ja EESI omavaheline ühendamine	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt edasi lükatud	2.3.1.10
1.1.2	VISi tehingute töötlemisjõudluse reguleerimine	VISi ja BMSi täiustatakse ja arendatakse, et kohandada neid tegevusvajaduste ja õigusaktide muudatustega.	Saavutati	Aruanne esitati, kuid rakendamata	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Projekti lõpetamise viibimine (2018) 2.4.1.11
1.1.2	BMSi tehingute töötlemisjõudluse reguleerimine	BMSi täiustatakse ja arendatakse, et kohandada neid tegevusvajaduste ja õigusaktide muudatustega.	Saavutati	Aruanne esitati, kuid rakendamata	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Projekti lõpetamise viibimine (2018) 2.4.1.12
1.1.2	VISi uute kasutajate lõimimine: Europol	Europol saab õigusliku aluse kohaselt ühenduda VISi süsteemiga ja seda kasutada.	Pooleli		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Viiivitus riikliku liidese valmiduses 2.3.1.14
1.1.2	Bulgaariale ja Rumeeniale passiivse juurdepääsu andmine VISile	Bulgaaria ja Rumeenia saavad kasutada VISi süsteemi vastavalt õiguslikule alusele.	Pooleli	Projekti tulemus on viibinud täiendavate testikampaaniate vajaduse tõttu.	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Lõplik väljaandmine on planeeritud 2020. aasta juunisse 2.3.1.15
1.1.2	Kasutaja tarkvarakomplekti uuendamine	Sõrmejälgede kvaliteedi dokumenteeritud standardi koostamine, mida peavad järgima kõik sõrmejälgede võtmise kohandatud vahendeid kasutavad liikmesriigid, ning kohandatud tarkvarakomplekti pakkumine koos keskoega riikliku väljalaskeversiooni jaoks.	Tühistatud	Projekt on pandud ootele, et käsitleda seda teemat sBMSi arendamise raames	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt on kaasatud sBMSi arendusse	2.3.1.8
1.1.2	Eurodaci määruse uuesti sõnastamise 1. etapp: kategooria 1,2,3 otsing, uued biograafilised/biomeetrilised andmed, võimsuse suurendamine ja näotuvastusuuring	Eurodaci süsteem on uuesti sõnastatud määruse sätetega kooskõlas ja süsteemi suurus võimaldab liikmesriikidel täita uue õigusliku aluse nõudeid	Projekt mitteaktiivne	Tegevus ootab uuesti sõnastatud Eurodaci määruse õiguslike aluste vastuvõtmist	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt mitteaktiivne	2.3.1.16
1.1.2	Eurodaci määruse uuesti sõnastamise tapp 2.1: passi ja isikut tõendavate dokumentide koopiade lisamine	Eurodac aitab liikmesriikidel teha kindlaks ebaseaduslike rändajate isiku ja järgida Euroopa tagasisaatmispoliitikat.	Projekt mitteaktiivne	Tegevus ootab uuesti sõnastatud Eurodaci määruse õiguslike aluste vastuvõtmist	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt mitteaktiivne	2.3.1.17
1.1.2	Eurodaci määruse uuesti sõnastamise etapp 2.2: ümberasustamiste juhtimine	Liikmesriigid saavad hallata (ELi ja riiklike kavade kohaseid) ümberasustamisi ja tegutseda kooskõlas õigusliku alusega (2014. aastal uuesti sõnastatud Eurodaci määruse ümberasustamisi käsitlev ettepanek).	Projekt mitteaktiivne	Tegevus ootab uuesti sõnastatud Eurodaci määruse õiguslike aluste vastuvõtmist	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt mitteaktiivne	2.3.1.18

1.1.2	Eurodaci määruse uuesti sõnastamise etapp 2.3: tähtnumbrilised päringud	Eurodac on kooskõlas uute õigusnormidega, võimaldades liikmesriikidel teha tähtnumbrilisi päringuid ja kasutada Eurodacis registreeritud andmeid paremini ära õiguskaitse eesmärgil.	Projekt mitteaktiivne	Tegevus ootab uuesti sõnastatud Eurodaci määruse õiguslike aluste vastuvõtmist	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt mitteaktiivne	2.3.1.19
1.1.2	Eurodaci määruse uuesti sõnastamise 3. etapp: näotuvastuse rakendamine	Eurodac on kooskõlas uute õigusnormidega ja tänu multimodaalsele biomeetrilisele süsteemile on võrdlemine täpsem.	Projekt mitteaktiivne	Tegevus ootab uuesti sõnastatud Eurodaci määruse õiguslike aluste vastuvõtmist	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt mitteaktiivne	2.3.1.20
1.1.2	Dublini automatiseerimissüsteem	Uutele õigusnormidele vastav uus süsteem töötab, võimaldades liikmesriikidel rakendada Euroopa varjupaigapoliitikat.	Projekt mitteaktiivne	Tegevus ootab uuesti sõnastatud Dublini määruse õiguslike aluste vastuvõtmist	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt mitteaktiivne	2.3.1.33
1.1.2	Eurodaci teabevahetusmudeli muutmine veebiteenuseks	Eurodaci kesksüsteem ja riiklikud süsteemid on tehnoloogiliselt ühtlustatud. Liikmesriikidel on võimalik tõhusalt suhelda Eurodaciga ning täita uusi õiguslike nõudeid ja teostada uut liiki tehinguid.	Edasi lükatud	Tegevus ootab uuesti sõnastatud Eurodaci määruse õiguslike aluste vastuvõtmist	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt edasi lükatud	2.3.1.21
1.1.2	Mõjuhindamine ja kulutõhususe analüüs kõigi komponentide aktiivseks konfigureerimiseks	Süsteemide ja ühise jagatud taristu suutlikkus tagada hea käideldavus, nagu on õigusaktides sätestatud.	Pooleli	Esimene osa uuringust on läbi viidud nii, nagu planeeritud	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline	2.3.1.24
1.1.3	EESi rakendamine	EESi arendatakse kooskõlas õigusaktidega.	Pooleli	Programm edeneb	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline	2.3.1.34
1.1.3	ETIASe rakendamine	ETIASi arendatakse kooskõlas õigusaktidega.	Pooleli	Vt punkt 1.1.3	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline	2.3.1.35
1.1.3	ECRIS-TCN-süsteemi rakendamine	ECRIS-TCN-süsteemi arendatakse kooskõlas õigusaktidega.	Pooleli	Vt punkt 1.1.3	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Täitmine viibib kuni rakendusmääruste vastuvõtmiseni 2.3.1.36
1.1.4	Koostalitlusvõime määruste rakendamine	Süsteemide omamise kogukulude vähenemine, sidusrühmadele paremate teenuste osutamine, süsteemide suurem kasutatavus, parem süsteemile juurdepääsu kontroll ja uued võimalused	Pooleli	Programm edeneb	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline	2.3.1.23
1.1.4	Aruandluse ja statistika keskhoidla kasutuselevõtt parandab automaatset aruandlust ja statistika koostamist 2. etapil – kõigi süsteemide aruandluse ühtlustamine	Liikmesriigid, komisjon ja eu-LISA juhtkond ning eu-LISA töötajad saavad rakenduse kasutamise ja toimimise kohta rohkem teavet lihtsa liidese kaudu. Tõhus lahendus uute aruandluslahenduste kiireks arendamiseks.	Pooleli	Esitatud on ühtne ülevaateuuringu projekt põhitegevussüsteemide kohta	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, punane, roheline	Ajakavast kõrvalekaldumine 31% ulatuses organisatsiooni muutmisest tingitud muudatuste tõttu 2.3.1.37

1.1.5	Sidetaristu ja sellega seotud sidesüsteemide operatiivjuhtimine	Sidetaristu ja sellega seotud sidesüsteemid põhitegevussüsteemide ja liikmesriikide vahel on usaldusväärsed.	Saavutati		Vastavus sidetaristu teenustaseme kokkulepetele KPI 5	KPI 5: 99,9926% Saavutati		2.2.1.11
1.1.5	Täiustatud võrgustatistika kasutusele võtmine	Sidetaristu järelevalve suurem tõhusus Sidetaristu tulemuslikkusel põhinevate otsuste tegemiseks vajaliku teabe tagamine.	Pooleli		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Teatud viivitus seoses teisest projektist sõltumisega	2.3.1.30
1.1.5	VISI ja SIS II sidetaristu eelarve täitmise, omandamise, uuendamise ja lepinguküsimustega seotud tegevuste ülevõtmine	Amet saab läbi viia sidetaristu lepinguhaldust.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.3.1.31
1.1.5	Sidetaristu lepingute korrapärane operatiivjuhtimine	Sidetaristu toimib vastavalt nõuetele.	Saavutati		Sidetaristu teenustaseme kokkulepete ja tulemuslikkuse põhinäitajate täitmine	Saavutati	Vt KPI 3–9	2.2.1.12
1.1.5	Eurodaci võrgu ribalaiuse uuendamine	Eurodaci sidetaristu võimaldab sujuvat ja katkematu tehingute voogu vastavalt teenustaseme kokkuleppele, võimaldades liikmesriikidel täita oma juriidilisi kohustusi.	Projekt mitteaktiivne	Tegevus ootab uuesti sõnastatud Eurodaci määruse õiguslike aluste vastuvõtmist	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt mitteaktiivne		2.3.1.28
1.1.5	Teise krüptitud kihi kasutuselevõtt VISI TESTA-ng võrgus	VISI TESTA-ng võrgus võetakse kasutusele teine krüptitud kiht. VISI ja SIS II Maili teenuste tugi korraldatakse ja viiakse sTESTA teenuseosutajalt üle.	Saavutati	Sirene Maili ja VIS Maili süsteemid anti üle eu-LISA-le 2017. aastal. VISi teise krüptitud kihi katseversioon võeti edukalt kasutusele kolmes liikmesriigis	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	VISI teise krüptitud kihi katseversioon on jätkuvalt töös kuni saab selgemaks EESi teise krüptitud kihi lahendus	2.3.1.32
1.1.5	Ühtse võrgu testimisetapi läbiviimine	Anda ameti juhtkonnale ülevaade eeskirjade võimalikest täiustustest ja muudatustest.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.3.1.29
1.1.5	Ühendatud laivõrgu perimeeter – uuring ja projekteerimine	Sidetaristu ja seotud kommunikatsioonisüsteemid on usaldusväärsemad Uute süsteemide lõimimine on kiirem ja lihtsam.	Edasi lükatud	Projekt on edasi lükatud seniks, kuni lähtealuse kavandamine EESi perimeetri ülesehituse jaoks on teada	Kulud, ajakava ja ulatus	Projekt edasi lükatud		2.3.1.27
1.1.5	Operatiivjuhtimine / süsteemide igapäevane haldamine	Kooskõlas teenustaseme kokkuleppega on olemas usaldusväärne taristu süsteemide ja teenuste toimimise jaoks.	Saavutati		Vastavus süsteemide tulemuslikkuse põhinäitajatele ja ühise jagatud taristu teenustaseme kokkulepetele	Saavutati	Vt KPI 3–9	2.2.1.9

1.1.5	Varuandmekeskuse ja -operatiivkeskuse käitamine, haldamine ja korrashoidmine	Kooskõlas teenustaseme kokkuleppega on olemas usaldusväärne taristu süsteemide ja teenuste toimimise jaoks.	Saavutati		Vastavus süsteemide tulemuslikkuse põhinäitajatele ja ühise jagatud taristu teenustaseme kokkulepetele	Saavutati	Vt KPI 3–9	2.2.1.10
1.1.5	Ühise jagatud taristu 2. etapi rakendamine, sealhulgas andmekeskuste ümberkorraldamine	Kohustuslik hooldus ühise jagatud taristu raamlepingu raames, sh programmijuhtimine. Andmekeskuste kohustuslik ümberkorraldamine uue taristuga kohandamiseks. Kooskõlas eu-LISA teenustaseme kokkulepetega ööpäev läbi toimiv ühine jagatud taristu.	Saavutati		Hoolduse teenustaseme kokkulepped täidetud Süsteemide tulemuslikkuse näitajaid	Saavutati	Vt KPI 3–9	2.3.1.1
1.1.5	Ühise jagatud taristu teise etapi rakendamine	Virtualiseerimisalustega ühisele jagatud taristule lisanduvad ühised jagatud teenused mõjutavad põhitegevussüsteeme, võimaldades tõhusamat ja tulemuslikumat operatiivjuhtimist ning kõrvaldades praeguse nn silotorni-režiimi.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.3.1.2
1.1.6	Füüsilise turvalisuse parandamine ameti tegevuskohas (Strasbourg, Tallinn)	Amet tagab oma ruumides Tallinnas inimeste ja varade ohutuse ja turvalisuse.	Pooleli	Mõningate täiustuste täielik lõpuleviimine on edasi lükatud 2020. aasta I/II kvartalsse, kuna raamlepingu allkirjastamine viibis	Füüsilise julgeoleku meetmete vastavus õigusaktidele, riskihindamisest tulenevatele nõuetele ja ISO standarditele	Saavutati osaliselt	Täielik elluviimine viibib	2.1.6
1.1.6	Turbe ja talitluspidevuse haldussüsteemi talitluspidevuse / avariitaaste / hädaolukordadele reageerimise elementide kavandamine, käitamine ja arendamine	Amet parandab oma vastupanuvõimet horisontaalsetes tegevustes.	Saavutati		Talitluspidevuse kontrollimeetmed hõlmavad kõiki eu-LISA tegevusvaldkondi Talitluspidevuse kontrollimeetmete plaane katsetatakse ja katsed näitavad, et olemasolevad kontrollimeetmed on tõhusad Ameti töötajad saavad spetsiaalset koolitust ja nad osalevad vajaduse korral teadlikkuse suurendamise kursustel	Saavutati osaliselt		2.1.6
1.1.6	Turbe ja talitluspidevuse halduse kaitselementide kavandamine, käitamine ja arendamine	Amet tagab oma ruumides inimeste ja vara nõuetekohase ohutuse ja turvalisuse.	Saavutati		Turvameetmed vastavad 100% riskihindamisele, eu-LISA eeskirjadele ja määrustele ning ISO standarditele	Saavutati osaliselt		2.1.6

1.1.6	Infoturbe ja -kindluse teenuse osutamine	Infoturbe riskide vastuvõetaval tasemel juhtimise tagamine	Saavutati		Infoturbe riskijuhtimisega hõlmatud tegevusprotsesside ja nende teenuste % % töötajatest, kes on läbinud turvalisusalase teadlikkuse e-koolituse Igas IT-süsteemi turbekavas elluviidud turbekontrollide %	Saavutati		2.2.1.14
1.1.6	Ühise jagatud turbetaristu 3. etapi rakendamine – põhitegevussüsteemidega seotud identiteedi- ja pääsuhaldus	Parem kasutajate haldamine kooskõlas Euroopa Komisjoni infoturbestandarditega, mis käsitlevad kasutajate pääsuhaldust.	Edasi lükatud	Ühise jagatud taristu lepingulise ülemmäära tõttu lükati projekt edasi ja see viiakse ellu EESi rakendusprogrammi raames	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, punane, roheline	Projekt lükati edasi ja see viiakse ellu EESi rakendusprogrammi raames	2.3.1.38
1.1.6	Eurodaci turbe ja talitluspidevuse õppus	Amet tagab, et talitluspidevuse ja turbekontrolli meetmed vastavad riskihindamise tulemustele, talitluspidevuse ja avariitaastekavadele ning turbekavadele.	Saavutati		Ootused õppusele ja koolituse eesmärgid	100% (saavutati)		2.3.1.39
1.1.6	Turbe ja talitluspidevuse õppustest tulenevate soovitude rakendamine	Süsteemide turbe ja talitluspidevuse pideva täiustamise tagamine.	Saavutati		Tegevuskava rakendamise protsent	Saavutati osaliselt	Punktis 1.1.6 kirjeldatud rakendamise seis	2.2.1.13
1.1.7	Aastaruande koostamine 2018. aasta kohta ja andmekaitse seisust haldusnõukogule aru andmine	Haldusnõukogu teavitatakse andmekaitsealaste täitmise tasemest.	Saavutati		Saadud tulemused esitatakse kokkulepitud tähtaegade alusel	Saavutati	Loetelu ja kuupäevad on ära toodud punktis 1.1.7	2.1.4
1.1.7	Andmekaitsealase teadlikkuse suurendamine	Töötajad täidavad andmekaitsealaste õid.	Saavutati		Andmekaitse ja isikuandmetega seotud rikkumisi käsitlevate koolituste arv Välja antud andmekaitsealaste uudiskirjade arv	2 üldist koolitust + mitmed spetsiaalsed meeskonna- ja juhendamiskoolitused (saavutati) Andmekaitset puudutav osa 44 iganädalases uudiskirjas (saavutati)		2.1.4
1.1.7	Uue määruse (millega tunnustatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001) ülevõtmine	Tagada sise-eeskirjade vastavus kohaldatavale õigusraamistikule.	Saavutati		Uus otsus rakendamiseeskirjade kohta, mille võttis vastu eu-LISA haldusnõukogu	Saavutati	Otsus nr 2019-185 REV 1, 9.10.2019	2.1.4

1.1.7	Iga-aastase isikuandmete kaitse uuringu tegemine	Andmekaitseõuetele vastavuse soovitusel, mida tuleb täita, et vajaduse korral tõhustada andmekaitseõuete täitmist ametis.	Saavutati	Tegevuse sisu ajakohastati, et saavutada oodatud tulemus, võttes arvesse muutust õigusraamistikus Viidi läbi uue määruse pädevuslõhe analüüs	Koostatakse uuele andmekaitsemäärusele vastav pädevuslõhe analüüs ja tegevuskava ning see esitatakse tegevdirektorile ja haldusnõukogule	Saavutati	Pädevuslõhe kõige esinduslikumaid tulemusi ja soovitatavaid tegevusi tutvustati haldusnõukogu koosolekul 2019. aasta novembris.	2.1.4
1.1.8	Tehniliste aruannete ja koostatistika koostamine	Kõigi õiguslikus aluses kirjeldatud aruandekohustuste täitmine.	Saavutati		Kõik aruanded on avaldatud	Saavutati	Loetelu ja avaldamise kuupäevad on ära toodud punktis 1.1.8	2.1.1
1.1.9	Süsteemide tehnilise kasutamise koolituse pakkumine liikmesriikidele	Kasutusel on reageerimisvõimega ja kohandatud süsteemikoolituste programm, mis vastab sidusrühmade kõikidele vajadustele.	Saavutati		KPI 17: rahulolumäär (skaalal 1–5, kus 1 on madalaim ja 5 kõrgeim tase)	KPI 17: 4,39 (saavutati)		2.1.1
1.1.10	2019. aasta teadustegevuse ja tehnoloogia seire tegevuskavas ning 2019.–2021. aasta teadustegevuse ja tehnoloogia seire strateegias kavandatud välistegevuste läbiviimine	Asjakohaste kogutud teadmiste levitamine suurendab sidusrühmade vajalikku teadlikkust tehnilistest küsimustest, tuues kaasa paremad koostöövõimalused Ameti profiil teadmuskeskusena paraneb ja selle kuvandit toetatakse	Saavutati		Avaldati üks uurimisaruanne ja üks tehnoloogiaseire aruanne Igas kalendriaastas toimub kaks valdkonnaüritust ja aastakonverents, kus osaleb väga palju erinevaid sidusrühmi.	Saavutati	Avaldatud aruannete loetelu ja avaldamise kuupäevad ning sündmused on ära toodud punktis 1.1.10	2.1.1
1.1.10	Teadustegevuse ja tehnoloogia arengu seire ja kogemuste arvesse võtmine siseprojektides, mis on suunatud süsteemi arendamisele, uue süsteemi rakendamisele, ameti suutlikkuse parandamisele ja uute teenuste osutamisele	eu-LISA suuremahulisi IT-süsteeme hoitakse käigus ja arendatakse edasi, kasutades parimat võimalikku tehnoloogiat.	Saavutati		Ametisises tehnoloogiasteabe esitamine taotluse korral. Süsteemi nõuanderühma kaasamine, et määratleda prioriteedid ja anda tagasisidet süsteemi arendustöö jaoks. Teadustegevuse ja tehnoloogia järelevalvetöötajad on tehnoloogiliselt kõige keerukamate projektide puhul osa projektimeeskondadest.	Saavutati		2.1.1
1.2.1	Protsesside ja koolitusprogrammide väljatöötamine ja kasutuselevõtmine, projektide hindamine, projektide kvaliteedi tagamise ülevaatuste tegemine, protsesside hindamine ja projektide tulemuslikkuse aruandlus	Ameti strateegia ja projektide täitmise parem vastavusse viimine põhiprotsesside (projektijuhtimine, programmijuhtimine ja portfelli haldus) lõimimise kaudu	Saavutati		Projektijuhtimisbüroo kavas kokku lepitud eesmärkide saavutamine	Saavutati		Ei sisalda

1.2.1	Ametlik hinnang tugineb võimekusmudeli (<i>capability maturity model integration</i>, CMMI) lõimimisele	Amet on saanud CMMI mudeli alusel ametliku hinnangu.	Edasi lükatud	Ametil ei olnud piisavaid ressursse CMMI mudeli kasutuselevõtuks	Hankedokumentide valmisolek	Tegevus edasi lükatud	Ei sisalda	
1.2.1	Projektiportfelli haldamise suutlikkus	Projekti põhitulemus koosneb kahest komponendist: 1) protsessimudeli protfelli halduseks, 2) IT-kava projektiportfelli haldamise protsessimudeli elluviimiseks.	Saavutati		Uus protsess ja IT-kava kiideti heaks ettenähtud aja, ulatuse ja eelarve piires	Saavutati	Ei sisalda	
1.2.1	Ameti riskijuhtimise arendamine	1. Protsessimudel ameti riskijuhtimiseks 2. IT-kava ameti riskijuhtimise protsessimudeli elluviimiseks.	Poleli	2019. aasta III kvartalis koguti teavet ameti riskide ja probleemide kohta ja muudeti see prioriteetseks.	Ameti riskijuhtimise protsessimudeli ja IT-kava esitatud	Ajakavast maas	Ameti riskijuhtimispoliitika ümbersõnastamine ja riskijuhtimise protsessimudeli kavandamine toimub 2020. aastal	Ei sisalda
1.2.1	Kvaliteedijuhtimissüsteemi väljatöötamine e-piiride programmile (EEE rakendamiskava)	E-piiride programm vastab oma kvaliteedieesmärkidele.	Saavutati		Kvaliteedijuhtimissüsteemi valmisolek e-piiride programmi allkirjastamise kuupäevaks	Saavutati	Kvaliteedijuhtimissüsteemi projektidele ja programmidele oli valmis EESi lepingu allkirjastamise ajaks	Ei sisalda
1.2.2	eu-LISA ITSMi raamistiku hooldamine ja arendamine	eu-LISA protsesside ja teenuste tõhusa läbivaatamise, toetamise ja vajaliku edasiarendamise tagamine	Saavutati		ITSMi tulemuslikkuse põhinäitajad, uute protsesside dokumendid	Saavutati	2.2.2.1	
1.2.2	Varahalduse ühendamine konfiguratsioonihaldusega	IT-komponentide ja varade lepingu-, finants- ja tegevusstaatuse andmete ühtne keskne relatsioonihoidla	Edasi lükatud	Ressursside puudumise tõttu on projekt 2020. aastasse edasi lükatud.	Lõimimismudeliga hõlmatud varade ja konfiguratsiooniüksuste protsent Teatatud intsidentide arv Automaatselt tuvastatud volitamata muudatuste arv	Projekt edasi lükatud	2.3.1.3	
1.3.1	Ameti arhitektuuri edasine arendamine	Infotehnoloogia ja tegevuse vaheliste suhete terviklik käsitus määratletakse ameti tasandil.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline	2.1.5	
1.3.2	Sidusrühmade kaasamine ja poliitika kooskõlastamine	Tõhusam koostöö eu-LISA väliste sidusrühmadega ja ametisisene kaasatus.	Saavutati		Kvaliteetsed suhted sidusrühmadega ja põhjalik poliitika kooskõlastamine	Saavutati	Punktides 1.3.1 ja 1.3.2 kirjeldatud seis	2.1.1
1.3.2–1.3.3	Sidusrühmade kaasamine ja poliitika kooskõlastamine	Süsteemaatiline ja hästi toimiv koostöö eu-LISA sidusrühmadega, põhjalik tegevuspõhimõtete analüüs ja ametisisene kooskõlastamine ning asjakohaste sihtrühmade teavitamine.	Saavutati		Kvaliteetsed suhted sidusrühmadega ja põhjalik poliitika kooskõlastamine	Saavutati	Punktides 1.3.2 ja 1.3.3 kirjeldatud tegevuste loetelu	2.1.1
1.3.3	Osalemine vaatlajana SISI/SIRENE ja ühise viisipoliitika valdkonnas tehtavates Schengeni hindamistes ning tagamine, et liikmesriigid kasutavad SIS II ja VISi paremini	ELi liikmesriigid kohaldavad SISI/SIRENE ja ühise viisipoliitika valdkonnas nõuetekohaselt Schengeni õigusakte ning tagavad SIS II ja VISi parema kasutamise.	Saavutati		Osalemine hindamises vajalikul ajal ja vajalikus kohas	Saavutati	Osaletud hindamiste loetelu punktis 1.3.3	2.1.1

1.4.2	Planeerimine ja aruandlus	eu-LISA esitab oma sidusrühmadele piisavalt teavet oma ülesannete kavandamise ja täitmise ning tegevustulemuste kohta.	Saavutati	Ühtne programmidokument 2020–2022 võeti vastu õigel ajal ilma haldusnõukogu suuremate muudatusteta Vahearuanne esitati õigel ajal Iga-aastane konsolideeritud tegevusaruanne 2018 võeti vastu ilma haldusnõukogu suuremate muudatusteta	Saavutati	Loetelu aruannetest ja nende vastu võtmise kuupäevad on ära toodud punktis 1.4.2	2.1.1
1.4.3	Juhtimissuutlikkuse ja nõuete järgimise suutlikkuse tagamine	Amet kasutab nõuetest kinnipidamise jälgimises piisavalt head valitsemistava.	Saavutati	Luuakse sisekontrolli register ja järelevalvearuanded esitatakse nõutud ajal, ulatuses ja kvaliteediga	Saavutati	3. peatükis kirjeldatud seis	2.1.1
1.4.3	Haldusnõukogule õigeaegse haldustoe pakkumine	Haldusnõukogu saab oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks piisavalt tuge.	Saavutati	Koosolekud toimuvad kavakohaselt. KPI 20: rahulolu-uuringuga mõõdetud sidusrühmade üldine rahulolumäär.	Kolm haldusnõukogu koosolekut korraldatud (saavutati) KPI 20: 93,4% (saavutati)		2.1.1
1.4.3	EESi programminõukogule pakutakse õigeaegset haldustuge	Nõuanderühmad saavad oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks piisavalt tuge.	Saavutati	Koosolekud toimuvad kavakohaselt. KPI 20	Kõik nõuanderühma koosolekud korraldati nii nagu kavandatud KPI 30 saavutati		2.1.1
1.4.4–2.3	Rahaliste vahendite ja hangetega seotud sisekontroll, menetlused ja auditid	Amet kasutab terviklikke menetlusi ja kontrole, mis on otstarbekohased, et edendada usaldusväärset finantsjuhtimist ja sisekontrolli.	Saavutati	Põhjalik ja sidus menetlustekogum hõlmab peamisi ameti tegevusprotsesse rahanduse ja hangete valdkonnas.	Saavutati		2.1.2
1.4.4–2.3	Eelarve-, hanke-, finants- ja varahaldusteenuste õigeaegne osutamine	Eelarve-, hanke- ja finantsteenuste kvaliteetne ja õigeaegne osutamine kogu aasta jooksul Protsesse vaadatakse pidevalt läbi, et parandada tõhusust ja tulemuslikkust, võimaluse korral elektrooniliseks muutes.	Saavutati	Organisatsioonisisestest probleemidest põhjustatud suured häired puuduvad. KPI 10: maksete assigneeringute tühistamise määr KPI 11: eelarveliste kulukohustuste täitmise määr (%) KPI 12: maksete kasutamise määr (%) KPI 15: ettenähtud tähtaegade piires tehtud maksete määr (%)	Saavutati KPI 10: 12,7% (eesmärk ületati) KPI 11: 98,7% (saavutati) KPI 12: 99,30% (saavutati) KPI 15: 92,8% (saavutati)		2.1.2
1.4.4–2.3	Hanke- ja omandamiskava täitmine	Ameti omandamisvajadusi käsitletakse kooskõlas õiguslike kohustuste ja eelarveraamistikuga.	Saavutati	KPI 18: hangete vastavus ameti hanke- ja omandamiskavale KPI 19: kavakohaselt täidetavad peamised hankeprojektid (%)	KPI 18: 1,12 KPI 19: 58%		2.1.2

1.4.4–V lisa	Esimese täieliku majandusaasta jaoks tegevuspõhise juhtimismudeli (sh kulude arvestus, eelarvestamine, aruandlus) kasutuselevõtt	Amet on võimeline täpselt hindama oma tegevuse tulemuslikkust oma peamiste tegevusprotsesside elluviimisel vastavalt tegevuspõhisele haldusmudelile.	Saavutati		Amet on suuteline rakendama tegevuspõhise eelarvestamise süsteemi.	Saavutati		2.1.2
1.4.5–2.4	Inimressursside optimeerimine ja usaldusväärne juhtimine organisatsiooni struktuuri, protsesside ja tavade kohaselt kooskõlas asjaomaste eeskirjade ja otsustega	Ameti ja personalitalituse organisatsiooniline struktuur kajastab organisatsioonilist arengut ja võimaldab tulevast kasvu. eu-LISA täidab oma kohustusi töötajate vastu vastavalt õigusraamistikule.	Poleli	Värbamissuuniste läbivaatamine on poleli Riskihindamise hanked töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas on poleli Meditsiiniteenuse hange Tallinnas sõlmiti; Strasbourgi puhul ei esitatud ühtegi pakkumist	KPI 14: haldusressursside ja tegevusressursside suhe KPI 25: tööl töendita ja tõendiga puudunud päevade suhe KPI 26: tööjõu volavus aastas (%) KPI 27: töötajate töötulemuste indeks KPI 28: töötajate kaasatuse tase	KPI 14: 16,61% / 72,38% (saavutati) KPI 25: 30% (eesmärk ületati) KPI 26: 3,14% (saavutati) KPI 27: 9%, 0%, 56% (peaaegu saavutati) KPI 28: 88% (saavutati)	KPI 25 on eesmärgist kõrgem (< 25%); arsti juurde on kiiresti raske saada ja seega kasvab töendita puudunud päevade arv KPI 27 jääb esimese elemendi puhul pisut alla eesmärgi (100%) KP 28 ehk töötajate kaasatust mõõdeti sellega, kui suur protsent töötajaid vastas 360° hindamise uuringule	2.1.3
1.4.5	Personalihalduse IT-vahendite väljatöötamine ja rakendamine	eu-LISA personalijuhtimist optimeeritakse, et tõhustada selle toimimist, ressursside eraldamist ning andmestruktuuri ja auditeeritavate andmete süstematiseerimist.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.1.3
1.4.5	Tegevusega seotud koolitus töötajatele	Töötajad parandavad oma töötulemusi ja on kursis tehnoloogiavaldkonna parima tavaga.	Saavutati		Koolituspäevade arv aastas Üldine rahulolu tase	40 koolitustegevust, mis hõlmasid enam kui 600 osalejat (saavutati) Keskmine üldise rahulolu määr 80% (saavutati)		2.2.4.1
1.4.6	Rajatiste käitamine, et võimaldada uue peakorteri hoone täielikku ja tõhusat kasutamist Tallinnas	Paremad töötingimused töötajatele ja võimalus kasutada uut peakorterit tõhusalt.	Saavutati		Vastavus kohaldatavatele nõuetele	Saavutati		2.1.5
1.4.6	Logistika- ja tarneteenuste rakendamine uues peakorteris	Paremad töötingimused töötajatele ja võimalus kasutada uut peakorterit tõhusalt.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.1.5
1.4.6	Kõigi seadmete ja vara hooldus tegevuskohas	Rajatistes on kõik vajalikud tingimused.	Saavutati		Parandusmeetmete arv Ennetusmeetmete arv Tehnoloogia ja muude valdkondadega seotud muutuste arv Vigade arv	Saavutati	Ametisisesed kuuaruanded heaks kiidetud	2.1.5
1.4.6	Tööruumide laiendamine praeguste ja tulevaste projektide elluviimiseks	Nõuetekohased töötingimused ning parimate tehniliste, logistiliste ja tegevustavade rakendamine	Poleli	Projekti heakskiitmine on kavandatud 2026. aasta I kvartalis	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.1.5

1.4.6	Lähetuste portfell ja ametisese lähetusjuhendi koostamine	Lähetuste portfelli tõhustamine.	Saavutati osaliselt	ALLEGRO rakendamine tühistati. eu-LISA kavatseb kasutada Euroopa Komisjoni missiooni juhtimisvahendit MIPS. Rakendamine toimub pärast seda, kui amet võtab kasutusele SYSPER II. Vahend võetakse hinnangute kohaselt kasutusele 2020. aasta IV kvartalis. Samal ajal on lähetuskorralduste ja -kulude hüvitamise jaoks rakendatud kaks ARESe töövoogu ja see aitab kaasa lähetuste portfelli tõhususe suurendamisele.	Õigel ajal teostatud lähetuste arv taotluste õige ajaks esitamise korral.	Saavutati	Ametisene aruanne	2.1.5
1.4.6	Ameti pikaajaline arhiveerimisstrateegia	Osutada teenuseid töhusta dokumendi- ja arhiivihalduse valdkonnas. Töötajate paranenud töötingimused.	Saavutati		Juriidiliste kohustuste täitmine	Saavutatud teatud viivitusega	-eu-LISA dokumentide pikaajalise säilitamise põhimõtted ja dokumentide pikaajalise säilitamise kord võeti vastu tegevdirektori 2020. aasta märtsi otsusega.	2.1.5
1.4.6	Ametisese võrgu arhitektuuri hooldus ja arendus	Tõhus toetus organisatsiooni IT-halduse valdkonnas; töötajate paremad töötingimused; paremad suhtlusvõimalused.	Pooleli	Volikirja ajakohastamine: pooleli, viivitus tekkis uute prioriteetide seadmise tõttu Konverentsiruum Strasbourgis: lükkus edasi 2020. aastasse	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Rakendamine viiakse lõpule 2020. aasta II kvartaliks	2.1.5
1.4.6	Ametisese süsteemi- ja salvestusarhitektuuri hooldus ja arendus	Ameti IT-halduse valdkonnas osutatud teenused. Paremad suhtlusvõimalused.	Pooleli	Mõne tegevuse puhul tekkis teatud viivitus	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, kollane, roheline	Viibinud tegevused lõpetatakse kava kohaselt 2020. aasta II kvartalis.	2.1.5
1.4.6	Ameti rakenduste täiustamine	Ameti SharePointi, dokumendi- ja personalihalduse platvormide pakutavate võimaluste suurendamine.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.1.5
1.4.6	eu-LISA e-õpikeskkondade arendamine	Täiustatud e-õppe ja teavitamise tingimused töötajatele ja liikmesriikidele. Paremad suhtlusvõimalused.	Saavutati		Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.1.5

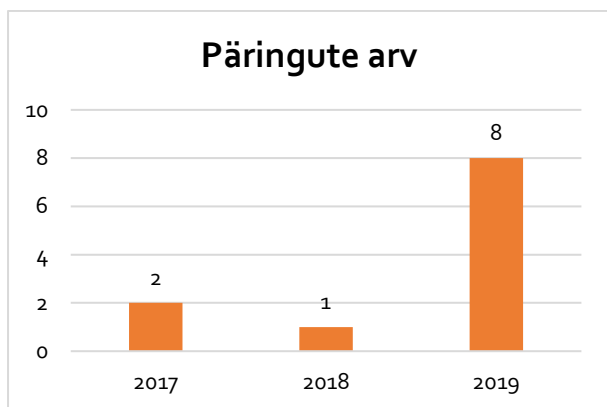
1.4.7	Välissuhtluse ja teabevahetuse tegevuskava rakendamine	Esmastel sidusrühmadel on paremad teadmised ja suurem teadlikkus ameti rollidest ja ülesannetest.	Saavutati	KPI 29: väline veebipõhine nähtavus Osalejate rahulolumäära sündmuste juhtimisega mõõdetakse hindamislehtede abil	KPI 29: saavutatud rahulolumäär: 96,6% (saavutati)	Sotsiaalmeediaplattformide järgijate arv kasvas 1,5 korda	2.1.1
1.4.7	Veebilehe majutus ja arendus	Teenuste osutamine veebimajutuse ja sisu ümberpaigutamise valdkonnas.	Saavutati	Kulud, ajakava ja ulatus	Roheline, roheline, roheline		2.1.5
1.4.7	eu-LISA sisesuhtluse tegevuskava rakendamine	Ameti kõigi tegevuskohtade töötajad saavad organisatsiooni tasandil teavet ja neid kaasatakse, mis võimaldab neil teha teadlikke otsuseid oma tööülesannete suhtes, samuti on neil teabe jagamiseks ja tagasiside andmiseks juurdepääs ametisisestele suhtlusvahenditele.	Saavutati	Sisesuhtluse iga-aastases tegevuskavas sätestatud eesmärkide saavutamine ja ajakava järgimine	Saavutati		2.1.1
1.4.8	Aasta siseauditikava rakendamine	Kehtestatud on tõhus ja tulemuslik riskijuhtimine, kontrolli- ja juhtimisprotsessid ning -menetlused, mis toetavad eu-LISA eesmärkide saavutamist.	Saavutati	Rakendamise % Aasta auditikava	89% (saavutati)		2.1.7
VII lisa	Ameti raamatupidamisarvestus	Raamatupidamise aastaaruanne kajastab täpselt ja läbipaistvalt ameti finantsseisundit, hõlbustades eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust.	Saavutati	Esialgsete, konsolideeritud ja lõplike raamatupidamise aastaaruannete õigeaegne esitamine eelarvepädevale institutsioonile ja Euroopa Kontrollikoja	Saavutati		2.1.2
Viide puudub	eu-LISA-le õigusnõu andmine	eu-LISA järgib kohaldatavaid õigusakte.	Saavutati	Kohtus või kohtueelse vaidluse etapis olevate juhtumite %, mille puhul on esitatud õigeaegne vastus	100% (saavutati)		2.1.5

IX lisa. Aruanne üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele

Vastavalt haldusnõukogu 28. juuni 2012. aasta otsuse artiklile 17, mis lähtub määruse (EÜ) nr 1049/2001 (juurdepääsu kohta dokumentidele) artikli 17 sõnastusest, ning kooskõlas ameti asutamismääruse artikliga 34 peab eu-LISA oma aastaaruandele lisama aruande dokumentidele juurdepääsu kohta. Aruanne peab sisaldama selliste juhtumite arvu, mille korral amet on keeldunud dokumentidele juurdepääsu lubamast, ning keeldumise põhjuseid.

Aruanne dokumentidele juurdepääsu taotlemise kohta 2019. aastal

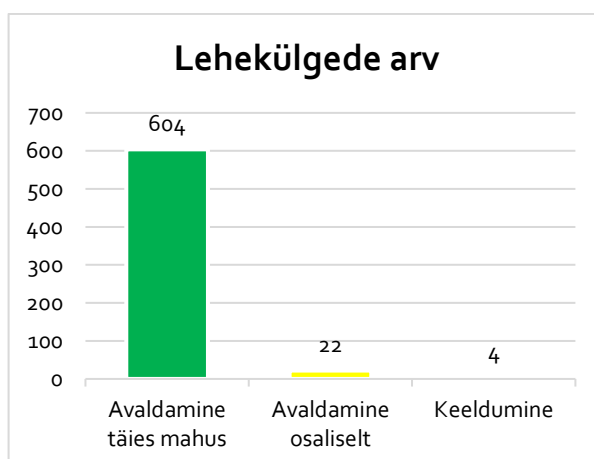
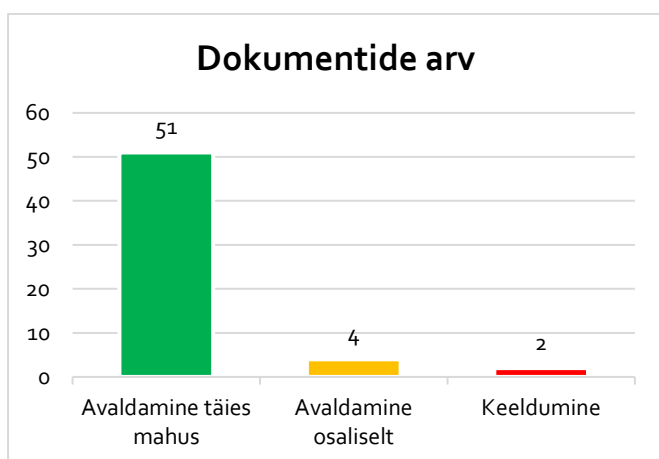
Amet soovib tagada oma protsesside läbipaistvust, see puudutab ka dokumentidele juurdepääsemise protsessi. 2019. aastal järgis amet häid haldustavasid kõige kõrgemal tasemel ja täitis kõiki määruses (EÜ) nr 1049/2001 sätestatud tähtaegu.

2018. aastal sai amet kaheksa dokumentidele juurdepääsu taotlust, st rohkem kui 2018. aastal (üks taotlus) ja 2017. aastal (kaks taotlust). Lisaks sai amet ühe kordustaotluse, milles paluti eu-LISA-l oma varasem otsus läbi vaadata.

Ameti otsust dokumentidele juurdepääsu andmise kohta ei ole varem liidu kohtutes vaidlustatud. Samuti ei saanud amet ühtegi kaebust, mis oleks seoses dokumentidele juurdepääsuga esitatud Euroopa Ombudsmanile.

2019. aastal analüüsis eu-LISA 57 dokumenti, millest 51 avalikustati täielikult, ja 630 lehekülge, millest 604 avaldati täielikult.

Üks dokumentidele juurdepääsu taotlus viitas tegevdirektori otsusele muuta ühe värbamismenetluse valikukomisjoni koosseisu. Pärast taotluse hindamist määruses (EÜ) nr 1049/2001 määratletud põhimõtete ja tingimuste kontekstis keeldus amet andma juurdepääsu taotletud dokumentidele, sest otsustusmenetlus (värbamisprotsess) oli veel pooleli.

Selle tulemusel keeldus amet andmast juurdepääsu kahele dokumendile, mille maht oli kokku neli lehekülge. Taotleja ei esitanud kordustaotlust.

Teine taotlus oli seotud eu-LISA ettekandega nõukogu andmekaitse töörühmale (DAPIX) ELi infosüsteemide koostalitlusvõime kohta 17. aprillil 2018. Komisjon otsustas algselt anda taotletud dokumendile osalise juurdepääsu, leides, et selle täielik avalikustamine kahjustaks avaliku julgeoleku kaitset erandi alusel, mis on ette nähtud määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktiga a, ja võttes arvesse asjaolu, et otsuse tegemine selle küsimuse üle oli veel pooleli kooskõlas nimetatud määruse artikli 4 lõikega 3. Pärast kordustaotluse saamist otsustas amet siiski anda taotletud dokumendile täieliku juurdepääsu, olles pidanud nõu asjakohaste kolmandate isikutega.

Dokumentide osaline parandamine eu-LISA poolt tugines eranditele, mis on ette nähtud määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklis 4, eelkõige eranditele, mis kaitsevad eraelu puutumatus ja isikupuutumatus (kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate ELi õigusaktidega),⁶⁵ avalikke huve seoses avaliku julgeolekuga ja ameti otsustamisprotsessi.

Muud 2019. aasta tegevused, mis on seotud juurdepääsuga dokumentidele

Alates 2019. aastast on õigussektor püüelnud selle poole, et tagada õiguslike nõuete täielik täitmine ja parandada dokumentidele juurdepääsu taotluste läbivaatamise korda.

2019. aasta mais löi õigussektor spetsiaalse postkasti, kuhu avalikkus saab esitada taotlusi dokumentidele juurdepääsuks: PAD@EULISA.EUROPA.EU.

Pärast õigussektori ja huvitatud osapoole dialoogi lisas amet 8. juulil 2019 oma veebisaidile lisaks ka punkti avalikkuse juurdepääsu kohta dokumentidele, mis sisaldas kogu vajalikku teavet dokumendi taotleja õiguste kohta, kooskõlas õiguslike nõuetega ja teiste ELi asutuste tavadega (nt Frontex ja FRA). Selle teabega on võimalik tutvuda järgmise lingi kaudu: <https://www.eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents>.

Lisaks tegi õigussektor 2019. aastal pärast arutelu huvitatud osapoolega algatuse luua avalik dokumendiregister kooskõlas eu-LISA asutamismääruse ja määruse (EÜ) nr 1049/2001 sätetega. 2020. aasta veebruaris avaldati dokumendiregister lõpuks järgmisel veebilehel: <https://www.eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>. Dokumendiregistris on kõik eu-LISA avalikult kättesaadavad dokumendid ja seda ajakohastatakse korrapäraselt.

Alates 2019. aasta lõpust on õigussektor valmistanud ette uut haldusnõukogu otsust praktilise korra kohta, mis puudutab avalikkuse juurdepääsu ameti valduses olevatele dokumentidele. Haldusnõukogu otsusega nähakse ette, et õigussektoril on suurem roll avalikkuse poolt dokumentidele juurdepääsuks esitatud taotluste koordineerimisel, samuti kontaktisikute rolli loomisel dokumentidele ametisiseseks juurdepääsuks.

⁶⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39–98).